Н.В. Гураль-Сверлова, Р.І. Гураль

Каталог колекції наземних молюсків Державного природознавчого музею НАН України

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПРИРОДОЗНАВЧИЙ МУЗЕЙ

Н.В. Гураль-Сверлова, Р.І. Гураль

Каталог колекції наземних молюсків Державного природознавчого музею НАН України

Відповідальний редактор

доктор біологічних наук О.С. Климишин

Львів 2020

УДК 594.38

Гураль-Сверлова Н.В., Гураль Р.І.
Каталог колекції наземних молюсків Державного природознавчого музею НАН України. – Львів, 2020. – 227 с.
ISBN 978-966-02-9237-6 (електронне видання)

У каталозі в систематичному порядку описано матеріали по наземних молюсках, які зберігаються в основному фонді Державного природознавчого музею НАН України. Вони репрезентують 250 видів, зібраних на території України та інших країн. Наведено короткі відомості щодо історії формування малакологічного фонду музею та, зокрема, фондової колекції наземних молюсків, її сучасного стану, а також деякі зауваження фауністичного і систематичного характеру. Каталог буде корисним науковцям-зоологам, аспірантам, студентам біологічних спеціальностей вищих навчальних закладів.

Рецензенти:докт. біол. наук С.С.Крамаренко, докт. біол. наук Л.М. Шевчук

Рекомендовано до друку вченою радою
Державного природознавчого музею НАН України

ISBN 978-966-02-9237-6

© Гураль-Сверлова Н.В., Гураль Р.І.
© Державний природознавчий музей НАН України, 2020

Передмова

Малакологічний фонд Державного природознавчого музею НАН України (надалі в тексті – ДПМ НАНУ) є однією з найбільших, найстаріших та найвідоміших конхологічних колекцій на території України. Його найбільшою складовою на даний час є колекція наземних молюсків, яка репрезентує переважно наземну малакофауну різних регіонів України, але містить також численні збори з інших країн. Хоча на початку XXI ст. матеріали цієї колекції двічі було систематизовано у вигляді каталогів (Сверлова, 2004; Гураль-Сверлова, Гураль, 2012а), неперервний процес поповнення малакологічного фонду новими зборами та наукового опрацювання раніше представлених у ньому матеріалів вимагає періодичного оновлення таких видань.

Загальна характеристика колекції та історія її формування

Історія формування малакологічного фонду ДПМ НАНУ розпочалася задовго до утворення самого музею. У найпершому музейному путівнику (Führer..., 1896) засновник музею граф Володимир Дідушицький згадує, як у дитинстві він під наглядом своєї матері Пауліни Дідушицької збирав колекції рослин, комах і молюсків у околицях Львова. Сама графиня володіла багатою колекцією морських молюсків, коралів, морських їжаків та інших мешканців океану, яка згодом була виставлена в музеї. Вже до 1880 р. у музеї було зібрано 1251 екземплярів, що належали до 88 видів молюсків (Калужняцька, 1963).

Проте датою, яка стала вирішальною для формування малакологічної колекції ДПМ НАНУ, з повним правом можна вважати 1885 р., коли музей придбав збори відомого галицького дослідника м'якунів Йозефа Бонковського, а сам Й. Бонковський приступив до опрацювання нагромаджених у музеї малакологічних матеріалів (рис. 1, А-В). Результатом цієї роботи став перший каталог малакологічної колекції музею (Bąkowski, 1891), підготований Й. Бонковським, а після його смерті завершений та впорядкований Мар'яном Алоїзом Ломницьким. Згаданий каталог містить не лише систематичний перелік музейних зразків, але й описи та зображення видів, цінні відомості щодо їх розповсюдження на території Галичини, дані щодо внутрішньовидової мінливості та екології наземних і прісноводних молюсків. Таким чином, каталог Й. Бонковського (Bąkowski, 1891) став суттєвим додатком до його попередньої узагальнюючої праці щодо наземної та прісноводної малакофауни Галичини (Bąkowski, 1884). На жаль, цей каталог побачив світ лише через декілька років після смерті дослідника.

Після Й. Бонковського малакологічна колекція музею поповнювалася іншими дослідниками. Досить велика кількість старих конхологічних матеріалів була зібрана Адольфом Січем на початку XX ст. (рис. 1, Г). Проте місця його зборів практично дублюють колекцію Й. Бонковського: околиці Львова, кілька пунктів у межах Івано-Франківської області (Sitsch, 1925), Татри в Польщі. Особливу історичну та наукову цінність мають збори Юрія Полянського з Волинського Полісся, які лягли в основу його публікації (Полянський, 1932), а в 1940 р. були передані до музею разом з іншими конхологічними матеріалами з музею Наукового товариства імені Шевченка. Серед малакологічних матеріалів, що надійшли до музею з НТШ (рис. 1, Д), була також значна кількість екзотів (переважно морських, але також і наземних), на жаль, часто без наведення місць збору або зовсім без етикеток.

Серед матеріалів, які поступили до малакологічного фонду в середині XX ст., варто згадати незначну частину зборів відомого західноукраїнського малаколога і паразитолога Всеволода Ілліча Здуна, більша частина яких знаходиться зараз у Зоологічному музеї Львівського національного університету імені Івана Франка. У ДПМ НАНУ залишилися майже виключно черепашки наземних молюсків з родини Clausiliidae (рис. 1, Е), зібрані цим дослідником на території Закарпатської області (Здун, 1963). Незважаючи на відносну невелику кількість згаданих матеріалів, їх наявність у музейній колекції дозволила перевірити первинні визначення, а також відкоригувати деякі з них (що стосується передусім представників роду *Vestia*) і спростувати вказівку В. І. Здуна на присутність у Закарпатській області *Cochlodina commutata* (Rossmässler, 1836).

Починаючи з 1998 р., малакологічний фонд ДПМ НАНУ загалом і, особливо, музейна колекція наземних молюсків почали активно поповнюватися новими зборами з різних регіонів

України. Особливо великі обсяги матеріалів надійшли зі степового та гірського Криму, Донецької височини та прилеглих до неї територій на південному сході України. Це було пов'язано передусім з багаторічними дослідженнями наземної малакофауни степової зони України (Гураль-Сверлова, 2018), які проводилися в лабораторії малакології ДПМ НАНУ завдяки співпраці з науковцями з інших регіонів України. Починаючи з 2005 р., значну кількість малакологічних матеріалів передав до музею викладач кафедри зоології Донецького національного університету Володимир Вікторович Мартинов. Ці матеріали були зібрані ним особисто, його сином – Олександром Володимировичем Мартиновим, тепер співробітником Національного науково-природничого музею НАН України в Києві, а також іншими співробітниками та студентами ДНУ. Унаслідок їх опрацювання було описано декілька нових для науки таксонів наземних молюсків (*Helicopsis martynovi*, *H.subfilimargo*, *H.luganica*, *Chondrula tridens martynovi*), типові серії яких зберігаються зараз у музеї (рис. 2, 3), а також виявлено низку видів, раніше не відомих для території України.

Сергій Сергійович Крамаренко (Миколаївський державний аграрний університет) у 2004 р. передав до музею частину своєї колекції черепашок наземних молюсків з роду *Brephulopsis*, зібраної та опрацьованої під час підготовки кандидатської дисертації та подальшої наукової роботи. Передані матеріали демонструють значну внутрішньовидову конхологічну мінливість *Brephulopsis cylindrica* (Menke, 1828) і *B. bidens* (Krynicki, 1833), а також мінливість конхологічних ознак у зоні гібридизації цих видів. Наприкінці ХХ – початку ХХІ ст. малакологічний фонд ДПМ НАНУ збагатився також деякими іншими зборами цього дослідника.

У 2006 р. до музею поступили досить великі колекції черепашок наземних молюсків з Черкаської та Полтавської областей від Ігоря Олександровича Балашова (на той час студента Київського національного університету, надалі – аспіранта і співробітника Інституту зоології ім. І. І. Шмальгаузена). У подальшому цей малаколог неодноразово передавав до ДПМ НАНУ цінні конхологічні матеріали. Саме завдяки йому в колекції музею з'явилися такі види, як *Truncatellina claustralis* (Gredler, 1856), *Pupilla pratensis* (Clessin, 1871), *Vertigo moulinsiana* (Dupuy, 1849), *Oxychilus kobelti* (Lindholm, 1910).

У 2017 р. малакологічний фонд поповнився численними зборами наземних і прісноводних молюсків Запорізької області (Гураль-Сверлова та ін., 2018), зібраними та переданими Віктором Анатолійовичем Буселом (Національний природний парк «Великий Луг»). Матеріали із Закарпатської області неодноразово передавав до музею Василь Миколайович Глеба (Українське товариство охорони птахів), а з Хмельницької області – Геннадій Олексійович Романов. Конхологічні матеріали на заході та в інших регіонах України наприкінці ХХ – початку ХХІ ст. активно збирали також співробітники лабораторії малакології, інші працівники ДПМ НАНУ, їх безоплатно передавали музею науковці з інших установ, студенти, аспіранти, шкільні вчителі, малакологи-аматори.

Завдяки цьому регіональна спрямованість малакологічного фонду ДПМ НАНУ протягом останніх десятиріч суттєво змінилася. Тепер зібрані у ньому конхологічні матеріали добре репрезентують наземну і прісноводну малакофауну не лише заходу України та прилеглих районів сучасної Польщі, як це було до середини ХХ ст., але й інших регіонів України, що особливо помітно в колекції наземних молюсків. Представлені в колекції також різні рідкісні аномалії, що стосуються будови та забарвлення черепашок окремих видів (рис. 4, 5).

Крім матеріалів з України, які становлять основну частину сучасного малакологічного фонду ДПМ НАНУ, до нього періодично поступають також окремі збори з інших європейських країн, Кавказького регіону (рис. 6) тощо. Зокрема, завдяки двом поїздкам співробітників лабораторії малакології до Вірменії (2016 і 2019 рр.), вдалося не лише збагатити фондову колекцію наземних молюсків численними зборами та відсутніми раніше у ньому видами та навіть родами, але й описати новий для науки вид – *Harmozica zangezurica* (рис. 2, Г), типові матеріали (2016 р.) та пізніші збори (2019 р.) якого зберігаються зараз у музеї. Досить багато конхологічних матеріалів з Грузії (рис. 6, А) було передано до музею в 2014 р. згаданим вище О. В. Мартиновим.

Серед іноземців, які періодично також долучалися до поповнення малакологічного фонду, особливо слід згадати Романа Вікторовича Єгорова (м. Лобня). У 2018 р. він почав поетапну передачу до музею власних зборів, які стосуються передусім молюсків-інтродуцентів, зібраних

на території Московської області. Серед матеріалів, які були передані протягом 2018-2019 рр. та увійшли до цього каталогу, особливу наукову цінність мають численні вибірки двох видів, поліморфних за забарвленням черепашки – *Cepaea nemoralis* і *C. hortensis* (Egorov, 2018). Також завдяки Р. В. Єгорову музейна колекція збагатилася низкою екзотичних видів наземних молюсків, зібраних різними особами в різних країнах світу (рис. 7, Г; рис. 8, Д і Е).

З 2012 р. у музеї була започаткована Просвітницька інтернет-програма «Молюски» (Гураль, Гураль-Сверлова, 2014), головною метою якої стала не просто популяризація малакологічних знань і наукових здобутків працівників лабораторії малакології, але й віртуальне експонування матеріалів багатої малакологічної колекції ДПМ НАНУ, більшість з яких не можуть бути безпосередньо виставлені в музеї, наприклад, через брак експозиційних площ або малий розмір самих експонатів. Так розпочалася поступова трансформація малакологічного фонду ДПМ НАНУ з класичної наукової фондової колекції у публічну науково-освітню колекцію з віртуальним доступом. На базі ПІП «Молюски» постійно відбувається розробка і апробація нових форм віртуального експонування фондових матеріалів – у форматі тематичних ілюстрованих баз даних, відеоподорожей малакологічним фондом (створений у 2016-2018 рр. розділ «МолюскоМанія») тощо.

На даний час малакологічний фонд музею складається з трьох підрозділів: «Черевоногі наземні» (найбільший та найбільш інтенсивно поповнюється останнім часом), «Черевоногі водні» та «Двостулкові». На початку XXI ст. його матеріали вже кілька разів систематизувалися та видавалися у формі каталогів – лише колекції наземних молюсків (Сверлова, 2004) або усього малакологічного фонду (Гураль-Сверлова, 2012). Нижче у табличній формі наведено деякі кількісні показники, які унаочнюють процес зростання фондової колекції наземних молюсків на початку XXI ст.

Кількісні показники фондової колекції наземних молюсків

Часовий період	Кількість в основному фонді станом на початок				
	родини	роди	види	одиниці зберігання (коробки)	типові серії
На початок 2004 р.	25*	83**	156	1 980	–
На початок 2012 р.	34	104	184	3 277	5
На початок 2020 р.	42	139	250	4 626	7
	Приріст порівняно з початком 2004 р.				
На початок 2012 р.	+9	+24	+28	+1 297	+5
На початок 2020 р.	+17	+59	+94	+2 642	+7

*Враховуючи самостійність родин Punctidae, Discidae та Truncatellinidae, які в каталозі 2004 р. були вказані у складі родин Endodontidae та Vertiginidae.

**Враховуючи роди *Cellariopsis*, *Riedeliconcha* та *Morlina*, які в каталозі 2004 р. були вказані у складі роду *Oxychilus*.

Головною метою подальшого комплектування підрозділу «Черевоногі наземні» є якомога повніше відображення систематичної різноманітності сучасної наземної малакофауни України, з урахуванням різних форм внутрішньовидової конхологічної мінливості (внутрішньо- і міжпопуляційної, географічної, вікової тощо). Станом на 1.01.2020 р. в основному фонді ДПМ НАНУ знаходиться 4 626 одиниць зберігання (вибірок) наземних молюсків, які належать до 250 видів. Серед них – типові матеріали (голотипи та паратипи) *Chondrula tridens martynovi* Gural-Sverlova et Gural, 2010, *Brephulopsis konovalovae* Gural-Sverlova et Gural, 2010, *Helicopsis subfilimargo* Gural-Sverlova, 2010, *H. martynovi* Gural-Sverlova, 2010, *H. luganica* Gural-Sverlova, 2010, *Harmozica zangezurica* Gural-Sverlova et al., 2017, а також 3 паратипи *Oxyloma sarsii tulomica* Schikov et Nekhaev, 2016.

На жаль, для старих малакологічних зборів достовірно відомим є часто лише місце збору, а точніше, найближчий населений пункт. У колекції Й. Бонковського часом трапляються також такі неточні записи, як «Поділля», «Чорногора». Іноді важко встановити сучасне

адміністративне підпорядкування згаданих сел. Лише в окремих випадках етикетки містять рік збору та прізвище дослідника.

Тому для більшої інформативності наведених у каталозі даних і демонстрації спадкоємності колекції Й. Бонковського і сучасного малакологічного фонду ДПМ НАНУ нами були вжиті наступні заходи. Матеріали, які зберігаються або зберігалися в минулому в стандартних старих коробках з польськими етикетками (рис. 1, А і Б) та є зазначеними в каталозі Й. Бонковського (Bąkowski, 1891), наводяться як «визначені Й. Бонковським». Якщо ці матеріали згадуються також у окремих фауністичних роботах цього дослідника, до етикеток додається рік збору, а матеріали вважаються «зібраними Й. Бонковським». В усіх інших випадках у каталозі наводяться лише дані, наявні на старих етикетках.

Після виходу одного з попередніх каталогів (Сверлова, 2004) вдалося з'ясувати адміністративно-географічну прив'язку матеріалів, позначених у каталозі Й. Бонковського (Bąkowski, 1891) «Pietniczany nad Bohem» (П'ятничани над Південним Бугом). На даний час в Україні немає населеного пункту з назвою «П'ятничани», який був би розташований вздовж течії р. Південний Буг. Проте один з районів м. Вінниця до цього часу носить назву "П'ятничани". Також вдалося встановити час збору матеріалів – 1875 р. (ця дата вказана на декількох етикетках з прісноводними черевоногими молюсками). Хоча більшість матеріалів з П'ятничан представлена широко розповсюдженими видами, серед них присутня також одна черепашка *Cryptomphalus aspersa* (O.F.Müller, 1774). Цей вид відсутній у сучасній наземній малакофауні України, хоча, очевидно, неодноразово заносився на її територію людьми (Гураль-Сверлова, Глеба, 2016).

Старі збори також не завжди можна розглядати як випадкові вибірки, оскільки вони можуть містити матеріали, зібрані на значній площі, у різних біотопах, а, можливо, навіть у різні роки. Це дещо знижує їх наукову цінність, особливо для проведення конхіометричних досліджень.

За своїм характером колекції малакологічного фонду ДПМ НАНУ є суто конхологічними, тобто, містять лише сухі черепашки черевоногих і мушлі двостулкових молюсків (виняток зроблено лише для деяких типових матеріалів, для яких додатково зберігаються також зафіксовані 70-процентним спиртом м'які тканини). Проте при визначенні частини фондових матеріалів були використані також анатомічні ознаки, що зазначено у супровідній документації (на стандартних етикетках, у картотеці та електронній базі даних), а також у тексті каталогу. Це має особливе значення у тих випадках, коли точне визначення видової належності лише на підставі конхологічних ознак є проблематичним або загалом неможливим.

При підготовці каталогу орієнтувалися переважно на останні публікації А. О. Шилейка (Schileyko, 1998–2007; Sysoev, Schileyko, 2009). У випадку зміни деяких родових або видових назв (наприклад, «*Trichia*» на «*Trochulus*»), які відбулися останнім часом, у каталозі додатково згадуються ті назви, під якими певні види фігурують у музейній колекції та базі даних або були наведені в одному з попередніх каталогів (Сверлова, 2004).

Оскільки в систематиці молюсків часто існують великі розбіжності між різними авторами для таксонів, вищих за родину, у каталозі (як і у всій супровідній документації малакологічного фонду – картотеці, базі даних) наведено лише їх родини та підкласи, без рядів. При цьому розподіл черевоногих молюсків на підкласи наводиться за класичною схемою – передньозяброві (Prosobranchia), задньозяброві (Opisthobranchia, присутні лише серед водних молюсків), легеневі (Pulmonata). Хоча багато авторів вважають цей поділ дещо застарілим, він і досі використовується у визначниках, навчальних посібниках тощо.

Для створення каталогу була використана електронна база даних малакологічного фонду ДПМ НАНУ, розроблена в лабораторії малакології музею (Гураль, 2007).

Для зручності користування каталогом види усередині одного роду подано за абеткою. Так само вказуються назви країн (крім України), областей (воєводств, земель) у межах країн, районів у межах областей, населених пунктів у межах районів.

Рис. 1. Збори другої половини XIX – першої половини XX ст.: колекція Й.Бонковського (**А-В**); збори А.Січа (**Г**) і В.І.Здуна (**Е**); матеріали, передані з музею Наукового товариства ім. Т.Шевченка (**Д**).

А – *Isognomostoma isognomostomum,* Городниця, Тернопільська обл. (інв. № **85)**; **Б** – *Merdigera obscura*, Львів (інв. № **499**); **В** – *Cryptomphalus aspersa*, Вінниця (інв. № **89**); **Г** – *Faustina faustina*, Вовчинець, Івано-Франківська обл. (інв. № **184**); **Д** – *Eobania vermiculata*, Хорватія, Далмація (інв. № **91**); **Е** – *Laciniaria plicata*, Королеве, Закарпатська обл. (інв. № **1172**).

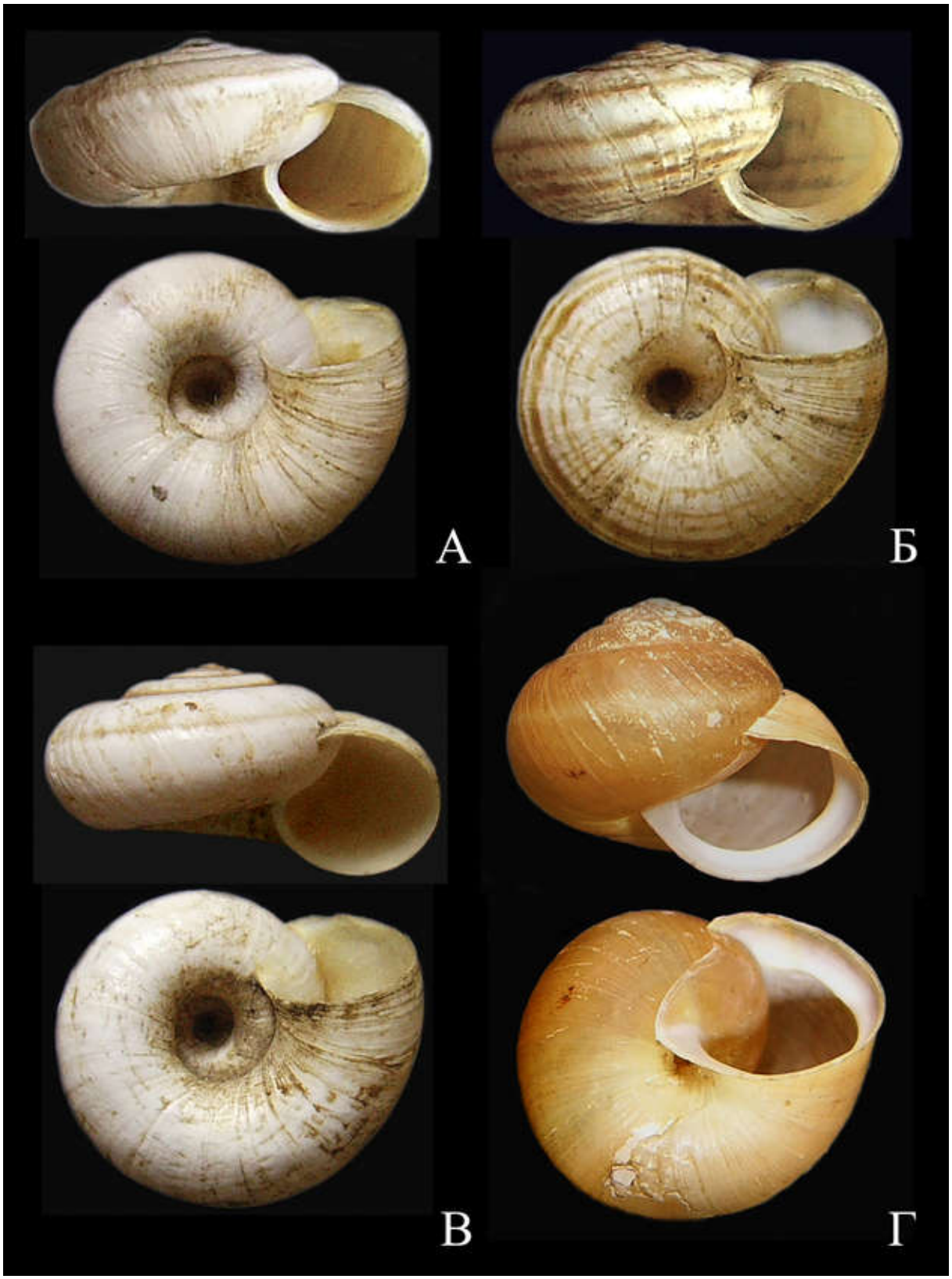

Рис. 2. Типові матеріали (голотипи): А – *Helicopsis subfilimargo*, Біловодськ, Луганська обл. (інв. № **2819**); **Б** – *H. martynovi*, Маяки, Донецька обл. (інв. № **2818**); **В** – *H. luganica*, Новорозсош, Луганська обл. (інв. № **2821**); **Г** – *Harmozica zangezurica*, Чакатен, Вірменія (інв. № **3908**).

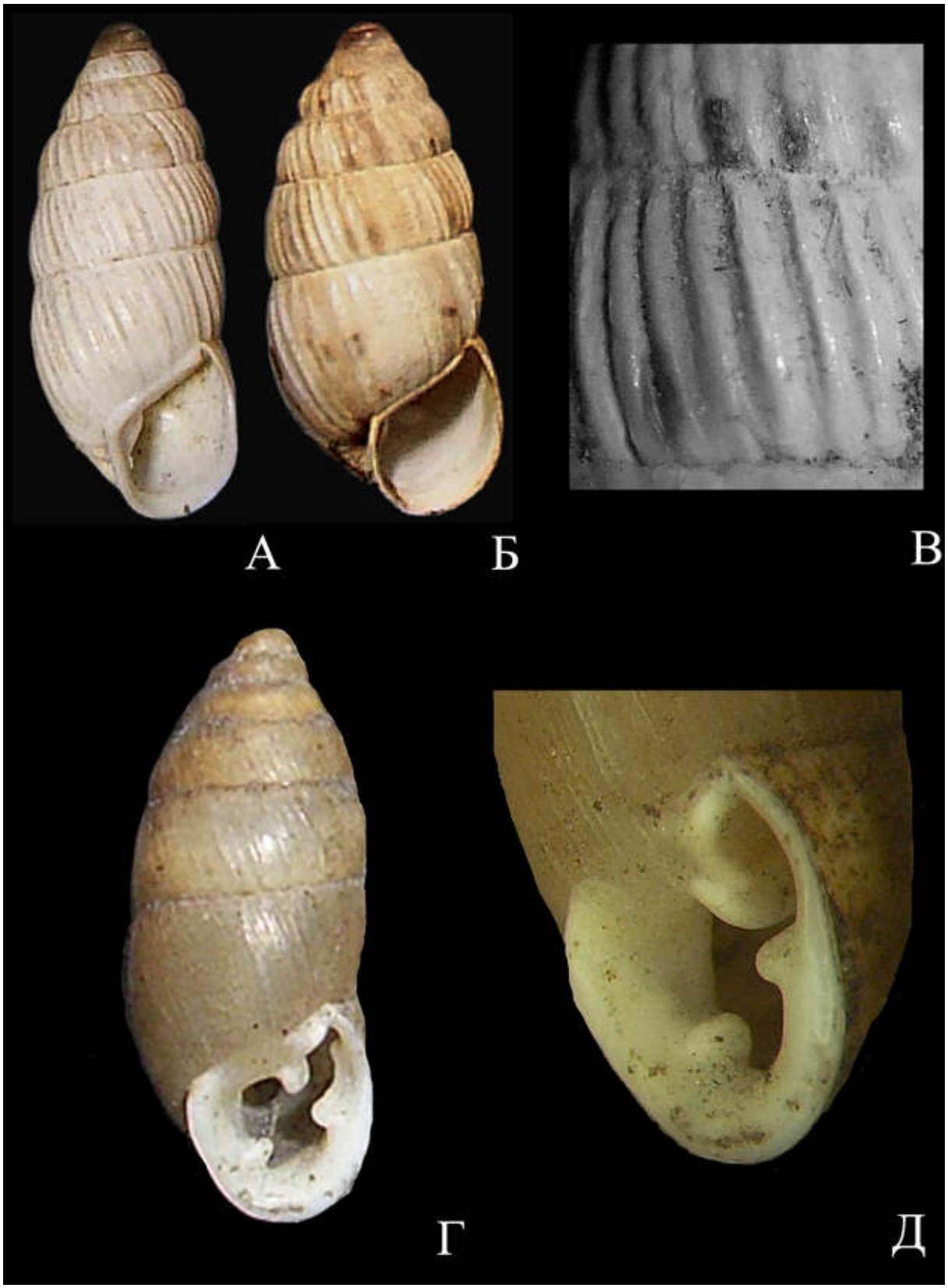

Рис. 3. Типові матеріали: А – голотип *Brephulopsis konovalovae*, Таз-Оба, Крим (інв. № **2711**); **Б, В** – паратип *B. konovalovae* (інв. № **2712**); **Г, Д** – голотип *Chondrula tridena martynovi,* Криничне, Луганська обл. (інв. № **2705**).

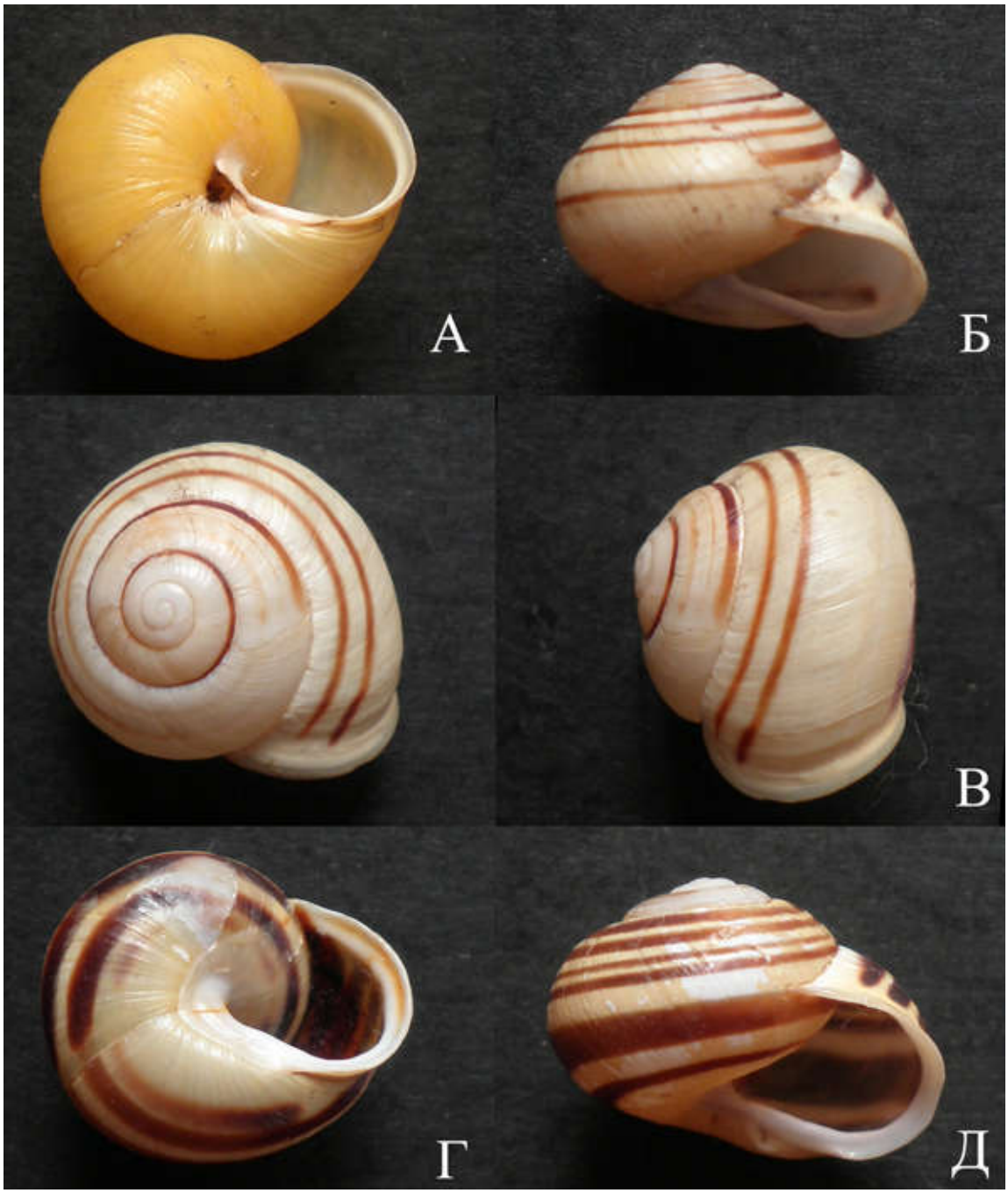

Рис. 4. Рідкісні аномалії у будові та забарвленні черепашок *Cepaea hortensis*: А – черепашка дорослої особини з відритим пупком (інв. № **2746**); **Б** – зміна фенотипу після зимівлі (інв. № **2744**); **В** – те саме (інв. № **2743**); **Г** – додаткова смуга (розщеплена 5-а смуга) (інв. № **2745**); **Д** – додаткова смуга (розщеплена 3-я смуга) (інв. № **2759**). Усі матеріали зі Львова.

Рис. 5. Рідкісна аномалія в будові черепашки – зміна напрямку закручування її обертів (нормальні, правозакручені черепашки ліворуч, аномальні, лівозакручені праворуч)**: А** – *Helix pomatia*, Пеняки, Львівська обл. (інв. № **143**); Б – *Cepaea hortensis*, Львів (інв. № **2816**).

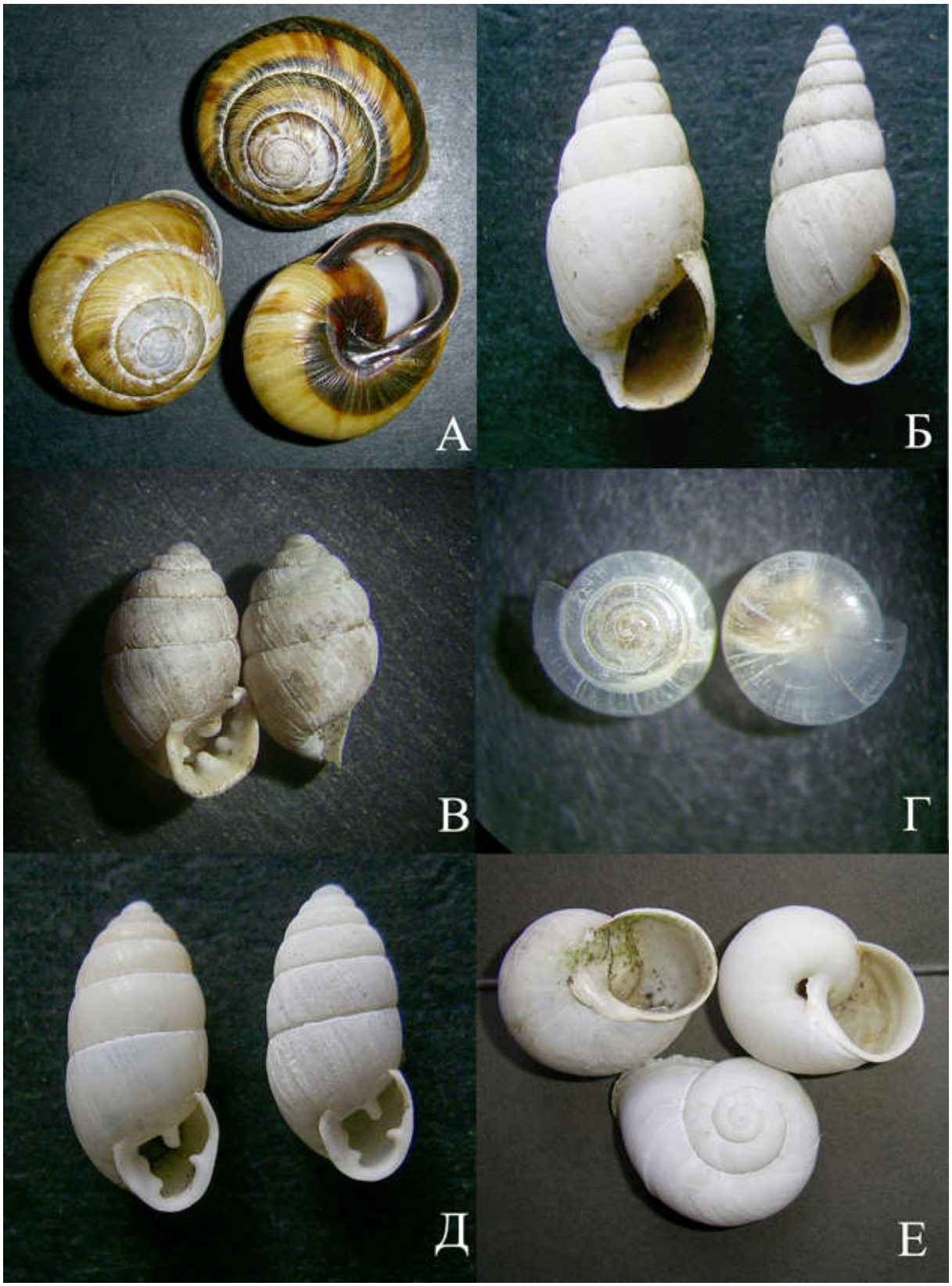

Рис. 6. Наземні молюски Кавказького регіону: А – *Caucasotachea calligera*, Батумі, Грузія (інв. № **3536**); **Б** –*Georginapaeus hohenackeri*, Мегринський перевал, Вірменія (інв. № **3717**); **В** – *Improvisa pupoides*, Каджаран, Вірменія (інв. № **3711**); **Г** – *Vitrea contortula*, Кармракар Вірменія (інв. № **3735**); **Д** – *Pseudochondrula tetrodon*, між Джермуком і Сараваном, Вірменія (інв. № **3759**); **Е** – *Levantina djulfensis*, Араксашен, Вірменія (інв. № 4510).

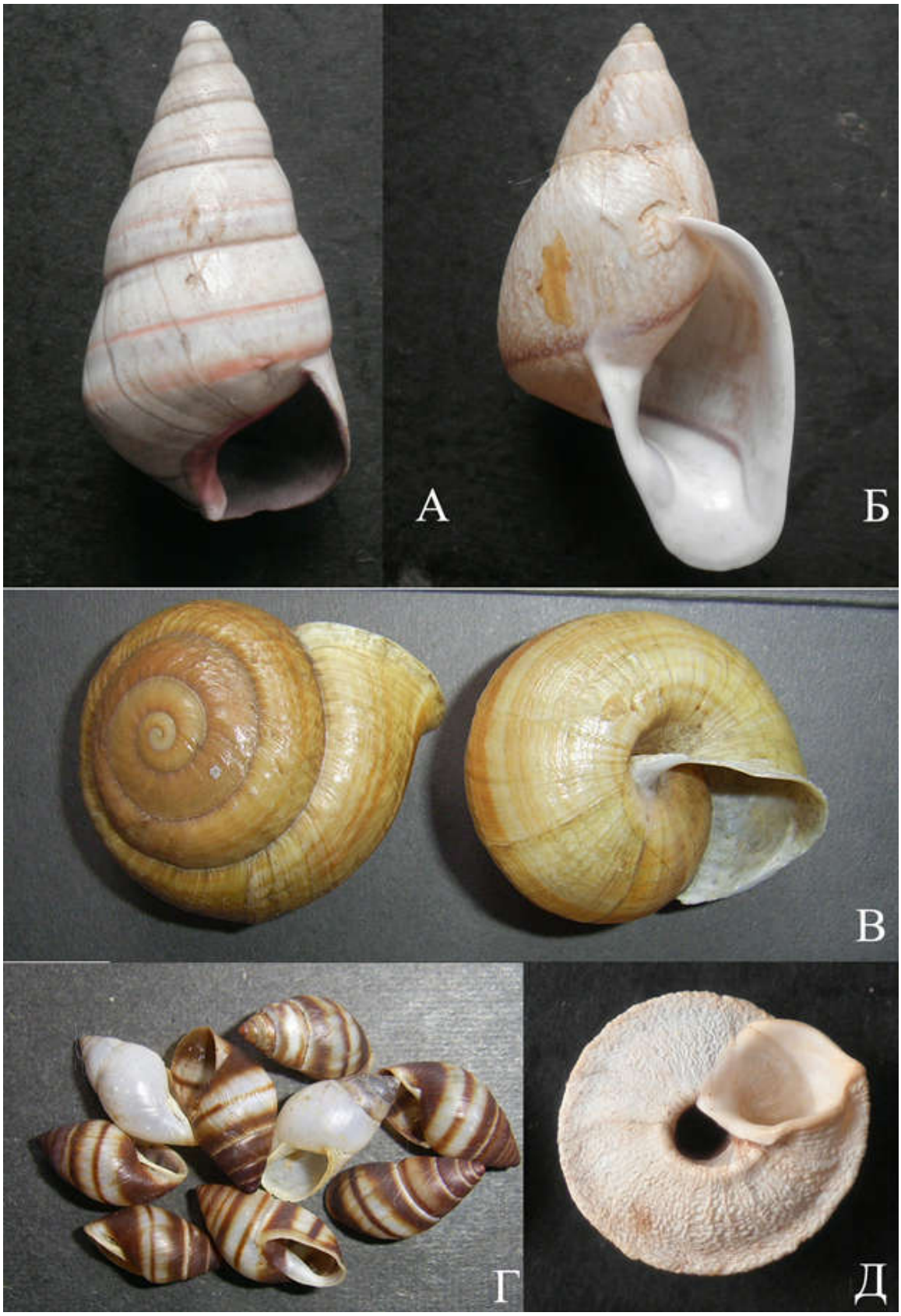

Рис. 7. Екзотичні види наземних молюсків: А – *Liguus virgineus*, Гаїті (інв. № **3079**); **Б** – *Cochlorina sp.*, Бразилія (інв. № **3080**); **В** – *Camaena cicatricosa*, Китай (інв. № **3075**); **Г** – *Bulimulus guadalupensis*, Флорида, США (інв. № **4419**); **Д** – *Sphincterochilla cariosa*, Ізраїль (інв. № **3270**).

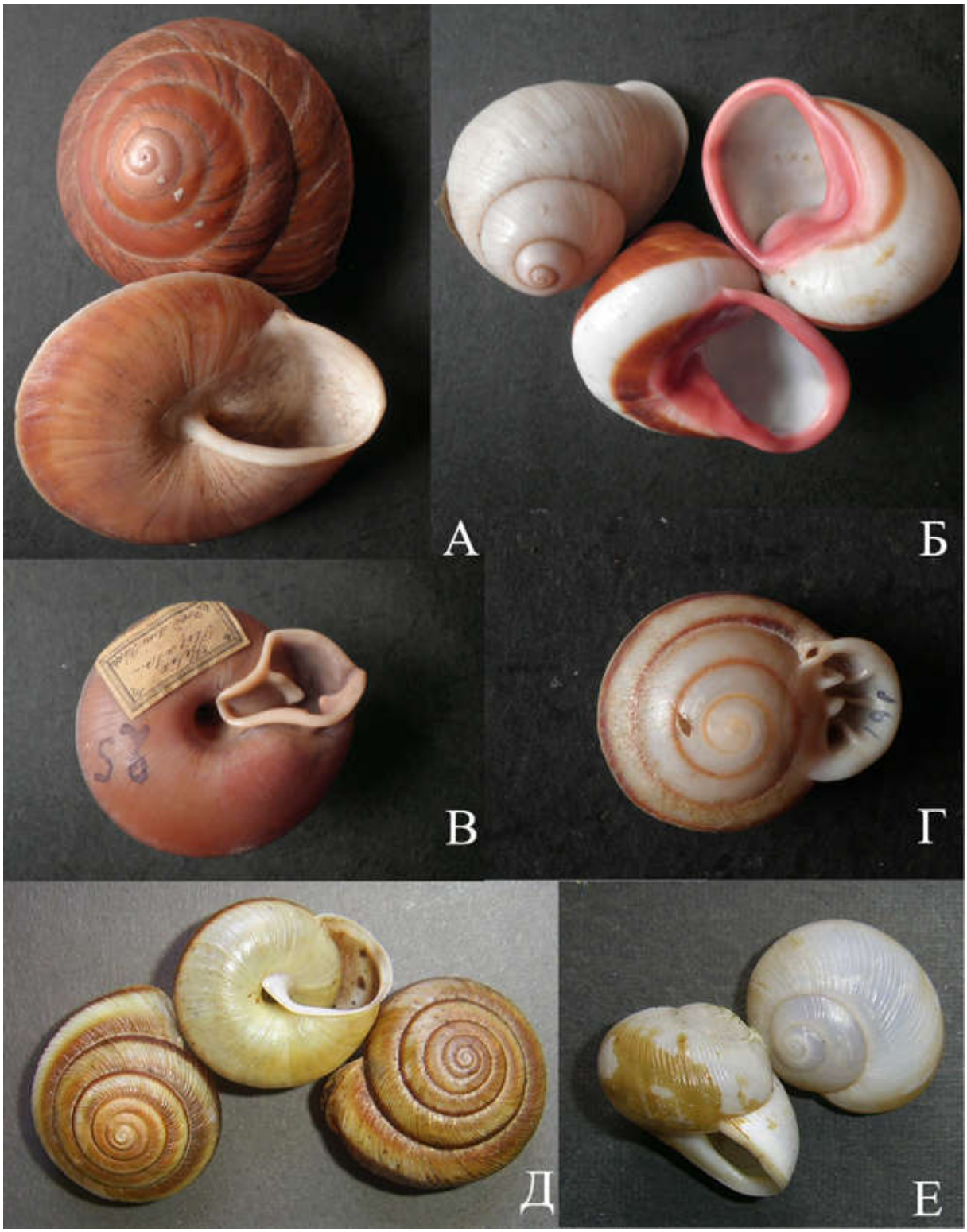

Рис. 8. Екзотичні види наземних молюсків: А – *Caracolus carocollus*, Пуерто-Ріко (інв. № **3072**); **Б** – *Acavus haemastomus*, Цейлон (інв. № **3078**); **В** – *Labyrinthus* sp., Центральна Америка (інв. № **3074**); **Г** – *Anostoma* sp., Бразилія (інв. № **3077**); **Д** – *Karaftohelix maackii*, Приморський край, Росія (інв. № **4445**); **Е** – *Zachrysia provisoria*, Флорида, США, (інв. № **4420**).

**Алфавітний перелік таксонів черепашкових наземних молюсків,
які вперше надійшли до музейної колекції протягом 2012-2019 рр.**
(*рід або **родина раніше були відсутні в колекції;
жирним шрифтом виділено типові матеріали)

**Aegopis verticillus* (Férussac, 1822), Zonitidae, Словенія
**Akramovskiella schuschaensis* (Kobelt, 1902), Enidae, Вірменія
**Bradybaena similaris* (Férussac, 1821), Bradybaenidae, США (Флорида)
**Bulimulus guadalupensis* (Bruguièri, 1789), Bulimulidae, США (Флорида)
Campylaea rumelica (Rossmässler, 1838), Helicidae, Болгарія
**Caucasicola raddei* (Kobelt, 1880), Enidae, Грузія, Краснодарський край Росії
**Caucasotachea calligera* (Dubois de Montpereux, 1840), Helicidae, Грузія
**Caucasotachea atrolabiata* (Krynicki, 1833), Helicidae, Краснодарський край Росії
Chondrina clienta caucasica Ehrmann, 1931, Chondrinidae, Україна (Крим)
**Circassina sp.*, Hygromiidae, Грузія
***Cochlicella acuta* (O.F.Müller, 1774), Cochlicellidae, Франція
Cochlodina commutata (Rossmässler, 1836), Clausiliidae, Словенія
***Cochlostoma sp.*, Cochlostomatidae, Словенія
**Codringtonia sp.*, Helicidae, Греція
Elia derasa (Mousson, 1863), Clausiliidae, Грузія
**Eopolita derbentina* (Boettger, 1886), Zonitidae, Вірменія
**Euxinastra hamata* (Boettger, 1888), Clausiliidae, Грузія
**Filosa filosa* (Mousson, 1863), Clausiliidae, Грузія
**Geminula didymodus* (Boettger, 1880), Enidae, Вірменія
**Georginapaeus hohenackeri* (L.Pfeiffer, 1848), Enidae, Вірменія
Gibbulinopsis signata (Mousson, 1873), Pupillidae, Вірменія
Helix buchi Dubois de Montpereux, 1839, Helicidae, Грузія
**Hesseola solidior* (Mousson, 1873), Hygromiidae, Грузія
**Improvisa pupoides* (Krynicki, 1833), Enidae, Вірменія
**Kalitinaia crenimargo* (L.Pfeiffer, 1848), Hygromiidae, Вірменія
**Karaftohelix maackii* (Gerstfeldt, 1859), Bradybaenidae, Приморський край Росії
Levantina escheriana (Bourguignat, 1864), Helicidae, Вірменія
Levantina djulfensis (Dubois de Montpereux, 1840), Helicidae, Вірменія
**Ljudmilena sieversi* (Mousson, 1873), Enidae, Вірменія
***Megaustenia siamensis* (Haines, 1855), Ariophantidae, Лаос
**Mentissoidea rupicola litotes* (A.Schmidt, 1868), Clausiliidae, Грузія
Monacha obstructa (L.Pfeiffer, 1842), Hygromiidae, Туреччина
**Mucronaria duboisi* (Charpantier, 1852), Clausiliidae, Вірменія
**Orculella ruderalis* Akramovski, 1947, Orculidae, Вірменія
***Oreohelix strigosa* (Gould, 1846), Oreohelicidae, США (Колорадо)
Oxychilus koutaisanus mingrelicus (Mousson, 1863), Zonitidae, Україна (Донецька обл.)
Oxychilus kobelti (Lindholm, 1910), Zonitidae, Україна (Крим)
Oxychilus cf. mortilleti (L.Pfeiffer, 1859), Zonitidae, Україна (Одеська обл.)
Oxychilus subeffusus (Boettger, 1879), Zonitidae, Вірменія
Oxychilus cf. filicum (Krynicki, 1836), Zonitidae, Вірменія
***Oxyloma sarsii tulomica* Schikov et Nekhaev, 2016,** Succineidae, Мурманська обл. Росії
**Pseudochondrula tetrodon* (Mortillet, 1854), Enidae, Вірменія
Pupilla pratensis (Clessin, 1871), Pupillidae, Україна (Львівська обл.)
Pupilla inops (Reinhardt, 1877), Pupillidae, Вірменія
Pupilla bipapulata Akramowski, 1947, Pupillidae, Вірменія
Pupilla kyrostriata Walther & Hausdorf, 2014, Pupillidae, Вірменія
**Quadriplicata subaggesta* (Retowski, 1887), Clausiliidae, Грузія
**Scrobifera taurica* (L.Pfeiffer, 1848), Clausiliidae, Вірменія
**Serrulina serrulata* (L.Pfeiffer, 1847), Clausiliidae, Грузія

Stenomphalia pisiformis (L.Pfeiffer, 1846), Hygromiidae, Вірменія
Stenomphalia selecta (Klika, 1894), Hygromiidae, Вірменія
Stenomphalia zangezurica* (Gural-Sverlova et al., 2017)**, описаний як ***Harmozica zangezurica, Hygromiidae, Вірменія
**Theba pisana* (O.F.Müller, 1774) – Helicidae, Туреччина, Франція
Truncatellina claustralis (Gredler, 1856), Truncatellinidae, Україна (Крим)
Vertigo moulinsiana (Dupuy, 1849), Vertiginidae, Україна (Крим)
Vitrea contortula (Krynicki, 1837), Zonitidae, Вірменія
**Zachrysia provisoria* (L.Pfeiffer, 1858), Pleurodontidae, США (Флорида)

Бібліографія основних робіт, пов'язаних із комплектуванням або науковим опрацюванням колекції наземних молюсків ДПМ НАНУ

Історія комплектування малакологічного фонду ДПМ НАНУ нерозривно пов'язана з малакологічними дослідженнями, які проводилися на заході України (та на суміжних територіях південного сходу Польщі) наприкінці XIX – у першій половині XX ст., а також з науковою роботою працівників лабораторії малакології музею наприкінці XX – на початку XXI ст., у процесі якої вдалося суттєво розширити географію фондових зборів. Аби наочно продемонструвати цей зв'язок, нами було складено бібліографію робіт, пов'язаних не лише з безпосереднім опрацюванням музейних колекцій, але також із процесом збору матеріалів, хоча б частина з яких представлена зараз в малакологічному фонді ДПМ НАНУ. Такі роботи часто містять додаткову інформацію, яка не може бути відображена на стандартних етикетках та в картотеках.

Жирним шрифтом виділено каталоги та описи нових таксонів, типові серії яких зберігаються зараз у малакологічному фонді ДПМ НАНУ.

1878 р.

1. Bąkowski J. Ślimaki i małże z okolic Strzyżowa, zebrane w r. 1876 // Spraw. Kom. Fizyjograf. – Kraków, 1878. – T. 12, Cz. 2. – S. 15-23.
2. Bąkowski J. Ślimaki i małże zebrane w okolicy nadbużańskiéj koło Kamionki Strumiłowej w r. 1877 // Spraw. Kom. Fizyjograf. – Kraków, 1878. – T. 12, Cz. 2. – S. 23-26.

1879 р.

3. Bąkowski J. Mięczaki z okolic Bóbrki i Przemyślan // Spraw. Kom. Fizyjograf. – Kraków, 1879. – T. 13, Cz. 2. – S. 130-138.

1880 р.

4. Bąkowski J. Mięczaki zebrane w r. 1879 w okolicy Rzeszowa // Spraw. Kom. Fizyjograf. – Kraków, 1880. – T. 14, Cz. 2. – S. 254-257.
5. Bąkowski J. Spis mięczaków zebranych na Babiej Górze w r. 1879 przez Stefana Stobieckiego // Spraw. Kom. Fizyjograf. – Kraków, 1880. – T. 14, Cz. 2. – S. 77-78.
6. Bąkowski J. Mięczaki zebrane na Podolu w Lipcu i Sierpniu r. 1879 // Spraw. Kom. Fizyjograf. – Kraków, 1880. – T. 14, Cz. 2. – S. 62-76.

1881 р.

7. Bąkowski J. Mięczaki zebrane na Podolu na stepie Pantalichy i w Toutrach w r. 1880 // Spraw. Kom. Fizyjograf. – Kraków, 1881. – T. 15, Cz. 2. – S. 220-232.

1882 р.

8. Bąkowski J. Mięczaki z okolicy Lwowa, Gródka i Szczerca // Spraw. Kom. Fizyjograf. – Kraków, 1882. – T. 16, Cz. 2. – S. 56-63.

9. Bąkowski J. Mięczaki zebrane w lipcu i sierpniu w okolicy Kołomyi, Mikuliczyna, Żabiego i na Czarnohorze, oraz ich pionowe w tém pasmie górskiém rozmieszczenie // Spraw. Kom. Fizyjograf. – Kraków, 1882. – T. 16, Cz. 2. – S. 130-140.

1883 p.

10. Bąkowski J. Mięczaki tatrzańskie // Kosmos. – Lwów, 1883. – T. 8. – S. 13-17.

1884 p.

11. Bąkowski J. Mięczaki z gór drohobyckich, z okolicy Żurawna i Mikołajowa // Spraw. Kom. Fizyjograf. – Kraków, 1884. – T. 18, Cz. 2. – S. 93-98.
12. Bąkowski J. Mięczaki galicyjskie // Kosmos. – Lwów, 1884. – T. 9. – S. 190-197, 275-283, 376-391, 477-490, 604-611, 680-697, 761-789.

1891 p.

13. Bąkowski J. Mięczaki (Mollusca) – Lwów: Wyd-wo Muzeum im. Dzieduszyckich, 1891. – 264 s.

1922 p.

14. Polinski W. Recherches sur l'anatomie et la systématique des Xérophilinés de la Pologne et de la Transsylvanie // Historiae Naturalis. – 1922. – Vol. 1, № 4. – 166-184.

1925 p.

15. Sitsch A. Interesujące zbiorowisko mięczaków koło Tatarowa (wschodniomałopolskie Karpaty) // Spraw. Kom. Fizyjograf. – Kraków, 1925. – T. 58. – S. 1-26.

1932 p.

16. Полянський Ю. Матеріяли до пізнання малякофавни західнього Полісся // Зб. фізіограф. коміс. – Львів: Друкарня Наук. т-ва ім. Шевченка. – 1932. – Вип. 4-5. – С. 83-100.

1960 p.

17. Здун В. І. До фауни молюсків Закарпаття // Наук. зап. наук.-природозн. музею АН УРСР. – К.: Вид-во АН УРСР, 1960. – С. 83-95.
[У музеї зберігаються лише окремі матеріали, зібрані В.І.Здуном у Закарпатській області, майже виключно з родини Clausiliidae. Див. також бібліографічне посилання № 62].

1962 p.

18. Лихарев И. М. Клаузилииды (Clausiliidae). – М.-Л.: Наука, 1962. – 317 с. – (Фауна СССР. Т. 3, вып. 4. Нов. сер. № 83).

1963 p.

19. Здун В.И. Материалы к фауне моллюсков Карпатских полонин // Флора и фауна Карпат. Вып. 2. – М.: Изд-во АН СССР, 1963. – С. 154-158.

1990 p.

20. Климовская Д.Т. Моллюски семейств Testacellidae, Patulidae, Vitrinidae // Каталог музейных фондов. – Львов, 1990. – С. 179-196.

1993 p.

21. Крамаренко С. С., Попов В. Н. Изменчивость морфологических признаков наземных моллюсков рода *Brephulopsis* Lindholm, 1925 (Gastropoda; Pulmonata; Buliminidae) в зоне интрогрессивной гибридизации // Журн. общ. биологии. – 1993. – Т. 54, № 6. – С. 682-690.
[У музеї зберігається матеріал з 5 описаних у роботі зон гібридизації на стадіоні Сімферопольського ун-ту, зібраний дещо пізніше – у 1999 р.]

1995 р.

22. Крамаренко С.С. Фенотипическая изменчивость крымских моллюсков рода Brephulopsis Lindholm (Gastropoda: Buliminidae): Автореф. дис. … канд. біол. наук: 03.00.08 / Інститут зоології ім. І.І.Шмальгаузена. – Київ, 1995. – 18 с.
[Частину опрацьованих матеріалів було передано до музею – див. також бібліографічні посилання № 24 і № 26].

1996 р.

23. Сверлова Н.В. Анализ некоторых анатомических и конхиологических признаков, используемых для определения подродов и видов рода *Cepaea* (Stylommatophora, Helicidae) // Зоол. журн. – 1996. – Т. 75, вып. 6. – С. 933-936.

1997 р.

24. Крамаренко С.С. Влияние факторов внешней среды на географическую изменчивость конхологических признаков крымских моллюсков *Brephulopsis cylindrica* (Menke, 1828) (Gastropoda; Pulmonata; Buliminidae) // Журн. общ. биологии. – 1997. – Т. 58, № 1. – С. 94-101.
[Див. бібліографічне посилання № 22].

1998 р.

25. Сверлова Н.В. Знахідка *Brephulopsis cylindrica* (Gastropoda, Buliminidae) у Львові // Вестн. зоологии. – 1998. – Т. 32, № 5-6. – С. 72.
26. Крамаренко С.С. Географическая изменчивость частоты встречаемости особей с палатальной складкой у моллюсков рода *Brephulopsis* (Gastropoda; Buliminidae) // Вестн. зоологии. – 1998. – Т. 32, № 3. – С. 70-76.
[Див. бібліографічне посилання № 22].

1999 р.

27. Сверлова Н.В. Історичні зміни у наземній малакофауні (Gastropoda, Pulmonata) великого міста на прикладі Львова // Сучасна екологія і проблеми сталого розвитку суспільства. Наук. вісн. Укр. держ. лісотехн. ун-ту. – Львів, 1999. – Вип. 9.8. – С. 127-130.
28. Сверлова Н.В. Наземні молюски (Gastropoda, Pulmonata) природних та урбанізованих екосистем Розточчя // Природа Розточчя: Збірник наук.-техн. праць заповідника «Розточчя». – Івано-Франкове: ПЗ «Розточчя», 1999. – Вип.1. – С. 150-154.

2000 р.

29. Сверлова Н.В. Биотопическое распределение наземных моллюсков города Львова и его окрестностей // Вестн. зоологии. – 2000. – Т. 34, № 3. – С. 73-77.
30. Сверлова Н.В., Крамаренко С.С., Шклярук А.Н. Наземная малакофауна Северо-Западного Причерноморья: основные результаты и перспективы исследований // Матер. конф. «Чтения памяти А.А.Браунера». – Одесса: АстроПринт, 2000. – С. 29-34.

2001 р.

31. Крамаренко С.С., Сверлова Н.В. К изучению наземной малакофауны (Gastropoda, Pulmonata) Николаевской области // Вестн. зоологии. – 2001. – Т. 35, № 2. – С. 75-78.
32. Сверлова Н.В. Наземна малакофауна (Gastropoda, Pulmonata) Розточчя і Опілля та її зміни за останні 100 років // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2001. – Т. 16. – С. 117-123.
33. Сверлова Н.В. Формування угруповань наземних молюсків (Gastropoda, Pulmonata) в урбанізованому середовищі: Автореф. дис. … канд. біол. наук: 03.00.16 / Чернівец. нац. ун-т. – Чернівці, 2001. – 16 с.

2002 р.

34. Кирпан С.П., Сверлова Н.В. До вивчення синантропних елементів у наземних малакоценозах заходу України // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2002. – Т. 17. – С. 191-195.
35. Сверлова Н.В., Гураль Р.І. Видова різноманітність легеневих молюсків (Gastropoda, Pulmonata) України у фондах Державного природознавчого музею НАН України // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2002. – Т. 17. – С. 27-31.

2003 р.

36. Крамаренко С.С., Сверлова Н.В. До вивчення внутрішньовидової мінливості *Chondrula tridens* (Gastropoda, Pulmonata, Buliminidae) на заході України та з'ясування таксономічного статусу окремих форм // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2003. – Т. 18. – С. 93-110.
37. Сверлова Н.В. Історія і стан вивчення наземної малакофауни (Gastropoda, Pulmonata) заповідника «Медобори» // Роль природно-заповідних територій Західного Поділля та Юри Ойцовської у збереженні біологічного та ландшафтного різноманіття. – Гримайлів-Тернопіль: Лілея, 2003. – С. 499-507.
38. Сверлова Н.В. Матеріали до моніторингу наземної малакофауни (Gastropoda, Pulmonata) м. Львова та його околиць // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2003. – Т. 18. – С. 127-134.
39. Сверлова Н.В. Сучасні підходи до формування наукових конхологічних колекцій // Музейний щорічник (Чернів. краєзнавч. музею). – Вип.2 (24). – Чернівці: Золоті литаври, 2003. – С. 64-65.
40. Сверлова Н.В., Шевченко О.А. О возможном влиянии урбанизации на различные компоненты наземной малакофауны (Gastropoda, Pulmonata) Крыма // Матер. конф. «Чтения памяти А.А.Браунера». – Одесса: Астропринт, 2003. – С. 151-153.
41. Sverlova N. Zum Vorkommen der zusätzlichen Bänder in den natürlichen und eingeschleppten Populationen von Bänderschnecken *Cepaea* (Gastropoda: Pulmonata: Helicidae) // Malak. Abh. Mus. Tierkde. Dresden. – 2003. – B. 21. – S. 137-144.

2004 р.

42. Сверлова Н.В. Наукові колекції державного природознавчого музею. Вип. 1. Наземні молюски. – Львів, 2004. – 200 с.

43. Сверлова Н.В., Гураль Р.І. Зоогеографічний склад сучасної фауни черевоногих молюсків (Gastropoda) західної частини Подільської височини // Вісн. Львів. ун-ту. Серія Географічна. – 2004. – Вип. 30. – С. 288-293.
44. Сверлова Н.В., Кирпан С.П. Фенетична структура популяцій *Cepaea vindobonensis* (Gastropoda, Pulmonata, Helicidae) на заході України // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2004. – Т. 19. – С. 107-114.
45. Сверлова Н.В., Кирпан С.П. Роль великих міст у розселенні деяких видів наземних молюсків (Gastropoda, Pulmonata) // Наукові основи збереження біотичної різноманітності. – Вип. 5. – Львів: Ліга-Прес, 2004. – С. 247-252.
46. Хлус Л., Сверлова Н. Наземная малакофауна Прут-Днестровского междуречья // Матер. конф. «Интегрированное управление природными ресурсами трансграничного бассейна Днестра». – Кишинев: Eco-TIRAS, 2004. – С. 352-355.

2005 р.

47. Крамаренко С.С., Сверлова Н.В. Конхологічні параметри виноградного слимака *Helix pomatia* (Gastropoda, Pulmonata, Helicidae) на півдні України як можливий наслідок кліматичної селекції // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2005. – Вип. 21. – С. 157-164.
48. Сверлова Н.В. Проблемы экологической интерпретации результатов конхиометрических исследований городских популяций наземных моллюсков на примере *Helix pomatia* // Фальцфейнівські читання: Зб. наук. праць. – Херсон: Терра, 2005. – Т. 2. – С. 120-125.

49. Сверлова Н.В., Гураль Р.І. Визначник наземних молюсків заходу України. – Львів, 2005. – 217 с.
50. Sulikowska-Drozd A. Distribution and habitat preferences of clausiliids (Gastropoda: Pulmonata:Clausiliidae) in the eastern part of the Polish Carpathians // Fol. Malacol. – 2005. – Vol. 13, N 2. – P. 49-94.

2006 р.

51. Гураль Р.І., Сверлова Н.В. Клас: Черевоногі – Gastropoda // Башта А.-Т. В., Канарський Ю.В., Решетило О.С. та ін. Рідкісні види тварин Львівської області. – Львів, 2006. – С. 101-104.
52. Сверлова Н.В., Мартинов В.В., Мартинов О.В. До вивчення наземної малакофауни (Gastropoda, Pulmonata) південно-східної частини України. // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2006. – Вип. 22. – С. 35-46.
53. Сверлова Н.В., Хлус Л.Н., Крамаренко С.С. и др. Фауна, экология и внутривидовая изменчивость наземных моллюсков в урбанизированной среде. – Львов, 2006. – 226 с.

2007 р.

54. Балашов І.О., Василюк О.В. Знахідка колонії *Helix albescens* (Gastropoda, Geophila, Helicidae) у Києві) // Наук. зап. Держ. прир. музею. – 2007. – Т. 23. – С. 227-228.
55. Гураль-Сверлова Н.В., Мартинов В.В. Конхологические особенности популяций *Cepaea vindobonensis* (Gastropoda, Pulmonata, Helicidae) на территории Донецкой области // Проблемы экологии и охраны природы техногенного региона: Межвед. сб. науч. работ / Отв. Ред. С.В.Беспалова. – Донецк: ДонНУ, 2007. Вып. 7. – С. 85-92.
56. Сверлова Н.В. Вплив урбанізації на конхологічні параметри *Cepaea vindobonensis* (Gastropoda, Pulmonata, Helicidae) на заході України // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2007. – Вип. 23. – С. 85-94.
57. Сверлова Н.В. Особенности фенетической структуры интродуцированных популяций *Cepaea nemoralis* // Фальцфейнівські читання: Зб. наук. праць. – Херсон: ПП Вишемирський, 2007. – С. 287-292.
58. Сверлова Н.В. Современная стратегия комплектования малакологических коллекций Государственного природоведческого музея // Известия Музейного Фонда им. А.А.Браунера. – Одесса, 2007. – Т. 4, № 2-3. – С. 15.
59. Сверлова Н.В., Мартинов В.В. Наземные моллюски Опукского заповедника // Матер. конф. «Заповедники Крыма-2007». – Ч. 2. Зоология. – Симферополь, 2007. – С. 185-190.

2008 р.

60. Гураль Р.І., Гураль-Сверлова Н.В. Видова різноманітність черевоногих (Gastropoda) і двостулкових (Bivalvia) молюсків на території Шацького національного природного парку // Природа Західного Полісся та прилеглих територій: Зб. наук. праць / відп. ред. Ф.В.Зузук. – Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2008. – С. 129-136.
61. Сверлова Н.В. Наземна малакофауна Передкарпаття та її антропогенні зміни протягом XX століття // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2008. – Вип. 24. – С. 127-144.
62. Сверлова Н.В., Гураль Р.І. Внесок В.І.Здуна та інших дослідників у вивчення фауни черевоногих молюсків Закарпатської області // Матер. конф. «Еколого-фауністичні особливості водних та наземних екосистем».– Львів, 2008. – С. 4-9.
63. Сверлова Н.В., Евтушенко Г.А. Предварительные данные о видовом составе наземных моллюсков (Gastropoda, Pulmonata) Луганской области // Вісн. Луган. нац. педагог. ун-ту ім. Т. Шевченка. – 2008. – № 2 (141). – С. 84-91.

2009 р.

64. Балашёв И.А., Биатов А.П., Василюк А.В. Видовой состав и фитоценотическая приуроченность наземных моллюсков (Gastropoda, Pulmonata) Национального природного парка «Гомольшанские леса» (Украина, Харьковская обл.) // Вестн. зоологии. – 2009. – Т. 43, № 4. – С. 355-360.

[Зі згаданих у статті матеріалів у музеї зберігаються лише черепашки *Aegopinella minor* і *Vallonia enniensis*].

65. Гураль-Сверлова Н.В., Гураль Р.И Интересные находки брюхоногих моллюсков (Gastropoda, Aciculidae, Terrestribythinellidae) на территории Украинских Карпат // Зоол. журн. – 2009. – Т. 88, вып. 7. – С. 794-799.
66. Гураль-Сверлова Н.В., Гураль Р.И. Конхиологические особенности интродуцированного вида *Chondrula microtraga* (Gastropoda, Pulmonata, Enidae) в Одессе // Вестн. зоологии. – 2009. – Т. 43, № 2. – С. 161-166.
67. Гураль-Сверлова Н.В., Гураль Р.И. К исследованию наземних моллюсков (Gastropoda) буковых пралесов Карпатского биосферного заповедника // Матер. конф. «Збереження та відтворення біорізноманіття природно-заповідних територій». – Рівне: ВАТ «Рівненська друкарня», 2009. – С. 382-388.
68. Гураль-Сверлова Н.В., Мартынов В.В. Первая находка моллюсков рода *Elia* (Clausiliidae) на территории Украины // Ruthenica. – 2009. – Т. 19, № 1. – С. 31-35.
69. Полищук Е.В., Агеева Л.А., Гураль-Сверлова Н.В. Эколого-фаунистический обзор наземных моллюсков г. Дружковка и окрестностей (Донецкая область) // Матер. конф. «Зоологічна наука у сучасному суспільстві». – Київ-Канів, 2009. – С. 379-383.

2010 р.

70. Балашов І.О. Наземні молюски (Gastropoda, Pulmonata) Полтавської області // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2010. – Вип. 26. – С. 191-198.
71. Балашёв И.А., Байдашников А.А. Наземные моллюски (Gastropoda) лесостепного Приднепровья и их фитоценотическая приуроченность // Вестн. зоологии. – 2010. – Т. 44, № 4. – С. 309-316.
72. **Гураль-Сверлова Н.В. Обзор наземных моллюсков рода *Helicopsis* (Hygromiidae) Донецкой возвышенности и прилегающих территорий с описанием новых видов // Ruthenica. – 2010. – Т. 20, № 1. – С. 13-26.**
73. **Гураль-Сверлова, Гураль Р.И. Новые таксоны наземных моллюсков из родов *Chondrula* и *Brephulopsis* с территории Украины // Ruthenica. 2010. – Т. 20, № 1. – С. 1-12.**
74. Гураль-Сверлова Н.В., Гураль Р.І. Нові знахідки наземних молюсків на території м. Львова та Львівської області // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2010. – Вип. 26. – С. 221-222.
75. Гураль-Сверлова Н.В., Гураль Р.І. Черевоногі молюски (Gastropoda) природоохоронних територій заходу України в малакологічному фонді Державного природознавчого музею НАНУ // Матер. конф. «Природно-заповідний фонд України – минуле, сьогодення, майбутнє». – Тернопіль: Підручники і посібники, 2010. – С. 638-642.
76. Гураль-Сверлова Н.В., Мартынов В.В. Первая находка наземных моллюсков рода *Gibbulinopsis* (Gastropoda, Pulmonata, Pupillidae) на территории Украины // Зоол. журн. – 2010. – Т. 89, № 6. – С. 758-761.

2011 р.

77. Балашов І.О. Наземні молюски (Gastropoda) лісостепу України: Автореф. дис. … канд. біол. наук: 03.00.08 / Інститут зоології ім. І.І.Шмальгаузена. – Київ, 2011. – 19 с.
78. Балашёв И.А., Гураль-Сверлова Н.В. Наземные моллюски рода *Pyramidula* (Pulmonata, Pyramidulidae) Восточной Европы, Центральной Азии и прилегающих территорий // Зоол. журн. – 2011. – Т. 90, № 12. – С. 1423-1430.
79. Гураль-Сверлова Н.В. Нові дані щодо поширення молюска *Pomatias rivulare* (Gastropoda, Pulmonata, Pomatiasidae) у західній частині гірського Криму // Вестн. зоологии. – 2011. – Т. 45, № 5. – С. 428.
80. Гураль-Сверлова Н.В., Мелещук Л.І. Знахідки наземних молюсків (Gastropoda, Pulmonata) у гніздах птахів та їх екологічна інтерпретація // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2011. – Вип. 27. – С. 81-88.

2012 р.

81. Гураль-Сверлова Н.В. Анатомическая изменчивость *Thoanteus gibber* (Gastropoda, Pulmonata, Enidae) и ее возможное таксономическое значение // Зоол. журн. – 2012. – Т. 91, № 5. – С. 524-528.
82. Гураль-Сверлова Н.В. Предварительные результаты анатомического исследования моллюсков рода *Helicopsis* (Hygromiidae) Крыма и Причерноморской низменности // Ruthenica. – 2012. – Т. 22, № 1. – С. 15-34.
83. Гураль-Сверлова Н.В. Розселення деяких антропохорних видів наземних молюсків на території Львова // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2012. – Вип. 28. – С. 77-84.
84. Гураль-Сверлова Н.В. Наземні молюски (Gastropoda, Pulmonata) Західного Полісся // Наук. вісн. Волинського нац. ун-ту ім. Л.Українки. – Біологічні науки. – 2012. – № 2 (227). – С. 25-30.
85. Гураль-Сверлова Н.В. Малакологічний фонд Державного природознавчого музею НАН України: минуле, сьогодення та майбутнє Зб. доп. ІІ Міжнар. наук.-практ. конф. «Сучасні аспекти природничої музеології». – 2012. – С. 27-29.
86. **Гураль-Сверлова Н.В., Гураль Р.І. Наукові колекції Державного природознавчого музею. Вип. 4. Малакологічний фонд. – Львів, 2012. – 253 с.**
87. Гураль-Сверлова Н.В., Гураль Р.І. Визначник наземних молюсків України. – Львів, 2012. – 216 с.
88. Гураль-Сверлова Н.В., Гураль Р.І. Рідкісні та маловідомі молюски (Gastropoda et Bivalvia) Українських Карпат // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2012. – Вип. 28. – С. 131-142.
89. Гураль Н.В., Гураль Р.И. Наземные моллюски Бахчисарая и его ближайших окрестностей // Наук. зап. Терноп. нац. пед. ун-ту. Сер. Біол. – 2012. – № 2 (51). – С. 101-105.
90. Гураль-Сверлова Н.В., Мартынов В.В. Наземные моллюски Крыма в фондах Государственного природоведческого музея НАН Украины // Наук. зап. Терноп. нац. пед. ун-ту. Сер. Біол. – 2012. – № 2 (51). – С. 105-109.
91. Гураль-Сверлова Н.В., Мартынов В.В. Наземные моллюски «Каменных Могил» и других заповедных территорий на востоке Украины // Матер. конф. «Кам'яні Могили – минуле та сучасність»:– Донецьк: Ноулідж, 2012. – Вип. 2, Ч. 1. – С. 225-230.
92. Гураль-Сверлова Н.В., Мартинов В.В., Мартинов О.В. Наземні та прісноводні молюски НПП «Святі гори», та його найближчих околиць // Матер. конф. «Роль природоохоронних установ у збереженні біорозмаїття, етнокультурної спадщини та збалансованому розвитку територій». – Косів: ПП Павлюк М.Д., 2012. – С. 120-124.
93. Гураль-Сверлова Н.В., Мартынов В.В., Мартынов А.В. Наземные моллюски (Gastropoda, Pulmonata) Донецкой возвышенности и прилегающих территорий // Вестн. зоологии. – 2012. – Т. 46, № 4. – С. 319-326.
94. Гураль-Сверлова Н.В., Тимошенко Е.Г. *Oxychilus koutaisanus mingrelicus* (Zonitidae) и *Stenomphalia ravergiensis* (Hygromiidae) – кавказские виды наземных моллюсков на юго-востоке Украины // Ruthenica. – 2012. – Т. 22, № 2. – С. 135-140.
95. Balashov I., Gural-Sverlova N. An annotated checklist of the terrestrial molluscs of Ukraine // Journal of Conchology. – 2012. – Vol. 41, No. 1. – P. 91-109.

2013 р.

96. Балашев И.О., Байдашников А.А., Романов Г.А., Гураль-Сверлова Н.В. Наземные моллюски Хмельницкой области (Подольская возвышенность, Украина) // Зоол. журн. – 2013. – Т. 92, № 2. – С. 154-166.
97. Гураль Р.І., Гураль-Сверлова Н.В. Клас черевоногі – Gastropoda // Рідкісні та зникаючі види тварин Львівської області / Ред. Башта А.-Т.В., Канарський Ю.В., Козловський М.П. – Львів: Ліга-Прес, 2013. – С. 91-96.
98. Гураль-Сверлова Н.В. Зависимость размеров, формы и окраски раковин в популяциях австрийской цепеи *Cepaea vindobonensis* (Gastropoda, Pulmonata, Helicidae) из разных регионов Украины // Природничий альманах. – 2013. – Вип. 19. – С. 75-82.

2014 р.

99. Гураль-Сверлова Н.В. Наземні малакокомплекси паркових і лісопаркових біотопів Львова та їх зміни пртягом останніх 10-15 років // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2014. – Вип. 30. – С. 121-128.
100. Гураль-Сверлова Н.В. Видове різноманіття наземних молюсків (Gastropoda, Pulmonata) степового Придніпров'я // Вісн. Дніпропетр. держ. аграрно-економ. ун-ту. Біологічні науки. – 2014. – № 1 (33). – С. 146-150.
101. Гураль-Сверлова Н.В., Гураль Р.І. Рідкісні та маловідомі черевоногі молюски (Gastropoda) рівнинної частини заходу України // Біологічні студії/Studia Biologica. – 2014. – Т. 8, № 3-4. – С. 255-272.
102. Гураль-Сверлова Н.В., Гураль Р.І. Молюски Брідщини у фондовій колекції Державного природознавчого музею НАН України // Матер. восьмої краєзнавчої конф. присв. Міжнародному дню музеїв «Брідщина – край на межі Галичини й Волині». Вип. 7. – Броди: Просвіта, 2014. –С. 153-157.
103. Гураль-Сверлова Н.В., Гураль Р.І. Молюски східної частини Прут-Дністровського межиріччя у фондовій колекції Державного природознавчого музею // Мат. конф. «Регіональні аспекти флористичних і фауністичних досліджень». – Чернівці: Друк Арт, 2014. – С.321-324.
104. Balashov I., Gural-Sverlova N. Was there *Oxychilus diaphanellus* outside Crimea? On the variability of synanthropic *Oxychilus translucidus* in Ukraine (Stylommatophora, Zonitidae) // Ruthenica. – 2014. – Vol. 24, No. 1. – P. 25-29.

2015 р.

105. Гураль-Сверлова Н. В. Роль железнодорожных путей в расселении некоторых ксерофильных видов наземных моллюсков на территории Украины // Матер. VIII міжнар. наук. конф. «Біорізноманіття та роль тварин в екосистемах». – Дніпропетровськ: Ліра, 2015. – С.153.
106. Гураль-Сверлова Н. Созологічна оцінка наземних малакокомплексів Львова та його найближчих околиць // Вісн. Львів. ун-ту. Сер. біол. – 2015. – Вип. 69. – С. 148-155.
107. Гураль-Сверлова Н.В., Глеба В.М. Нові надходження до малакологічного фонду Державного природознавчого музею НАН України із Закарпатської області // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2015. – Вип. 31. – С. 39-44.
108. Гураль-Сверлова Н. В., Гураль Р. И. Антропохорные элементы в наземной малакофауне Ужгорода // Матер. VIII міжнар. наук. конф. «Біорізноманіття та роль тварин в екосистемах». – Дніпропетровськ: Ліра, 2015. – С.154-155.

2016 р.

109. Гураль-Сверлова Н.В., Глеба В.Н. Свидетельства неоднократного проникновения *Cryptomphalus aspersa* (Gastropoda, Pulmonata, Helicidae) на территорию Восточной Европы // Российский журнал биологических инвазий. – 2016. – № 1. – С. 67-75.
110. Гураль-Сверлова Н.В., Гураль Р.И. Видовой состав наземных моллюсков Закарпатской области // Наук. вісн. Ужгород. ун-ту. Серія Біологія. – 2016. – Вип. 40. – С. 32-37.
111. Egorov R. On the distribution of introduced species of the Genus *Cepaea* Held, 1838 (Gastropoda: Pulmonata: Helicidae) in European Russia // Nachrichtenblatt der Ersten Vorarlberger Malakologischen Gesellschaft, 2018. – Vol. 25. – P. 79-102.
    [У 2018-2019 рр. описані в статті збори *Cepaea nemoralis* і *C. hortensis* з Московської області біли передані до музею].
112. **Schikov E.V., Nekhaev I.O. *Oxyloma sarsii tulomica* subsp. nov. (Gastropoda: Pulmonata: Succineidae) from the Kola Peninsula // Ruthenica. – 2016. – Т. 26, № 1. – С. 25-34.**
    [Є.В.Шиков передав до музею 3 паратипи описаного ним підвиду].

2017 р.

113. Гураль-Сверлова Н.В., Амирян А.Л., Гураль Р.И. К изучению наземных моллюсков Армении // Ruthenica. – 2017. – Т. 27, № 2. – С. 87-93.
114. Гураль-Сверлова Н.В., Амирян А.Л., Гураль Р.И. Наземные моллюски юга Армении (Сюникская область) // Ruthenica. – 2017. – Т. 27, № 3. – С. 109-118.

115. Гураль-Сверлова Н.В. Кавказский элемент в наземной малакофауне Украины // Матер. конф. «Актуальные вопросы современной малакологии». – Белгород: Изд. дом «Белгород», 2017. – С. 19-25.
116. Гураль-Сверлова Н.В., Гураль Р.И. Расширение ареалов наземных моллюсков рода *Xeropicta* (Gastropoda, Hygromiidae) на территории Украины // Российский журнал биологических инвазий. – 2017. – № 2. – С. 20-27.
117. Гураль-Сверлова Н.В., Гураль Р.И. *Oxychilus draparnaudi* и *Oxychilus* cf. *mortilleti* (Gastropoda, Pulmonata, Zonitidae) на территории Украины // Зоол. журн. – 2017. – Т.96, № 4. – С. 375-382.
118. **Gural-Sverlova N.V., Amiryan A.L., Gural R.I. A new species of land molluscs from Southern Armenia *Harmozica zangezurica* sp. nov. (Pulmonata, Hygromiidae), with a key to Caucasian species *Harmozica* Lindholm, 1927 // Biol. Journal of Armenia. – 2017. – Vol. 1, N 69. – P. 107-112.**

2018 р.

119. Гураль Р.І., Гураль-Сверлова Н.В. Прісноводні і наземні молюски урбанізованих біотопів Луцька // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2018. – Вип. 34. – С. 49-54.
120. Гураль-Сверлова Н. Просторова диференціація наземних малакокомплексів на рівнинних і передгірних територіях заходу України // Вісн. Львів. ун-ту. Сер. біол. – 2018. – Вип. 79. – С. 122-131.
121. Гураль-Сверлова Н.В. Пространственное распределение наземной малакофауны степной зоны Украины // Ruthenica. – 2018. – Т. 28, № 4. – С. 131-138.
122. Гураль-Сверлова Н.В., Бусел В.А., Гураль Р.И. Видовой состав наземных моллюсков Запорожской области и влияние на него антропохории // Ruthenica. – 2018. – Т. 28, № 3. – С. 101-112.
123. Гураль-Сверлова Н.В., Обедніна І.С. Перша знахідка синантропного наземного молюска *Oxychilus translucidus* (Gastropoda, Pulmonata, Zonitidae) на Закарпатті // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2018. – Вип. 34. – С. 135-136.

2019 р.

124. Гураль Р.І., Гураль-Сверлова Н.В. Історія комплектування та наукового опрацювання матеріалів малакологічного фонду Державного природознавчого музею НАН України // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2019. – Вип. 35. – С. 15-20.
125. Гураль-Сверлова Н.В., Савчук С.П. Антропохорні види наземних молюсків на заході України // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2019. – Вип. 35. – С. 49-58.

Клас Gastropoda, підклас Prosobranchia

Родина Cochlostomatidae

Cochlostoma sp.

Словенія, регіон Горішка, пос. Жага (Zaga), берег р. Жага (Zaga), 3.07.2016, 9 екз., coll. Годунько Р.Й., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4215**].

Родина Aciculidae

***Acicula parcelineata* (Clessin, 1911)**

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Ділове, Карпатський біосферний заповідник, ур. Кузій, буковий ліс, 1.07.2003, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1978**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Винниківський лісопарк, буково-грабовий ліс, вапнякові відслонення біля струмка, 6.09.1997, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **729**].

***Acicula perpusilla* (Reinhardt, 1880)**

Примітка: в Україні цей вид деякий час розглядали в якості синоніма *Acicula oedogyra* (Paladilhe, 1868) (Анистратенко, 1998). Проте дані таксони суттєво відрізняються низкою конхологічних ознак (Гураль-Сверлова, Гураль, 2009б, 2012в). Вперше *A. perpusilla* був знайдений на території України в 2003 р. в Карпатському біосферному заповіднику (Сверлова, 2004).

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Ділове, Карпатський біосферний заповідник, ур. Кузій, буковий ліс, 1.07.2003, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1979**; перша задокументована знахідка виду на території України].

***Acicula polita* (Hartmann, 1840)**

Україна, Закарпатська обл., Тячівський р-н., с. Мала Уголька, Карпатський біосферний заповідник, р. Уголька, буковий ліс, 2.07.2003, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2556**];

Україна, Івано-Франківська обл., Рожнятівський р-н, с. Осмолода, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **772**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тлумацький р-н, с. Буківна, 10 екз. [інв. № **780**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тлумацький р-н, с. Нижнів, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **773**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, м. Борислав, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **774**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Брюховицький лісопарк, вільшаник, біля струмка, 17.09.1997, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **781**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 1880, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **775**].

Польща, Велькопольське (кол. Познанське) в-во, ок. м. Познань (Піотрово), 16 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **779**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **777**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 3 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **778**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **776**].

Родина Pomatiidae (Pomatiasidae)

***Pomatias olivieri* (Charpentier, 1847)**

Ізраїль, каньйон Nahal Kizev, північний схил (південна експозиція), 26.11.1999, 1 екз., det. Павлічек [інв. № **3269**].

***Pomatias rivulare* (Eichwald, 1829)**

Примітка: занесено до Червоної книги України (2009). У літературі його згадують переважно для північно-східної частини гірського Криму (Пузанов, 1927; Анистратенко, Анистратенко, 2001; Червона книга України, 2009). Проте відомі також окремі знахідки *P. rivulare* в південно-західній частині гірського Криму – вздовж течії р. Суха Річка в околицях м. Севастополь (Гураль-Сверлова, 2011). Одна з таких знахідок представлена у малакологічному фонді ДПМ НАНУ.

Україна, Крим, ок. м. Севастополь, Торопова дача, дубовий ліс, у підстилці біля джерела, 24.05.2010, 3 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3134**];

Вірменія, Сюнікська (марз Сюнік), монастир Ваганаванк, біля церкви, схил, зверху зарослий деревами та кущами, знизу з травою та ожиною, 17.09.2019, 7 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4544**];

Вірменія, Сюнікська (марз Сюнік), монастир Ваганаванк, вологий листяний ліс на крутому схилі біля струмка, 18.09.2019, 21 екз., coll. Гураль Р.І., Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4550**];

Вірменія, Сюнікська (марз Сюнік), між м. Капан і с. Чакатен, пагорб з розрідженою деревно-чагарниковою рослинністю, 12.09.2019, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4482**];

Грузія, край Аджарія, муніципалітет Хелвачаурі, с. Коколеті, заповідник «Мачахела», Шавшетський хребет; долина р. Чамісукалі, 18.06.2013, 5 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3538**];

Грузія, край Імереті, Сачхерський муніципалітет, с. Цхомареті, Рачинський хребет; долина р. Джугула, 23.06.2013, 2 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3545**].

Підклас Pulmonata

Родина Carychiidae

***Carychium minimum* O.F.Müller, 1774**

Україна, Донецька обл., Слов'янський р-н, м. Святогірськ (кол. Слов'яногірськ), НПП «Святі гори», заплавний ліс, заболочені ділянки, 8.10.2006, 14 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3018**];

Україна, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, смт Верховина, 6 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1528**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, Чорногора, 1881, 3 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1530**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 14 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1529**];

Україна, Івано-Франківська обл., Рожнятівський р-н, с. Осмолода, 3 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1531**];

Україна, Луганська обл., Станично-Луганський р-н, ок. с. Вільхове (ст. Ілієнко), біостанція Луганського нац. педаг. ун-ту, ліс на березі р. Деркул, 29.08.2006, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2338**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1534**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Брюховицький лісопарк, вільшаник біля струмка, 17.09.1997, 50 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2963**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, парк «Залізна Вода», біля струмка в яру, 6.04.1999, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2964**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, регіональний ландшафтний парк «Знесіння», залісений яр, біля струмка, 4.04.1999, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2966**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, РЛП «Знесіння», біля ставка, 24.06.2012, 74 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3516;** порожні черепашки у грунті на березі ставка];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 1882, 12 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1532**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, м. Трускавець, 5 екз. [інв. № **1533**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1535**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Бібрка, м. Перемишляни, 1878, 17 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1536**];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, смт Щирець, 1881, 17 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1537**];

Україна, Миколаївська обл., м. Миколаїв, оз. Сливове в околицях міста, 15 екз., coll. Шклярук А.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1997**];

Україна, Полтавська обл., Лубенський р-н, с. Мгар, ур. Мгарська Дача, дубово-грабовий ліс, вздовж струмка, 27.07.2006, 8 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. (*C. tridentatum*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **2382**];

Україна, Полтавська обл., Миргородський р-н, м. Миргород, курортна зона, заплава р. Хорол, 7.08.2006, 18 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. (*C. tridentatum*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **2394**];

Україна, Полтавська обл., Шишацький р-н, смт Шишаки, біля ставку, поверхня грунту, 22.07.2006, 3 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2393**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 1 екз., det. Бонковський Й., [інв. № **1538**];

Україна, Харківська обл., Дворічанський р-н, с. Кам'янка, заказник «Озерний», заплава р. Оскол, заплавний ліс, 2.05.2013, 1 екз., coll. Балашов І.О., det. Сверлова Н.В.[інв. № **3489**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, Гречани; біля залізничного мосту через р. Південний Буг, 21.08.2010, 5 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3319**];

Україна, Чернівецька обл., м. Чернівці, берег р. Прут, 11.09.2003, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова. Н.В. [інв. № **2970**; порожні черепашки у річкових наносах];

Україна, Чернівецька обл., м. Чернівці, г. Цецин, буковий ліс, у яру біля струмка, 10.09.2003, 9 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2986**];

Україна, Чернівецька обл., Новоселицький р-н, с. Чорнівка, біля струмка в лісі, 17.07.2003, 17 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2992**];

Польща, Велькопольське (кол. Познанське) в-во, ок. м. Познань (Піотрове), 95 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1545**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 45 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1543**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, ок. м. Кракова, Паненські скелі, 8 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1542**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 1 екз. [інв. № **1544**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Войткова, 6 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1540**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, 6 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1539**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 35 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1541**].

Carychium tridentatum (Risso, 1826)

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Ділове, Карпатський біосферний заповідник, ур. Кузій, буковий ліс, 1.07.2003, 48 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2948**];

Україна, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, смт Верховина, 3 екз., det. Бонковський Й. (*C. minimum*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1546**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, с. Дора, 4 екз., det. Бонковський Й. (*C. minimum*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1547**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Кремінці (Татарів), 3 екз., coll. Січ А., det. (*C. minimum*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1548**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 8 екз., det. Бонковський Й. (*C. minimum*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1562**];

Україна, Івано-Франківська обл., Рожнятівський р-н, с. Осмолода, 3 екз., det. Бонковський Й. (*C. minimum*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1549**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 12 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*C. minimum*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1552**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Брюховицький лісопарк, вільшаник біля струмка, 17.09.1997, 76 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2962**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, лісопарк «Погулянка», перезволожені ділянки біля струмка, 7.04.1999, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2965**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Винниківський лісопарк; Чортова Скеля, буковий ліс зі скельними відслоненнями, 7.05.1995, 38 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2968**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Винниківський лісопарк, Чортові Скелі, буковий ліс, 2.06.1996, 154 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **851**];

Україна, Львівська, м. Львів, Винниківський лісопарк, Чортові Скелі, буковий ліс, скельні відслонення, 9.10.2013, 42 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3503**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 1882, 39 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*C. minimum*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1550**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, м. Трускавець, 7 екз., det. (*C. minimum*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1551**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 3 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*C. minimum*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1553**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Бібрка, 1878, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*C. minimum*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1554**];

Україна, Львівська обл., Стрийський р-н, смт Моршин, листяний ліс (граб, дуб, вільха), біля струмка, 22.05.1999, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2967**];

Україна, Полтавська обл., Лубенський р-н, с. Мгар, ур. Мгарська Дача, дубово-грабовий ліс, вздовж струмка, 27.07.2006, 12 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2381**];

Україна, Полтавська обл., Шишацький р-н, смт Шишаки, листяний ліс на схилах, підстилка, 24.07.2006, 5 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2370**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 19 екз., det. Бонковський Й. (*C. minimum*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1555**];

Україна, Черкаська обл., Канівський р-н, м. Канів, с. Пекарі, Канівський заповідник, лісові яри (граб, клен), підстилка, 06.2005, 22 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2186**];

Україна, Чернівецька обл., м. Чернівці, берег р. Прут, 11.09.2003, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2969**; порожні черепашки в річкових намивах];

Україна, Чернівецька обл., м. Чернівці, г. Цецин, буковий ліс, у яру біля струмка, 10.09.2003, 12 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2987**];

Україна, Чернівецька обл., Новоселицький р-н, с. Чорнівка, біля струмка у лісі, 17.07.2003, 25 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2994**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 4 екз., det. Бонковський Й. (*C. minimum*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1560**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, ок. м. Кракова, Паненські Скелі, 6 екз., det. Бонковський Й. (*C. minimum*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1559**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 24 екз., det. (*C. minimum*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1561**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Войткова, 24 екз., det. Бонковський Й. (*C. minimum*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1557**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, 2 екз., det. Бонковський Й. (*C. minimum*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1556**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*C. minimum*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1558**].

Родина Ellobiidae

Ellobium aurismidae (Linnaeus, 1758)

Суматра, 1 екз. [інв. № **3603**].

Ovatella myosotis (Draparnaud, 1801)

Примітка: амфібіотичний (супраліторальний) вид, який розглядають то в складі наземної (Kerney et al., 1983), то морської (Голиков, Старобогатов, 1972) малакофауни. У малакологічному фонді ДПМ НАНУ черепашки *O. myosotis* зберігаються в підрозділі "Черевоногі наземні", враховуючи їх спорідненість з наземними молюсками з родини Carychiidae (див. вище). Прихильники компараторного методу в малакології розділяють *O. myosotis* на декілька самостійних видів (Старобогатов и др., 2004), ми притримуємося погляду на нього як на один вид (Kerney et al., 1983) з досить добре вираженою конхологічною мінливістю.

Україна, Крим, Роздольненський р-н, с. Портове, супраліораль, 08.1999, 3 екз., coll. Шклярук А.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2214**];
Україна, Херсонська обл., Голопристанський р-н, Чорноморський заповідник, Соленоозерна ділянка, волога лука на березі соленого озера, 30.04.2006, 48 екз., coll. Сусуловський А.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2215**];
Україна, Херсонська обл., Голопристанський р-н, Чорноморський біосферний заповідник, Соленоозерне відділення, 18.05.2017, 32 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4197**].

Родина Succineidae

Succinea putris (Linnaeus, 1758)

Україна, Волинська обл., м. Луцьк, сквер, 18.06.2008, 21 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2561**];
Україна, Донецька обл., Слов'янський р-н, с. Богородичне, 1.07.2006, 9 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2687**; анатомічно перевірений матеріал];
Україна, Донецька обл., Ясинуватський р-н, с. Яковлівка, Яковлівський ліс, 1989, 3 екз., coll. Тимошенко Є.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3302**];
Україна, Житомирська обл., Житомирський р-н, м. Житомир, р. Кам'янка, берег річки, 3.07.2002, 9 екз., coll. Мельниченко Р.К., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2697**];
Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Ділове, Карпатський біосферний заповідник, ур. Кузій, буковий ліс, на трав'янистих рослинах біля потоку, 1.07.2003, 17 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1918**];
Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Кваси, лівий берег р. Тиса, на вербах, 20.08.1958, 19 екз., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2597**];
Україна, Івано-Франківська обл., Богородчанський р-н, с. Старуня, біля грязьового вулкану, лука, 11.05.2019, 10 екз., coll. Савчук С.П., Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4275**].
Україна, Івано-Франківська обл., Галицький р-н, м. Галич, 2 екз. [інв. № **1465**];
Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, м. Коломия, 1881, 8 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1453**];
Україна, Івано-Франківська обл., Косівський р-н, с. Текуче, 1881, 22 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1455**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 1881, 11 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1424**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Рибне, 4.07.2002, 2 екз., coll. Кирпан С.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2544**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 12 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1443**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 8 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1462**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 8 екз., det. (*Oxyloma pfeifferi*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1476**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, лісопарк «Білогорща», 6.05.2003, 15 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2876**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Винниківський лісопарк, у лісі вздовж джерела, 3.07.2013, 9 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3493;** анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Львівська обл., Бродівський р-н, с. Пеняки, 20 екз. [інв. № **1436**];

Україна, Львівська обл., Бродівський р-н, с. Пеняки, 26 екз., det. (*Oxyloma pfeifferi*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1496**];

Україна, Львівська обл., Городоцький р-н, с. Бартатів, 5 екз. [інв. № **1437**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 29 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1438**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, м. Трускавець, 10 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1439**];

Україна, Львівська обл., Жидачівський р-н, смт Журавне, 1882, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1440**];

Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, ок. м. Рава-Руська, 115 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1452**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 78 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1441**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 82 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1442**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 6 екз. [інв. № **1457**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 3 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1459**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 6 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1467**];

Україна, Львівська обл., Миколаївський р-н, м. Миколаїв, 1882, 17 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1444**];

Україна, Львівська обл., Мостиський р-н, с. Заріччя, мішаний ліс, на кропиві, 20.07.2000, 11 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1527**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Львівська обл., Мостиський р-н, м. Мостиська, лісосмуга біля шосе, біля канави з водою, 9.06.2010, 8 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3052**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Бібрка, м. Перемишляни, 1878, 7 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1445**];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, с. Звенигород, 6 екз. [інв. № **1446**];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, смт Щирець, 1 екз. [інв. № **1447**];

Україна, Львівська обл., Самбірський р-н, с. Погірці, 09.1866, 50 екз. [інв. № **1448**];

Україна, Львівська обл., Сколівський р-н, с. Корчин, 1867, 5 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1449**];

Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, с. Поториця, 65 екз., det. Бонковський Й., [інв. № **1450**];

Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, 12.07.1919, 8 екз., coll. Красуцький, det. Полянський Ю. [інв. № **1451**];

Україна, Львівська обл., Сокальський, р-н м. Сокаль, заплава р. Західний Буг, 12.09.2018, 125 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4367;** частина матеріалу – анатомічно перевірена];

Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, м. Сокаль, затон р. Західний Буг, 12.10.2018, 18 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4374;** черепашки молодих особин];

Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, м. Соснівка, берег каналу, 28.04.2007, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2451**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Одеська обл., Біляївський р-н, м. Біляївка, , р. Турунчук, о. Любові, 1.07.1999, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1525**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Полтавська обл., Лубенський р-н, с. Мгар, ур. Мгарська Дача, дубово-грабовий ліс, вздовж струмка, 27.07.2006, 3 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2365**];

Україна, Полтавська обл., Лубенський р-н, м. Лубни, заплава р. Сула, 26.07.2006, 5 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2388**];

Україна, Тернопільська обл., Бучацький р-н, с. Возилів, 5 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1463**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 47 екз. [інв. № **1425**];

Україна, Тернопільська обл., Підволочиський р-н, с. Тарноруда, 1880, 3 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1427**];

Україна, Тернопільська обл., Теребовлянський р-н, між с. Струсів і с. Богатківці, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1426**];

Україна, Тернопільська обл., Теребовлянський р-н, м. Теребовля, 1880, 12 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1428**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, Гречани, 2010, 7 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3378];**

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, ур. Ружичанський ліс, 2010, 3 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3321**];

Україна, Черкаська обл., Канівський р-н, с. Келеберда, заплава р. Дніпро, Криві озера, 4.06.2004, 1 екз., coll. Балашов О.І., det. Балашов О.І., [інв. № **2201**];

Україна, Чернівецька обл., Новоселицький р-н, с. Чорнівка, лісова вирубка, на трав'янистих рослинах, 16.07.2003, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1950**];

Україна, Чернівецька обл., Новоселицький р-н, с. Чорнівка, 07.2003, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2991**];

Білорусь, Гродненська обл., Новогрудський р-н, Войнов, 32 екз., coll. Дибовський Б., det. Дибовський Б. [інв. № **1429**];

Білорусь, Гродненська обл., Новогрудський р-н, Любіч, 5 екз. [інв. № **1470**];

Білорусь, Мінська обл., Людвинів, 32 екз. [інв. № **1430**];

Польща, Велькопольське (кол. Познанське) в-во, м. Каліш, 1919, 6 екз., coll. Фулінський [інв. № **1883**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 32 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1434**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, Воля Юстовська, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1468**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Войткова, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1432**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, Ланцут, 7 екз. [інв. № **1431**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Зажече, 10 екз., det. Бонковський Й., [інв. № **1433**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Зажече, 3 екз., det. (*Oxyloma pfeifferi*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1499**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Медова, 19 екз., [інв. № **1458**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Медова, 4 екз. [інв. № **1469**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Молодич, 2 екз. [інв. № **1454**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Перемишль, 9 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1435**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Перемишль, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1456**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Перемишль, 15 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1464**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Перемишль, 1 екз. [інв. № **1466**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 22 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1460**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Цешанів, 12 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1461**];

Росія, Московська обл., м. Долгопрудний, на схід від ст. Долгопрудна; Долгопрудненська алея навпроти входу до агророзплідника «ДАОС», ділянка пустиря з рослинними відходами, 13.06.2017, 1 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4415**];

Росія, Московська обл., Красногорський р-н, смт Нахабіно, вул. Панфілова, між буд. № 19 і № 27, 8.09.2017, 1 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4423**];

Росія, Московська обл., Ногінський р-н, м. Ногінськ, біля дач, на траві, 6.07.2002, 80 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1521**; анатомічно перевірений матеріал];

Росія, Рязанська обл., м. Рязань, біля кремля, біля річки, на трав'янистих рослинах, 1.07.2002, 16 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1520**; анатомічно перевірений матеріал].

Succinella oblonga (Draparnaud, 1801)

Україна, Дніпропетровська обл., Новомосковський р-н, с. Андріївка, Присамарський біостаціонар, байрачний ліс, 07.2003, 43 екз., coll. Кульбачко Ю.Л.., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1984**];

Україна, Донецька обл., смт Комишуваха, ліс, підстилка, 16.11.2008, 27 екз., coll. Агеєва Л.О., det. Агеєва Л.О. [інв. № **2616**];

Україна, Донецька обл., Володарський р-н, Український степовий заповідник, філіал «Кам'яні Могили», зарості очерету, 22.06.2006, 5 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3014**];

Україна, Донецька обл., Ясинуватський р-н, с. Яковлівка, Яковлівський ліс; біля питного ставу, 1989, 2 екз., coll. Тимошенко Є.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3299**];

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, смт Королево, у наносах р. Тиса, 1.03.2015, 1 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3592;** порожня черепашка в наносах];

Україна, Запорізька обл., м. Запоріжжя, парк «Дубова роща», лісонасадження, що чергуються з відкритими ділянками, 20.04.2017, 14 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4121**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Балки, балка, заросла чагарниками та рідколіссям, 17.04.2017, 24 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4087**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, старий цвинтар над ур. Лиса гора, 29.03.2017, 11 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3993**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, ур. Лиса гора, схили ярів і балок, що виходять до узбережжя Каховського водосховища, 7.03.2017, 66 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3998**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, схили глибоких балок, що виходять до Каховського водосховища, чагарникові зарості та рідколісся, 5.03.2017, 117 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4001**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, приватний сектор, городи, 24.03.2017, 4 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4014**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Дніпрорудне, ур. Крутосхили Каховського водосховища, 2-а тераса зі штучним лісом (близько 40 років), 28.03.2017, 20 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3994**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Златопіль, схили ярів, зарослі чагарниками, 25.03.2017, 52 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3995**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Маячка, ур. Маячанська балка, остепнені ділянки, частково зарослі чагарниками, на дні балки – деревні насадження, 7.04.2017, 15 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4114**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Підгірне, степові схили з виходами вапняку, 3.03.2017, 24 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4039**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Шевченка, схили ярів з рідколіссям, 15.03.2017, 49 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3999**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Широке, надзаплавні тераси р. Карачекрак, остепнені ділянки, що чергуються з рідколіссям, 17.03.2017, 55 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4000**];

Україна, Запорізька обл., Якимівський р-н, с. Богатир (Алтагир), ур. Алтагирський ліс, старі лісонасадження на узбережжі Молочного лиману, 27.04.2017, 31 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4127**];

Україна, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, смт Верховина, 1881, 8 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1400**];

Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, с. Воскресинці, 3 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1420**];

Україна, Івано-Франківська обл., Косівський р-н, с. Текуче, 4 екз. [інв. № **1402**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 1881, 5 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1418**];

Україна, Івано-Франківська обл., Рожнятівський р-н, с. Осмолода, 1 екз. [інв. № **1403**];

Україна, Луганська обл., Антрацитівський р-н, с. Оріхове, долина р. Оріхова, заплавний ліс, 24.10.2008, 8 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2648**];

Україна, Луганська обл., Антрацитівський р-н, смт Хрустальне, долина р. Хрустальна, заплавний ліс, 24.10.2008, 9 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2642**];

Україна, Луганська обл., Свердловський р-н, с. Черемшине, заплавний ліс, 25.10.2008, 9 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2659**];

Україна, Луганська обл., Станично-Луганський р-н, ок. с. Вільхове (ст. Ілієнко), біостанція Луганського нац. педаг. ун-ту, ліс на березі р. Деркул, 29.08.2006, 43 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В., [інв. № **2337**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 8 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1405**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 1882, 16 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1404**];

Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, м. Дубляни, 10 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1406**];

Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, ок. м. Рава-Руська, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1423**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 15 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1421**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Бібрка, 1878, 9 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1407**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Великі Глібовичі, відкритий трав'янистий схил з поодинокими кущами, 29.05.2017, 6 екз., coll. Гураль Р.І., Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4150**];

Україна, Львівська обл., Сколівський р-н, с. Корчин, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1401**];

Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, смт Івано-Франкове, 17 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1408**];

Україна, Одеська обл., Біляївський р-н, с. Троїцьке, між р. Турунчук і р. Дністер, заплавний ліс, 5.07.1999, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1526**];

Україна, Одеська обл., Комінтернівський р-н, с. Петрівка, лісова підстилка, 1.04.2002, 25 екз., coll. Сон М.О., det. Сон М.О. [інв. № **1815**];

Україна, Полтавська обл., Семенівський р-н, смт Семенівка, посадка, 04.2009, 11 екз., coll. Стойко Т.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3429**];

Україна, Полтавська обл., Шишацький р-н, смт Шишаки, листяний ліс на схилах, підстилка, 24.07.2006, 5 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2364**];

Україна, Полтавська обл., Шишацький р-н, смт Шишаки, дубовий ліс, 1.08.2006, 14 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2416**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 9 екз. [інв. № **1422**];
Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, м. Заліщики, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1409**];
Україна, Харківська обл., м. Куп'янськ, долина р. Оскол, байрачний ліс (дуб, клен), 21.05.2009, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3027**];
Україна, Херсонська обл., Голопристанський р-н, Чорноморський біосферний заповідник, Соленоозерне відділення, 19.05.2017, 2 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4228**];
Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, Гречани, 2010, 2 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В., redet [інв. № **3379;** 1 черепашка закручена ліворуч];
Україна, Черкаська обл., Канівський р-н, м. Канів, с. Пекарі, Канівський заповідник, лісові яри (граб, клен), підстилка, 06.2005, 8 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2211**];
Білорусь, Гродненська обл., Новогрудський р-н, Войнов, вільшаник, 6 екз. [інв. № **1410**];
Білорусь, Гродненська обл., Новогрудський р-н, Войнов, 56 екз. [інв. № **1417**];
Польща, Велькопольське (кол. Познанське) в-во, ок. м. Познань (Піотрове), 7 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1416**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Закопане, Татри, 9 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1414**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Закопане, Татри, 10 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1419**];
Польща Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 4 екз. [інв. № **1415**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Войткова, 6 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1412**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, 1879, 23 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1411**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 21 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й., [інв. № **1413**].

Oxyloma elegans (Risso, 1826)

Примітка: оскільки визначення молюсків з роду *Oxyloma* лише на підставі конхологічних ознак є досить проблематичним (Kerney et al., 1983), при поповненні малакологічного фонду ДПМ НАНУ новими зборами попередньо завджи проводяться розтини зафіксованих молюсків. Старі матеріали (представлені виключно порожніми черепашками) були визначені за допомогою ключа (Шилейко, Лихарев, 1986), при цьому більшість з них була віднесена до *O. elegans* (Сверлова, 2004), хоча застосований метод визначення й не дає 100% гарантії правильності визначення.

Серед анатомічно досліджених матеріалів найцікавішим є екземпляр з берегу оз. Ялпуг (Болградський р-н Одеської обл.), який конхологічно нагадує *Oxyloma dunkeri* (L. Pfeiffer. 1865) (Сверлова, 2004).

Україна, Волинська обл., Любешівський р-н, с. Велика Глуша, 5 екз., det. Полянський Ю. (*O pfeifferi*) [інв. № **1471**];
Україна, Волинська обл., Шацький (раніше – Любомльський) р-н, с. Світязь, оз. Світязь, заболочений берег озера, 22.05.2007, 26 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2438**; анатомічно перевірений матеріал];
Україна, Донецька обл., м. Авдіївка, заплавна лука, 23.06.2005, 20 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В., [інв. № **2136**; анатомічно перевірений матеріал];
Україна, Донецька обл., Артемівський р-н, с. Дронівка, заплавний ліс, 17.07.2013, 9 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3634;** анатомічно перевірений матеріал];
Україна, Донецька обл., Володарський р-н, с. Лугове, заплава р. Берда, 23.06.2006, 3 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2688**; анатомічно перевірений матеріал];
Україна, Донецька обл., Шахтарський р-н, с. Петрівське, р. Севастьянка, навколоводна рослинність, 17.06.2004, 7 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2135**; анатомічно перевірений матеріал];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, Чорногора, det. (*O pfeifferi*), 6 екз. [інв. № **1491**];

Україна, Крим, с. Верхня Кутузовка, навколоводна рослинність, 22.05.2006, 15 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2569**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Крим, Сімферопольський р-н, м. Сімферополь, на навколоводній рослинності, 14.05.2006, 7 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3020**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Луганська обл., Міловський р-н, с. Криничне, Луганський заповідник, філіал «Стрільцівський степ», заплава р. Черепаха, 16.05.2009, 5 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3249**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 40 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*O pfeifferi*) [інв. № **1477**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Винниківський лісопарк, заболочена ділянка на узліссі, 18.05.2003, 21 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1957**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Львівська обл., Бродівський р-н, с. Пеняки, 38 екз., det. (*O pfeifferi*) [інв. № **1472**];

Україна, Львівська обл., Бродівський р-н, с. Пеняки, 9 екз., det. (*O pfeifferi*) [інв. № **1492**];

Україна, Львівська обл., Бродівський р-н, с. Пеняки, 4 екз., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1514**];

Україна, Львівська обл., Городоцький р-н, смт Великий Любінь, 1878, 16 екз., coll. Вронський П., det. Бонковський Й. (*O pfeifferi*) [інв. № **1473**];

Україна, Львівська обл., Городоцький р-н, м. Городок, 37 екз., det. Бонковський Й. (*O pfeifferi*) [інв. № **1495**];

Україна, Львівська обл., Городоцький р-н, смт Великий Любінь, 6 екз. [інв. № **1501**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 39 екз., det. Бонковський Й. (*O pfeifferi*) [інв. № **1474**];

Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, ок. м. Рава-Руська, 53 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1500**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 19 екз., det. (*O pfeifferi*) [інв. № **1475**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 155 екз., det. (*O pfeifferi*) [інв. № **1497**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 15 екз., det. Бонковський Й., [інв. № **1502**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 99 екз., det. Бонковський Й., [інв. № **1503**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Бібрка, 1878, 3 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1515**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Перемишляни, 1878, 20 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1504**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, ст. Підмонастир, 1878, 43 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*O. pfeifferi*) [інв. № **1478**];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, смт Щирець, 41 екз., det. Бонковський Й. (*O. pfeifferi*) [інв. № **1479**];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, с. Борщовичі, 1 екз. [інв. № **1505**];

Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, с. Поториця, 31 екз., det. Бонковський Й. (*O. pfeifferi*) [інв. № **1480**];

Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, с. Поториця, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1506**];

Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, м. Сокаль, затон р. Західний Буг, 12.09.2018, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4375;** анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, смт Івано-Франкове, 22 екз., det. Бонковський Й. (*O. pfeifferi*) [інв. № **1481**];

Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, смт Івано-Франкове, стави рибгоспу, на березі каналу, 27.04.2006, 25 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2209**; анатомічно перевірений матеріал.];

Україна, Одеська обл., Біляївський р-н, с. Троїцьке, між р. Турунчук і р. Дністер, 5.07.1999, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1519**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Одеська обл., Біляївський р-н, між с. Яськи і с. Троїцьке, лівий берег р. Турунчук, 2.07.1999, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1522**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Одеська обл., Біляївський р-н, м. Біляївка, р. Турунчук, о. Любові, на траві, 1.07.1999, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1523**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Одеська обл., Болградський р-н, с. Виноградівка, берег оз. Ялпуг, 06.1999, 1 екз., coll. Шклярук А.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1524**; анатомічно перевірений матеріал; за формою черепашки нагадує *O. dunkeri*.];

Україна, Полтавська обл., Миргородський р-н, м. Миргород, заплава р. Хорол, прибережна рослинність, 08.2006, 1 екз., coll. Балашов І.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2235**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Тернопільська обл., 62 екз. [інв. № **1508;** на етикетці – «Поділля»];

Україна, Тернопільська обл., Борщівський р-н, с. Кудринці, 1880, 32 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*O. pfeifferi*) [інв. № **1482**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Буцики, 5 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1507**];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, м. Заліщики, 1880, 9 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*O. pfeifferi*) [інв. № **1493**];

Україна, Тернопільська обл., Підволочиський р-н, с. Тарноруда, 17 екз., det. (*O pfeifferi*) [інв. № **1483**];

Україна, Тернопільська обл., Підволочиський р-н, с. Тарноруда, 1880, 4 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1516**];

Україна, Тернопільська обл., Теребовлянський р-н, між с. Струсів і с. Богатківці, 1866, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1510**];

Україна, Тернопільська обл., Теребовлянський р-н, між с. Струсів і с. Богатківці, 1880, 36 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1511**];

Україна, Тернопільська обл., Теребовлянський р-н+Гусятинський р-н, м. Теребовля, с. Городниця, 1880, 5 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1509**];

Україна, Чернівецька обл., Новоселицький р-н, с. Чорнівка, парк, берег става, 19.07.2003, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В., [інв. № **1949**; анатомічно перевірений матеріал.];

Білорусь, Гродненська обл., Новогрудський р-н, Войнов, 14 екз., det. (*O. pfeifferi*) [інв. № **1484**];

Білорусь,Гродненська обл., Новогрудський р-н, Войнов, 31 екз., det. (*O. pfeifferi*) [інв. № **1498**];

Білорусь, Гродненська обл., Новогрудський р-н, Любіч, 38 екз., det. (*O. pfeifferi*) [інв. № **1485**];

Білорусь, Гродненська обл., Новогрудський р-н, Няньків, 16 екз., det. (*O. pfeifferi*) [інв. № **1486**];

Молдова, регіон Орхей, с. Сахарна, резерват Сахарна, каньйон р. Сахарна, 3.08.2005, 1 екз., coll. Сон М.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2175**; анатомічно перевірений матеріал];

Польща, Велькопольське (кол. Познанське) в-во, м. Каліш, 9 екз. [інв. № **1881**];

Польща, Велькопольське (кол. Познанське) в-во, ок. м. Познань (Піотрове), 6 екз., det. Бонковський Й. (*O. pfeifferi*) [інв. № **1488**].

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Войткова, 37 екз., det. Бонковський Й. (*O. pfeifferi*), [інв. № **1487**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Зажече, 8 екз., det. Бонковський Й. (*O. pfeifferi*) [інв. № **1489**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Зажече, 3 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1512**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Медова, 2 екз., det. Бонковський Й. (*O. pfeifferi*) [інв. № **1494**].

Oxyloma sarsii (Esmark, 1886)

Примітка: див. попередній вид.

Україна, Вінницька обл., м. Вінниця, 11.06.2002, 2 екз., coll. Кирпан С.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1518**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Волинська обл., м. Луцьк, парк ім. Л. Українки, берег р. Стир, 18.06.2008, 22 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2559**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Волинська обл., м. Луцьк, берег р. Стир, 20.06.2008, 49 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2560**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Волинська обл., Шацький р-н, смт Шацьк, берег р. Прип'ять, 6.07.2008, 6 екз., coll. Годунько Р.Й., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3462;** анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Луганська обл., Луганський заповідник, філіал «Придонцівська заплава» (кол. Станично-Луганське від-ня), зарості осики на березі стариці, 9.10.2004, 6 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2137**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Луганська обл., м. Щастя, заплава р. Сіверський Донець, 28.08.2006, 11 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2230**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Луганська обл., Станично-Луганський р-н, ок. с. Вільхове (ст. Ілієнко), біостанція Луганського нац. педаг. ун-ту, берег р. Деркул, 29.08.2006, 24 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2231**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, м. Соснівка, берег каналу, 28.04.2007, 39 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2436**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Полтавська обл., Миргородський р-н, м. Миргород, заплава р. Хорол, прибережна рослинність, 08.2006, 31 екз., coll. Балашов І.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2234**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Полтавська обл., Шишацький р-н, смт Шишаки, заплава р. Псел, прибережна рослинність, 08.2006, 108 екз., coll. Балашов І.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2236**; анатомічно перевірений матеріал];

Білорусь, Гродненська обл., Новогрудський р-н, Любіч, 1 екз., det. (*O. pfeifferi*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1490**];

Білорусь, Гродненська обл., Новогрудський р-н, Войнов, 1 екз., det. (*O. pfeifferi*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1513**];

Росія, Московська обл., Ногінський р-н, м. Ногінськ, заболочений вільшаник, 5.07.2002, 20 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1517**; анатомічно перевірений матеріал].

Oxyloma sarsii tulomica Schikov et Nekhaev, 2016

Примітка: першопис підвиду див. у роботі (Schikov, Nekhaev, 2016).

Росія, Мурманська обл., с. Мурмаші, естуарій р. Тулома, 1.07.2008, 3 екз., coll. Нехаєв І.О., det. Шиков Є.В. [інв. № **3623; паратипи**].

Oxyloma sp.

Примітка: див. примітку до *Oxyloma elegans*.

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Маячка, пересохла в 2009 р. р. Маячка на дні балки, деревні насадження, 7.04.2017, 1 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В., [інв. № **4088**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Скельки, ур. Басанька, у балці, на межі байрачного лісу (дно) і степу (схили), 22.03.2017, 21 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4032**];

Вірменія, Араратська обл. (марз Арарат), між с. Ланджаніст і с. Шахаб, відкритий схил; біля канавки з протічною водою, 1404 м н.р.м., 12.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3809**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), ущелина Нораванк, волога ділянка між шосе і скелями, 1322 м н.р.м., 10.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3773**].

Родина Cochlicopidae

Cochlicopa lubrica (O.F.Müller, 1774)

Україна, Дніпропетровська обл., м. Дніпро (раніше – Дніпропетровськ), парк біля університету, 15.06.2002, 17 екз., coll. Кирпан С.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1843**];

Україна, Донецька обл., м. Донецьк, Путилівський парк, берег ставка, заболочена лука, 5.06.2005, 10 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2148**];

Україна, Донецька обл., Артемівський р-н, с. Дронівка, заплавний ліс, у підстилці, 28.07.2002, 4 екз., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3266**];

Україна, Донецька обл., Володарський р-н, Український степовий заповідник, філіал «Кам'яні Могили», біля р. Каратиш, зарості очерету, скупчення гниючої рослинності, 19.07.2006, 2 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3006**];

Україна, Донецька обл., Володарський р-н, Український степовий заповідник, філіал «Кам'яні Могили», заплава р. Каратиш, зарості очерету, 15.09.2006, 2 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3017**];

Україна, Донецька обл., Новоазовський р-н, Український степовий заповідник, філіал «Хомутовський степ», 14.05.2005, 2 екз., coll. Нікуліна Т.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2130**];

Україна, Донецька обл., Новоазовський р-н, заповідник «Хомутовський степ», берег р. Грузький Єланчик, навколоводна рослинність, 24.05.2016, 4 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4222**];

Україна, Донецька обл., Слов'янський р-н, м. Святогірськ (кол. Слов'яногірськ), НПП «Святі гори», заплавний ліс, береги заболоченої стариці, 8.10.2006, 11 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3011**];

Україна, Донецька обл., Ясинуватський р-н, с. Яковлівка, Яковлівський ліс, 1989, 5 екз., coll. Тимошенко Є.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3303**];

Україна, Донецька обл., Ясинуватський р-н, м. Ясинувата, дубово-ясенева байрачна діброва, 2.10.2004, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2126**];

Україна, Житомирська обл., м. Житомир, гідропарк, ліс, 26.09.2006, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2237**];

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, с. Веряця, у наносах р. Тиса, 14.03.2015, 6 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3605;** порожні черепашки в наносах];

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, с. Веряця, наноси р. Тиса, 29.12.2017, 2 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4349;** порожні черепашки в річкових наносах];

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, смт Королево, у наносах р. Тиса, 14.03.2015, 13 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3606;** порожні черепашки в наносах];

Україна, Закарпатська обл., Ужгородський р-н, с. Велика Добронь, окраїна села, присадибна ділянка, 6.03.2016, 3 екз., coll. Обедніна І.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3891**];

Україна, Закарпатська обл., Ужгородський р-н, с. Велика Добронь, Великодобронський ліс, 6.03.2016, 2 екз., coll. Обедніна І.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3916**];

Україна, Закарпатська обл., Хустський р-н, с. Яблунівка, лівий берег р. Тиси, 28.08.2004, 3 екз., coll. Мірутенко В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2551**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Широке, надзаплавні тераси р. Карачекрак, остепнені ділянки, що чергуються з рідколіссям, 17.03.2017, 1 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В.[інв. № **4079**];

Україна, Івано-Франківська обл., Богородчанський р-н, с. Старуня, біля грязьового вулкану, лука, 11.05.2019, 20 екз., coll. Савчук С.П., Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4276**];

Україна, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, смт Верховина, 1867, 5 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1222**];

Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, с. Воскресинці, 2 екз. [інв. № **1224**];

Україна, Івано-Франківська обл., Косівський р-н, с. Текуче, 1881, 5 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1223**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, смт Ворохта, 3 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1225**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, смт Ділятин, 1881, 19 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1226**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 1881, 14 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1227**];

Україна, Івано-Франківська обл., Рогатинський р-н, с. Підгороддя, 15 екз. [інв. № **1228**];

Україна, Івано-Франківська обл., Рогатинський р-н, с. Сарники, біля річки, 7.06.2002, 4 екз., coll. Николин А., det. Кирпан С.П. [інв. № **1381**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тлумацький р-н, с. Делева, 5 екз., coll. Ломницький [інв. № **1229**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тлумацький р-н, с. Нижнів, 2 екз., coll. Січ А. [інв. № **1230**];
Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, с. Тернівка, 1.08.2008, 1 екз., coll. Хаустова А.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2669**];
Україна, Крим, Сімферопольський р-н, с. Перевальне, 17.08.2000, 1 екз., coll. Король Е.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2315**];
Україна, Луганська обл., Лутугинський р-н, с. Першозванівка, долина р. Луганчик, 26.10.2008, 8 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2656**];
Україна, Луганська обл., Міловський р-н, с. Криничне, Луганський заповідник, філіал «Стрільцівський степ», 16.05.2009, 18 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3031**];
Україна, Луганська обл., Міловський р-н, с. Криничне, Луганський заповідник, філіал «Стрільцівський степ», заплава р. Черепаха, 16.05.2009, 2 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3252**];
Україна, Луганська обл., Свердловський р-н, смт Бірюкове, заплавна лука, зарості терену, 25.10.2008, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3035**];
Україна, Луганська обл., Свердловський р-н, с. Дар'їно-Єрмаківка, заплавний ліс, 25.10.2008, 12 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2643**];
Україна, Луганська обл., Свердловський р-н, м. Червонопартизанськ, байрачний ліс, 25.10.2008, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2661**];
Україна, Луганська обл., Станично-Луганський р-н, ок. с. Вільхове (ст. Ілієнко), біостанція Луганського нац. педаг. ун-ту, ліс на березі р. Деркул, 29.08.2006, 19 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2343**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 21 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1235**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 50 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1236**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, регіональний ландшафтний парк «Знесіння», 01.2001, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2901**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, регіональний ландшафтний парк «Знесіння», г. Хомець, відкритий схил, 28.03.1999, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2938**];
Україна, Львівська обл., Бродівський р-н, с. Пеняки, 3 екз. [інв. № **1231**];
Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, м. Борислав, 1882, 9 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1232**];
Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 28 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1233**];
Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, м. Рава-Руська, 11 екз. [інв. № **1237**];
Україна, Львівська обл., Золочівський р-н, смт Глиняни, 49 екз. [інв. № **1874**];
Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 10 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1234**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Бібрка, м. Перемишляни, 1878, 14 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1238**];
Україна, Львівська, Перемишлянський р-н, с. Великі Глібовичі, відкритий трав'янистий схил з поодинокими кущами, 29.05.2017, 2 екз., coll. Гураль Р.І., Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4151**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Ушковичі, відкритий схил з вапняковими відслоненнями, 7.09.1999, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2935**];
Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, смт Щирець, 7 екз. [інв. № **1239**];
Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, с. Наварія, відкрита ділянка з випасом худоби, 27.05.2000, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2959**];
Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, смт Оброшине, вул. Шкільна, присадибна ділянка, у грунті, 10.09.2011, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3268**];
Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, ок. с. Острів (Себечів), 1919, 2 екз. [інв. № **1207**];
Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, с. Скоморохи, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1206**];
Україна, Львівська обл., Стрийський р-н, с. Семигинів, 21 екз. [інв. № **3120**];

Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, смт Івано-Франкове, 6 екз. [інв. № **1208**];
Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, смт Івано-Франкове, заповідник «Розточчя», ур. Заливки, узлісся, у грунті, 15.04.1998, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2975**];
Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, м. Шкло, 5 екз. [інв. № **1898**];
Україна, Миколаївська обл., м. Миколаїв, передмістя, південно-східна частина, узбіччя дороги зі степовою рослинністю, 26.05.2017, 3 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4198**];
Україна, Миколаївська обл., Березанський р-н, с. Рибаківка, база Миколаївського держ. ун-ту, 29.06.2004, 31 екз., coll. Вичалківська Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2103**];
Україна, Миколаївський обл., Первомайський р-н, с. Чаусове, долина р. Південний Буг, 7.08.2011, 2 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3257**];
Україна, Полтавська обл., Лубенський р-н, с. Мгар, ур. Мгарська Дача, дубово-грабовий ліс, 27.07.2006, 11 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2379**];
Україна, Полтавська обл., Миргородський р-н, м. Миргород, курортна зона, вздовж р. Хорол, 7.08.2006, 27 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2417**];
Україна, Полтавська обл., Семенівський р-н, смт Семенівка, посадка, 04.2009, 4 екз., coll. Стойко Т.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3430**];
Україна, Полтавська обл., Шишацький р-н, смт Шишаки, заплава р. Псел, 2.08.2006, 28 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2411**];
Україна, Тернопільська обл., 7 екз. [інв. № **1211;** на етикетці – «Поділля»];
Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Буцики, 1867, 9 екз. [інв. № **1209**];
Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 1880, 18 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й., [інв. № **1210**];
Україна, Тернопільська обл., Чортківський р-н, с. Угринь, відкритий схил, під камінням, 19.07.1998, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2900**];
Україна, Харківська обл., м. Харків, парк ім. М. Горького, 20.08.2002, 9 екз., coll. Кирпан С.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1891**];
Україна, Харківська обл., м. Куп'янськ, долина р. Оскол, байрачний ліс (дуб, клен), 21.05.2009, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3028**];
Україна, Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н, с. Китайгород, 2009, 1 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3322**];
Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, Гречани; біля залізничного мосту, заплава р. Південний Буг, 28.07.2010, 25 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3306**];
Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, Гречани; біля костелу, 27.09.2011, 17 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3327**];
Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, ур. Ружичанський ліс, у лісі, біля струмка, 21.08.2010, 6 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3349**];
Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, ур. Ружичанський ліс, у лісі біля озера, 2010, 11 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3376;** 1 черепашка не типової (високої та стрункої) форми];
Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, ур. Ружичанський ліс, 17.08.2010, 38 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3381**];
Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, Шаровечка, біля залізничної колії, 25.08.2010, 7 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3411**];
Україна, Чернівецька обл., м. Чернівці, вул. Руська, агроценоз, 10.09.2003, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2933**];
Україна, Чернівецька обл., м. Чернівці, біля заводу «Гравітон», деревна рослинність біля струмка, 9.09.2003, 21 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2971**];
Україна, Чернівецька обл., м. Чернівці, вул. Південно-Кільцева, відкритий схил, частково засаджений деревами, 13.09.2003, 11 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2972**];
Україна, Чернівецька обл., Новоселицький р-н, с. Чорнівка, 07.2003, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2552**];

Україна, Чернівецька обл., Новоселицький р-н, с. Чорнівка, біостаціонар Чернівецького нац. ун-ту, сад, 07.2003, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2982**];

Білорусь, Гродненська обл., Новогрудський р-н, Войнов, вільшаник, 379 екз. [інв. № **1212**];

Білорусь, Гродненська обл., Новогрудський р-н, м. Новогрудок, 16 екз., coll. Дибовський [інв. № **1213**];

Молдова, **регіон Орхей**, с. Сахарна, резерват Сахарна, каньйон р. Сахарна, 3.08.2005, 3 екз., coll. Сон М.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2165**];

Німеччина, земля Тюрінгія, м. Єна, 1878-79, 7 екз. [інв. № **1872**];

Польща, Велькопольське (кол. Познанське) в-во, м. Каліш, парк, 13 екз., coll. Фулінський [інв. № **1884**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 24 екз. [інв. № **1221**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Закопане, Татри, 1868, 18 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1220**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 47 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1218**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Криниця, 5 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1219**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Войткова, 7 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1214**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, 8 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1217**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Перемишль, 5 екз. [інв. № **1240**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 39 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1215**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 12 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1216**];

Росія, Московська обл., Ногінський р-н, м. Ногінськ, берег р. Чорноголовки, вільха, береза, 12.07.2002, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1900**].

Cochlicopa lubricella (Porro, 1838)

Україна, Дніпропетровська обл., Новомосковський р-н, с. Андріївка, Присамарський біостаціонар, лівий берег р. Самара, ліс, 07.2003, 5 екз., coll. Кульбачко Ю.Л., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1982**];

Україна, Дніпропетровська обл., Покровський р-н, с. Великомихайлівка, долина р. Кам'янка, заплавний ліс, 14.12.2008, 16 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3008**];

Україна, Донецька обл., смт Біленьке, ліс, підстилка, 16.11.2008, 14 екз., coll. Агеєва Л.О., det. Агеєва Л.О., [інв. № **2607**];

Україна, Донецька обл., Артемівський р-н, с. Дронівка, заплавний ліс, у підстилці, 28.07.2002, 2 екз., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3267**];

Україна, Донецька обл., Володарський р-н, Український степовий заповідник, філіал «Кам'яні Могили», біля р. Каратиш, зарості очерету, скупчення гниючої рослинності, 19.07.2006, 3 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3005**];

Україна, Донецька обл., Володарський р-н, Український степовий заповідник, філіал «Кам'яні Могили», зарості очерету, 22.06.2006, 4 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3016**];

Україна, Донецька обл., Новоазовський р-н, Український степовий заповідник, філіал «Хомутовський степ», 14.05.2005, 9 екз., coll. Нікуліна Т.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2131**];

Україна, Донецька обл., Шахтарський р-н, с. Грабове, байрачний ліс, 5.11.2007, 10 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3002**];

Україна, Донецька обл., Ясинуватський р-н, м. Ясинувата, степова ділянка, 5.05.2006, 3 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2682**];

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, смт Королево, руїни замку Нялаб, 11.10.2014, 2 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3557**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Дніпрорудне, ур. Крутосхили Каховського водосховища, 2-а тераса зі штучним лісом (близька 40 років), 28.03.2017, 1 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4080**];

Україна, Запорізька обл., Мелітопольський р-н, м. Мелітополь, центральний парк, ближче до вул. Б.Хмельницького, 2.04.2017, 4 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4061**];

Україна, Запорізька обл., Якимівський р-н, с. Богатир (Алтагир), ур. Алтагирський ліс, старі лісонасадження на узбережжі Молочного лиману, 27.04.2017, 45 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4129**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, смт Ворохта, 1 екз., det. Бонковський Й. (*C. lubrica*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1256**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, смт Ділятин, 1881, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*C. lubrica*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1257**];

Україна, Крим, с. Кизилове, Байдарська яйла, під камінням, 21.05.2010, 4 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3094**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, між г. Бешик-Тау і г. Тепе-Кермен, листяний ліс у балці, 13.05.2011, 7 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3147**];

Україна, Крим, Сімферопольський р-н, с. Перевальне, 17.08.2000, 2 екз., coll. Король Е.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2317**];

Україна, Крим, Сімферопольський р-н, с. Піонерське, 15.08.2000, 6 екз., coll. Король Е.М., det. Король Е.М. (*C. lubrica*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **2323**];

Україна, Луганська обл., Луганський заповідник, філіал «Придонцівська заплава» (кол. Станичне-Луганське від-ня), заплавна діброва, підстилка, 9.10.2004, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2141**];

Україна, Луганська обл., Антрацитівський р-н, смст Хрустальне, долина р. Хрустальна, заплавний ліс, 24.10.2008, 4 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2641**];

Україна, Луганська обл., Антрацитівський р-н, с. Оріхове, долина р. Оріхова, заплавний ліс, 24.10.2008, 1 екз., det. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2650**];

Україна, Луганська обл., Свердловський р-н, м. Червонопартизанськ, байрачний ліс, 25.10.2008, 4 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2662**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1241**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Знесіння, 16 екз., det. (*C. lubrica*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1857**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Винниківський лісопарк, Чортова Скеля, буковий ліс, скелі, 7.05.1995, 22 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1977**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, парк «Високий Замок», 3.05.1996, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2902**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, регіональний ландшафтний парк «Знесіння», г. Хомець, відкритий схил, 28.03.1999, 14 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2939**];

Україна, Львівська обл., Городоцький р-н, с. Бартатів, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1245**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, м. Борислав, 1882, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*C. lubrica*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1258**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 1 екз. [інв. № **1246**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 2 екз., det. Бонковський Й. (*C. lubrica*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1259**];

Україна, Львівська обл., Золочівський р-н, с. Червоне, г. Лиса, відкритий схил, 24.09.1999, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2943**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1247**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Бібрка, м. Перемишляни, 1878, 4 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1242**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Бібрка, 5 екз. [інв. № **2602**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Великі Глібовичі, відкритий трав'янистий схил з поодинокими кущами, 29.05.2017, 8 екз., coll. Гураль Р.І., Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4152**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Ушковичі, відкритий схил з вапняковими виходами, 7.09.1999, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2936**];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, смт Щирець, 1 екз., det. (*C. lubrica*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1260**];

Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, с. Острів, 1 екз., coll. Красуцький [інв. № **1243**];

Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, ок. с. Острів (Себечів), 07.1914, 4 екз. [інв. № **1248**];

Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, смт Івано-Франкове, 6 екз., det. (*C. lubrica*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1250**];

Україна, Миколаївська обл., м. Миколаїв, передмістя, південно-східна частина, узбіччя дороги зі степовою рослинністю, 26.05.2017, 1 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4199**];

Україна, Миколаївська обл., Вознесенський р-н, м. Вознесенськ, Мар'їна Роща, підстилка, 16.09.1997, 1 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1888**];

Україна, Миколаївська обл., Очаківський р-н, м. Очаків, прибережний степ і схили, що виходять до моря, 12.06.2017, 6 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4201**];

Україна, Полтавська обл., Зінківський р-н, ок. смт Опішня (с. Діброва), дубовий ліс, 5.08.2006, 12 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2406**];

Україна, Полтавська обл., Лубенський р-н, с. Мгар, ур. Мгарська Дача, дубово-грабовий ліс, 27.07.2006, 10 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2405**];

Україна, Полтавська обл., Миргородський р-н, с. Попівка, грабово-дубовий ліс, підстилка, 9.08.2006, 20 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2413**];

Україна, Полтавська обл., Семенівський р-н, смт Семенівка, посадка, 04.2009, 2 екз., coll. Стойко Т.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3432**];

Україна, Полтавська обл., Шишацький р-н, смт Шишаки, листяний ліс на схилах, підстилка, 24.07.2006, 8 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2376**];

Україна, Полтавська обл., Шишацький р-н, смт Шишаки, степові схили, 23.07.2006, 2 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2385**];

Україна, Полтавська обл., Шишацький р-н, смт Шишаки, дубовий ліс, 1.08.2006, 49 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2402**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 1880, 11 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*C. lubrica*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1251**];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, м. Заліщики, 5 екз. [інв. № **1860**];

Україна, Херсонська обл., Голопристанський р-н, Чорноморський біосферний заповідник, Соленоозерне відділення, 19.05.2017, 91 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4171**];

Україна, Хмельницька обл., Дунаєвецький р-н, с. Миньківці, кам'янистий схил, 14.08.2012, 2 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3445**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, Шаровечка, біля залізничної колії, 25.08.2010, 8 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3347**];

Україна, Хмельницька обл., Чемеровецький р-н, с. Івахнівці, 12.09.2012, 7 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3455**];

Україна, Черкаська обл., Канівський р-н, м. Канів, с. Пекарі, Канівський заповідник, ліс (граб, клен), підстилка, 06.2004, 6 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2179**];

Україна, Черкаська обл., Канівський р-н, м. Канів, с. Пекарі, Канівський заповідник, ліс (граб, клен), підстилка, 2005, 28 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2188**];

Україна, Чернівецька обл., Кельменецький р-н, с. Комарів, берег р. Дністер, 21.08.2000, 22 екз., coll. Шрубович Ю.Ю., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1204**];

Україна, Чернівецька обл., Новоселицький р-н, с. Чорнівка, біостаціонар Чернівецького нац. ун-ту, сад, 07.2003, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2981**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Цхук, схил зі скельними виходами, камінням і травою, 2170 м н.р.м., 9.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3757**];

Вірменія, Сюнікська обл., (марз Сюнік), с. Гаржис, відкритий пагорб з кам'яними виходами та низькою травою, 2067 м н.р.м., 9.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3878**];

Білорусь, Гродненська обл., Новогрудський р-н, Войнов, вільшаник, 9 екз., det. (*C. lubrica*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1252**];

Німеччина, земля Тюрінгія, м. Єна, 1878-79, 2 екз., det. (*C. lubrica*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1873**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 1868, 1 екз., det. Бонковський Й. (*C. lubrica*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1254**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 1 екз., det. (*C. lubrica*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1255**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1 екз. [інв. № **1249**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Перемишль, 5 екз., det. (*C. lubrica*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1268**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 26 екз. [інв. № **1244**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*C. lubrica*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1253**];

***Cochlicopa nitens* (Gallenstein, 1848)**

Україна, Волинська обл., Любешівський р-н, с. Велика Глуша, 1 екз. [інв. № **1264**];

Україна, Волинська обл., Шацький р-н, смт Шацьк, берег р. Прип'ять, 6.07.2008, 1 екз., coll. Годунько Р.Й., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3474**];

Україна, Донецька обл., Слов'янський р-н, м. Святогірськ (кол. Слов'яногірськ), НПП «Святі гори», заплавний ліс, береги заболоченої стариці, 8.10.2006, 13 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3010**];

Україна, Івано-Франківська обл., Рогатинський р-н, с. Сарники, сінокос, 7.06.2002, 1 екз., coll. Николин А., det. Кирпан С.П. [інв. № **1382**];

Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, м. Дубляни, 2 екз., det. Бонковський Й. (*C. lubrica*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1266**];

Україна, Львівська обл., Золочівський р-н, смт Глиняни, 2 екз., det. (*C. lubrica*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1875**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 6 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*C. lubrica*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1265**];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, смт Щирець, 8 екз., det. (*C. lubrica*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1267**];

Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, 1919, 1 екз., coll. Красуцький, det. (*C. lubrica*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1261**];

Україна, Полтавська обл., Лубенський р-н, с. Мгар, ур. Мгарська Дача, грабово-дубовий ліс, вздовж струмка, 27.07.2006, 14 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2380**];

Україна, Полтавська обл., Миргородський р-н, м. Миргород, курортна зона, вздовж р. Хорол, 7.08.2006, 12 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2418**];

Білорусь, Гродненська обл., Новогрудський р-н, Войнов, вільшаник, 23 екз., det. (*C. lubrica*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1262**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 6 екз., det. Бонковський Й. (*C. lubrica*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1263**].

Родина Orculidae

***Orculella ruderalis* Akramovski, 1947**

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), між с. Арені та с. Хачик, кам'янистий схил з розрідженою травою і поодинокими кущами, 1374 м н.р.м., 10.05.2016, 11 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3777**].

***Orcula dolium* (Draparnaud, 1801)**

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 15 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **522**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 2 екз. [інв. № **523**].

Sphyradium doliolum (Bruguière, 1792)

Україна, Івано-Франківська обл., Косівський р-н, с. Текуче, 1881, 3 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **525**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Вовчинець, 1879, 11 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **524**];

Україна, Тернопільська обл., Борщівський р-н, с. Кудринці, 6 екз. [інв. № **526**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 7 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **527**];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, с. Городок, 6 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **528**];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, с. Іване-Золоте, 4 екз. [інв. № **533**];

Україна, Тернопільська обл., Монастириський р-н, с. Маркова, 5 екз. [інв. № **529**];

Україна, Черкаська обл., Канівський р-н, м. Канів, с. Пекарі, Канівський заповідник, яр Гнила Балка, підстилка, 23.06.2005, 20 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2190**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Андокаван, біля шосе Капан – Каджаран, схил, зарослий деревами та чагарниками, 17.09.2019, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4535**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), монастир Ваганаванк, вологий листяний ліс на крутому схилі біля струмка, 18.09.2019, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4553**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Гехі, Зангезурський національний парк, Кірс-Кюрут, бесідка Мартуна, 1779 м н.р.м., 24.03.2016, 6 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3861**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Кармракар, листяний ліс, 1410 м н.р.м., 8.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3731**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), між с. Мусалам і с. Лернадзор, на краю законсервованого хвостохранилища, 17.09.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4540**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Цав, схил, знизу відкритий, зверху зарослий глодом, 15.09.2019, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4503**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), між с. Цав і с. Шванідзор, Національний парк «Аревік», дубовий ліс, 15.09.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4507**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Закопане, Татри, 1868, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **532**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 11 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **531**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 8 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **530**].

Lauria cylindracea (Da Costa, 1778)

Україна, Крим, с. Кизилове, Байдарська яйла, під камінням, 21.05.2010, 2 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3161**];

Україна, Крим, смт Форос, парк, під тисом, 3 екз., coll. Король Е.М., det. Король Е.М. (*Pupilla muscorum*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **2313**];

Україна, Крим, м. Ялта, дубовий ліс, під стовбурами дерев, 21.05.2006, 13 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2466**];

Вірменія, м. Єреван, ботанічний сад, 15.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3820**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), с. Гермон, біля р. Ехегіс, схил з кам'яними розсипами, травою та поодинокими кущами, 1965 м н.р.м., 11.05.2016, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3787**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), між с. Шатін і с. Ехегіс, дорога на Селімський перевал, скелі, зарослі травою та поодинокими кущами, 1460 м н.р.м., 10.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3786**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Андокаван, біля шосе Капан – Каджаран, схил, зарослий деревами та чагарниками, 17.09.2019, 13 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4536**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Кармракар, листяний ліс, 1410 м н.р.м., 8.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3732**].

Argna bielzi (Rossmässler, 1859)

Україна, Закарпатська обл., Тячівський р-н, с. Крива, 21.08.1948, 1 екз., coll. Здун В.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **542**];

Україна, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, смт Верховина, 1881, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **534**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Кремінці (Татарів), 3 екз., coll. Січ А. [інв. № **539**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 1881, 23 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **536**];

Україна, Івано-Франківська обл., Рожнятівський р-н, с. Осмолода, 3 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **538**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Рибне, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **535**];

Україна, Львівська обл., Сколівський р-н, с. Корчин, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **537**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 10 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **541**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Войткова, 6 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **540**].

Родина Valloniidae

Acanthinula aculeata (O.F.Müller, 1774)

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Ділове, Карпатський біосферний заповідник, ур. Кузій, буковий ліс, 1.07.2003, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2951**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 1881, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1577**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тлумацький р-н, с. Нижнів, 1879, 4 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1578**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 5 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1581**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 5 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1579**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 16 екз. [інв. № **1580**];

Україна, Львівська обл., Миколаївський р-н, с. Суха Долина, вапняково-мергельний кар'єр, граб, ліщина, глід та ін., 3.06.1998, 1 екз., coll. Вовк О.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2356**];

Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, смт Івано-Франкове, заповідник «Розточчя», ур. Заливки, узлісся, у грунті, 15.04.1998, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2977**];

Україна, Полтавська обл., Лубенський р-н, с. Мгар, ур. Мгарська Дача, дубово-грабовий ліс, 27.07.2006, 1 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2389**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 1880, 10 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1582**];

Україна, Черкаська обл., Канівський р-н, с. Пекарі, Пекарський яр, ліс (граб, липа, дуб, осика), підстилка біля струмка, 26.06.2004, 9 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2185**];

Україна, Черкаська обл., Канівський р-н, м. Канів, с. Пекарі, Канівський заповідник, ліс (граб, клен), підстилка, 06.2005, 5 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2189**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 7 екз. [інв. № **1584**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1585**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, 1879, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1583**].

Spermodea lamellata (Jeffreys, 1830)

Примітка: крім однієї черепашки, яка зберігається в малакологічному фонді ДПМ НАНУ (Bąkowski, 1891; Сверлова, 2004), не відомі інші знахідки *S. lamellata* на території України.

Україна, Івано-Франківська обл., Косівський р-н, с. Текуче, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1576**].

Vallonia costata (O.F.Müller, 1774)

Україна, Дніпропетровська обл., Новомосковський р-н, с. Андріївка, Присамарський біостаціонар, ліс, 07.2003, 57 екз., coll. Кульбачко Ю.Л., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1990**];
Україна, Донецька обл., Володарський р-н, Український степовий заповідник, філіал «Кам'яні Могили», степ, під камінням, 20.10.2007, 6 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2511**];
Україна, Донецька обл., Краснолиманський р-н, с. Крива Лука, у підстилці, 21.08.2011, 9 екз., coll. Мартинов Вч.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3263**];
Україна, Донецька обл., Новоазовський р-н, Український степовий заповідник, філіал «Хомутовський степ», 14.05.2005, 8 екз., coll. Нікуліна Т.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2134**];
Україна, Донецька обл., Слов'янський р-н, м. Святогірськ (кол. Слов'яногірськ), НПП «Святі гори», заплавний ліс, заболочені ділянки, 8.10.2006, 28 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3019**];
Україна, Запорізька обл., м. Запоріжжя, парк «Дубова роща», лісонасадження, що чергуються з відкритими ділянками, 20.04.2017, 24 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4123**];
Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Балки, балка, заросла чагарниками та рідколіссям, 17.04.2017, 145 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4133**];
Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, на околиці міста, пустир, зарослий бур'янами, поруч струмок, 6.03.2017, 4 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4043**];
Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, ур. Лиса гора, схили ярів і балок, що виходять до узбережжя Каховського водосховища, 7.03.2017, 16 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4053**];
Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, старий цвинтар над ур. Лиса гора, 29.03.2017, 9 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4059**];
Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, схили балок, що виходять до Каховського водосховища, чагарникові зарості та рідколісся, 5.03.2017, 16 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4066**];
Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Дніпрорудне, ур. Крутосхили Каховського водосховища, 2-а тераса зі штучним лісом (близька 40 років), 28.03.2017, 2 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4073**];
Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Златопіль, схили ярів, зарослі чагарниками, 25.03.2017, 7 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4050**];
Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Маячка, ур. Маячанська балка, остепнені ділянки, частково зарослі чагарниками, на дні балки – деревні насадження, 7.04.2017, 10 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4117**];
Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Підгірне, степові схили з виходами вапняку, 3.03.2017, 7 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4041**];
Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Підгірне, заплава р. Карачекрак, волога лука, заросла бур'янами, з насипною дорогою, 9.03.2017, 3 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4046**];
Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Скельки, ур. Басанька; у балці, на межі байрачного лісу (дно) і степу (схили), 22.03.2017, 2 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4076**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Шевченка, схили ярів з рідколіссям, 15.03.2017, 15 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4071**];

Україна, Запорізька обл., Мелітопольський р-н, м. Мелітополь, центральний парк, ближче до вул. Б.Хмельницького, 2.04.2017, 5 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4062**];

Україна, Івано-Франківська обл., Богородчанський р-н, с. Старуня, біля грязьового вулкану, лука, 11.05.2019, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., Савчук С.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4279**];

Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, м. Коломия, 3 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1611**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, смт Ділятин, 14 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1610**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 1881, 12 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1608**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тлумацький р-н, с. Делева, 1 екз., coll. Ломницький [інв. № **1615**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тлумацький р-н, с. Нижнів, 1 екз., coll. Січ А., det. (*V. pulchella*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1618**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, печерне місто Чуфут-Кале, ліс під городищем, 22.05.2010, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3060**];

Україна, Крим, Чатирдаг, яйла, південний схил, 1200 м н.р.м., під камінням, 14.05.2006, 6 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2477**];

Україна, Луганська обл., Луганський заповідник, філіал «Придонцівська заплава» (кол. Станичне-Луганське від-ня), заплавна діброва, підстилка, 9.10.2004, 3 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2142**];

Україна, Луганська обл., Антрацитівський р-н, с. Боково-Платове, байрачний ліс, 24.10.2008, 11 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2647**];

Україна, Луганська обл., Міловський р-н, с. Криничне, Луганський заповідник, філіал «Стрільцівський степ», 16.05.2009, 6 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3037**];

Україна, Луганська обл., Станично-Луганський р-н, ок. с. Вільхове (ст. Ілієнко), біостанція Луганського нац. педаг. ун-ту, ліс на березі р. Деркул, 29.08.2006, 187 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2327**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1589**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, м. Борислав, 1882, 20 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1612**];

Україна, Львівська обл., Золочівський р-н, м. Золочів, 4 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1590**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 8 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1600**];

Україна, Львівська обл., Миколаївський р-н, с. Суха Долина, 3.06.1998, 5 екз., coll. Вовк О.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2353**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Бібрка, 7 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1637**];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, смт Щирець, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1597**];

Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, смт Івано-Франкове, 28 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1593**];

Україна, Миколаївська обл., Єланецький р-н, с. Калинівка, лісосмуга, у ґрунті, 26.05.1998, 4 екз., coll. Різун В.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2997**];

Україна, Миколаївська обл., Миколаївський р-н, с. Велика Корениха, лісосмуга, підстилка, 12.05.1998, 5 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1887**];

Україна, Миколаївська обл., Очаківський р-н, с. Дніпровське, правий берег Бузького лиману, степові прибережні схили, 2.06.2017, 8 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4205**];

Україна, Миколаївська обл., Очаківський р-н, м. Очаків, прибережний степ і схили, що виходять до моря, 12.06.2017, 14 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4202**];

Україна, Одеська обл., Болградський р-н, с. Виноградівка, оз. Ялпуг, 1999, 24 екз., coll. Шклярук А.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **852**];

Україна, Полтавська обл., Миргородський р-н, с. Попівка, грабово-дубовий ліс, підстилка, 9.08.2006, 4 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2407**];

Україна, Полтавська обл., Семенівський р-н, смт Семенівка, посадка, 04.2009, 91 екз., coll. Стойко Т.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3427**];

Україна, Полтавська обл., Семенівський р-н, смт Семенівка, посадка (дуб, ясінь), 08.2008, 267 екз., coll. Стойко Т.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3434**];

Україна, Полтавська обл., Шишацький р-н, смт Шишаки, заплава р. Псел, біля ставків, підстилка, 11.08.2006, 17 екз., coll. Балашов І.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2420**];

Україна, Полтавська обл., Шишацький р-н, смт Шишаки, дубовий ліс, 1.08.2006, 19 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2424**];

Україна, Полтавська обл., Шишацький р-н, смт Шишаки, заплава р. Псел, 2.08.2006, 2 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2426**];

Україна, Тернопільська обл., 9 екз. det. Бонковський Й. [інв. № **1599;** на етикетці – «Поділля»];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 13 екз. [інв. № **1603**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Личківці, заповідник «Медобори», г. Бохит, грабовий ліс, 9.05.2000, 139 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1831**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Личківці, заповідник «Медобори», біля г. Бохит, грабовий ліс, вапнякові відслонення, 9.05.2000, 121 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2929**];

Україна, Харківська обл., м. Куп'янськ, долина р. Оскол, байрачний ліс (дуб, клен), 21.05.2009, 4 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3029**];

Україна, Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н, м. Кам'янець-Подільський, схил, пустир, 05.2010, 2 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3394**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, Гречани; біля залізничного мосту через р. Південний Буг, заплава р. Південний Буг, торф, 28.07.2010, 44 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3422**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький, м. Хмельницький, Шаровечка, біля залізничної колії, 25.08.2010, 26 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3420**];

Україна, Хмельницька обл., Чемеровецький р-н, с. Івахнівці, 12.09.2012, 7 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3458**];

Україна, Черкаська обл., Канівський р-н, м. Канів, с. Пекарі, Канівський заповідник, ліс (граб, клен), підстилка, 2005, 35 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2183**];

Україна, Черкаська обл., Канівський р-н, м. Канів, с. Пекарі, Канівський заповідник, ліс (граб, клен), підстилка, 06.2004, 109 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2192**];

Україна, Чернівецька обл., Кельменецький р-н, с. Комарів, берег р. Дністер, 21.08.2000, 84 екз., coll. Шрубович Ю.Ю., det. Сверлова Н.В.[інв. № **1825**];

Білорусь, Гродненська обл., Новогрудський р-н, м. Новогрудок, 1884, 141 екз., [інв. № **1636**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), с. Гермон, біля р. Ехегіс, неподалік від ГЕС, полога ділянка з травою, поодинокими кущами та деревами, 1834 м н.р.м., 11.05.2016, 13 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3790**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), між с. Гермон і с. Аратес, пологий трав'янистий схил, 1839 м н.р.м., 11.05.2016, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3795**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Андокаван, біля шосе Капан – Каджаран, схил, зарослий деревами та чагарниками, 17.09.2019, 17 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4534**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), монастир Ваганаванк, біля церкви, схил, зверху зарослий деревами та кущами, знизу з травою та ожиною, 17.09.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4545**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Гехі, Зангезурський національний парк, Кірс-Кюрут, бесідка Мартуна, 1779 м н.р.м., 24.03.2016, 9 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3858**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Каджаран, Татуджур, берег р. Каджаранц, відкритий схил з поодинокими кущами та осипами, 1976 м н.р.м., 6.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3874**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Каджаран, територія Зангезурського мідно-молібденового комбінату, рудеральна ділянка, 1585 м н.р.м., 7.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3877**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Каджаран, водозабірна Зангезурського мідно-молібденового комбінату, 1932 м н.р.м., 23.11.2015, 2 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3883**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), ок. м. Капан, с. Норашенік, південно-західна частина Арцванікського хвостосховища, узбіччя дороги, 839 м н.р.м., 7.05.2016, 12 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3725**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Кармракар, листяний ліс, 1410 м н.р.м., 8.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В.[інв. № **3733**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), р. Пухрут (Пхрут), законсервоване хвостосховище, відкрита ділянка з поодинокими кущами, 1621 м н.р.м., 7.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3718**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Спандарян, яр зі скельними виходами на схилах, 2030 м н.р.м., 9.05.2016, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3753**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Цав, схил, знизу відкритий, зверху зарослий глодом, 15.09.2019, 10 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4502**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Закопане, Татри, 4 екз. [інв. № **1624**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Криниця, 11 екз. [інв. № **1622**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Войткова, 4 екз. [інв. № **1633**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, 1879, 3 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1635**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Перемишль, 7 екз. [інв. № **1626**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 16 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1628**].

Vallonia enniensis (Gredler, 1856)

Україна, Львівська обл., м. Львів, Винниківський лісопарк, біля струмка, що тече до Винниківського озера, 3.07.2013, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3509**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, с. Волоща, 08.2007, 1 екз., coll. Литвин М.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2457**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й., det. (*V. costata*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1602**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, 2 екз. [інв. № **3115**];

Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, смт Івано-Франкове, 1 екз., det. (*V. pulchella*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1592**];

Україна, Харківська обл., Зміївський р-н (кол. Готвальдівський), с. Суха Гомільша, НПП «Гомільшанські ліси», заплавні луки р. Гомільша, оторфована дернина, 14.04.2007, 5 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2780**];

Україна, Херсонська обл., Голопристанський р-н, Чорноморський біосферний заповідник, Соленоозерне відділення, 19.05.2017, 4 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4226**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*V. pulchella*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1631**].

Vallonia excentrica Sterki, 1892

Примітка: визначення цього виду (його диференціацію від *V. pulchella*) проводили на підставі ревізії (Gerber, 1996).

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, смт Королево, руїни замку Нялаб, 11.10.2014, 1 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3559**];

Україна, Запорізька обл., м. Запоріжжя, парк «Дубова роща», лісонасадження, що чергуються з відкрит.ділянками, 20.04.2017, 3 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4125**];
Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, схили балок, що виходять до Каховського водосховища, чагарникові зарості та рідколісся, 5.03.2017, 5 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4065**];
Україна, Івано-Франківська обл., Богородчанський р-н, с. Старуня, біля грязьового вулкану, лука, 11.05.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4280**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 1881, 6 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*V. pulchella*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1607**];
Україна, Івано-Франківська обл., Тлумацький р-н, с. Нижнів, 1 екз., coll. Січ А., det. (*V. pulchella*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1619**];
Україна, Луганська обл., Міловський р-н, с. Криничне, Луганський заповідник, філіал «Стрільцівський степ», 16.05.2009, 2 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3039**];
Україна, Луганська обл., Станично-Луганський р-н, ок. с. Вільхове (ст. Ілієнко), біостанція Луганського нац. педаг. ун-ту, ліс на березі р. Деркул, 29.08.2006, 9 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2351**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 21 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*V. pulchella*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1588**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Снопківський парк, відкрита ділянка, 13.06.1996, 7 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2358**];
Україна, Львівська обл., Миколаївський р-н, с. Суха Долина, 3.06.1998, 9 екз., coll. Вовк О.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2352**];
Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, смт Івано-Франкове, 3 екз., det. (*V. pulchella*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1594**];
Україна, Полтавська обл., Шишацький р-н, смт Шишаки, 23.07.2006, 2 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2366**];
Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 1 екз., det. (*V. pulchella*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1605**];
Україна, Хмельницька обл., Чемеровецький р-н, с. Івахнівці, 12.09.2012, 1 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В., redet [інв. № **3456**];
Україна, Чернівецька обл., Новоселицький р-н, с. Чорнівка, біостаціонар Чернівецького нац. ун-ту, сад, 07.2003, 9 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2985**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 3 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*V. pulchella*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1630**].

Vallonia pulchella (O.F.Müller, 1774)

Україна, Волинська обл., Любешівський р-н, с. Велика Глуша, 1 екз., coll. Полянський Ю., det. Полянський Ю.[інв. № **1638**];
Україна, Дніпропетровська обл., м. Покров (раніше – Орджонікідзе), східна околиця міста, стаціонар Дніпропетровського державного аграрно-економічного ун-ту, лучно-степова, рудеральна рослинність, 2012, 96 екз., coll. Нікітіна Н., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3576**];
Україна, Дніпропетровська обл., Новомосковський р-н, с. Андріївка, Присамарський біостаціонар, ліс, 07.2003, 23 екз., coll. Кульбачко Ю.Л., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1989**];
Україна, Донецька обл., м. Донецьк, «Донецьке море», приміський штучний ліс, 5.11.2006, 16 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3024**];
Україна, Донецька обл., м. Дружківка (с-ще Донське), під гнилою гілкою, 30.10.2008, 9 екз., coll. Агеєва Л.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2605**];
Україна, Донецька обл., Амвросіївський р-н, с. Криничне, байрачний ліс, 3.11.2007, 9 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3025**];
Україна, Донецька обл., Володарський р-н, Український степовий заповідник, філіал «Кам'яні Могили», степ, під камінням, 20.10.2007, 10 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2512**];

Україна, Донецька обл., Володарський р-н, Український степовий заповідник, філіал «Кам'яні Могили», зарості очерету, 22.06.2006, 13 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3015**];

Україна, Донецька обл., Краснолиманський р-н, с. Крива Лука, у підстилці, 21.08.2011, 1 екз., coll. Мартинов Вч.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3264**];

Україна, Донецька обл., Новоазовський р-н, Український степовий заповідник, філіал «Хомутовський степ», 14.05.2005, 5 екз., coll. Нікуліна Т.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2133**];

Україна, Донецька обл., Новоазовський р-н, с. Пищевик, петрофітний степ, 22.09.2007, 2 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2495**];

Україна, Донецька обл., Старобешівський р-н, смт Старобешеве, заплавний ліс, у підстилці, 24.09.2006, 17 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3022**];

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, смт Королево, руїни замку Нялаб, 11.10.2014, 2 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3558**];

Україна, Закарпатська обл., Ужгородський р-н, с. Велика Добронь, окраїна села, присадибна ділянка, 6.03.2016, 3 екз., coll. Обедніна І.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3893**];

Україна, Запорізька обл., м. Запоріжжя, , парк «Дубова роща», лісонасадження, що чергуються з відкрит.ділянками, 20.04.2017, 7 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В., redet [інв. № **4124**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Балки, балка, заросла чагарниками та рідколіссям, 17.04.2017, 12 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4136**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, на околиці міста, пустир, зарослий бур'янами, поруч струмок, 6.03.2017, 1 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4044**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, ур. Лиса гора, схили ярів і балок, що виходять до узбережжя Каховського водосховища, 7.03.2017, 3 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4054**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, старий цвинтар над ур. Лиса гора, 29.03.2017, 3 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4058**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Маячка, ур. Маячанська балка, остепнені ділянки, частково зарослі чагарниками, на дні балки – деревні насадження, 7.04.2017, 7 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4118**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Підгірне, заплава р. Карачекрак, волога лука, заросла бур'янами, з насипною дорогою, 9.03.2017, 3 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4045**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Скельки, ур. Басанька, у балці, на межі байрачного лісу (дно) і степу (схили), 22.03.2017, 1 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4077**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Шевченка, схили ярів з рідколіссям, 15.03.2017, 5 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4070**];

Україна, Запорізька обл., Мелітопольський р-н, м. Мелітополь, центральний парк, ближче до вул. Б.Хмельницького, 2.04.2017, 2 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4063**];

Україна, Запорізька обл., Токмацький р-н, м. Молочанськ, ур. Молочанські Балки, цілинний степ, 7.04.2007, 6 екз., coll. Балашов І.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2434**];

Україна, Запорізька обл., Якимівський р-н, с. Богатир (Алтагир), ур. Алтагирський ліс, старі лісонасадження на узбережжі Молочного лиману, 27.04.2017, 1 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4130**];

Україна, Івано-Франківська обл., ок. м. Івано-Франківськ (с. Вовчинець), 2 екз., coll. Січ А. [інв. № **1617**];

Україна, Івано-Франківська обл., Богородчанський р-н, с. Старуня, біля грязьового вулкану, лука, 11.05.2019, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., Савчук С.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4278**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, смт Ділятин, 7 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1609**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 1881, 27 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1606**];

Україна, Івано-Франківська обл., Рожнятівський р-н, с. Осмолода, 3 екз., det. Бонковський Й., [інв. № **1616**];

Україна, Крим, Чатирдаг, яйла, південний схил, 1200 м н.р.м., під камінням, 14.05.2006, 6 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2478**];

Україна, Крим, Ленінський р-н, смт Багерове, РЛП «Караларський степ», 5.05.2010, 3 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3163**];

Україна, Крим, Ленінський р-н, Керченський п-ов, Опуцький заповідник, г. Опук, під подушками мохів на вапняках, 7.05.2006, 4 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2541**];

Україна, Луганська обл., Антрацитівський р-н, с. Оріхове, долина р. Оріхова, заплавний ліс, 24.10.2008, 20 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2652**];

Україна, Луганська обл., Міловський р-н, с. Криничне, Луганський заповідник, філіал «Стрільцівський степ», 16.05.2009, 11 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3038**];

Україна, Луганська обл., Станично-Луганський р-н, ок. с. Вільхове (ст. Ілієнко), біостанція Луганського нац. педаг. ун-ту, ліс на березі р. Деркул, 29.08.2006, 86 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2339**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 79 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1587**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, м. Борислав, 10 екз. [інв. № **1613**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 4 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1596**];

Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, м. Дубляни, 8 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1586**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 23 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1614**];

Україна, Львівська обл., Миколаївський р-н, с. Суха Долина, 3.06.1998, 58 екз., coll. Вовк О.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2354**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Бібрка, 22 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1595**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Великі Глібовичі, відкритий трав'янистий схил з поодинокими кущами, 29.05.2017, 4 екз., coll. Гураль Р.І., Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4154**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Ушковичі, відкриті схили з вапняковими відслоненнями, 7.09.1999, 8 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2359**];

Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, смт Івано-Франкове, 28 екз. [інв. № **1591**];

Україна, Миколаївська обл., Єланецький р-н, с. Калинівка, заповідник «Єланецький степ», лісосмуга, у ґрунті, 26.05.1998, 10 екз., coll. Різун В.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2996**];

Україна, Миколаївська обл., Очаківський р-н, с. Дніпровське, правий берег Бузького лиману, степові прибережні схили, 2.06.2017, 1 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4206**];

Україна, Миколаївська обл., Очаківський р-н, м. Очаків, прибережний степ і схили, що виходять до моря, 12.06.2017, 11 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4203**];

Україна, Одеська обл., Білгород-Дністровський р-н, смт Затока, залізничний насип, 7.08.2006, 7 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2300**];

Україна, Одеська обл., Біляївський р-н, с. Троїцьке, правий берег р. Турунчук, заплавний ліс, 3.07.1999, 33 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **853**];

Україна, Полтавська обл., Лубенський р-н, с. Мгар, ур. Мгарська Дача, дубово-грабовий ліс, підстилка, 27.07.2006, 6 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2377**];

Україна, Полтавська обл., Миргородський р-н, м. Миргород, курортна зона, вздовж р. Хорол, 7.08.2006, 45 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2428**];

Україна, Полтавська обл., Семенівський р-н, смт Семенівка, посадка, 04.2009, 34 екз., coll. Стойко Т.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3428**];

Україна, Полтавська обл., Шишацький р-н, смт Шишаки, заплава р. Псел, біля ставків, підстилка, 11.08.2006, 5 екз., coll. Балашов І.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2421**];

Україна, Полтавська обл., Шишацький р-н, смт Шишаки, заплава р. Псел, 2.08.2006, 9 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2425**];

Україна, Тернопільська обл., 10 екз. [інв. № **1598;** на етикетці – «Поділля»];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 7 екз. [інв. № **1604**];

Україна, Херсонська обл., Голопристанський р-н, Чорноморський біосферний заповідник, Соленоозерне відділення, 19.05.2017, 15 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4225**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, Гречани, біля залізничного мосту через р. Південний Буг, заплава р. Південний Буг, торф, 28.07.2010, 19 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3421**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, Шаровечка, біля залізничної колії, 25.08.2010, 10 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3419**];

Україна, Хмельницька обл., Чемеровецький р-н, с. Біла, товтра Несамовита, 29.09.2012, 10 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3453**];

Україна, Хмельницька обл., Чемеровецький р-н, с. Івахнівці, 12.09.2012, 12 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3457**];

Україна, Черкаська обл., Канівський р-н, м. Канів, с. Пекарі, Канівський заповідник, ліс (граб, клен), 06.2004, 2 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. (*V. excentrica*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **2197**];

Україна, Чернівецька обл., Кельменецький р-н, с. Комарів, берег р. Дністер, 21.08.2000, 5 екз., coll. Шрубович Ю.Ю., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1829**];

Білорусь, Гродненська обл., Новогрудський р-н, м. Новогрудок, 1884, 11 екз., det. (*V. costata*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1601**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Гаржис, відкритий пагорб з кам'яними виходами та низькою травою, 2067 м н.р.м., 9.05.2016, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3879**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Гехі, Зангезурський національний парк, Кірс-Кюрут, бесідка Мартуна, 1779 м н.р.м., 24.03.2016, 3 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3859**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Каджаран, Татуджур, берег р. Каджаранц, відкритий схил з поодинокими кущами та осипами, 1976 м н.р.м., 6.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3875**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), між с. Нораван і с. Гаржис, відкритий схил з кам'яними виходами, 2100 м н.р.м., 9.05.2016, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3749**];

Польща, Велькопольське (кол. Познанське) в-во, ок. м. Познань (Піотрове), 151 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1627**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Закопане, Татри, 1882, 14 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1623**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, ок. м. Кракова (Черна), 2 екз., coll. Січ А. [інв. № **1620**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Криниця, 3 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1621**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Войткова, 3 екз. [інв. № **1632**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, 1879, 7 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1634**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Перемишль, 24 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1625**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 31 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1629**].

Родина Pupillidae

Gibbulinopsis interrupta (Reinhardt, 1876)

Примітка: до цього часу відома лише одна знахідка молюсків з роду *Gibbulinopsis* на території України (Гураль-Сверлова, Мартынов, 2010).

Україна, Донецька обл., Старобешівський р-н, с. Роздольне, гранітний кар'єр, 19.10.2008, 26 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2653;** перша задокументована знахідка виду на території України].

***Gibbulinopsis signata* (Mousson, 1873)**

Вірменія, Араратська обл. (марз Арарат), с. Урцадзор, FPWC Caucasus Wildlife Refuge, пологі схили з низькою травою, місцями поодинокі кущі, 1260 м н.р.м., 12.05.2016, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В.[інв. № **3821**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), між с. Чіва і с. Елпін, пологий відкритий схил з невелик.скельними виходами, 1330 м н.р.м., 12.05.2016, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3802**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), між с. Ачанан і с. Норашенік, узбіччя шосе, під обривом, зверху – невисокі чагарники, 16.09.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4559**].

***Pupilla bigranata* (Rossmässler, 1839)**

Україна, Миколаївська обл., м. Миколаїв, обласна обсерваторія, підстилка, 9.06.1998, 5 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **679**];

Україна, Тернопільська обл., Підволочиський р-н, с. Городниця, заповідник «Медобори», Городницькі товтри, відкриті схили, 5.05.2000, 7 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1205**].

***Pupilla bipapulata* Akramowski, 1947**

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Гехі, Зангезурський національний парк, Кірс-Кюрут, бесідка Мартуна, 1779 м н.р.м., 24.03.2016, 2 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3856**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Спандарян, яр зі скельними виходами на схилах, 2030 м н.р.м, 9.05.2016, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3754**].

***Pupilla inops* (Reinhardt, 1877)**

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), с. Аратес, монастирський комплекс Аратес, під рослинною трухою на кам'яних плитах, 1980 м н.р.м., 11.05.2016, 8 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3793**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Гаржис, відкритий пагорб з кам'яними виходами та низькою травою, 2067 м н.р.м., 9.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3880**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Каджаран, Татуджур, берег р. Каджаранц, відкритий схил з поодинокими кущами та осипами, 1976 м н.р.м., 6.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3876**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), між с. Нораван і с. Гаржис, відкритий схил з кам'яними виходами, 2100 м н.р.м., 9.05.2016, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3748**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Спандарян, яр зі скельними виходами на схилах, 2030 м н.р.м., 9.05.2016, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3752**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Цхук, схил зі скельними виходами, камінням і травою, 9.05.2016, 2170 м н.р.м., 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3755**].

***Pupilla kyrostriata* Walther & Hausdorf, 2014**

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), між с. Ехегіс і с. Шатін, скелі, зарослі травою і поодинокими низькими кущам, 1544 м н.р.м., 12.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3905**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Гехі, Зангезурський національний парк, Кірс-Кюрут, бесідка Мартуна, 1779 м н.р.м., 24.03.2016, 12 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3857**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Цхук, схил зі скельними виходами, камінням і травою, 2170 м н.р.м., 9.05.2016, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3756**].

***Pupilla muscorum* (Linnaeus, 1758)**

Україна, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, смт Верховина, 1881, 3 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **652**];

Україна, Івано-Франківська обл., Галицький р-н, м. Галич, 1879, 32 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **653**];

Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, с. Воскресинці, 3 екз. [інв. № **655**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, смт Ділятин, 1881, 16 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **656**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Вовчинець, 3 екз., coll. Січ А., [інв. № **654**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тлумацький р-н, с. Делева, 1 екз. [інв. № **657**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тлумацький р-н, с. Нижнів, 4 екз., coll. Січ А. [інв. № **658**];

Україна, Крим, с. Орлине, буково-грабовий ліс, під стовбурами дерев, 14.05.2010, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3091**];

Україна, Крим, м. Ялта, дубовий ліс, під стовбурами дерев, 21.05.2006, 5 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2469**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 35 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **662**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 70 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **663**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, регіональний ландшафтний парк «Знесіння», г. Хомець, відкритий схил, 28.03.1999, 18 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2937**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, регіональний ландшафтний парк «Знесіння», біля ставка, 24.06.2012, 14 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3512;** порожні черепашки у грунті на березі ставка];

Україна, Львівська обл., Бродівський р-н, с. Пеняки, 5 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **659**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, м. Борислав, 1882, 57 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **660**];

Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, м. Дубляни, 7 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **665**];

Україна, Львівська обл., Золочівський р-н, с. Глиняни, 96 екз. [інв. № **676**];

Україна, Львівська обл., Золочівський р-н, м. Золочів, 9 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **661**];

Україна, Львівська обл., Золочівський р-н, с. Червоне, г. Лиса, відкритий схил, 24.09.1999, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2942**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 19 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **664**];

Україна, Львівська обл., Миколаївський р-н, с. Тростянець, біля бази відпочинку «Фаворит і Д», схил з соснами, низькою травою, скельними виходами, 29.04.2017, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4149**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, 1 екз. [інв. № **3116**; не типово висока черепашка];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Ушковичі, відкритий схил з вапняковими відслоненнями, 7.09.1999, 26 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2899**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Ушковичі, відкритий схил з вапняковими відслоненнями, 1.08.1999, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3261**];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, с. Наварія, відкрита ділянка з випасом худоби, 27.05.2000, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2960**];

Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, с. Острів, 1919, 1 екз. [інв. № **666**];

Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, смт Івано-Франкове, 78 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **667**];

Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, с. Кам'янобрід, 08.2007, 8 екз., coll. Литвин М.М., det. Литвин М.М. [інв. № **2459**];

Україна, Миколаївська обл., Врадіївський р-н, смт Врадіївка, на схилі біля лісопосадки, 1 екз., coll. Шклярук А.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **830**];
Україна, Миколаївська обл., Первомайський р-н, с. Мигія, 9.08.2011, 4 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3260**];
Україна, Миколаївська обл., Первомайський р-н, с. Чаусове, долина р. Південний Буг, 7.08.2011, 6 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3258**];
Україна, Одеська обл., Білгород-Дністровський р-н, смт Затока, залізничний насип, 7.08.2006, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2299**];
Україна, Полтавська обл., Лубенський р-н, с. Мгар, ур. Мгарська Дача, дубово-грабовий ліс, 27.07.2006, 1 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2390**];
Україна, Полтавська обл., Миргородський р-н, м. Миргород, курортна зона, біля р. Хорол, сухі луки, 7.08.2006, 27 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2404**];
Україна, Полтавська обл., Шишацький р-н, смт Шишаки, степові схили, 23.07.2006, 5 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2368**];
Україна, Тернопільська обл., 53 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **670;** на етикетці – «Поділля»];
Україна, Тернопільська обл., Бучацький р-н, м. Бучач, 7 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **668**];
Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Вікно, заповідник «Медобори», Франкові скелі, ялівець, 7.05.2000, 16 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1877**];
Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 1880, 30 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **669**];
Україна, Хмельницька обл., Віньковецький р-н, с. Адамівка, 15.07.2010, 15 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3317**];
Україна, Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н, с. Зубрівка, 2 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3354**];
Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, Гречани, біля костелу, 27.09.2011, 292 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3418;** 1 черепашка має 2 устя (через механічне пошкодження)];
Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, Гречани, біля цегельного заводу, 27.09.2011, 44 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3423;** частина черепашок нетипово високі];
Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, ур. Ружичанський ліс, у лісі, 14.04.2009, 16 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3413**];
Україна, Хмельницька обл., Чемеровецький р-н, с. Івахнівці, 12.09.2012, 21 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3454**];
Україна, Чернівецька обл., Кельменецький р-н, с. Комарів, берег р. Дністер, 21.08.2000, 21 екз., coll. Шрубович Ю.Ю., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1203**];
Білорусь, Гродненська обл., Новогрудський р-н, Войнов, 13 екз. [інв. № **1882**; нетипова форма черепашки – більша кількість обертів];
Білорусь, Гродненська обл., Новогрудський р-н, Войнов, 1504 екз., coll. Дибовський [інв. № **755**];
Польща, Велькопольське (кол. Познанське) в-во, ок. м. Познань (Піотрово), 12 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **675**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 1866, 15 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **673**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, 10 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **671**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Перемишль, 104 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **674**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 51 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **672**].

***Pupilla pratensis* (Clessin, 1871)**

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Ушковичі, заболочені луки, 19.04.2015, 2 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **3710**].

***Pupilla triplicata* (Studer, 1820)**

Україна, Донецька обл., смт Біленьке, листяний ліс, підстилка, 31.10.2008, 2 екз., coll. Агеєва Л.О., det. Агеєва Л.О. [інв. № **2611**];

Україна, Донецька обл., Краснолиманський р-н, с. Крива Лука, у підстилці, 21.08.2011, 7 екз., coll. Мартинов Вч.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3262**; 4 зуба в усті];

Україна, Донецька обл., Новоазовський р-н, Український степовий заповідник, філіал «Хомутовський степ», 14.05.2005, 5 екз., coll. Нікуліна Т.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2132**];

Україна, Донецька обл., Старобешівський р-н, смт Старобешеве, заплавний ліс, у підстилці, 24.09.2006, 2 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3021**; 4 зуба в усті];

Україна, Крим, Чатирдаг, яйла, південний схил, 1200 м н.р.м., під камінням, 14.05.2006, 20 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2475**];

Україна, Крим, Білогорський р-н, с. Біла Скеля, 2000, 6 екз., coll. Шклярук А.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1200**];

Україна, Крим, Ленінський р-н, Керченський п-ов, Опуцький заповідник, г. Опук, під подушками мохів на вапняках, 7.05.2006, 4 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2540**];

Україна, Крим, Ленінський р-н, смт Багерове, РЛП «Караларський степ», 5.05.2010, 3 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3164**];

Україна, Луганська обл., Свердловський р-н, м. Червонопартизанськ, байрачний ліс, 25.10.2008, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2663**];

Україна, Луганська обл., Станично-Луганський р-н, ок. с. Вільхове (ст. Ілієнко), біостанція Луганського нац. педаг. ун-ту, ліс на березі р. Деркул, 29.08.2006, 19 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2341**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Романів, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **678**];

Україна, Миколаївська обл., м. Миколаїв, 1 екз., coll. Шклярук А.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **831**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Андокаван, біля шосе Капан – Каджаран, схил, зарослий деревами та чагарниками, 17.09.2019, 9 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4537**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Цав, схил, знизу відкритий, зверху зарослий глодом, 15.09.2019, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4504**].

***Pupilla sterri* (Voith, 1838)**

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Вікно, заповідник «Медобори», Франкові скелі, ялівець, 7.05.2000, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1876**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **677**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 1 екз. [інв. № **769**].

Родина Vertiginidae

***Vertigo alpestris* Alder, 1838**

Примітка: видова самостійність не є загальновизнаною (Шилейко, 1984).

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 1880, 8 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*V. pygmaea*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **740**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Личківці, заповідник «Медобори», г. Бохит, грабовий ліс, 9.05.2000, 35 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1830**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 3 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **739**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 6 екз. [інв. № **741**].

***Vertigo antivertigo* (Draparnaud, 1801)**

Україна, Волинська обл., Любешівський р-н, с. Велика Глуша, 6 екз. [інв. № **700**];

Україна, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, смт Верховина, 1881, 3 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **701**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 1881, 10 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **702**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 16 екз. [інв. № **716**];
Україна, Івано-Франківська обл., Рогатинський р-н, с. Підгороддя, 10 екз. [інв. № **703**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, регіональний ландшафтний парк «Знесіння», біля ставка, 24.06.2012, 30 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3514;** порожні черепашки у грунті на березі ставка];
Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 1882, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **704**];
Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, м. Дубляни, 9 екз., det. Бонковській Й. [інв. № **706**];
Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 26 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **705**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, ст. Підмонастир, 10 екз., coll. , det. Бонковський Й. [інв. № **707**];
Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, смт Щирець, 1882, 42 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **708**];
Україна, Одеська обл., Біляївський р-н, с. Маяки, заболочена ділянка, 17.04.2005, 14 екз., coll. Сон М.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2174**];
Україна, Полтавська обл., Шишацький р-н, смт Шишаки, заплава р. Псел, підстилка, 2.08.2006, 1 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2397**];
Білорусь, Гродненська обл., Новогрудський р-н, Войнов, 4 екз. [інв. № **757**];
Польща, Велькопольське (кол. Познанське) в-во, ок. м. Познань (Піотрово), 56 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **715**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Закопане, Татри, 7 екз. [інв. № **713**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 13 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **711**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 37 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **712**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, 1879, 12 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **709**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Перемишль, 18 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **714**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 27 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **710**].

Vertigo geyeri Lindholm, 1925

Примітка: видова самостійність не є загальновизнаною (Шилейко, 1984). Збори з околиць с. Велика Глуша, очевидно, належать Ю. Полянському (1932).

Україна, Волинська обл., Любешівський р-н, с. Велика Глуша, 2 екз., det. (*V. genesii*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **753**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, 4 екз., det. (*V. genesii*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **754**].

Vertigo modesta (Say, 1824)

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **738**].

Vertigo moulinsiana (Dupuy, 1849)

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, с. Залісне, ур. П'ята балка, берег верхнього озера; біля джерела, 10.10.2010, 1 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **3491**].

Vertigo pusilla O.F.Müller, 1774

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, ок. с. Микуличин (Тартарів), 1881, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **717**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 1881, 8 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **718**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Кремінці (Татарів), 5 екз. [інв. № **730**];

Україна, Івано-Франківська обл., Рожнятівський р-н, с. Осмолода, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **719**];

Україна, Крим, смт Гурзуф, Ялтинський гірсько-лісовий заповідник, буково-сосновий ліс, 09.1997, 1 екз., coll. Капрусь І.Я., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1270**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Винниківський лісопарк, Чортові Скелі, буковий ліс, скельні відслонення, 9.10.2013, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3518**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 10 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **720**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 17 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **721**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, ст. Підмонастир, 8 екз. [інв. № **722**];

Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, смт Івано-Франкове, заповідник «Розточчя», ур. Заливки, узлісся, у ґрунті, 15.04.1998, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2980**];

Україна, Полтавська обл., Шишацький р-н, смт Шишаки, листяний ліс на схилах, підстилка, 24.07.2006, 1 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2371**];

Україна, Полтавська обл., Шишацький р-н, смт Шишаки, дубовий ліс, 1.08.2006, 3 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2414**];

Україна, Тернопільська обл., 5 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **724;** на етикетці – «Поділля»];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 1880, 18 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **723**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Личківці, заповідник «Медобори», біля г. Бохит, грабовий ліс, вапнякові відслонення, 9.05.2000, 38 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2925**];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, с. Іване-Золоте, 17 екз. [інв. № **731**];

Україна, Тернопільська обл., Монастириський р-н, м. Монастириська, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **725**];

Україна, Черкаська обл., Канівський р-н, м. Канів, с. Пекарі, Канівський заповідник, ліс (граб, клен), підстилка, 06.2004, 8 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2176**];

Україна, Чернівецька обл., Хотинський р-н, с. Пашківці, ліс, 14.10.2006, 2 екз., coll. Мелещук Л.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3047**; у гнізді *Sylvia atricapilla*];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 4 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **728**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Войткова, 10 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **727**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 4 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **726**].

Vertigo pygmaea (Draparnaud, 1801)

Україна, Донецька обл., Новоазовський р-н, Український степовий заповідник, філіал «Хомутовський степ», 14.05.2005, 1 екз., coll. Нікуліна Т.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2129**];

Україна, Закарпатська обл., Ужгородський р-н, с. Велика Добронь, окраїна села, присадибна ділянка, 6.03.2016, 1 екз., coll. Обедніна І.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3892**];

Україна, Івано-Франківська обл., Богородчанський р-н, с. Старуня, біля грязьового вулкану, лука, 11.05.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4281**];

Україна, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, смт Верховина, 1881, 9 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **680**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, смт Ділятин, 1881, 33 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **681**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 1881, 35 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **682**];
Україна, Івано-Франківська обл., Рожнятівський р-н, с. Осмолода, 5 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **683**];
Україна, Івано-Франківська обл., Тлумацький р-н, с. Нижнів, 6 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **684**];
Україна, Луганська обл., Станично-Луганський р-н, ок. с. Вільхове (ст. Ілієнко), біостанція Луганського нац. педаг. ун-ту, ліс на березі р. Деркул, 29.08.2006, 33 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2347**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 10 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **690**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Голоско, 1943, 1 екз., coll. Яросевич [інв. № **689**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, регіональний ландшафтний парк «Знесіння», біля ставка, 24.06.2012, 85 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3513;** порожні черепашки у грунті на березі ставка];
Україна, Львівська обл., Городоцький р-н, с. Бартатів, 2 екз. [інв. № **687**];
Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, м. Борислав, 1882, 20 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **685**];
Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 1882, 12 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **686**];
Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, м. Дубляни, 8 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **693**];
Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 11 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **688**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, ст. Підмонастир, 7 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **691**];
Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, смт Щирець, 1881, 6 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **692**];
Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, с. Кам'янобрід, 08.2007, 3 екз., coll. Литвин М.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2460**];
Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Вікно, заповідник «Медобори», Франкові скелі, 7.05.2000, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2934**];
Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, с. Дзвиняч, фруктовий сад, 10.11.2006, 1 екз., coll. Мелещук Л.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3046**; у гнізді *Acanthis cannabina*];
Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, парк, 22.09.2010, 15 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3417**];
Білорусь, Гродненська обл., Новогрудський р-н, Войнов, 13 екз. [інв. № **756**];
Польща, Велькопольське (кол. Познанське) в-во, ок. м. Познань (Піотрово), 6 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **699**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 4 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **698**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 24 екз., det. Бонковський Й., [інв. № **697**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Войткова, 7 екз. [інв. № **694**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, 13 екз., det. Бонковський Й., [інв. № **696**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 16 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й., [інв. № **695**].

Vertigo substriata (Jeffreys, 1833)

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Кремінці (Татарів), 14 екз. [інв. № **737**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 1881, 3 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **732**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 1882, 22 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **733**];
Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 3 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **734**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 18 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **736**].
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Войткова, 11 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **735**];

***Vertilla angustior* (Jeffreys, 1830)**

Україна, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, смт Верховина, 1881, 3 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **742**];
Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, с. Молодятин, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **743**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 1881, 7 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **744**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, регіональний ландшафтний парк «Знесіння», біля ставка, 24.06.2012, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3515;** порожня черепашка у грунті на березі ставка];
Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, м. Трускавець, 9 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **745**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, ст. Підмонастир, 1878, 4 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **746**];
Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, смт Щирець, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **750**];
Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, смт Івано-Франкове, заповідник «Розточчя», ур. Заливки, узлісся, у ґрунті, 11.06.1998, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2979**];
Україна, Полтавська обл., Шишацький р-н, смт Шишаки, листяний ліс на схилах, підстилка, 24.07.2006, 2 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2375**];
Україна, Полтавська обл., Шишацький р-н, смт Шишаки, дубовий ліс, 1.08.2006, 1 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2415**];
Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Личківці, заповідник «Медобори», біля г. Бохит, грабовий ліс, вапнякові відслонення, 9.05.2000, 7 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2926**];
Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, с. Іване-Золоте, 10 екз. [інв. № **752**];
Польща, Велькопольське (кол. Познанське) в-во, ок. м. Познань (Піотрово), 6 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **751**].
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Закопане, Татри, 1882, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **748**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 5 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **747**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 6 екз. [інв. № **749**];

Родина Truncatellinidae

***Columella edentula* (Draparnaud, 1805)**

Примітка: визначення цього виду проводили на підставі ревізії (Pokryszko, 1990). Раніше високі черепашки *C. edentula* з дещо розширеним останнім обертом часто помилково відносили до *C. columella* (G. Martens, 1830). Зокрема, це стосується молюсків з Українських Карпат.

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Ділове, Карпатський біосферний заповідник, ур. Кузій, буковий ліс, 1.07.2003, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2950**];

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Ділове, Карпатський біосферний заповідник, ур. Кузій, буковий ліс, біля потоку, 22.07.1995, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **850**];

Україна, Івано-Франківська, Косівський р-н, с. Текуче, 1881, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*C. columella*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **842**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, Чорногора, верхня межа лісу, 1881, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*C. columella*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **843**];

Україна, Івано-Франківська, Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 1881, 4 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **834**];

Україна, Івано-Франківська, Тлумацький р-н, с. Нижнів, 1879, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **835**];

Україна, Крим, смт Кореїз, г. Ай-Петрі, печера «Трьоххглазка», у ґрунті, 22.07.1998, 1 екз., coll. Головачов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2357**; порожня черепашка в ґрунті];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Софіївка, буковий ліс, 1881, 6 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **838**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Брюховицький лісопарк, 3.06.1996, 10 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1202**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Брюховицький лісопарк, вільшаник, 17.09.1997, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2945**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Винниківський лісопарк, буково-грабовий ліс, на траві, 2.06.1996, 7 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2947**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, ландшафтний регіональний парк Знесіння, заболочена ділянка, 10.05.1998, 67 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1818**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, лісопарк біля м. Зубри, заболочена ділянка, 11.07.1996, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2946**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, м. Борислав, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **836**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 5 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **837**];

Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, смт Івано-Франкове, заповідник «Розточчя», ур. Заливки, узлісся, на траві, 30.09.1998, 19 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2941**];

Україна, Полтавська обл., Лубенський р-н, с. Мгар, ур. Мгарська Дача, дубово-грабовий ліс, 27.07.2006, 2 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2378**];

Україна, Полтавська обл., Шишацький р-н, смт Шишаки, дубовий ліс, 1.08.2006, 5 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2401**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 1880, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **844**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Личківці, заповідник «Медобори», грабовий ліс, вапнякові відслонення, 9.05.2000, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1826**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, ур. Ружичанський ліс, 2.08.2010, 5 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3415**];

Україна, Черкаська обл., Канівський р-н, м. Канів, с. Пекарі, Канівський заповідник, ліс (граб, клен), підстилка, 06.2004, 1 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2198**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **840**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 1882, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **841**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Войткова, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **839**].

Truncatellina claustralis (Gredler, 1856)

Україна, Крим, м. Ялта, ур. Таракташ, Ялтинська яйла, соснове рідколісся; на скелях, 7.10.2009, 1 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **3490**].

Truncatellina costulata (Nilsson, 1822)

Україна, Дніпропетровська обл., Новомосковський р-н, с. Андріївка, Присамарський біостаціонар, природні лісові насадження, 07.2004, 1 екз., coll. Кульбачко Ю.Л., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2089**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Балки, балка, заросла чагарниками та рідколіссям, 17.04.2017, 2 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4134**];

Україна, Луганська обл., Станично-Луганський р-н, ок. с. Вільхове (ст. Ілієнко), біостанція Луганського нац. педаг. ун-ту, ліс на березі р. Деркул, 29.08.2006, 15 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2342**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, парк Високий Замок, у ґрунті на схилі, 3.05.1996, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2090**];

Україна, Полтавська обл., Семенівський р-н, смт Семенівка, посадка, 04.2009, 7 екз., coll. Стойко Т.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3425**];

Україна, Полтавська обл., Семенівський р-н, смт Семенівка, посадка (дуб, ясінь), 08.2008, 84 екз., coll. Стойко Т.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3433**];

Україна, Полтавська обл., Шишацький р-н, смт Шишаки, дубовий ліс, підстилка, 1.08.2006, 1 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2369**];

Україна, Тернопільська обл., Борщівський р-н, с. Кудринці, 1879, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **758**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 1880, 8 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **759**];

Україна, Тернопільська обл., Підволочиський р-н, м. Скалат, 10 екз. [інв. № **768**];

Україна, Черкаська обл., Канівський р-н, м. Канів, с. Пекарі, Канівський заповідник, ліс (граб, клен), підстилка, 06.2004, 22 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2203**].

Truncatellina cylindrica (Férussac, 1807)

Україна, Донецька обл., Володарський р-н, Український степовий заповідник, філіал «Кам'яні Могили», степ, під камінням, 20.10.2007, 17 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2513**];

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, смт Королево, руїни замку Нялаб, 11.10.2014, 1 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3560**];

Україна, Запорізька обл., м. Запоріжжя, парк «Дубова роща», лісонасадження, що чергуються з відкрит.ділянками, 20.04.2017, 1 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4122**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Балки, балка, заросла чагарниками та рідколіссям, 17.04.2017, 34 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4135**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, на околиці міста, пустир, зарослий бур'янами, поруч струмок, 6.03.2017, 5 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4042**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, ур. Лиса гора, схили ярів і балок, що виходять до узбережжя Каховського водосховища, 7.03.2017, 2 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4055**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, старий цвинтар над ур. Лиса гора, 29.03.2017, 1 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4060**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, схили балок, що виходять до Каховського водосховища, чагарникові зарості та рідколісся, 5.03.2017, 1 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4068**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Дніпрорудне, ур. Крутосхили Каховського водосховища, 2-а тераса зі штучним лісом (близька 40 років), 28.03.2017, 1 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4074**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 1881, 3 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **763**];

Україна, Крим, Чатирдаг, яйла, південний схил, 1200 м н.р.м., під камінням, 14.05.2006, 7 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2476**;];

Україна, Крим, Ленінський р-н, Керченський п-ов, Опуцький заповідник, г. Опук, під подушками мохів на вапняках, 7.05.2006, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2542**];

Україна, Луганська обл., Станично-Луганський р-н, ок. с. Вільхове (ст. Ілієнко), біостанція Луганського нац. педаг. ун-ту, ліс на березі р. Деркул, 29.08.2006, 10 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2329**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 22 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **761**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, регіональний ландшафтний парк «Знесіння», відкритий схил, 28.04.1996, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2944**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, м. Борислав, 1882, 3 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **760**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Романів, 1878, 8 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **762**];

Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, смт Івано-Франкове, 10.08.1916, 1 екз. [інв. № **767**];

Україна, Миколаївська обл., м. Миколаїв, обл. обсерваторія, підстилка, 9.06.1998, 7 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1390**];

Україна, Полтавська обл., Семенівський р-н, смт Семенівка, посадка, 04.2009, 13 екз., coll. Стойко Т.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3426**];

Україна, Тернопільська обл., 27 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **765;** на етикетці – «Поділля»];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 1880, 45 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **764**];

Україна, Херсонська обл., Голопристанський р-н, Чорноморський біосферний заповідник, Соленоозерне відділення, 19.05.2017, 3 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4227**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, Гречани; біля цегельного заводу, 27.09.2011, 2 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3424**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, ур. Ружичанський ліс, у лісі, 14.04.2009, 13 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3414**];

Україна, Хмельницька обл., Чемеровецький р-н, с. Біла, товтра Несамовита, 29.09.2012, 1 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3452**];

Україна, Черкаська обл., Канівський р-н, м. Канів, с. Пекарі, Канівський заповідник, ліс (граб, клен), підстилка, 06.2004, 10 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2193**];

Вірменія, м. Єреван, ботанічний сад, , 15.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3822**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), між с. Гермон і с. Аратес, пологий трав'янистий схил, 1839 м н.р.м., 11.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3796**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Андокаван, біля шосе Капан - Каджаран, схил, зарослий деревами та чагарниками, 17.09.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В., [інв. № **4533**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), ок. м. Капан, с. Норашенік, південно-західна частина Арцванікського хвостосховища, узбіччя дороги, 839 м н.р.м., 7.05.2016, 27 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3723**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Кшешовіце, 8 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **766**].

Родина Chondrinidae

Chondrina clienta (Westerlund, 1883)

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 38 екз., det. Бонковський Й. (*Ch. avenacea*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **515**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 60 екз., det. Бонковський Й. (*Ch. avenacea*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **516**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, ок. м. Кракова (Мніков), 13 екз., det. (*Ch. avenacea*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **550**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 3 екз., det. Бонковський Й. (*Ch. avenacea*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **518**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Пеніни, 11 екз., det. (*Ch. avenacea*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **519**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Пеніни, 42 екз., det. Бонковський Й. (*Ch. avenacea*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **517**].

***Chondrina clienta caucasica* Ehrmann, 1931**

Україна, Крим, Судацький р-н, смт Новий Світ, заказник «Новий Світ», рідколісся ялівцю високого на скелях, 16.08.2012, 2 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **3492**].

***Chondrina rhodia taurica* (Kessler, 1860)**

Україна, Крим, смт Сімеїз, г. Кішка, скелі, лишайники, 23.08.1997, 81 екз., coll. Попов В.М., det. Попов В.М. [інв. № **645**].

***Granaria frumentum* (Draparnaud, 1801)**

Примітка: вид занесено до Червоної книги України (2009).

Україна, Львівська обл., Золочівський р-н, с. Словіта, 24 екз., coll. Ломницький, det. Бонковський Й. [інв. № **512**];
Україна, Львівська обл., Золочівський р-н, с. Червоне, пам'ятка природи «Лиса гора», г. Лиса, відкритий схил, вапнякові відслонення, 7.06.1999, 58 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **823**];
Україна, Львівська обл., Золочівський р-н, с. Червоне, край села, відкритий схил з випасом, вапнякові відслонення, 24.09.1999, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **824**];
Україна, Львівська обл., Золочівський р-н, с. Ясенівка, 7 екз. [інв. № **594**];
Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 3 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **513**];
Польща, Велькопольське (кол. Познанське) в-во, ок. м. Познань (Піотрово), 3 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **514**].

Родина Pyramidulidae

***Pyramidula pusilla* (Vallot, 1801)**

Примітка: *P. pusilla* тривалий час вважали синонімом *Pyramidula rupestris* (Draparnaud, 1801). Пізніше було з'ясовано, що це самостійні види (Gittenberger, Bank, 1996). Перегляд конхологічних матеріалів, зокрема, з малакологічного фонду ДПМ НАНУ, довів, що на території України розповсюджений лише один вид з роду *Pyramidula – P. pusilla* (Балашёв, Гураль-Сверлова, 2011), а не *P. rupestris*, як вважали раніше (Сверлова, 2004).

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Кремінці (Татарів), 1 екз., coll. Січ А., det. (*Euconulus fulvus*), redet. Сверлова Н.В. (*P. rupestris*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1847**];
Україна, Крим, смт Сімеїз, г. Кішка, скелі, лишайники, 23.08.1997, 19 екз., coll. Попов В.М., det. Попов В.М. (*P. rupestris*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **646**];
Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 12 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*Vallonia pulchella*), redet. Сверлова Н.В. (*P. rupestris*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **92**];
Україна, Львівська обл., Сколівський р-н, с. Корчин, 1 екз., det. (*P. rupestris*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **543**];
Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Вікно, заповідник «Медобори», Франкові скелі, 7.05.2000, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. (*P. rupestris*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **2898**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Закопане, Татри, 1882, 105 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*P. rupestris*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **545**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, det. (*P. rupestris*), redet. Сверлова Н.В. 2 екз. [інв. № **547**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, Паненські Скелі, 19 екз., det. Бонковський Й. (*P. rupestris*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **544**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 2 екз., det. (*P. rupestris*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **548**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, 1 екз., redet. Сверлова Н.В. (*P. rupestris*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **546**].

Родина Enidae

Buliminus labrosus (Olivier, 1804)

Ізраїль, Har Carmel, схил південної експозиції, 28.11.1999, 3 екз., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3274**].

Ізраїль, каньйон Nahal Kizev, дно каньйона, 26.11.1999, 4 екз., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3273**].

Pseudochondrula tetrodon (Mortillet, 1854) (рис. 6, Д)

Вірменія, Араратська обл. (марз Арарат), між с. Зангакатун і с. Вардашат, крутий схил з .розрідженою травою і поодинокими кущами, 1666 м н.р.м., 12.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3806**];

Вірменія, Араратська обл. (марз Арарат), с. Лусашох, , вздовж дороги Ланджар – Веді, схил гори з невисокою розрідженою травою і каміння, 1848 м н.р.м., 12.05.2016, 9 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3777**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), між м. Джермук і с. Сараван, щебенистий крутий осип (змив), 1517 м н.р.м., 9.05.2016, 20 екз., coll. Сверлова Н.В., Амірян А., det. Сверлова Н.В., [інв. № **3759;** порожні черепашки, змиті донизу водою].

Geminula didymodus (Boettger, 1880)

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Алванк, відкритий сухий схил зі скельними виходами та розрідженою травою, 15.09.2019, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4531**].

Ljudmilena sieversi (Mousson, 1873)

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), між с. Арені та с. Хачик, кам'янистий схил з розрідженою травою і поодинокими кущами, 1374 м н.р.м., 10.05.2016, 7 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3776**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), між м. Ехегнадзор і с. Арпі, скелі, осипи, розріджена трава, поодинокі чагарники, 1113 м н.р.м., 10.05.2016, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3769**].

Akramovskiella schuschaensis (Kobelt, 1902)

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Горіс, по дорозі від ТатевГЕС до м. Горіс, відкритий схил зі скельними відслоненнями, 9.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3889**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Капан, Арцванікське хвостосховище; біля 5-ої башти, 24.03.2016, 2 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3871**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), між с. Цав і с. Шванідзор, Національний парк «Аревік», дубовий ліс, 15.09.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4506**].

Merdigera obscura (O.F.Müller, 1774) (рис. 1, Б)

Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, с. Воскресинці, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **495**];

Україна, Івано-Франківська обл., Косівський р-н, с. Текуче, 1881, 5 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **494**];

Україна, Крим, м. Алупка, 7.07.1998, 1 екз., coll. Головачов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **636**];

Україна, Крим, Чатирдаг, південний схил, буковий ліс, 900-1000 м н.р.м., 14.05.2006, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2846**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, печерне місто Чуфут-Кале, ліс під городищем, 22.05.2010, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3053**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, між г. Бешик-Тау і г. Тепе-Кермен, листяний ліс у балці, 13.05.2011, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3148**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 16 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **499**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, парк Залізна Вода, на стовбурах буків, 3.09.1994, 16 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **633**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Снопківський парк, на стовбурах кленів, біля яру, 29.05.1996, 7 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **634**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Стрийський парк, на краю парку біля вул. Стрийська, 8.09.2018, 73 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4268**];

Україна, Львівська обл., Бродівський р-н, с. Пеняки, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **496**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, м. Трускавець, 1 екз. [інв. № **497**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **498**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, м. Кам'янка-Бузька, 4 екз. [інв. № **2603**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Перемишляни, 1878, 8 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **500**];

Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, ок. с. Острів (Себечів), 2 екз., coll. Красуцький, det. Полянський Ю. [інв. № **501**];

Україна, Тернопільська обл., Борщівський р-н, с. Касперівці, 10 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **502**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 1880, 21 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **503**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Личківці, заповідник «Медобори», біля г. Бохит, грабовий ліс, вапнякові відслонення, 9.05.2000, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2869**];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, с. Дзвиняч, ліс, 25.08.2006, 1 екз., coll. Мелещук Л.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3045**; у гнізді *Turdus merula*];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, с. Дзвиняч, вирубка з молодою порослю, 29.09.2006, 1 екз., coll. Мелещук Л.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3048**; у гнізді *Lanius collurio*];

Україна, Тернопільська обл., Монастириський р-н, с. Маркова, 2 екз. [інв. № **504**];

Україна, Тернопільська обл., Чортківський р-н, с. Угринь, заліснений схил, 19.07.1998, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2872**];

Україна, Хмельницька обл., Деражнянський р-н, с. Коричинці, ліс, 2010, 1 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3334**];

Україна, Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н, м. Кам'янець-Подільський, схил, пустир, 05.2010, 1 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3397**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, ур. Ружичанський ліс, у лісі, 04.2010, 8 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3344**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, ур. Ружичанський ліс, у лісі, 17.08.2010, 10 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3392**];

Україна, Хмельницька обл., Чемеровецький р-н, с. Романівка, 20.10.2010, 7 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3375**];

Україна, Чернівецька обл., Новоселицький р-н, с. Чорнівка, ліс (бук, граб, дуб), 18.07.2003, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1952**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 11 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **505**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 22 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й., [інв. № **521**].

***Caucasicola raddei* (Kobelt, 1880)**

Грузія, край Імереті, Сачхерський муніципалітет, с. Цхомареті, Рачинський хребет; долина р. Држугула, 23.06.2013, 1 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3546**];

Росія, Краснодарський край, Абінський р-н, відкриті трав'янисті ділянки гір, 2013, 2 екз., coll. Орел О.Е., det. Сверлова Н.В., redet [інв. № **3696**].

***Peristoma merduenianum* Krynicki, 1833**

Примітка: вид занесено до Червоної книги України (2009).

Україна, Крим, с. Морозівка, Чорнорічинський каньйон, 29.05.2011, 2 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3232**];

Україна, Крим, с. Родниківське, Байдарська долина, 16.05.2010, 18 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3099**];

Україна, Крим, с. Родниківське, Байдарська долина, р-н Скельської печери, 15.05.2010, 5 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3652**];

Україна, Крим, м. Севастополь, 2002, 5 екз., coll. Шевченко О.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1319**];

Україна, Крим, с. Широке, вхід до Чорнорічинського каньйону, 23.05.2010, 26 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3104**];

Україна, Крим, хр. Ялтинська яйла, г. Бесідка, 15.07.1992, 1 екз., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2097**].

***Peristoma rupestre* (Krynicki, 1833)**

Україна, Крим, смт Гаспра, санаторій «Ясна поляна», 08.2005, 1 екз., coll. Бокотей А.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2112**];

Україна, Крим, с. Ізобільне, Кримське заповідно-мисливське господарство, кордон Узень-Баш, 14.05.1989, 3 екз., coll. Король Е.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2310**];

Україна, Крим, Кримський заповідник, мішаний ліс (бук, сосна, дуб), 12.09.1997, 1 екз., coll. Капрусь І.Я., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1271**];

Україна, Крим, Чатир-Даг, нижнє плато, 3.07.1984, 1 екз., coll. Попов В.М., Стенько Е.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2095**].

***Ena montana* (Draparnaud, 1801)**

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, смт Богдан, Карпатський біосферний заповідник, Мармароське від-ня, г. Петрос Мармароський, вершина, 24.06.1995, 6 екз., coll. Різун В.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **635**];

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Ділове, Карпатський біосферний заповідник, ур. Кузій, буковий ліс, 2009, 1 екз., coll. Канарський Ю., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3476**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, Чорногора, 1867, 11 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **474**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, смт Ворохта, 1 екз., coll. Січ А. [інв. № **472**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 1881, 6 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **473**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 16 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **475**];

Україна, Львівська обл., Жидачівський р-н, смт Журавне, 1882, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **476**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Добряничі, 4 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **477**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Перемишляни, 1878, 16 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **479**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Прибинь, 18 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **478**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Романів, 13 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **480**];
Україна, Львівська обл., Сколівський р-н, м. Сколе, 3 екз. [інв. № **481**];
Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 2 екз. [інв. № **482**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Закопане, Татри, 30 екз. [інв. № **484**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 1868, 1 екз. [інв. № **488**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 23 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **489**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Криниця, 5 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **490**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, г. Баб'я, 1879, 2 екз., coll. Стобієцький С., det. Бонковський Й. [інв. № **491**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 78 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **485**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 26 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **486**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Пеніни, 34 екз. [інв. № **492**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, долина Косьцєліска, 1 екз. [інв. № **487**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Войткова, 9 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **493**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 15 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **483**].

Zebrina detrita (O.F.Müller, 1774)

Болгарія, Кирджалійська обл., с. Чал, Родопські гори, на схилах гори, 12.09.2007, 4 екз., coll. Олейник А.Е., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4449**];
Болгарія, Пловдивська обл., с. Козаново, 10.09.2007, 10 екз., coll. Олейник А.Е., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4447**];
Німеччина, земля Баварія, м. Регенсбург, 1 екз. [інв. № **510**];
Німеччина, земля Тюрінгія, м. Єна, околиці міста, 1878-1879, 16 екз., coll. Залевський А. [інв. № **511**].

Brephulopsis bidens (Krynicki, 1833)

Україна, Запорізька обл., Михайлівський р-н, с. Бурчак, верхів'я р. Янчекрак; надзаплавна тераса, рідколісся, що чергується з відкритими ділянками, проходить залізничний насип, 16.03.2017, 29 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3933**];
Україна, Крим, м. Алушта, г. Чатир-Даг, нижнє плато, 13.07.1984, 13 екз., coll. Попов В.М., det. Попов В.М. [інв. № **627**];
Україна, Крим, хр. Бабуган-яйла, південно-східна частина, 4.05.1991, 5 екз., coll. Попов С.В., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2005**];
Україна, Крим, Байдарська долина, 05.1992, 3 екз., coll. Старцева Д.Б., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2010**];
Україна, Крим, с. Генеральське, хр. Демерджи-яйла, 21.04.1990, 4 екз., coll. Попов С.В., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2004**];
Україна, Крим, Довгоруківська яйла, західний схил, 24.04.1988, 16 екз., coll. Компанійцев В., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2018**];
Україна, Крим, оз. Донузлав, 7.06.1992, 21 екз., det. Крамаренко С.С. [інв. № **1998**];
Україна, Крим, Карадаг, 17.06.1992, 7 екз., coll. Степанов, det. Крамаренко С.С. [інв. № **2006**];
Україна, Крим, с. Кизилове, 2.05.1985, 3 екз., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2020**];
Україна, Крим, с. Кизилове, Байдарська яйла, під камінням, 21.05.2010, 55 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3089**];
Україна, Крим, с. Родниківське, Байдарська долина, 16.05.2010, 4 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3100**];
Україна, Крим, г. Роман-Кош, південний схил, 8 екз., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2014**];

Україна, Крим, Чатирдаг, яйла, південний схил, 1200 м н.р.м, 14.05.2006, 4 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2472**];

Україна, Крим, г. Таз-Оба, 17.06.2006, 13 екз., coll. Коновалова І.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2714**; з типового місцезнаходження *Brephulopsis konovalovae*];

Україна, Крим, хр. Ялтинська яйла, г. Бесідка, 15.07.1992, 32 екз., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2024**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, між г. Бешик-Тау і городищем Чуфут-Кале, кам'яні відслонення з низькою травою, 15.05.2011, 96 екз., coll. Сверлова Н.В.. Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3203**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, між г. Бешик-Тау і г. Чуфут-Кале, кам'яні відслонення з низькою травою, 17.05.2011, 14 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3209**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, біля турбази «Привал», трав'яний схил, 17.05.2010, 61 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3067**; окремі черепашки по зовнішньому вигляду можуть бути гібридами *B.bidens* і *B.cylindrica*];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, схил пагорба, 23.12.1984, 148 екз., coll. Карабашкіна, Саєнко, det. Крамаренко С.С. (*B. cylindrica*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **2077**; у деяких черепашок слабко розвинена або відсутня палатальна складка];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, смт Поштове, біля залізничної станції, 10.05.1993, 9 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. (*B. cylindrica*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **2076**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, с. Скалисте, 13.10.1991, 5 екз., coll. Попов В.М., det. Попов В.М. [інв. № **2025**];

Україна, Крим, Білогірський р-н, с. Криничне, біля траси, 25.07.1994, 10 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2007**];

Україна, Крим, Білогірський р-н, с. Пролом, 21.08.1994, 7 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2009**];

Україна, Крим, Красногвардійський р-н, смт Октябрське, 1992, 34 екз., coll. Рожков, det. Крамаренко С.С. [інв. № **2083**];

Україна, Крим, Ленінський р-н, смт Багерове, РЛП «Караларський степ», 4.05.2010, 57 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3097**];

Україна, Крим, Ленінський р-н, с. Борисівка, Опуцький заповідник, г. Опук, петрофітний степ, 6.05.2006, 65 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2442**];

Україна, Крим, Ленінський р-н, с. Борисівка, г. Опук, солончаки вздовж пляжу, 6.05.2006, 2 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2829**];

Україна, Крим, Ленінський р-н, с. Борисівка, Опуцький заповідник, петрофітний степ, 7.05.2006, 23 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2834**];

Україна, Крим, Ленінський р-н, заповідник «Мис Казантип», мис Казантип, 14.01.2007, 12 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2537**];

Україна, Крим, Ленінський р-н, с. Осовини, близько 200 м від моря, 3.05.1991, 22 екз., coll. Мальцев В., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2019**];

Україна, Крим, Ленінський р-н, Керченський півострів, мис Казантип, під камінням, 2.09.1993, 3 екз., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2002**];

Україна, Крим, Сакський р-н, оз. Донузлав, степові ділянки на березі озера, 24.10.2006, 2 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2502**];

Україна, Крим, Сімферопольський р-н, с. Донське, 10.05.1991, 30 екз., coll. Солов'йов В.В., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2022**];

Україна, Крим, Сімферопольський р-н, с. Залісся, трав'янистий схил, 1.07.1985, 27 екз., coll. Попов В.М., det. Попов В.М. [інв. № **2008**];

Україна, Крим, Сімферопольський р-н, с. Краснолісся, г. Кош-Кая, 14.06.1992, 123 екз., coll. Попов В.М., det. Попов В.М. [інв. № **2023**; розмірно-вікова вибірка];

Україна, Крим, Сімферопольський р-н, с. Краснолісся, підножжя г. Кош-Кая, лука, 9.06.2006, 8 екз., coll. Коновалова І.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2725**];

Україна, Крим, Сімферопольський р-н, с. Левадки, 30.05.1990, 76 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **1999**];

Україна, Крим, Сімферопольський р-н, с. Лозове, 31.05.1986, 83 екз., coll. Попов В.М., det. Попов В.М. [інв. № **2001**];
Україна, Крим, Сімферопольський р-н, с. Мазанка, 17.03.1989, 67 екз., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2000**];
Україна, Крим, Сімферопольський р-н, с. Мраморне, біля печери Мраморна, 08.2002, 6 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2026**];
Україна, Крим, Сімферопольський р-н с. Перевальне, Довгоруківська яйла, близько 600 м н.р.м., 21.10.2013, 16 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3633**];
Україна, Крим, Сімферопольський р-н, с. Родникове, на схилі, 10.09.1992, 5 екз., coll. Степанов, det. Крамаренко С.С. [інв. № **2011**];
Україна, Крим, Сімферопольський р-н, м. Сімферополь, вул. 51-ої Армії, 21.06.1992, 62 екз., coll. Попов В.М., det. Попов В.М. [інв. № **2012**; розмірно-вікова вибірка];
Україна, Крим, Сімферопольський р-н, м. Сімферополь, парк «Салгірка», 21.03.1994, 49 екз., coll. Попов В.М., det. Попов В.М. [інв. № **1996**];
Україна, Крим, Сімферопольський р-н, м. Сімферополь, вул. Ялтинська, 16.06.1994, 26 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2015**];
Україна, Крим, Сімферопольський р-н, м. Сімферополь, правий берег р. Салгир, 2.10.1990, 90 екз., coll. Попов В.М., Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2016**];
Україна, Крим, Сімферопольський р-н, м. Сімферополь, Далекий Абдал, край лісосмуги, зарості злаків, 9.05.1990, 54 екз., coll. Попов В.М., det. Попов В.М. [інв. № **2017**];
Україна, Крим, Сімферопольський р-н, м. Сімферополь, Битак, 2.10.1990, 67 екз., coll. Попов В.М., Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2021**];
Україна, Крим, Сімферопольський р-н, м. Сімферополь, територія міста, 26.05.2006, 16 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2812**];
Україна, Крим, Сімферопольський р-н, м. Сімферополь, 7-а міська лікарня, пустир, 20.10.1995, 4 екз., coll. Попов В.М., det. Попов В.М. [інв. № **3246**];
Україна, Крим, Сімферопольський р-н, с. Чистеньке, 6.09.1992, 22 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2013**];
Україна, Крим, Судацький р-н, с. Веселе, степові схили, 26.10.2006, 60 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2514**];
Україна, Крим, Судацький р-н, с. Грушівка, г. Осман-Кая, схили гори, 2.05.1992, 27 екз., coll. Чердак А., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2003**];
Україна, Крим, Судацький р-н, смт Щебетівка, кам'янистий схил, трава, 3.04.1994, 25 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **628**];
Україна, Крим, Чорноморський р-н, оз. Донузлав, Аблимицький міст, степ, 24.10.2006, 11 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2501**].

Brephulopsis cylindrica (Menke, 1828)

Україна, Дніпропетровська обл., м. Жовті Води, біля шахти уранової руди, 08.2003, 140 екз., coll. Кульбачко Ю.Л., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2108**];
Україна, Дніпропетровська обл., м. Жовті Води, 2006, 5 екз., coll. Кульбачко Ю.Л., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2861**];
Україна, Дніпропетровська обл., м. Покров (раніше – Орджонікідзе), східна околиця міста, стаціонар Дніпропетровського державного аграрно-економічного ун-ту, лучно-степова, рудеральна рослинність, 2012, 1 екз., coll. Нікітіна Н., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3577**];
Україна, Донецька обл., м. Донецьк, сорно-степова ділянка в місті, на траві, 4.09.2005, 29 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2113**];
Україна, Донецька обл., Волноваський р-н, с. Бугас, смуга відчуження вздовж траси, 21.10.2007, 99 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2539**];
Україна, Донецька обл., Волноваський р-н, смт Оленівка, 9.11.2006, 5 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2498**];
Україна, Донецька обл., Волноваський р-н, смт Оленівка, 5.11.2006, 23 екз., coll. Мартовицький А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2525**];
Україна, Донецька обл., смт Мангуш, 11.08.2009, 6 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2710**];

Україна, Донецька обл., Першотравневий р-н, с. Юр'ївка, степові ділянки вздовж узбережжя моря, 5.07.2008, 9 екз., coll. Хаустова А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2675**];

Україна, Донецька обл., Першотравневий р-н, с. Юр'ївка, 2.05.2003, 292 екз., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3245**];

Україна, Запорізька обл., м. Запоріжжя, парк «Дубова роща», лісонасадження, що чергуються з відкритими ділянками, 20.04.2017, 48 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4102**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Балки, балка, заросла чагарниками та рідколіссям, 17.04.2017, 2 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4091**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, околиці міста, пустир, 6.03.2017, 1 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3927**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, схил залізничної колії, схил з рідким чагарником і розрідженою травою, 9.03.2017, 22 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3929**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, у р-ні центрального ринку в межах міста, поруч – залізничний насип з рідким чагарником, 13.03.2017, 76 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3934**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, на околиці міста, пустир, зарослий бур'янами, 7.03.2017, 11 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3941**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, старий цвинтар над ур. Лиса гора, 29.03.2017, 21 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3974**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, приватний сектор, городи, 24.03.2017, 3 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3997**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Маячка, сільський цвинтар, 9.04.2017, 3 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4095**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Підгірне, заплава р. Карачекрак, волога лука, заросла бур'янами, з насипною дорогою, 9.03.2017, 44 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3935**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Шевченка, схили ярів з рідколіссям, 15.03.2017, 14 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3957**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Широке, надзаплавні тераси р. Карачекрак, остепнені ділянки, що чергуються з рідколіссям, 17.03.2017, 4 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4036**];

Україна, Запорізька обл., Мелітопольський р-н, м. Мелітополь, 8 км на захід від міста, 6.08.2008, 5 екз., coll. Хаустова А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2626**];

Україна, Запорізька обл., Мелітопольський р-н, м. Мелітополь, недалеко від виїзду з міста, траса Харків-Мелітополь, закинутий сад; старі дерева, зарослі виноградом, 3.04.2017, 310 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3970**];

Україна, Запорізька обл., Мелітопольський р-н, м. Мелітополь, центральний парк; ближче до вул. Б.Хмельницького, 2.04.2017, 1 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3985**];

Україна, Запорізька обл., Михайлівський р-н, с. Бурчак, верхів'я р. Янчекрак; надзаплавна тераса, рідколісся, що чергується з відкритими ділянками, проходить залізничний насип, 16.03.2017, 76 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В.[інв. № **3932**];

Україна, Запорізька обл., Якимівський р-н, с. Богатир (Алтагир), ур. Алтагирський ліс, старі лісонасадження на узбережжі Молочного лиману, 27.04.2017, 3 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4103**];

Україна, Запорізька обл., Якимівський р-н, с. Червоне, 28.10.2006, 14 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2518**];

Україна, Крим, г. Ай-Петрі, східний схил, 27.08.1990, 2 екз., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2066**];

Україна, Крим, м. Алушта, г. Демерджі, південний схил, 10.1989, 3 екз., det. Крамаренко С.С. [інв. № **624**];

Україна, Крим, м. Алупка, виноградник, 5.07.1998, 11 екз., coll. Головачов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **639**];

Україна, Крим, смт Армянськ, Північно-Кримський канал, 14.05.1994, 21 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2062**];

Україна, Крим, смт Гаспра, санаторій «Ясна поляна», 08.2005, 70 екз., coll. Бокотей А.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2111**];
Україна, Крим, с. Генеральське, узлісся вздовж дороги, 18.04.1993, 24 екз., coll. Лисевич А., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2037**];
Україна, Крим, смт Голуба Затока, підніжжя г. Ат-Баш, південний схил, 22.06.2006, 74 екз., coll. Коновалова І.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2306**];
Україна, Крим, ок. м. Євпаторія, 09.2005, 39 екз., coll. Сусуловський А.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4248**];
Україна, Крим, хр. Карабі-яйла, 03.1990, 6 екз., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2067**];
Україна, Крим, Карадаг, г. Зуб, 10.07.1984, 3 екз., det. Крамаренко С.С. [інв. № **623**];
Україна, Крим, Карадаг, 20.08.1992, 28 екз., coll. Старцев Д.Б., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2049**];
Україна, Крим, Карадаг, Карадагська долина, 10.07.1984, 20 екз., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2064**];
Україна, Крим, г. Кача, 1989-1990, 88 екз., coll. Зобова С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2053**];
Україна, Крим, смт Лівадія, 05.2003, 14 екз., coll. Сусуловська І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1939**];
Україна, Крим, г. Лисий Іван, 10.05.1992, 30 екз., coll. Попов В.М., det. Попов В.М. [інв. № **2052**];
Україна, Крим, с. Лучисте, г. Демерджі, 14.05.1993, 9 екз., coll. Рожков І., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2028**];
Україна, Крим, с. Лучисте, Демерджі, південний схил, степові ділянки, 17.05.2006, 5 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2837**];
Україна, Крим, с. Морозівка, Чорнорічинський каньйон, 29.05.2011, 4 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3231**];
Україна, Крим, с. Оползневе, 19.06.2006, 18 екз., coll. Коновалова І.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2723**];
Україна, Крим, с. Передове, р. Чорна, 07.1989, 67 екз., coll. Попов С.В., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2042**];
Україна, Крим, Перекопський перешийок, солонці, 7.06.1967, 1 екз., coll. Харамбура Я.Й., det. Сверлова Н.В. [інв. № **507**];
Україна, Крим, с. Підгірне, перевал Шайтан-Мердвень, 20.05.2011, 4 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3236**];
Україна, Крим, смт Приморський, пляж, 21.08.1994, 22 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2058**];
Україна, Крим, м. Севастополь, мис Товстий, рудеральна трав'яниста рослинність, 14.09.2002, 7 екз., coll. Шевченко О.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1871**];
Україна, Крим, м. Севастополь, мис Фіолент, 24.07.1989, 75 екз., coll. Галькіна А.І., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2040**];
Україна, Крим, м. Севастополь, Херсонес, між руїнами, 21.05.2010, 63 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3066**];
Україна, Крим, м. Севастополь, ландшафтний заказник «Мис Айя», 16.05.2010, 7 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3083**];
Україна, Крим, смт Сімеїз, 3 екз., det. Сверлова Н.В. [інв. № **621**];
Україна, Крим, смт Сімеїз, 19.06.2006, 4 екз., coll. Коновалова І.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2720**];
Україна, Крим, м. Феодосія, 26.05.1992, 4 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2033**];
Україна, Крим, смт Форос, під Фороською церквою, 26.05.2010, 7 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3093**];
Україна, Крим, Чатирдаг, яйла, південний схил, 1200 м н.р.м., 14.05.2006, 7 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2471**];
Україна, Крим, с. Широке, вхід до Чорнорічинського каньйону, 23.05.2010, 25 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3103**];

Україна, Крим, с. Шкільне, «Скворцовський степ», петрофітний степ, 13.05.2006, 11 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2838**];

Україна, Крим, м. Ялта, біля автовокзалу, 30.06.1997, 1 екз., coll. Головачов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **620**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, ок. м. Бахчисарай, 12.07.1958, 10 екз., det. Сверлова Н.В. [інв. № **508**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, околиці міста, 14.05.1993, 55 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2032**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, 0,5 км від г. Чуфут-Кале, 4.06.1993, 155 екз., coll. Попов В.М., det. Попов В.М. [інв. № **2044**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, верхів'я р. Чурук-Су, на північ від Чуфут-Кале, скелі, різнотрав'я, 5.05.1998, 84 екз., coll. Попов В.М., det. Попов В.М. [інв. № **2057**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, околиці міста, 5.05.2006, 25 екз., coll. Вовк О.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2220**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, біля турбази «Привал», трав'яний схил з кам'яними відслоненнями, 15.05.2010, 262 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3064**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, печерне місто Чуфут-Кале, відкритий схил під городищем, 17.05.2010, 91 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3065**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, старий мигдальний сад, 12.05.2011, 120 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3200**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, с. Віліне, 21.06.1994, 3 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **625**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, с. Віліне, вул. Леніна, 07.1994, 114 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2072**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, Великий каньйон, біля Коров'ячого гроту, 1.04.1990, 6 екз., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2069**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, с. Залізничне, 14.05.1993, 34 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2031**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, с. Кудрине, г. Тепе-Кермен, біля вершини, 17.05.2011, 45 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3197**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, с. Машине, узлісся, 14.05.2011, 198 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3201**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, с. Машине, під г. Киз-Кермен, 20.05.2011, 90 екз., coll. Сверлова Н.В, Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3208**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, с. Передущельне, поблизу джерела, 11.05.1996, 10 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2075**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, с. Піщане, пансіонат «Альбатрос», газон, 25.06.1989, 124 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2068**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, між с. Пісочне і с. Віліне, 08.1992, 136 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2048**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, між с. Скалисте і с. Трудолюбівка, 27.06.1989, 81 екз., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2030**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, с. Танкове, г. Таз-Оба, відкриті трав'яні схили, 16.05.2011, 133 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3202**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, між с. Танкове і с. Красний Мак, Бельбекський каньйон, 4.05.1991, 70 екз., coll. Попов В.М., det. Попов В.М. [інв. № **2059**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, с. Тернівка, 1.08.2008, 71 екз., coll. Хаустова А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2630**];

Україна, Крим, Білогірський р-н, с. Біла Скеля, г. Біла Скеля (Ак-Кая), 13.06.1992, 8 екз., coll. Старцев Д.Б., Діденко Д., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2038**];

Україна, Крим, Білогірський р-н, с. Біла Скеля, г. Біла Скеля (Ак-Кая), 21.09.1986, 9 екз., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2073**];

Україна, Крим, Білогірський р-н, м. Білогірськ, берег Тайгонського водосховища, 20.06.1989, 28 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2063**];
Україна, Крим, Білогірський р-н, с. Криничне, берег р. Танасу, 18.04.1994, 23 екз., coll. Стрюков А., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2074**];
Україна, Крим, Джанкойський р-н, с. Стальне, колишній військовий полігон, 30.07.2013, 19 екз., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3496**];
Україна, Крим, Кіровський р-н, с. Владиславівка, цвинтар, 20.06.1993, 15 екз., coll. Діденко Д., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2027**];
Україна, Крим, Кіровський р-н, м. Старий Крим, 03.1990, 44 екз., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2065**];
Україна, Крим, Ленінський р-н, РЛП «Караларський степ», 5.05.2010, 10 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3137**];
Україна, Крим, Ленінський р-н, смт Багерове, РЛП «Караларський степ», 4.05.2010, 49 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3096**];
Україна, Крим, Ленінський р-н, с. Золоте, Керченський півострів, берег моря, 4.08.1992, 57 екз., coll. Попов В.М., det. Попов В.М. [інв. № **2054**];
Україна, Крим, Ленінський р-н, с. Золоте, узбережжя Азовського моря, близько 400 м від води, 4.08.1992, 26 екз., coll. Попов В.М., det. Попов В.М. [інв. № **2047**];
Україна, Крим, Ленінський р-н, с. Кам'янське, 4.05.1994, 36 екз., coll. Попов В.М., det. Попов В.М. [інв. № **2071**];
Україна, Крим, Ленінський р-н, с. Мисове, мис Казантип, 23.07.1992, 64 екз., coll. Тайков І., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2043**];
Україна, Крим, Ленінський р-н, мис Казантип, заповідник «Мис Казантип», 14.01.2007, 6 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2536**];
Україна, Крим, Ленінський р-н, смт Леніне, Керченський півострів, 20.08.1994, 21 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2056**];
Україна, Крим, Ленінський р-н, с. Осовини, Керченський півострів, на траві, 3.05.1991, 10 екз., coll. Мальцев В., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2070**];
Україна, Крим, Первомайський р-н, с. Войкове, 162 екз., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2050**];
Україна, Крим, Сакський р-н, с. Попівка, оз. Донузлав, 22.06.1990, 38 екз., coll. Яковлев, det. Крамаренко С.С. [інв. № **2036**];
Україна, Крим, Сакський р-н, с. Прибережне, 15.06.1993, 52 екз., coll. Попов В.М., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2034**];
Україна, Крим, Сімферопольський р-н, с. Миколаївка, 8.06.1986, 45 екз., coll. Попов В.М., det. Попов В.М. [інв. № **2029**];
Україна, Крим, Сімферопольський р-н, с. Миколаївка, пансіонат «Енергетик», 5.07.1992, 127 екз., coll. Попов В.М., det. Попов В.М. [інв. № **2035**];
Україна, Крим, Сімферопольський р-н, с. Перевальне, Червоні печери (Кизилкоба), 28.05.1989, 60 екз., coll. Попов В.М., det. Попов В.М. [інв. № **2060**];
Україна, Крим, Сімферопольський р-н, м. Сімферополь, Ново-Романівка, вздовж лісосмуги, на траві, 15.08.1991, 39 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2045**];
Україна, Крим, Судацький р-н, с. Морське, осипи на березі моря, 26.10.2006, 21 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2524**];
Україна, Крим, Судацький р-н, смт Новий Світ, 08.1965, 20 екз., coll. Александров М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **506**];
Україна, Крим, Судацький р-н, с. Привітне, схил гори, 13.01.1985, 57 екз., coll. Карабашкіна, Саєнко, det. Крамаренко С.С. [інв. № **2039**];
Україна, Крим, Судацький р-н, м. Судак, г. Бовван, 6.09.1967, 1 екз., coll. Якубовський, det. Сверлова Н.В. [інв. № **509**];
Україна, Крим, Судацький р-н, м. Судак, 7.04.1991, 8 екз., coll. Лисевич А., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2055**];
Україна, Крим, Чорноморський р-н, Джангульський оповзень, кам'яниста ділянка, між сухою травою, 28.06.1992, 34 екз., coll. Калініна, det. Крамаренко С.С. [інв. № **2051**];
Україна, Крим, Чорноморський р-н, с. Оленівка, балка, 11.06.1992, 14 екз., coll. Калініна, det. Крамаренко С.С. [інв. № **2041**];

Україна, Крим, Чорноморський р-н, с. Оленівка, мис Тарханкут, степ, 22.10.2006, 26 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2520**];

Україна, Крим, Чорноморський р-н, смт Чорноморське, 28.07.1989, 15 екз., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2046**];

Україна, Крим, Чорноморський р-н, смт Чорноморське, берег моря, типчаково-полинний степ, 23.10.2006, 9 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2527**];

Україна, Крим, Чорноморський р-н, між смт Чорноморське і с. Знаменське, 24.03.1994, 30 екз., coll. Тайков І., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2061**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, стадіон Львівского нац. ун-ту, схили, 16.08.1998, 30 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **626**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, стадіон Львівського нац. ун-ту, трав'яний схил, на траві, 25.07.2006, 1620 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2307**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, залізничне депо, трав'янистий схил поруч з коліями, 21.09.2017, 84 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4237**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, головний залізничний вокзал; біля депо, на пероні, 22.06.2019, 8 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4331**];

Україна, Миколаївська обл., м. Миколаїв, палісадник, 9.05.1995, 4 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **619**];

Україна, Миколаївська обл., м. Миколаїв, передмістя, південно-східна частина, узбіччя дороги зі степовою рослинністю, 26.05.2017, 7 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4187**];

Україна, Миколаївська обл., Березанський р-н, с. Коблеве, соснові посадки, 06.2008, 333 екз., coll. Сверлов В.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2575**];

Україна, Миколаївська обл., Березанський р-н, с. Коблеве, парк пансіонату, 06.2008, 40 екз., coll. Сверлов В.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2576**];

Україна, Миколаївська обл., Березанський р-н, с. Коблеве, біля морського узбережжя, 27.07.1998, 4 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2961**];

Україна, Миколаївська обл., Березанський р-н, с. Рибаківка, пагорб біля морського узбережжя, 08.2009, 22 екз., coll. Сверлов В.І., Сверлова Д.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2739**];

Україна, Миколаївська обл., Березанський р-н, с. Рибаківка, газон вздовж соснової посадки, 08.2009, 378 екз., coll. Сверлов В.І., Сверлова Д.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2740**];

Україна, Миколаївська обл., Очаківський р-н, м. Очаків, околиці міста, прибережний степ і схили, що виходять до моря, 12.06.2017, 22 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4192**];

Україна, Одеська обл., м. Одеса, лісопаркова зона, газон, 27.05.1994, 3 екз., coll. Попов В.М., det. Попов В.М. [інв. № **622**];

Україна, Одеська обл., м. Одеса, Чорноморка, трав'яниста рослинність на березі моря, 17.09.2007, 41 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2456**];

Україна, Одеська обл., Білгород-Дністровський р-н, смт Затока, санаторій «Золоті піски», розріджена деревно-чагарникова рослинність, 3.08.2006, 86 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2249**];

Україна, Одеська обл., Комінтернівський р-н, с. Калинівка, верхів'я Тилігульського лиману, степ з розрідженими чагарниками на схилах лиману, 17.06.2017, 14 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4208**];

Україна, Херсонська обл., м. Херсон, парк ім. Ленінського комсомолу, 19.05.2005, 120 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2884**];

Україна, Херсонська обл., Бериславський р-н, с. Львове, вздовж р. Дніпро, відслонення вапняків, 19.04.2007, 25 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2493**];

Україна, Херсонська обл., Білозерський р-н, с. Олександрівка, Олександрівський заказник, схили Бузького лиману, 24.05.2017, 1 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4182**];

Україна, Херсонська обл., Генічеський р-н, с. Новий Труд, п-ов Чонгар, полинний степ, 28.10.2006, 21 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2516**];

Росія, Бєлгородська обл., м. Бєлгород, провулок 1-й Везельський, пустир з рудеральною рослинністю, 10.10.2018, 85 екз., coll. Адамова В.В., det. Адамова В.В. [інв. № **4306**].

Гібриди *Brephulopsis cylindrica* та *B. bidens*

Примітка: у тих ділянках Криму, де розмірні відмінності між *B. cylindrica* та *B. bidens* не є такими значними, можлива їх гібридизація. Цей процес найдетальніше був досліджений на стадіоні Таврійського національного університету (кол. Сімферопольського державного університету) в м. Сімферополь (Крамаренко, Попов, 1993 та ін.). Матеріали з різних ділянок зони гібридизації люб'язно передані до ДПМ НАНУ С. С. Крамаренком. Крім того, у вибірці *Brephulopsis bidens* з ок. м. Бахичсарая (інв. № **3067,** див. вище**),** окремі черепашки по зовнішньому вигляду також можуть бути гібридами *B.bidens* і *B.cylindrica*.

Україна, Крим, Сімферопольський р-н, м. Сімферополь, стадіон університету, зона гібридизації № 1, 6.07.1999, 40 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2078**; матеріал із зони гібридизації *B. cylindrica* і *B. bidens*, описаної в роботах С.С.Крамаренка];

Україна, Крим, Сімферопольський р-н, м. Сімферополь, стадіон університету, зона гібридизації № 2, 6.07.1999, 39 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2079**; аналогічно попередньому];

Україна, Крим, Сімферопольський р-н, м. Сімферополь, стадіон університету, зона гібридизації № 3, 6.07.1999, 46 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2080**; аналогічно попередньому];

Україна, Крим, Сімферопольський р-н, м. Сімферополь, стадіон університету, зона гібридизації № 4, 6.07.1999, 29 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2081**; аналогічно попередньому];

Україна, Крим, Сімферопольський р-н, м. Сімферополь, стадіон університету, зона гібридизації № 5, 6.07.1999, 29 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2082**; аналогічно попередньому];

Україна, Крим, Сімферопольський р-н, м. Сімферополь, 7-а міська лікарня, пустир, 20.10.1995, 5 екз., coll. Попов В.М., det. Попов В.М. (*B. bidens*) [інв. № **3247**; можливо, гібриди *B. cylindrica* і *B. bidens*].

***Brephulopsis konovalovae* Gural-Sverlova et Gural, 2010 (рис. 3, А-В)**

Примітка: вид описаний з г. Таз-Оба у гірському Криму (Гураль-Сверлова, Гураль, 2010). На жаль, через неповну первинну етикетку (без адміністративної прив'язки), типове місцезнаходження *B. konovalovae* спочатку було приписане до околиць с. Танкове в Бахчисарайському р-ні. Проте проведене нами в травні 2011 р. обстеження г. Таз-Оба біля с. Танкове виявило інший видовий склад наземних молюсків, ніж у зборах І.Б.Коновалової. Отже, типове місцезнаходження *B. konovalovae* вимагає подальшого уточнення.

Україна, Крим, г. Таз-Оба, 17.06.2006, 1 екз., coll. Коновалова І.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2711**; **голотип**];

Україна, Крим, г. Таз-Оба, 17.06.2006, 16 екз., coll. Коновалова І.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2712**; **паратипи**].

***Georginapaeus hohenackeri* (L.Pfeiffer, 1848) (рис. 6, Б)**

Вірменія, Араратська обл. (марз Арарат), с. Лусашох, вздовж дороги Ланджар – Веді, схил гори з невисокою розрідженою травою і каміння, 1848 м н.р.м., 12.05.2016, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3807**];

Вірменія, Араратська обл. (марз Арарат), с. Урцадзор, FPWC Caucasus Wildlife Refuge, пологі схили з низькою травою, місцями поодинокі кущі, 1260 м н.р.м., 12.05.2016, 18 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3814**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), с. Арені, вище Арені, по дорозі в с. Хачик, кам'янистий схил з розрідженою травою і поодинокими кущами, 1329 м н.р.м., 10.05.2016, 9 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3784**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), с. Арін, 1289 м н.р.м., 12.06.2015, 3 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3836**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), між с. Арпі та ущелиною Нораванк, ущелина зі скелями, осипами по краях, 1027 м н.р.м., 10.05.2016, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3770**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), м. Джермук, 1598 м н.р.м., 13.06.2015, 2 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3838**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), між м. Джермук і с. Сараван, щебенистий крутий осип (змив), 1517 м н.р.м., 9.05.2016, 37 екз., coll. Сверлова Н.В., Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3760;** порожні черепашки, змиті донизу водою];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), с. Малишка, відкритий трав'янистий схил біля шосе, 1161 м н.р.м., 10.05.2016, 10 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3765**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), між с. Чіва і с. Елпін, пологий відкритий схил з невеликими скельними виходами, 1330 м н.р.м., 12.05.2016, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3801**];

Вірменія, Котайкська обл. (марз Котайк), м. Раздан, Разданське водосховище, 1715 м н.р.м., 17.10.2015, 7 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3872**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), Мегринський перевал, узбіччя дороги; відкрита ділянка, осипи, 2169 м н.р.м., 7.05.2016, 47 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3717;** анатомічно перевірений матеріал];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), Сісіанські ворота, Сараванський перевал, відкритий схил з травою і камінням, 2247 м н.р.м, 9.05.2016, 29 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3758;** анатомічно перевірений матеріал].

Thoanteus gibber (Krynicki, 1833)

Україна, Крим, м. Алушта, г. Чатир-Даг, вершина Ангар-Бурун, 1400 м н.р.м., скелі, лишайники, 5.09.1998, 26 екз., coll. Попов В.М., det. Попов В.М. [інв. № **644**;];

Україна, Крим, с. Родниківське, Байдарська долина, 16.05.2010, 8 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3098**];

Україна, Крим, с. Родниківське, біля Скельської печери, 15.05.2010, 7 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3159**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Крим, смт Сімеїз, г. Кішка, 18.06.1989, 1 екз., coll. Король Е.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2319**];

Україна, Крим, смт Сімеїз, 19.06.2006, 1 екз., coll. Коновалова І.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3160**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Крим, г. Таз-Оба, 17.06.2006, 3 екз., coll. Коновалова І.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2715**; з типового місцезнаходження *Brephulopsis konovalovae*];

Україна, Крим, Ялтинський гірсько-лісовий заповідник, г. Ай-Петрі, 8.07.1996, 2 екз., coll. Головачов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **629**];

Україна, Крим, Сімферопольський р-н, с. Перевальне, Червоні печери (Кизилкоба), 28.05.1989, 1 екз., coll. Попов В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2099**].

Ramusculus subulatus (Rossmässler, 1837)

Україна, Крим, м. Алушта, г. Чатир-Даг, нижнє плато (1000 м н.р.м.), трав'янистий схил, під камінням, 28.08.1998, 15 екз., coll. Попов В.М., det. Попов В.М. [інв. № **643**];

Україна, Крим, Сімферопольський р-н, с. Перевальне, Довгоруківська яйла, близько 600 м н.р.м., 21.10.2013, 29 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3632**].

Chondrula bielzi (Kimakowicz, 1890)

Примітка: вид занесено до Червоної книги України (2009).

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, м. Виноградів, руїни замку Канків, підніжжя Чорної гори, 10.10.2014, 10 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3568**];

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Ділове, Карпатський біосферний заповідник, ур. Кузій, г. Соколине Бердо, буковий ліс, 22.07.1995, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В [інв. № **630**];

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Ділове, Карпатський біосферний заповідник, ур. Кузій, буковий ліс, 1.07.2003, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2863**];

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Ділове, Карпатський біосферний заповідник, ур. Кузій, буковий ліс, 2009, 8 екз., coll. Канарський Ю., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3129**].

Chondrula microtragus (Rossmässler, 1839)

Примітка: обидва фондові збори були зроблені на одній невеликій ділянці поблизу пляжу Аркадія в м. Одеса. На даний час це єдине відоме місцезнаходження *Ch. microtraga* на території України. Результати конхіометричних досліджень музейних матеріалів опубліковано в роботі (Гураль-Сверлова, Гураль, 2009а).

Україна, Одеська обл., м. Одеса, газон, окремі чагарники, 29.06.1999, 11 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. (*Ch. tridens*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **2156**; зберігалися раніше в № **826** разом з черепашками *Ch. tridens*; перша задокументована знахідка виду на території України];

Україна, Одеська обл., м. Одеса, біля пляжу Аркадія, відкритий схил, 20.09.2007, 116 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2557**];

Болгарія, Кирджалійська обл., с. Чал, Родопські гори, на схилах гори, 12.09.2007, 15 екз., coll. Олейник А.Е., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4450**];

Болгарія, Пловдивська обл., с. Козаново, 10.09.2007, 2 екз., coll. Олейник А.Е., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4448**].

Chondrula tridens (O.F.Müller, 1774)

Примітка: У 2015-2016 рр. біля Арцванікського хвостосховища в околицях м. Капан (Сюнікська обл., Вірменія) було зібрано декілька черепашок, подібних до описів та зображень *Chondrula sunzhica* Steklov, 1962 (Гураль-Сверлова та ін., 2017б, рис. 3), який раніше вважали ендеміком Грузії. Подібну черепашку з півдня Вірменії, зібрану та визначену Кузнецовим, зображено також у каталозі (Sysoev, Schileyko, 2009). Додаткові дослідження, проведені нами біля Арцванікського хвостосховища у вересні 2019 р., показали, що згадані матеріали, очевидно, слід вважати крайнім проявом внутрішньовидової конхологічної мінливості *Ch. tridens* у цій місцевості.

Україна, Закарпатська обл., Берегівський р-н, р-н Берегівське горбогір'я, .09.2015, 4 екз., coll. Ковач А., det. Ковач А., Обедніна І. [інв. № **3708**];

Україна, Запорізька обл., Михайлівський р-н, с. Бурчак, верхів'я р. Янчекрак; надзаплавна тераса, рідколісся, що чергується з відкритими ділянками, проходить залізничний насип, 16.03.2017, 13 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3992**];

Україна, Івано-Франківська обл., Галицький р-н, с. Кінашів, узлісся, 14.07.2002, 6 екз., coll. Кирпан С.П., det. Кирпан С.П. [інв. № **1384**];

Україна, Івано-Франківська обл., Городенківський р-н, с. Городниця, 20 екз. [інв. № **595**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тлумацький р-н, с. Нижнів, 12 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **444**];

Україна, Львівська обл., м. Винники, відкритий схил, 18.06.2004, 192 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2719**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 3 екз. [інв. № **2579**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 2 екз. [інв. № **2580**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **446**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 54 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **461**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 6 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **462**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, регіональний ландшафтний парк «Знесіння», відкритий схил, 26.10.2002, 187 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1885**];

Україна, Львівська обл., Бродівський р-н, с. Підгірці, 12 екз. [інв. № **470**];
Україна, Львівська обл., Золочівський р-н, м. Золочів, відкритий пагорб з вапняковими відслоненнями, 16.04.2004, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2809**];
Україна, Львівська обл., Золочівський р-н, с. Словіта, 1 екз. [інв. № **520**];
Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 13 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **445**];
Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **460**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Бібрка, 2 екз. [інв. № **2582**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Бібрка, 1878, 5 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **447**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Перемишляни, 1878, 9 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **448**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Великі Глібовичі, відкритий схил, частково зарослий тереном, 20.04.2002, 117 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1842**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Перемишляни, 6 екз. [інв. № **2581**];
Україна, Львівька, Пустомитівський р-н, с. Гринів, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **463**];
Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, с. Кам'янопіль, відкриті пагорби посеред полів, 9.08.2000, 29 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2713**];
Україна, Львівська обл., Радехівський р-н, с. Нивиці, 26 екз. [інв. № **562**];
Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, с. Скоморохи, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **449**];
Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, смт Немирів, 6 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **450**];
Україна, Миколаївська обл., м. Миколаїв, лісосмуга, 10.09.1997, 5 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **632**];
Україна, Миколаївська обл., м. Миколаїв, передмістя, південно-східна частина, узбіччя дороги зі степовою рослинністю, 26.05.2017, 20 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4188**];
Україна, Миколаївська обл., Арбузинський р-н, с. Благодатне, долина р. Велика Корабельна, сухий степ, відслонення гранітів, 3.05.2006, 9 екз., coll. Сусуловський А.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2232**];
Україна, Миколаївська обл., Березанський р-н, с. Коблеве, відкритий трав'янистий схил, 06.2008, 72 екз., coll. Сверлов В.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2574**];
Україна, Миколаївська обл., Вознесенський р-н, с. Дорошівка, берег р. Південний Буг, 23.05.1998, 1 екз., coll. Різун В.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3242**];
Україна, Миколаївська обл., Єланецький р-н, с. Калинівка, заповідник «Єланецький степ», степ, 13.05.1998, 27 екз., coll. Різун В.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1398**];
Україна, Миколаївська обл., Очаківський р-н, с. Дніпровське, Бузький лиман, прибережні схили зі степовою рослинністю, 30.05.2017, 4 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4174**];
Україна, Миколаївська обл., Очаківський р-н, м. Очаків, околиці міста, прибережний степ і схили, що виходять до моря, 12.06.2017, 19 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4193**];
Україна, Миколаївська обл., Очаківський р-н, с. Парутине, 07.2004, 34 екз., coll. Луговий С.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2100**];
Україна, Миколаївська обл., Первомайський р-н, с. Куріпчине, Куріпчинська балка, трав'янистий схил, шипшина, 21.04.1995, 3 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **631**];
Україна, Одеська обл., м. Одеса, газон, окремі чагарники, 29.06.1999, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **826**; частину матеріалу перенесено до № **2156** (*Ch.microtraga*)];
Україна, Одеська обл., м. Одеса, біля пляжу Аркадія, відкритий схил, 20.09.2007, 38 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2558**; разом з *Chondrula microtraga* (інв. № 2557)];
Україна, Одеська обл., Білгород-Дністровський р-н, смт Затока, залізничний насип, 6.08.2006, 81 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2253**];

Україна, Одеська обл., Біляївський р-н, між с. Яськи і с. Троїцьке, край поля, 3.07.1999, 17 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1397**];

Україна, Полтавська обл., Лубенський р-н, м. Лубни, ур. Лиса Гора, степова ділянка, 28.07.2006, 17 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **3679**];

Україна, Полтавська обл., Семенівський р-н, смт Семенівка, 2008, 8 екз., coll. Стойко Т.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3661**];

Україна, Полтавська обл., Шишацький р-н, смт Шишаки, степові схили, 23.07.2006, 21 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **3680**];

Україна, Тернопільська обл., Борщівський р-н, с. Кудринці, 15 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **464**];

Україна, Тернопільська обл., Борщівський р-н, смт Скала-Подільська, 12 екз., det. Бонковський Й., [інв. № **453**];

Україна, Тернопільська обл., Борщівський р-н, смт Скала-Подільська, 1879, 23 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **467**];

Україна, Тернопільська обл., Бучацький р-н, с. Возилів, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **465**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 1880, 74 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **466**];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, с. Голігради, 9 екз. [інв. № **2601**];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, м. Заліщики, 4 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **459**];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, м. Заліщики, 11 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **469**];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, м. Заліщики, 10 екз. [інв. № **2578**];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, ок. м. Заліщики (Добрівляни), 11.07.1912, 5 екз., [інв. № **1878**];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, с. Зозулинці, 1 екз. [інв. № **3114**];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, с. Городок, 8 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **468**];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, с. Устечко, 1879, 12 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **451**];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, с. Устечко, 1879, 45 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **471**];

Україна, Тернопільська обл., Підволочиський р-н, м. Скалат, 1880, 9 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **452**];

Україна, Херсонська обл., Білозерський р-н, с. Олександрівка, Олександрівський заказник, схили Бузького лиману, 24.05.2017, 28 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4183**];

Україна, Херсонська обл., Голопристанський р-н, Чорноморський біосферний заповідник, Соленоозерне відділення, 19.05.2017, 5 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4169**];

Україна, Хмельницька обл., Віньковецький р-н, с. Адамівка, 15.07.2010, 2 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3323**];

Україна, Хмельницька обл., Віньковецький р-н, с. Адамівка, 13.05.2011, 66 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3365**];

Україна, Хмельницька обл., Віньковецький р-н, с. Адамівка, піщано-кам'янистий схил, 12.07.2012, 4 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3449**];

Україна, Хмельницька обл., Дунаєвецький, р-н, с. Миньківці, кам'янистий схил, 14.08.2012, 35 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3442**];

Україна, Хмельницька обл., Дунаєвецький р-н, с. Морозів, 2010, 3 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3320**];

Україна, Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н, м. Кам'янець-Подільський, вали Нового замку, відкриті біотопи, 15.05.2013, 63 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3480**];

Україна, Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н, с. Каштанівка, ур. Бакотська затока, 31.05.2008, 5 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3412**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, Гречани, залізничний насип, 07.2010, 19 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3353**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, Гречани; біля костелу, 2010, 8 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3382**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, Гречани, , 28.07.2010, 13 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3391**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, біля ринку промислових товарів, біля залізничної колії, 2010, 4 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3358**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, ур. Ружичанський ліс, 04.2010, 1 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3345**];

Україна, Хмельницька обл., Чемеровецький р-н, с. Біла, товтра Несамовита, 29.09.2012, 10 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3438**];

Україна, Хмельницька обл., Чемеровецький р-н, с. Івахнівці, 12.09.2012, 62 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3448**];

Україна, Черкаська обл., Канівський р-н, м. Канів, біля могили Т.Г.Шевченка, відкрита ділянка біля причалу, 10 м до р. Дніпро, 20.06.2006, 147 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2216**];

Україна, Чернівецька обл., м. Чернівці, біля заводу «Гравітон», пустир, 10.09.2003, 17 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1970**];

Україна, Чернівецька обл., Кельменецький р-н, с. Комарів, берег р. Дністер, 17.08.2000, 1 екз., coll. Шрубович Ю.Ю,, det. Сверлова Н.В. [інв. № **1934**];

Україна, Чернівецька обл., Новоселицький р-н, с. Чорнівка, край поля, 19.07.2003, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1951**];

Вірменія, Араратська обл. (марз Арарат), між с. Зангакатун і с. Вардашат, крутий схил з .розрідженою травою і поодинокими кущами, 12.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3805**];

Вірменія, Араратська обл. (марз Арарат), с. Урцадзор, між Урцадзором і Хосровським заповідником, відкритий сухий схил з розрідженою травою, каміння, 1136 м н.р.м., 12.05.2016, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3813**];

Вірменія, Араратська обл. (марз Арарат), с. Урцадзор, FPWC Caucasus Wildlife Refuge, пологі схили з низькою травою, місцями поодинокі кущі, 1260 м н.р.м., 12.05.2016, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3816**];

Вірменія, Араратська обл. (марз Арарат), між с. Шахаб і с. Урцадзор, відкритий схил з кам'яними розсипами, 1107 м н.р.м., 12.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3811**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), м. Вайк, 2 км на південь від Вайка (в бік Гер-Гер), під скелями; на камінні під рослинними рештками, 1259 м н.р.м., 10.05.2016, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3761**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), між с. Гермон і с. Аратес, пологий трав'янистий схил, 1839 м н.р.м., 11.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3797**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), між с. Малишка і м. Ехегнадзор, відкритий сухий схил з трав'янистою рослинністю, 1161 м н.р.м., 10.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3763**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), с. Малишка, трав'янисте узбіччя шосе, 1161 м н.р.м., 10.05.2016, 1 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3766**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), ущелина Нораванк, 1165 м н.р.м., 10.05.2016, 8 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3830;** змиті водою порожні черепашки в невеликій стоячій водоймі поблизу струмка];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), с. Сараван, біля рибного ставка, відкритий схил, 11.09.2019, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4467**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), між с. Чіва і с. Елпін, пологий схил з камінням, травою і поодин.кущами, 1330 м н.р.м., 12.05.2016, 13 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3799**];

Вірменія, Котайкська обл. (марз Котайк), між с. Гохт і с. Ацаван, схил з невисокою травою, камінням і поодинокими кущами, 1535 м н.р.м., 18.05.2016, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3818**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Араксашен, на околиці села, зарослі травою узбіччя вулиці, 15.09.2019, 24 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4511**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Арцванік, біля Арцванікського хвостосховища, відкритий схил з розрідженою деревно-чагарниковою рослинністю, південно-західна експозиція, 16.09.2019, 25 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4514**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Арцванік, біля Арцванікського хвостосховища, пологий відкритий схил з невеликими фрагментами деревно-чагарникової рослинності, 16.09.2019, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4519**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Арцванік, біля Арцванікського хвостосховища, пологий відкритий схил з окремими невисокими чагарниками; південно-західна експозиція, 16.09.2019, 21 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4521**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Ачанан, біля Арцванікського хвостосховища, відкритий схил східної експозиції з окремими невеликими чагарниками, 16.09.2019, 39 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4523**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), між с. Ачанан і с. Норашенік, узбіччя шосе, під обривом, зверху – невисокі чагарники, 16.09.2019, 24 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4528**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Горіс, пасовище, 1698 м н.р.м., 9.05.2016, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3743**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Татев, відкрита ділянка з невисокою травою та камінням, 1637 м н.р.м., 9.05.2016, 63 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3744**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), поблизу ТатевГЕС, крутий відкритий схил з невисокими чагарниками, 750 м н.р.м., 8.05.2016, 21 екз., coll. Сверлова Н.В., Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3738**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Капан, Арцванікське хвостосховище; біля 4-го дюка, 906 м н.р.м., 23.03.2016, 1 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. (*Chondrula* cf. *sunzhica*), redet Сверлова Н.В. [інв. № **3842**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Капан, Арцванікське хвостосховище; початок скидання, 974 м н.р.м., 7.11.2015, 1 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. (*Chondrula* cf. *sunzhica*), redet Сверлова Н.В. [інв. № **3843**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Капан, Арцванікське хвостосховище; Халадж, 1009 м н.р.м., 23.03.2016, 7 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. (*Chondrula* cf. *sunzhica*), redet Сверлова Н.В. [інв. № **3849**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Капан, Арцванікське хвостосховище; початок зливу, нижче башти, 1049 м н.р.м., 17.12.2015, 4 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. (*Chondrula* cf. *sunzhica*), redet Сверлова Н.В. [інв. № **3854**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Капан, Арцванікське хвостосховище; біля 5-ої башти, 952 м н.р.м., 24.03.2016, 1 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. (*Chondrula* cf. *sunzhica*), redet Сверлова Н.В. [інв. № **3870**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Шурнух, відкритий схил біля шосе, 11.09.2019, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. (39.351883, 46.432639) [інв. № **4470**];

Молдова, регіон Орхей, с. Сахарна, резерват Сахарна, каньйон р. Сахарна, 3.08.2005, 1 екз., coll. Сон М.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2173**];

Польща, Велькопольське (кол. Познанське) в-во, ок. м. Познань (Піотрово), 7 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **458**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 22 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **455**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків (Хельмек), 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **456**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, 1879, 13 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **454**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Перемишль, 13 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **457**];

Росія, Свердловська обл., Сухолозький, м. Сухий Лог, лівий берег р. Пишма, осип, каміння, 20.07.2001, 15 екз., coll. Гребенников М.Е., det. Гребенников М.Е. [інв. № **1991**].

***Chondrula tridens martynovi* Gural-Sverlova et Gural, 2010 (рис. 3, Г, Д)**

Примітка: першоопис підвиду див. у роботі (Гураль-Сверлова, Гураль, 2010), відмінності в будові устевої арматури *Ch. tridens tridens* і *Ch. tridens martynovi* детально описані та зображені також у пізнішій публікації (Гураль-Сверлова та ін., 2018, рис. 3).

На підставі численних фондових матеріалів ДПМ НАНУ було складено попередню картосхему розповсюдження *Ch. tridens tridens* і *Ch. tridens martynovi* на території України (Гураль-Сверлова, Гураль, 2010), яку дещо уточнюють деякі пізніші збори, наведені у цьому каталозі. За наявними даними, ареал *Ch. tridens martynovi* охоплює Крим, Донецьку височину та прилеглі до неї території (Гураль-Сверлова, Гураль, 2010), на півночі досягаючи Харківської області (Гураль-Сверлова та ін., 2018).

Україна, Дніпропетровська обл., м. Жовті Води, степова ділянка, 14.07.2005, 53 екз., coll. Кульбачко Ю.Л., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2107**];

Україна, Дніпропетровська обл., м. Жовті Води, біля р. Жовта, лука, 2004, 12 екз., coll. Кульбачко Ю.Л., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4230**];

Україна, Дніпропетровська обл., м. Кам'янське (раніше – Дніпродзержинськ), балка, схил, біля житлових будинків, штучні в'язо-акацієві насадження, 05.2004, 12 екз., coll. Кульбачко Ю.Л., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4234**];

Україна, Дніпропетровська обл., Новомосковський р-н, с. Андріївка, Присамарський біосферний стаціонар, штучний ліс вздовж р. Самари, 2003, 16 екз., coll. Кульбачко Ю.Л., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4232**];

Україна, Донецька обл., смт Біленьке, ясеневі насадження, біля струмка, 31.10.2008, 13 екз., coll. Агеєва Л.О., det. Сверлова Н.В., [інв. № **2615**];

Україна, Донецька обл., смт Біленьке, крейдові схили, 16.06.2008, 4 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2629**];

Україна, Донецька обл., м. Донецьк, парк ім. Щербакова, 1987, 34 екз., coll. Тимошенко Є.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3288**];

Україна, Донецька обл., м. Донецьк, ботанічний сад, 25.05.2010, 4 екз., coll. Сергеев М.Е., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3229**];

Україна, Донецька обл., м. Дружківка (с. Донське), степ, 10.2008, 10 екз., coll. Агеєва Л.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2612**];

Україна, Донецька обл., смт Комишуваха, ліс, 16.11.2008, 22 екз., coll. Агеєва Л.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2604**];

Україна, Донецька обл., ок. м. Макіївка (смт Нижня Кринка), кам'янисті степові ділянки, 16.04.2006, 13 екз., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2487**];

Україна, Донецька обл., смт Мангуш, 11.08.2009, 3 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2709**];

Україна, Донецька обл., м. Маріуполь, ксерофітний степ, 7.07.2007, 43 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В., [інв. № **2489**];

Україна, Донецька обл., м. Маріуполь, степова ділянка, 3.04.2009, 54 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2704**];

Україна, Донецька обл., Амвросіївський р-н, с. Велике Мішкове, ксерофітний степ на третинних відслоненнях, 10.07.2007, 25 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2488**];

Україна, Донецька обл., Артемівський р-н, м. Світлодарськ, біля дороги на околиці міста, 1992, 3 екз., coll. Тимошенко Є.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3281**];

Україна, Донецька обл., Артемівський р-н, м. Світлодарськ, околиця міста, 1992, 29 екз., coll. Тимошенко Є.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3290**];

Україна, Донецька обл., Артемівський р-н, Скелева балка, лука біля струмка, 1992, 6 екз., coll. Тимошенко Є.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3289**];

Україна, Донецька обл., Артемівський р-н, с. Трипілля, степ на відслоненнях гіпсу, 19.04.2008, 114 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2699**];

Україна, Донецька обл., Волноваський р-н, смт Оленівка, 5.11.2006, 42 екз., coll. Мартовицький А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2523**];

Україна, Донецька обл., Володарський р-н, Український степовий заповідник, філіал «Кам'яні Могили», петрофітна степова ділянка, 15.04.2006, 38 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2508**];

Україна, Донецька обл., Володарський р-н, с. Федорівка, петрофітна степова ділянка, 16.09.2006, 2 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2999**];

Україна, Донецька обл., Костянтинівський р-н, с. Білокузьминівка, крейдові відслонення, степ, 6.04.2008, 80 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2700**];

Україна, Донецька обл., Новоазовський р-н, смт Сєдове, Крива коса, 1990, 2 екз., coll. Тимошенко Є.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3287**];

Україна, Донецька обл., Новоазовський р-н, Український степовий заповідник, філіал «Хомутовський степ», 14.05.2005, 11 екз., coll. Нікуліна Т.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2115**];

Україна, Донецька обл., Новоазовський р-н, Український степовий заповідник, філіал «Хомутовський степ», у лісосмузі, 7.10.2016, 3 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4223**];

Україна, Донецька обл., Новоазовський р-н, с. Широкине, степ на узбережжі моря, 30.03.2008, 63 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2701**];

Україна, Донецька обл., Олександрівський р-н, смт Олександрівка, байрачний ліс, 28.05.2005, 2 екз., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2145**; 1 черепашка нетипово висока];

Україна, Донецька обл., Слов'янський р-н, с. Богородичне, крейдові схили, 3.07.2006, 69 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2481**];

Україна, Донецька обл., Слов'янський р-н, с. Маяки, Маяцьке лісництво, згорілий фруктовий сад, 30.04.2005, 4 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В., [інв. № **2116**];

Україна, Донецька обл., Слов'янський р-н, с. Маяки, берег р. Сіверський Донець, крейдовий кар'єр, 6.05.2005, 5 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2118**];

Україна, Донецька обл., Слов'янський р-н, м. Святогірськ, берег р. Сіверський Донець, 1990, 1 екз., coll. Тимошенко Є.Г., det. Сверлова Н.В.[інв. № **3296**];

Україна, Донецька обл., Старобешівський р-н, с. Новокатеринівка, заплава р. Кальміус, петрофітна степова ділянка, відслонення вапняків, 9.04.2006, 31 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2484**];

Україна, Донецька обл., Старобешівський р-н, с. Роздольне, петрофітний степ, виходи вапняків, 9.10.2005, 21 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2509**];

Україна, Донецька обл., Старобешівський р-н, с. Роздольне, петрофітний степ, 19.10.2008, 10 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2635**];

Україна, Донецька обл., Старобешівський р-н, смт Старобешеве, вздовж р. Кальміус, відслонення вапняків, петрофітний степ, 24.09.2006, 114 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2680**];

Україна, Донецька обл., Ясинуватський р-н, смт Пантелеймонівка, берег р. Кривий Торець, 19.04.2008, 3 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2893**];

Україна, Донецька обл., Ясинуватський р-н, с. Яковлівка, заплава р. Кальміус, заплавний ліс, 10.09.2006, 71 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2683**];

Україна, Донецька обл., Ясинуватський р-н, м. Ясинувата, байрачний ліс, 19.07.2005, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2146**];

Україна, Донецька обл., Ясинуватський р-н, м. Ясинувата, степова ділянка, 5.05.2006, 21 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2681**];

Україна, Донецька обл., Ясинуватський р-н, м. Ясинувата, степова ділянка, 12.05.2006, 46 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2483**];

Україна, Запорізька обл., м. Запоріжжя, парк «Дубова роща», лісонасадження, що чергуються з відкритими ділянками, 20.04.2017, 10 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4111**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Балки, балка, заросла чагарниками та рідколіссям, 17.04.2017, 124 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4092**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, схили глибоких балок, що виходять до Каховського водосховища, чагарникові зарості та рідколісся, 5.03.2017, 111 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3939**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, на околиці міста, пустир, зарослий бур'янами, 7.03.2017, 13 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3940**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, ур. Лиса гора, схили ярів та балок, що виходять до узбережжя Каховського водосховища, 7.03.2017, 219 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3948**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, у р-ні центрального ринку в межах міста, поруч – залізничний насип з рідким чагарником, 13.03.2017, 19 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3956**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, приватний сектор, городи, 24.03.2017, 15 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3962**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, старий цвинтар над ур. Лиса гора, 29.03.2017, 34 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3989**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, низов'я р. Янчекрак, остепнена лука, грунтова дорога, в 20 м від річки, 25.03.2017, 6 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3996**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Дніпрорудне, ур. Крутосхили Каховського водосховища, 2-а тераса зі штучним лісом (близько 40 років), 28.03.2017, 104 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3977**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Златопіль, схили ярів, зарослі чагарниками, 25.03.2017, 22 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3959**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Маячка, остепнені схили балки, місцями зарослі тереном, 30.03.2017, 8 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3979**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Маячка, ур. Маячанська балка, остепнені ділянки, частково зарослі чагарниками, на дні балки – деревні насадження, 7.04.2017, 242 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В.[інв. № **4094**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Підгірне, степовіф схили з виходами вапняку, 3.03.2017, 133 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3938**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Підгірне, заплава р. Карачекрак, волога лука, заросла бур'янами, з насипною дорогою, 9.03.2017, 127 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3946**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Скельки, ур. Басанька, у балці, на межі байрачного лісу (дно) і степу (схили), 22.03.2017, 151 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3960**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Широке, надзаплавні тераси р. Карачекрак, остепнені ділянки, що чергуються з рідколіссям, 17.03.2017, 148 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3944**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Шевченка, схили ярів з рідколіссям, 15.03.2017, 219 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3947**];

Україна, Запорізька обл., Мелітопольський р-н, м. Мелітополь, центральний парк, ближче до вул. Б.Хмельницького, 2.04.2017, 49 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3984**];

Україна, Запорізька обл., Михайлівський р-н, с. Бурчак, верхів'я р. Янчекрак; надзаплавна тераса, рідколісся, що чергується з відкритими ділянками, проходить залізничний насип, 16.03.2017, 77 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3945**];

Україна, Запорізька обл., Якимівський р-н, с. Богатир (Алтагир), ур. Алтагирський ліс, старі лісонасадження на узбережжі Молочного лиману, 27.04.2017, 21 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4112**];

Україна, Крим, с. Кизилове, Байдарська яйла, під камінням, 21.05.2010, 6 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3088**];

Україна, Крим, с. Лучисте, г. Демерджі, 14.05.1993, 1 екз., coll. Рожков І., det. Сверлова Н.В., [інв. № **2098**];

Україна, Крим, с. Лучисте, г. Демерджі (північна частина), 4.05.1999, 3 екз., coll. Король Е.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2324**];

Україна, Крим, м. Ялта, дубовий ліс, під стовбурами дерев, 21.05.2006, 2 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2470**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, околиці міста, 5.05.2006, 1 екз., coll. Вовк О.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2221**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, край соснового лісу, 23.05.2010, 8 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3058**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, біля отелю «Привал», узлісся (ялівець, сосна), 12.05.2011, 21 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3145**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, с. Кудрине, г. Тепе-Кермен, схил, зарослий ліщиною, 17.05.2011, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3155**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, с. Машине, ок. г. Киз-Куле-Бурун, на межі лісу та луки, 14.05.2011, 14 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3144**];

Україна, Крим, Ленінський р-н, смт Багерове, РЛП «Караларський степ», 4.05.2010, 16 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3107**];

Україна, Крим, Ленінський р-н, с. Борисівка, Опуцький заповідник, г. Опук, степові схили, 5.05.2006, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2444**];

Україна, Крим, Ленінський р-н, с. Борисівка, Опуцький заповідник, г. Опук, солончаки вздовж пляжу, 6.05.2006, 5 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2716**];

Україна, Крим, Ленінський р-н, с. Борисівка, Опуцький заповідник, г. Опук, степові ділянки, 4.05.2006, 8 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2717**];

Україна, Крим, Ленінський р-н, с. Яковенкове, 11.05.2006, 5 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2718**];

Україна, Крим, Нижньогірський р-н, с. Новоіванівка, 28.10.2006, 44 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2500**];

Україна, Крим, Чорноморський р-н, оз. Донузлав, Аблимицький міст, степ з відслоненнями вапняків, 24.10.2006, 81 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2515**];

Україна, Крим, Чорноморський р-н, смт Чорноморське, берег моря, типчаково-полинний степ, 23.10.2006, 79 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2526**];

Україна, Луганська обл., м. Щастя, відкриті крейдові схили, 28.08.2006, 37 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2332**];

Україна, Луганська обл., Антрацитівський р-н, с. Оріхове, петрофітний степ, 24.10.2008, 41 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2636**];

Україна, Луганська обл., Краснодонський р-н, с. Батир, степ, 26.10.2008, 8 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2633**];

Україна, Луганська обл., Кремінський р-н, с. Боровеньки, 18.04.2009, 35 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2708**];

Україна, Луганська обл., Лутугинський р-н, с. Весела Тарасівка, відкриті крейдові схили, 27.08.2006, 57 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2331**];

Україна, Луганська обл., Міловський р-н, с. Криничне, Луганський заповідник, філіал «Стрільцівський степ», 16.05.2009, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2705**; **голотип**];

Україна, Луганська обл., Міловський р-н, с. Криничне, Луганський заповідник, філіал «Стрільцівський степ», 16.05.2009, 3 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2706**; **паратипи**];

Україна, Луганська обл., Новопсковський р-н, с. Ікове, відслонення крейди, степ, 19.05.2009, 32 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2703**];

Україна, Луганська обл., Свердловський р-н, смт Бірюкове, степ, 25.10.2008, 35 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2637**];

Україна, Луганська обл., Станично-Луганський р-н, ок. с. Вільхове (ст. Ілієнко), біостанція Луганського нац. педаг. ун-ту, ліс на березі р. Деркул, 29.08.2006, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2330**].

Україна, Миколаївська обл., Очаківський р-н, с. Дніпровське, правий берег Бузького лиману, степові прибережні схили, 2.06.2017, 3 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4175**];

Україна, Харківська обл., м. Харків, парк ім. Горького, 20.08.2002, 16 екз., coll. Кирпан С.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4233**];

Україна, Харківська обл., Дворічанський р-н, с. Кам'янка, НПП «Дворічанський», кущі вишні степової серед крейдового степу, 1.07.2013, 10 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. (*Chondrula tridens*), redet Сверлова Н.В. [інв. № **4231**];

Україна, Херсонська обл., Геническький р-н, с. Щасливцеве, затока Сиваш; острів біля узбережжя, 21.07.2005, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2154**].

***Improvisa pupoides* (Krynicki, 1833) (рис. 6, В)**

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), між с. Арені та с. Хачик, кам'янистий схил з розрідженою травою і поодинокими кущами, 1374 м н.р.м., 10.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3778**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), між с. Ачанан і с. Норашенік, узбіччя шосе, під обривом, зверху – невисокі чагарники, 16.09.2019, 7 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4530**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Каджаран, Татуджур, берег р. Каджаранц, відкритий схил з поодинокими кущами та осипами, 1976 м н.р.м., 6.05.2016, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3711**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Каджаран, Ттуджур, берег р. Вохчі, відкритий схил з поодинокими деревами та чагарниками, 13.09.2019, 15 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4485**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Капан, Арцванікське хвостосховище, 766 м н.р.м., 17.12.2015, 1 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3846**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Лічк, відкритий схил, місцями з невисокими дубами та чагарниками, 15.09.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В [інв. № **4513**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), між с. Мусалам і с. Лернадзор, на краю законсервованого хвостохранилища, 17.09.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4539**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), поблизу ТатевГЕС, крутий відкритий схил з невисокими чагарниками, 750 м н.р.м., 8.05.2016, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3740**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Цав, схил, знизу відкритий, зверху зарослий глодом, 15.09.2019, 64 екз., coll. Гураль Р.І., Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4498**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Шгаршик, на скельних відслоненнях, 18.09.2019, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4548**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), між с. Цав і с. Шванідзор, Національний парк «Аревік», дубовий ліс, 15.09.2019, 7 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4508**].

Родина Bulimulidae

***Bulimulus guadalupensis* (Bruguièri, 1789) (рис. 7, Г)**

США, штат Флорида, г. Бока-Ратон, на піщаному грунті з травою та чагарниками, 2016, 16 екз., coll. Олейник А.Е., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4419**].

***Cochlorina sp.* (рис. 7, Б)**

Бразилія, 1 екз. [інв. № **3080**].

***Anostoma sp.* (рис. 8, Г)**

Бразилія, 1 екз. [інв. № **3077**].

Родина Orthalicidae

Orthalicus sp.

Бразилія, 1 екз. [інв. № **3081**].

***Liguus virgineus* (Linnaeus, 1758) (рис. 7, А)**

Гаїті, 2 екз. [інв. № **3079**].

Родина Acavidae

***Acavus haemastomus* (Linnaeus, 1758) (рис. 8, Б)**

Цейлон, 3 екз. [інв. № **3078**].

Родина Megalobulimidae

Megalobulimus sp.

Бразилія, 1 екз. [інв. № **3607**];
Південна Америка, басейн р. Амазонка, 2 екз. [інв. № **3076**].

Родина Ferussaciidae

***Cecilioides acicula* (O.F.Müller, 1774)**

Україна, Львівська обл., м. Львів, парк Високий Замок, клени, каштани та ін., 28.09.1996, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **771**];
Україна, Львівська обл., Городоцький р-н, с. Мости, парк із розрідженою деревною рослинністю, 08.2007, 2 екз., coll. Литвин М.М., det. Литвин М.М. [інв. № **2458**];
Україна, Львівська обл., Городоцький р-н, с. Тулиголове, волога лука, берег ставка, 15.05.2006, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2210;** порожні черепашки в кротовинах];
Україна, Чернівецька обл., Новоселицький р-н, с. Чорнівка, парк, у грунті, 19.07.2003, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2995**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, ок. м. Ярослав (Зажече), 2 екз. [інв. № **770**].

***Cecilioides raddei* (Boettger, 1879)**

Україна, Одеська обл., м. Одеса, Тещин міст, 1996, 1 екз., coll. Шклярук А.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **832**].

Родина Clausiliidae

***Serrulina serrulata* (L.Pfeiffer, 1847)**

Грузія, край Аджарія, Кобулетський муніципалітет, ок. м. Хіно (Дідваке), Кінтрішський заповідник, заплава р. Кінтріші, каштаново-горіховий ліс, 500 м н.р.м., 8.06.2013, 1 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3540**].

***Cochlodina commutata* (Rossmässler, 1836)**

Словенія, регіон Горішка, пос. Жага (Zaga), берег р. Жага (Zaga), , 3.07.2016, 3 екз., coll. Годунько Р.Й., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4214**].

***Cochlodina laminata* (Montagu, 1803)**

Україна, Волинська обл., Горохівський р-н, с. Бужани, березняк копитняковий, 18.08.1988, 1 екз., coll. Харамбура Я.Й., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1836**];
Україна, Донецька обл., Артемівський р-н, с. Привілля, байрачний ліс (дуб, клен), 17.04.2010, 11 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3226**];

Україна, Донецька обл., Слов'янський р-н, с. Маяки, околиці НПП «Святі гори», діброва, 3.05.2005, 1 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2143**];

Україна, Донецька обл., Слов'янський р-н, с. Богородичне, заплавний ліс, 10.08.2011, 4 екз., coll. Мартинов Вч.В., det. Мартинов В.В. [інв. № **3237**];

Україна, Донецька обл., Слов'янський р-н, с. Стародубівка, дубовий ліс, 18.08.2011, 4 екз., coll. Мартинов Вч.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3253**];

Україна, Донецька обл., Шахтарський р-н, РЛП «Донецький кряж», 27.04.2003, 12 екз., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2127**];

Україна, Донецька обл., Шахтарський р-н, с. Грабове, байрачний ліс, 5.11.2007, 6 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2690**];

Україна, Донецька обл., Шахтарський р-н, с. Розсипне, байрачний ліс, 5.11.2007, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2689**];

Україна, Житомирська обл., м. Житомир, берег р. Тетерев за містом, 15.05.2002 р., 9 екз., coll. Сон М.О., det. Сон М.О. [інв. № **1820**];

Україна, Житомирська обл., м. Житомир, заліснений яр, 29.09.2006, 19 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2238**];

Україна, Закарпатська обл., м. Ужгород, 23.07.1948, 1 екз., coll. Здун В.І., det. Здун В.І. [інв. № **1174**];

Україна, Закарпатська обл., Берегівський р-н, с. Квасове, ур. Оток (Атак), заплавний ліс, 28.06.2004, 1 екз., coll. Мірутенко В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2545**];

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, с. Веряця, у наносах р. Тиса, 14.03.2015, 1 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3600;** порожня черепашка в наносах];

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, с. Веряця, наноси р. Тиса, 29.12.2017, 3 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4343;** порожні черепашки в річкових наносах];

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, м. Виноградів, руїни замку Канків, підніжжя Чорної гори, 10.10.2014, 1 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3565**];

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, смт Королеве, 12.08.1948, 1 екз., coll. Здун В.І., det. Здун В.І. [інв. № **1176**];

Україна, Закарпатська обл., Мукачівський р-н, с. Павшин, ур. Острош, ліс, гнила деревина, 28.04.2004, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2163**];

Україна, Закарпатська обл., Тячівський р-н, с. Крива, 21.08.1948, 1 екз., coll. Здун В.І., det. Здун В.І. [інв. № **1175**];

Україна, Закарпатська обл., Тячівський р-н, с. Мала Уголька, Карпатський біосферний заповідник, Угольське від-ня, буковий ліс, 2.07.2003, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1908**];

Україна, Івано-Франківська обл., Галицький р-н, м. Галич, 6 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **854**];

Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, с. Молодятин, 1 екз., det. Бонковський Й. (*Bulgarica cana*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **885**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Верхній Майдан, 6 екз. det. Бонковський Й. [інв. № **859**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, смт Ворохта, 1 екз., coll. Січ А. [інв. № **857**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 1881, 10 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **860**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, ок. м. Яремча (Дора), 2 екз., det. Бонковський Й., [інв. № **858**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тлумацький р-н, с. Нижнів, 7 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **861**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Рибне, 3 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **855**];

Україна, Кіровоградська обл., Знам'янський р-н, с. Богданівка, ліс, гнила деревина, 1.05.2001, 2 екз., coll. Трач В.А., det. Сон М.О. [інв. № **389**];

Україна, Крим, Чатирдаг, південний схил, 1000-1100 м н.р.м., буковий пояс, 19.05.2006, 5 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2463**];

Україна, Крим, Чатирдаг, південний схил, 900-1000 м н.р.м., буковий ліс, 14.05.2006, 5 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2845**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, с. Тернівка, 1.08.2008, 1 екз., coll. Хаустова А.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2670**];

Україна, Луганська обл., Антрацитівський р-н, смт Хрустальне, долина р. Хрустальна, заплавний ліс, 24.10.2008, 5 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2638**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **865**];

Україна, Львівська обл., м. Львів (Сихів), 2 екз., coll. Січ А. [інв. № **866**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Винниківський лісопарк, вздовж струмка, що тече до Винниківського озера, 3.07.2013, 9 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3522**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Шевченківський гай, заліснений яр, 31.08.2014, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3572**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 15 екз. [інв. № **862**];

Україна, Львівська обл., Жидачівський р-н, смт Журавне, 1882, 22 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **863**];

Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, с. Зарудці, ліс, 30.07.1959, 1 екз., coll. Калужняцька М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2599**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 7 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **864**];

Україна, Львівська обл., Миколаївський р-н, с. Прийма, ур. Прийма-1, біля гроту неандертальців, буковий ліс зі скельними виходами, 29.04.2017, 1 екз., coll. Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4146**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Бібрка, м. Перемишляни, 1878, 34 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **867**];

Україна, Львівська обл., Самбірський р-н, 26 екз. [інв. № **868**];

Україна, Львівська обл., Сколівський р-н, с. Корчин, 1867, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **856**];

Україна, Полтавська обл., Диканський р-н, смт Диканька, дубовий ліс, мертва деревина і підстилка, 5.08.2006, 4 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2396**];

Україна, Полтавська обл., Лубенський р-н, с. Мгар, ур. Мгарська Дача, дубово-грабовий ліс, підстилка і мертва деревина, 27.07.2006, 8 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2367**];

Україна, Полтавська обл., Миргородський р-н, с. Попівка, грабово-дубовий ліс, мертва деревина, 9.08.2006, 3 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2422**];

Україна, Полтавська обл., Шишацький р-н, смт Шишаки, дубовий ліс, 1.08.2006, 7 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2403**];

Україна, Тернопільська обл., Борщівський р-н, смт Мельниця-Подільська, с. Кудринці, 6 екз. det. Бонковський Й. [інв. № **871**];

Україна, Тернопільська обл., Борщівський р-н, с. Більче-Золоте, 8 екз. [інв. № **1177**];

Україна, Тернопільська обл., Бучацький р-н, смт Золотий Потік, 3 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **869**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Вікно, заповідник «Медобори», товтра Гостра, 6.05.2000, 8 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1396**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 1880, 58 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **872**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Личківці, заповідник «Медобори», біля г. Бохит, грабовий ліс, вапнякові відслонення, 9.05.2000, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2875**];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, с. Дзвиняч, ліс, 25.08.2006, 1 екз., coll. Мелещук Л.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3044**; у гнізді *Turdus merula*];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, с. Касперівці, 13 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **870**];

Україна, Тернопільська обл., Монастириський р-н, с. Маркова, 3 екз. [інв. № **873**];

Україна, Тернопільська обл., Теребовлянський р-н, м. Теребовля, 1879, 9 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **874**];

Україна, Тернопільська обл., Чортківський р-н, с. Угринь, заліснений схил, 19.07.1998, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2870**];

Україна, Харківська обл., м. Куп'янськ, байрачний ліс (дуб, клен), 21.05.2009, 13 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2836**];

Україна, Харківська обл., Куп'янський р-н, с. Голубівка, заплава р. Оскіл, 9.05.2011, 1 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3234**];

Україна, Хмельницька обл., Деражнянський р-н, с. Коричинці, ліс, 2010, 21 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3393**];

Україна, Хмельницька обл., Дунаєвецький р-н, с. Морозів, 22.04.2010, 1 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3326**];

Україна, Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н, м. Кам'янець-Подільський, схил, пустир, 05.2010, 2 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3395**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, ур. Ружичанський ліс, у лісі, 17.08.2010, 4 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3405**];

Україна, Хмельницька обл., Чемеровецький р-н, с. Івахнівці, 2010, 3 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3350**];

Україна, Хмельницька обл., Чемеровецький р-н, с. Романівка, 20.10.2010, 2 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3371**];

Україна, Черкаська обл., Канівський р-н, м. Канів, с. Пекарі, Канівський заповідник, ліс (граб, клен), 06.2004, 16 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2191**];

Україна, Черкаська обл., Канівський р-н, м. Канів, Канівський заповідник, ліс біля Дніпра, на кам'яній кладці, 22.05.2019, 1 екз., coll. Савчук С.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4322**];

Україна, Чернівецька обл., м. Чернівці, лісопарк «Гарячий Урбан», ліс (бук, граб, клен), 9.09.2003, 8 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1968**];

Україна, Чернівецька обл., м. Чернівці, лісопарк «Гарячий Урбан», 16.09.2006, 1 екз., coll. Мелещук Л.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3050**; з гнізда *Sylvia atricapilla*];

Україна, Чернівецька обл., м. Чернівці, правий берег р. Прут, 30.04.2006, 1 екз., coll. Мелещук Л.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3051**; з гнізда *Turdus merula*];

Україна, Чернівецька обл., Новоселицький р-н, с. Чорнівка, ліс (бук, граб, дуб), 07.2003, 7 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1953**; не вибірка];

Молдова, регіон Орхей, с. Сахарна, резерват Сахарна, каньйон р. Сахарна, 3.08.2005, 2 екз., coll. Сон М.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2166**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, г. Баб'я, 1879, 39 екз., coll. Стобієцький С., det. Бонковський Й. [інв. № **880**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Закопане, Татри, 1868, 38 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **875**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Закопане, Татри, 1882, 3 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **878**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 25 екз. [інв. № **876**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, ок. м. Кракова (Черна), 1 екз., coll. Січ А. [інв. № **881**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Криниця, 27 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **879**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 19 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **877**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **883**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Перемишль, 34 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **884**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 66 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **882**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Ясло, 15 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **3109**].

***Cochlodina orthostoma* (Menke, 1830)**

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, м. Виноградів, вздовж південних схилів Чорної гори, у яру, 15.11.2014, 1 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3581**];

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, смт Королево, руїни замку Нялаб, 11.10.2014, 1 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3561**];

Україна, Закарпатська обл., Воловецький р-н, с. Підполоззя, г. Камінь, на стовбурі скельного дуба, 12.07.1970, 1 екз., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2589**];

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, смт Богдан, Карпатський біосферний заповідник, Мармароське від-ня, г. Петрос Мармароський, верхня межа лісу, під камінням, 24.06.1995, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1837**];

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Ділове, Карпатський біосферний заповідник, ур. Кузій, буковий ліс, 06.2009, 3 екз., coll. Канарський Ю., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3130**];

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Кваси, ур. Кевелів, 3.08.1948, 1 екз., coll. Здун В.І., det. Здун В.І. (*C. commutata*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1975**];

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Косівська Поляна, 25.08.1948, 5 екз., coll. Здун В.І., det. Здун В.І. (*C. laminata*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1178**];

Україна, Закарпатська обл., Тячівський р-н, с. Мала Уголька, Карпатський біосферний заповідник, Угольське від-ня, буковий ліс, 2.07.2003, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1909**];

Україна, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, смт Верховина, 1867, 58 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **887**];

Україна, Івано-Франківська обл., Галицький р-н, м. Галич, 32 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **888**];

Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, с. Молодятин, 46 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **893**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, Чорногора, 1881, 4 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **896**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Верхній Майдан, 11 екз. det. Бонковський Й. [інв. № **894**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 1881, 56 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **895**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Вовчинець, 2 екз., coll. Січ А. [інв. № **889**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Вовчинець, 25 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **890**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Рибне, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **891**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 50 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **901**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 17 екз. [інв. № **1186**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Софіївка, 3.04.1894, 3 екз., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2896**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Винниківський лісопарк; Чортові Скелі, скелі в лісі, 23.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3903**];

Україна, Львівська обл., Бродівський р-н, с. Пеняки, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **897**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 48 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **898**];

Україна, Львівська обл., Жидачівський р-н, смт Журавне, 1882, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **899**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, м. Кам'янка-Бузька, 2 екз. [інв. № **2595**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 10 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **900**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Бібрка, м. Перемишляни, 1878, 21 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **902**];

Україна, Львівська обл., Сколівський р-н, с. Корчин, 1867, 3 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **892**];
Україна, Львівська обл., Стрийський р-н, смт Моршин, дубово-грабовий ліс, 9.08.1998, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1947**];
Україна, Тернопільська обл., Бучацький р-н, смт Золотий Потік, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **904**];
Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 1880, 63 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **906**];
Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Крутилів, заповідник «Медобори», Сліпий яр, грабовий ліс, біля струмка, 11.05.2000, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1816**];
Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, с. Касперівці, 52 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **905**];
Україна, Тернопільська обл., Монастириський р-н, с. Маркова, 2 екз., det. (*C. laminata*), redet. Ліхарев І.М. [інв. № **886**];
Україна, Тернопільська обл., Теребовлянський р-н, м. Теребовля, 17 екз., det. Бонковський Й., [інв. № **907**];
Україна, Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н, м. Кам'янець-Подільський, схил, пустир, 05.2010, 1 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3396**];
Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, біля ринку промислових товарів, біля залізничної колії, 2010, 2 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3360**];
Україна, Хмельницька обл., Чемеровецький р-н, с. Івахнівці, товтровий кряж, 11.07.2010, 50 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3369**];
Україна, Хмельницька обл., Чемеровецький р-н, с. Івахнівці, 12.09.2012, 11 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3446**];
Молдова, регіон Орхей, с. Сахарна, резерват Сахарна, каньйон р. Сахарна, 3.08.2005, 1 екз., coll. Сон М.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2167**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, г. Баб'я, 1879, 70 екз., coll. Стобієцький С., det. Бонковський Й. [інв. № **913**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Закопане, Татри, 1882, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **909**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 15 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **914**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків (Воля Юстовська), 2 екз. [інв. № **915**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, Паненські скелі, 17 екз. [інв. № **911**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, ок. м. Кракова (Черна), 1 екз., coll. Січ А., [інв. № **903**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Криниця, 8 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **910**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Поремба, 55 екз., coll. Дідушицький В. [інв. № **912**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 46 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **908**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Пеніни, 1 екз., redet. Сверлова Н.В. [інв. № **918**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, 1 екз. [інв. № **916**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, ок. м. Кросно, замок Одрикон, 2 екз., coll. Січ А. [інв. № **1108**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, ок. м. Кросно, замок Одрикон, 1 екз., det. Бонковський Й. (*Balea perversa*), redet. Ліхарев І.М. [інв. № **1109**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 17 екз. det. Бонковський Й. [інв. № **917**].

Filosa filosa (Mousson, 1863)

Грузія, край Аджарія, муніципалітет Хелвачаурі, с. Коколеті, заповідник «Мачахела», долина р. Мачахлісукалі, , 17.06.2013, 1 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3548**].

***Scrobifera taurica* (L.Pfeiffer, 1848)**

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Кармракар, листяний ліс, 1410 м н.р.м., 8.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3736**];

Вірменія, Сюнікська (марз Сюнік), між с. Чакатен і с. Шикахох, дубово-грабовий ліс, 12.09.2019, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4475**].

***Elia derasa* (Mousson, 1863)**

Грузія, ок. перевала Зікар, 1800-2000 м н.р.м., 28.06.2013, 3 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3551**];

Грузія, край Аджарія, Кобулетський муніципалітет, ок. м. Хіно (Дідваке), Кінтрішський заповідник, заплава р. Кінтріші, каштаново-горіховий ліс, 500 м н.р.м., 8.06.2013, 2 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3542**].

***Elia novorossica* (Retowski, 1888)**

Примітка: вид вперше знайдений на території України в 2008 р. В. В. Мартиновим (Гураль-Сверлова, Мартынов, 2009), пізніше обстежений І.О.Балашовим (Balashov, 2013).

Україна, Луганська обл., Антрацитівський р-н, с. Вишневе, заплава р. Вишневецька, заплавний ліс, 24.10.2008, 50 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2671;** перша задокументована знахідка виду на території України];

Україна, Луганська обл., Антрацитівський р-н, с. Оріхове, заплава р. Оріхова, заплавний ліс, 24.10.2008 р., 3 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2672;** перша задокументована знахідка виду на території України].

***Euxinastra hamata* (Boettger, 1888)**

Грузія, край Аджарія, Кобулетський муніципалітет, ок. м. Хіно (Дідваке), Кінтрішський заповідник, заплава р. Кінтріші, каштаново-горіховий ліс; 500 м н.р.м., 8.06.2013, 2 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3541**];

Грузія, край Аджарія, муніципалітет Хелвачаурі, с. Коколеті, заповідник «Мачахела», Шавшетський хребет; долина р. Чамісукалі, 18.06.2013, 1 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3539**].

***Mentissoidea rupicola litotes* (A.Schmidt, 1868)**

Грузія, ок. перевала Зікар; 1800-2000 м н.р.м., 28.06.2013, 3 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3550**].

***Ruthenica filograna* (Rossmässler, 1836)**

Україна, Закарпатська обл., м. Ужгород, 23.07.1948, 1 екз., coll. Здун В.І., det. Здун В.І. [інв. № **2590**];

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, м. Виноградів, вздовж південних схилів Чорної гори, у яру, 15.11.2014, 8 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3580**];

Україна, Закарпатська обл., Воловецький р-н, с. Підполоззя, г. Камінь, на стовбурі скельного дуба, 12.07.1970, 1 екз., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2588**];

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Ділове, Карпатський біосферний заповідник, ур. Кузій, буковий ліс, 1.07.2003, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1907**];

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Кваси, ур. Кевелів, 3.08.1948, 2 екз., coll. Здун В.І., det. Здун В.І. [інв. № **2593**];

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, смт Ясіня, 2.08.1948, 5 екз., coll. Здун В.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1180**];

Україна, Закарпатська обл., Тячівський р-н, с. Крива, 21.08.1948, 4 екз., coll. Здун В.І., det. Здун В.І. [інв. № **1179**];

Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, с. Воскресинці, 16 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1095**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 1881, 4 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1096**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 1881, 20 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1097**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, Чорногора, 1 екз., det. Бонковський Й. (*Clausilla bidentata*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1107**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, смт Ділятин, Ланчин, правий берег долини р. Прут, 27.07.1912, 1 екз. [інв. № **1114**];
Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Вовчинець, 25 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1094**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Голоско, 1881, 5 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1099**];
Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 21 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1098**];
Україна, Львівська обл., Сколівський р-н, с. Орів, посадка дугласії, 6.06.2008, 1 екз., coll. Яворницький В.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3122**];
Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 1880, 21 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1100**];
Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, с. Устечко, 1879, 11 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1101**];
Україна, Тернопільська обл., Теребовлянський р-н, м. Теребовля, 1879, 6 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1102**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Войткова, 7 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1103**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, Паненські скелі, 18 екз. [інв. № **1104**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 12 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1105**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, ок. м. Кракова (Воля Юстовська), 8 екз. [інв. № **1106**].

Macrogastra latestriata (A. Schmidt, 1857)

Примітка: у новіших публікаціях вказують також під назвою *M. borealis* (O.Boettger, 1878) (Nordsieck, 2006). Раніше *M. latestriata borealis* розглядали в якості підвиду *M. latestriata* (Лихарев, 1962; Кантор, Сысоев, 2005).

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Ділове, Карпатський біосферний заповідник, ур. Кузій, г. Соколине Бердо, буковий ліс, 23.07.1995, 12 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2892**];
Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Косівська Поляна, 25.08.1948, 8 екз., coll. Здун В.І., det. Здун В.І. (*M. plicatula*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1185**];
Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, смт Ясіня, 2.08.1948, 2 екз., coll. Здун В.І., det. Здун В.І. (*M. plicatula*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1184**];
Україна, Закарпатська обл., Тячівський р-н, с. Мала Уголька, Карпатський біосферний заповідник, Угольське від-ня, буковий ліс, 2.07.2003, 15 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1910**; не вибірка];
Україна, Закарпатська обл., Тячівський р-н, с. Широкий Луг, Карпатський біосферний заповідник, верхня межа букового лісу, 26.07.1995, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2891**];
Україна, Івано-Франківська обл., Галицький р-н, с. Дубівці, 3 екз. [інв. № **3119**];
Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, с. Воскресинці, 1881, 9 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1040**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, смт Ворохта, 4 екз. [інв. № **1041**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, смт Ділятин, Ланчин, правий берег долини р. Прут, 27.07.1912, 5 екз., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1116**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Кремінці (Татарів), 2 екз., coll. Січ А. [інв. № **1044**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, смт Ланчин, 9 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1045**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 1881, 86 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1042**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, ок. с. Микуличин (Тартарів), 1881, 40 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1043**];
Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Рибне, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1039**];
Україна, Івано-Франківська обл., Тлумацький р-н, с. Нижнів, 12 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1046**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 23 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1048**];
Україна, Львівська обл., ок. м. Львова (м. Винники), 8 екз. [інв. № **3110**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Винниківський лісопарк, вапнякові відслонення в лісі поблизу струмка, 29.07.2013, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3519**];
Україна, Львівська, м. Львів, Шевченківський гай, заліснений яр, 31.08.2014, 12 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3574**];
Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 1882, 71 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1047**];
Україна, Львівська обл., Жидачівський р-н, смт Журавне, 1882, 7 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1058**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Бібрка, 1878, 21 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1049**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Прибинь, 4 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1050**];
Україна, Львівська обл., Самбірський р-н, с. Погірці, 2 екз., det. (*Vestia turgida*), redet. Суліковська А. [інв. № **1059**];
Україна, Львівська обл., Стрийський р-н, смт Моршин, дубово-грабовий ліс, 14.08.1998, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2888**];
Україна, Тернопільська обл., Бучацький р-н, смт Золотий Потік, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1051**];
Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Крутилів, заповідник «Медобори», Сліпий яр, грабовий ліс, біля струмка, 11.05.2000, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1821**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, г. Баб'я, 1879, 19 екз., coll. Стобієцький С., det. Бонковський Й. [інв. № **1162**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Закопане, Татри, 1882, 10 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1161**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Криниця, 18 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1055**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 34 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1056**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 34 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1057**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Войткова, 24 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1052**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1053**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 112 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1054**].

Macrogastra plicatula (Draparnaud, 1801)

Україна, Крим, Ангарський перевал, приблизно 800-900 м н.р.м., буково-грабовий ліс, 23.05.2006, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2567**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Прибинь, 1878, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1060**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, г. Баб'я, 1879, 47 екз., coll. Стобієцький С., det. Бонковський Й. [інв. № **1062**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Закопане, Татри, 1868, 27 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1063**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 20 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1064**].
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Пеніни, 3 екз., redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1067**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 87 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1065**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 4 екз. [інв. № **1066**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 48 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1061**].

***Macrogastra tumida* (Rossmässler, 1836)**

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, смт Ясіня, 2.08.1948, 2 екз., coll. Здун В.І., det. Здун В.І. [інв. № **1181**];
Україна, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, смт Верховина, 1881, 6 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1072]**;
Україна, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, смт Верховина, 08.1867, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1073**];
Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, с. Воскресинці, 8 екз. det. Бонковський Й. [інв. № **1077**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, Чорногора, 1881, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1079**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, смт Ворохта, 2 екз., coll. Січ А. [інв. № **1165**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Кремінці (Татарів), 17 екз. [інв. № **1192**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, ок. с. Микуличин (Тартарів), 1881, 23 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1078**];
Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Рибне, 2 екз., coll. Січ А. [інв. № **1074**];
Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Рибне, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1075**];
Україна, Івано-Франківська обл., Тлумацький р-н, с. Нижнів, 1879, 6 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1080**];
Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 1882, 128 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1081**];
Україна, Львівська обл., Жидачівський р-н, смт Журавне, 1882, 11 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1082**];
Україна, Львівська обл., Сколівський р-н, с. Корчин, 1867, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1076**];
Україна, Львівська обл., Стрийський р-н, смт Моршин, дубово-грабовий ліс, 22.05.1999, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1911**];
Україна, Тернопільська обл., Бучацький р-н, смт Золотий Потік, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1083**];
Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1084**];
Україна, Тернопільська обл., Монастириський р-н, с. Маркова, 4 екз. [інв. № **1086**];
Україна, Тернопільська обл., Теребовлянський р-н, м. Теребовля, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1085**];
Україна, Чернівецька обл., Новоселицький р-н, с. Чорнівка, ліс (бук, граб, дуб), 07.2003, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1955**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, г. Баб'я, 2 екз [інв. № **1088**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Закопане, Татри, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1091**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 3 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1089**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Криниця, 18 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1090**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 4 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1092**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Войткова, 12 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **3108**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Перемишль, 6 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1093**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 37 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1087**].

Macrogastra ventricosa (Draparnaud, 1801)

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, г. Баб'я, 1879, 48 екз., coll. Стобієцький С., det. Бонковський Й. [інв. № **1068**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Криниця, 2 екз. [інв. № **1069**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Криниця, 6 екз. [інв. № **1191**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 8 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1070**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 3 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1071**].

Clausilia cruciata (Studer, 1820)

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Ділове, Карпатський біосферний заповідник, ур. Кузій, г. Соколине Бердо, буковий ліс, 23.07.1995, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1912**];
Україна, Закарпатська обл., Тячівський р-н, с. Мала Уголька, Карпатський біосферний заповідник, Угольське від-ня, карстовий міст, буковий ліс, скелі, 3.07.2003, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1905**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, Чорногора, 19 екз., det. Бонковський Й. (*Cl. bidentata*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1031**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 1881, 12 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1032**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, ок. м. Яремча (Дора), 1 екз. [інв. № **1193**];
Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 16 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1033**];
Україна, Львівська обл., Сколівський р-н, с. Корчин, 1 екз., redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1189**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, г. Баб'я, 1879, 47 екз., coll. Стобієцький С., det. Бонковський Й. [інв. № **1037**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 49 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1038**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Войткова, 10 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1034**].

Clausilia dubia Draparnaud, 1805

Україна, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, смт Верховина, 1881, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*Cochlodina orthostoma*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1025**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 1881, 4 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1017**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Чортова Скеля, 1881, 90 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1027**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Винниківський лісопарк, Чортова Скеля, 7 екз. [інв. № **3111**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Винниківський лісопарк; Чортові Скелі, скелі в лісі, 23.05.2016, 24 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3901**];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, с. Іване-Золоте, 85 екз. [інв. № **1028**];
Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, с. Касперівці, 1879, 50 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1029**];
Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, с. Нирків, 3 екз. [інв. № **3118**];
Польща, Малопольске (кол. Краківське) в-во, г. Баб'я, 1879, 71 екз., coll. Стобієцький С., det. Бонковський Й. [інв. № **1019**];
Польща, Малопольске (кол. Краківське) в-во, м. Закопане, Татри, 1882, 116 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1024**];
Польща, Малопольске (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 15 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1020**];
Польща, Малопольске (кол. Краківське) в-во, м. Криниця, 5 екз. [інв. № **1018**];
Польща, Малопольске (кол. Краківське) в-во, м. Криниця, 1 екз., det. (*Laciniaria plicata*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1026**];
Польща, Малопольске (кол. Краківське) в-во, Поремба, 7 екз., coll. Дідушицький В. [інв. № **1021**];
Польща, Малопольске (кол. Краківське) в-во, Пеніни, 1871, 378 екз., det. (*Cl. bidentata*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1030**];
Польща, Малопольске (кол. Краківське) в-во, Татри, 111 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1022**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, ок. м. Кросно, замок Одрикон, руїни замку, 20 екз., det. Бонковський Й. (*Cl. bidentata*), redet. Полінський В. [інв. № **1166**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Перемишль, 184 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1023**].

Clausilia parvula Férussac, 1807

Німеччина, Земля Тюрінгія, ок. м. Єна, 1879, 31 екз. [інв. № **1158**];
Польща, Малопольске (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 3 екз. [інв. № **1157**];
Польща, Малопольске (кол. Краківське) в-во, ок. м. Кракова (Черна), 5 екз. [інв. № **1016**];
Польща, Малопольске (кол. Краківське) в-во, м. Кшешовіце, 5 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1015**].

Clausilia pumila C. Pfeiffer, 1828

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, ок. м. Яремча (Дора), 1 екз., det. (*Cl. cruciata*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1194**];
Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 3 екз., det. Бонковський Й. (*Cl. cruciata*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1036**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Свірж, 1878, 22 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1035**];
Україна, Львівська обл., Сколівський р-н, с. Орів, посадка дугласії, 6.06.2008, 1 екз., coll. Яворницький В.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3123**].

Mucronaria duboisi (Charpantier, 1852)

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Шурнух, по трасі з м. Капан у бік с. Шурнух, листяний ліс, 1245 м н.р.м., 8.05.2016, 1 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3737**].

Quadriplicata subaggesta (Retowski, 1887)

Грузія, край Аджарія, муніципалітет Хелвачаурі, с. Коколеті, заповідник «Мачахела», долина р. Мачахлісукалі, 17.06.2013, 1 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3549**].

Mentissa gracilicosta (Rossmässler, 1836)

Україна, Крим, Карадаг, 23.05.1985, 7 екз., coll. Король Е.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2314**];
Україна, Крим, с. Кизилове, Байдарська яйла, під камінням, 21.05.2010, 38 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3087**];
Україна, Крим, с. Кизилове, Байдарська яйла, 27.05.2011, 12 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3265**];

Україна, Крим, смт Понизівка, розріджений дубовий ліс на схилі, нагромадження каміння, 13.08.1993, 40 екз., coll. Попов В.М., det. Попов В.М [інв. № **1167**];
Україна, Крим, с. Родниківське, Байдарська долина, 16.05.2010, 31 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3101**];
Україна, Крим, м. Севастополь, 2002, 2 екз., coll. Шевченко О.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1320**];
Україна, Крим, м. Севастополь, Херсонес, 26.09.2002, 20 екз., coll. Шевченко О.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1869**];
Україна, Крим, м. Севастополь, Херсонес, на кам'яних руїнах, 21.05.2010, 2 екз., coll. Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3054**];
Україна, Крим, м. Севастополь, ландшафтний заказник «Мис Айя», 16.05.2010, 16 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3085**];
Україна, Крим, м. Севастополь, бухта Козача, ксерофітний степ, 17.05.2010, 2 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3135**];
Україна, Крим, смт Сімеїз, г. Кішка, 18.06.1989, 8 екз., coll. Король Е.М., det. Сверлова Н.В., [інв. № **2325**];
Україна, Крим, с. Широке, вхід до Чорнорічинського каньйону, 23.05.2010, 59 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3105**];
Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, печерне місто Чуфут-Кале, ліс під городищем, 22.05.2010, 139 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3057**; 1 черепашка депігментована];
Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, городище Чуфут-Кале, 17.05.2010, 13 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3205**];
Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, Чуфут-Кале, 17.02.2012, 47 екз., coll. Мартинов Вч.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3635;** *Mentissa gracilicosta sodalis*];
Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, с. Тернівка, 1.08.2008, 1 екз., coll. Хаустова А.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3244**];
Україна, Крим, Сімферопольський р-н, с. Перевальне, Довгоруківська яйла, близько 600 м н.р.м., 21.10.2013, 23 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3631**];
Україна, Одеська обл., м. Одеса, Тещин міст, деревні насадження, кам'яна кладка, 19.07.1999, 12 екз., coll. Сверлова Н.В. [інв. № **1168**].

Mentissa canalifera (Rossmässler, 1836)

Україна, Крим, смт Алупка, виноградник, під камінням біля струмка, 5.07.1998, 2 екз., coll. Головачов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1170**];
Україна, Крим, с. Кизилове, Байдарська яйла, під камінням, 21.05.2010, 18 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3086**];
Україна, Крим, с. Лучисте, г. Демерджі (північна частина), 4.05.1999, 1 екз., coll. Король Е.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2326**];
Україна, Крим, с. Орлине, буково-грабовий ліс, під стовбурами дерев, 14.05.2010, 79 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3090**];
Україна, Крим, м. Севастополь, Торопова дача, у долині р. Суха, дубовий ліс, 24.05.2010, 2 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3189**; одна черепашка не типово високої і стрункої форми];
Україна, Крим, Чатирдаг, яйла, південний схил, 1200 м н.р.м., 14.05.2006, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2473**];
Україна, Крим, Ялтинський гірсько-лісовий заповідник, сосновий ліс з домішкою дуба, під камінням, 14.07.1998, 3 екз., coll. Головачов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1169**];
Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, між г. Бешик-Тау і г. Тепе-Кермен, листяний ліс у балці, 13.05.2011, 20 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3146**];
Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, с. Кудрине, г. Тепе-Кермен, схил, зарослий ліщиною, 17.05.2011, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3153**];
Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, с. Тернівка, 1.08.2008, 2 екз., coll. Хаустова А.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3243**].

***Mentissa velutina* Baidashnikov, 1990**

Україна, Крим, Ай-Петрі, яйла, буковий ліс, 22.07.1998, 3 екз., coll. Головачов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1171**].

***Vestia elata* (Rossmässler, 1836)**

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, смт Ворохта, 1 екз., coll. Січ А., det. (*V. turgida*), redet. Ліхарев І.М. [інв. № **1120**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тлумацький р-н, с. Нижнів, 1879, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1117**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 26 екз. [інв. № **1118**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Крутилів, заповідник «Медобори», Сліпий яр, 11.05.2000, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2890**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 14 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1119**].

***Vestia gulo* (E. Bielz, 1859)**

Примітка: загалом сучасні ареали молюсків з роду *Vestia* досягають на сході лише Вінницької області (Байдашников, 2007 та ін.). Як вони потрапили до Донецької області (див. нижче), наразі не відомо. Не виключена можливість антропохорії, хоча представники родини Clausiliidae відносно рідко розповсюджуються таким шляхом (Сверлова и др., 2006).

Україна, Донецька обл., Слов'янський р-н, с. Богородичне, НПП «Святі гори», заплава р. Сіверський Донець, заплавна діброва, 3.10.2009, 2 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2849**];

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, с. Веряця, у наносах р. Тиса, 14.03.2015, 2 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3604;** порожні черепашки в наносах. Окремо 2 клаузилії від інших, зруйнованих водою черепашок];

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Ділове, Карпатський біосферний заповідник, ур. Кузій, буковий ліс, 1.07.2003, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1904**];

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Кваси, ур. Кевелів, 3.08.1948, 2 екз., coll. Здун В.І., det. Здун В.І. (*V. elata*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **3113**];

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, м. Рахів, контора Карпатського біосферного заповідника, біля мінерального джерела, 22.06.1995, 14 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1913**];

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, смт Ясіня, 2.08.1948, 5 екз., coll. Здун В.І., det. Здун В.І. (*V. turgida*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1182**];

Україна, Закарпатська обл., Тячівський р-н, с. Мала Уголька, Карпатський біосферний заповідник, Угольське від-ня, буковий ліс, 2.07.2003, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1901**];

Україна, Закарпатська обл., Тячівський р-н, с. Широкий Луг, Карпатський біосферний заповідник, Широколужанське від-ня, р. Лужанка, буковий ліс, 25.07.1995, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1916**];

Україна, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, смт Верховина, 1881, 7 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*V. turgida*), redet. Суліковська А. [інв. № **1142**];

Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, с. Воскресинці, 7 екз., det. Бонковський Й. (*V. turgida*), redet. Суліковська А. [інв. № **1143**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Верхній Майдан, 4 екз., det. Бонковський Й. (*V. turgida*), redet. Суліковська А. [інв. № **1145**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, смт Ворохта, 2 екз., coll. Січ А., det. (*V. elata*), redet. Суліковська А. [інв. № **1164**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Кремінці (Татарів), 1 екз., coll. Січ А., det. (*V. elata*), redet. Суліковська А. [інв. № **1141**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 1881, 28 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*V. turgida*), redet. Суліковська А. [інв. № **1146**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Рибне, 3 екз., coll. Січ А., det. (*V. elata*), redet. Суліковська А. [інв. № **1140**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Рибне, ліс, 4.07.2002, 10 екз., coll. Кирпан С.П., det. Кирпан С.П. [інв. № **1388**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Павлівка, 12.07.2002, 13 екз., coll. Кирпан С.П., det. Кирпан С.П. [інв. № **1840**;];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 2 екз., det. (*V. turgida*), redet. Суліковська А. [інв. № **1150**];

Україна, Львівська обл., Бродівський р-н, с. Пеняки, 1 екз., det. Бонковський Й. (*V. turgida*), redet. Суліковська А. [інв. № **1147**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 1882, 97 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*V. turgida*), redet. Суліковська А. [інв. № **1149**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, м. Трускавець, 16 екз., det. Бонковський Й. (*V. turgida*), redet. Суліковська А. [інв. № **1148**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, м. Трускавець, мішаний ліс, біля струмка, 3.07.1997, 18 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1387**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Прибинь, 4 екз., det. Бонковський Й. (*V. turgida*), redet. Суліковська А. [інв. № **1151**];

Україна, Львівська обл., Сколівський р-н, с. Корчин, 1867, 4 екз., det. Бонковський Й. (*V. turgida*), redet. Суліковська А. [інв. № **1144**];

Україна, Львівська обл., Сколівський р-н, с. Крушельниця, 1939, 40 екз., det. (*V. turgida*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1188**];

Україна, Львівська обл., Стрийський р-н, смт Моршин, грабово-дубовий ліс, 14.08.1998, 7 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2894**];

Україна, Львівська обл., Стрийський р-н, с. Семигинів, 3 екз., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3117**];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, м. Заліщики, 1879, 65 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*V. turgida*), redet. Суліковська А. [інв. № **1154**];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, с. Устечко, 1 екз., det. Бонковський Й. (*V. turgida*), redet. Суліковська А. [інв. № **1153**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, г. Баб'я, 1879, 5 екз., coll. Стобієцький С., det. Бонковський Й. (*V. turgida*), redet. Суліковська А. [інв. № **1155**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Криниця, 12 екз., det. Бонковський Й. (*V. turgida*), redet. Суліковська А. [інв. № **1156**].

Vestia turgida (Rossmässler, 1836)

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, смт Богдан, Карпатський біосферний заповідник, Мармароське від-ня, г. Петрос Мармароський, смерековий ліс, 24.06.1995, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1914**; не вибірка];

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, смт Богдан, Карпатський біосферний заповідник, Мармароське від-ня, г. Петрос Мармароський, вершина, 24.06.1995, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1915**];

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Ділове, Карпатський біосферний заповідник, ур. Кузій, буковий ліс, 1.07.2003, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1903**; *Vestia turgida procera*];

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Кваси, ур. Кевелів, 31.08.1948, 3 екз., coll. Здун В.І., det. Здун В.І. (*V. elata*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1976**];

Україна, Закарпатська обл., Тячівський р-н, с. Мала Уголька, Карпатський біосферний заповідник, Угольське від-ня, буковий ліс, 2.07.2003, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1902**; *Vestia turgida procera*];

Україна, Закарпатська обл., Тячівський р-н, с. Широкий Луг, Карпатський біосферний заповідник, Широколужанське від-ня, верхня межа букового лісу, 26.07.1995, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1917**];

Україна, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, смт Верховина, 1881, 8 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*V. elata*), redet. Суліковська А. [інв. № **1121**];

Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, с. Воскресинці, 15 екз., det. Бонковський Й. (*V. elata*), redet. Суліковська А. [інв. № **1123**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, Чорногора, межа лісу, 1881, 24 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*V. elata*), redet. Суліковська А. [інв. № **1125**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, смт Ворохта, 2 екз., coll. Січ А. [інв. № **1163**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Кремінці (Татарів), 1 екз., coll. Січ А., [інв. № **1138**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, ок. с. Микуличин (Тартарів), 1881, 20 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*V. elata*), redet. Суліковська А. [інв. № **1124**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 1881, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1137**];
Україна, Івано-Франківська обл., Тлумацький р-н, с. Нижнів, 1879, 3 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*V. elata*), redet. Суліковська А. [інв. № **1126**];
Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 1882, 14 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*V. elata*), redet. Суліковська А. [інв. № **1127**];
Україна, Львівська обл., Жидачівський р-н, смт Журавне, 6 екз. [інв. № **1139**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Прибинь, 5 екз., det. Бонковський Й. (*V. elata*), redet. Суліковська А. [інв. № **1128**];
Україна, Львівська обл., Сколівський р-н, с. Корчин, 1867, 1886 рр., 4 екз., det. Бонковський Й. (*V. elata*), redet. Суліковська А. [інв. № **1122**];
Україна, Тернопільська обл., 1 екз., det. Бонковський Й. (*V. elata*), redet. Суліковська А. [інв. № **1129**; на етикетці – «Поділля»];
Україна, Тернопільська обл., Теребовлянський р-н, м. Теребовля, 2 екз., det. Бонковський Й. (*V. elata*), redet. Суліковська А. [інв. № **1130**];
Україна, Хмельницька обл., Деражнянський р-н, с. Коричинці, ліс, 2010, 3 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В., redet [інв. № **3329**];
Україна, Чернівецька обл., м. Чернівці, лісопарк «Гарячий Урбан», ліс (бук, граб, клен), 9.09.2003, 14 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1972**];
Україна, Чернівецька обл., Новоселицький р-н, с. Чорнівка, ліс (бук, граб, дуб), 07.2003, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1954**; не вибірка];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, г. Баб'я, 1879, 4 екз., coll. Стобієцький С., det. Бонковський Й. (*V. elata*), redet. Суліковська А. [інв. № **1132**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Закопане, Татри, 1882, 11 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*V. elata*), redet. Суліковська А. [інв. № **1134**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Криниця, 17 екз., det. Бонковський Й. (*V. elata*), redet. Суліковська А. [інв. № **1131**].
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 54 екз., det. Бонковський Й. (*V. elata*), redet. Суліковська А. [інв. № **1133**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Войткова, 1 екз., det. Бонковський Й. (*V. elata*), redet. Суліковська А. [інв. № **1135**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*V. elata*), redet. Суліковська А. [інв. № **1136**].

Bulgarica cana (Held, 1836)

Україна, Івано-Франківська обл., Галицький р-н, м. Галич, 1879, 5 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **985**];
Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, с. Молодятин, 10 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **988**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Верхній Майдан, 8 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **990**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, смт Ділятин, Ланчин, правий берег долини р. Прут, 27.07.1912, 1 екз., det. (*Ruthenica filograna*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1113**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 1881, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **991**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Вовчинець, 5 екз., coll. Січ А. [інв. № **986**];
Україна, Івано-Франківська обл., Тлумацький р-н, с. Нижнів, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1014**];
Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Рибне, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **987**];
Україна, Івано-Франківська обл., Тлумацький р-н, с. Нижнів, 10 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **992**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 4 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **997**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, РЛП «Знесіння», залісений яр, 7.06.1997, 22 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1196**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Голоско, вільшаник біля струмка, 17.07.2006, 9 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2555**];
Україна, Львівська, м. Львів, Шевченківський гай, заліснений яр, 31.08.2014, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3575;** дрібний екземпляр];
Україна, Львівська обл., Бродівський р-н, с. Пеняки, 1 екз. [інв. № **993**];
Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 41 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **994**];
Україна, Львівська обл., Жидачівський р-н, смт Журавне, 1882, 19 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **995**];
Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 14 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **996**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Бібрка, 1878, 36 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1013**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Бібрка, 5 екз. [інв. № **3112**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Прибинь, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **998**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Свірж, 1878, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*Lacinaria plicata*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1012**];
Україна, Львівська обл., Сколівський р-н, с. Корчин, 4 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **989**];
Україна, Полтавська обл., Лубенський р-н, с. Мгар, ур. Мгарська Дача, дубово-грабовий ліс, мертва деревина, 27.07.2006, 3 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2373**];
Україна, Тернопільська обл., Бучацький р-н, смт Золотий Потік, 4 екз., det. Бонковський Й [інв. № **999**];
Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 1880, 16 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1000**];
Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Крутилів, заповідник «Медобори», Сліпий яр, грабовий ліс, біля струмка, 11.05.2000, 10 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1834**];
Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Личківці, заповідник «Медобори», біля г. Бохит, грабовий ліс, вапнякові відслонення, 9.05.2000, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2874**];
Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, м. Заліщики, 1 екз., det. Бонковський Й. (*Lacinaria plicata*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1011**];
Україна, Тернопільська обл., Теребовлянський р-н, м. Теребовля, 1879, 20 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1001**];
Україна, Черкаська обл., Канівський р-н, м. Канів, с. Пекарі, Канівський заповідник, ліс (граб, клен), 06.2004, 3 екз., coll. Балашов І.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2182**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, г. Баб'я, 1879, 7 екз., coll. Стобієцький С., det. Бонковський Й. [інв. № **1004**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Закопане, Татри, 1882, 8 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1003**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 2 екз., det. Бонковський Й. (*Alinda biplicata*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1010**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Криниця, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1005**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 11 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1002**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Войткова, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1006**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Перемишль, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1009**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 8 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1007**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*Bulgarica vetusta*), redet. Ліхарев І.М. [інв. № **1008**].

***Laciniaria plicata* (Draparnaud, 1801) (рис. 1, Е)**

Україна, Житомирська обл., Житомирський р-н, м. Житомир, берег річки, 12.05.2002, 25 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1856**];
Україна, Закарпатська обл., м. Ужгород, 5.07.1948, 24 екз., coll. Здун В.І., det. Здун В.І.. [інв. № **1173**];
Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, м. Виноградів, руїни замку Канків, підніжжя Чорної гори, 10.10.2014, 1 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3564**];
Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, смт Королеве, замок, 20.08.1948, 3 екз., coll. Здун В.І., det. Здун В.І. [інв. № **2596**];
Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, смт Королеве, 20.08.1948, 44 екз., coll. Здун В.І., det. Здун В.І. [інв. № **1172**];
Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, смт Королево, у наносах р. Тиса, 19.03.2015, 1 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3601;** порожня черепашка в наносах];
Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, смт Ясіня, 2.08.1948, 1 екз., coll. Здун В.І., det. Здун В.І. [інв. № **2594**];
Україна, Івано-Франківська обл., Галицький р-н, м. Галич, 1879, 37 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **947**];
Україна, Івано-Франківська обл., Косівський р-н, с. Текуче, 1881, 10 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **948**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Верхній Майдан, 1 екз., det. Бонковський Й. (*Bulgarica cana*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **972**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, смт Ворохта, 1 екз., coll. Січ А., det. (*Vestia turgida*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **973**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, смт Ділятин, Ланчин, 27.07.1912, 2 екз., det. (*Ruthenica filograna*), redet. Суліковська А. [інв. № **1115**];
Україна, Івано-Франківська обл., Тлумацький р-н, с. Нижнів, 1879, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **949**];
Україна, Кіровоградська обл., Гайворонський р-н, смт Салькове, острів на р. Південний Буг, вільшаник, 31.07.2011, 17 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3239**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 7 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **953**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Чортова скеля, 1881, 4 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **954**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 167 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **955**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 85 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **956**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Винниківський лісопарк, кленово-вільховий ліс біля струмка, 6.07.1997, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2886**; редукована середня палатальна складка];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Снопківський парк, клен, каштан та ін., на стовбурах, 5.08.1996, 22 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2887**; 1 черепашка депігментована];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Софіївка, 3.04.1894, 46 екз., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2895**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Винниківський лісопарк, вздовж струмка, що тече до Винниківського озера, 3.07.2013, 22 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3523**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Шевченківський гай, заліснений яр, 31.08.2014, 9 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3573**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Винниківський лісопарк, Чортові Скелі, скелі в лісі, 23.05.2016, 7 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3902**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Драгоманова, палісадники, 6.09.2016, 29 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3917**];
Україна, Львівська обл., Бродівський р-н, с. Пеняки, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **950**];
Україна, Львівська обл., Бродівський р-н, с. Пеняки, 2 екз., det. (*Alinda biplicata*), redet. Суліковська А. [інв. № **983**];
Україна, Львівська обл., Бродівський р-н, с. Підгірці, 3 екз., det. Суліковська А. [інв. № **1152**];
Україна, Львівська обл., Жидачівський р-н, смт Журавне, 1882, 41 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **951**];
Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, м. Дубляни, парк Львівського національного аграрного університету, 4.10.2018, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4267;** 1 черепашка депігментована];
Україна, Львівська обл., Жовківський, м. Жовква, провулок біля перехрестя вул. Васильянської та Коновальця, присадибна ділянка, 30.04.2019, 22 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4319**];
Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 30 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **952**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Прибинь, 12 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **957**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Свірж, 1878, 76 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **958**];
Україна, Миколаївська обл., Первомайський р-н, с. Мигія, 9.08.2011, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3235**];
Україна, Миколаївська обл., Первомайський р-н, Мигейський каньйон, заплавний ліс, підстилка, 22.04.1995, 5 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1160**];
Україна, Полтавська обл., Лубенський р-н, с. Мгар, ур. Мгарська Дача, дубово-грабовий ліс, мертва деревина, 27.07.2006, 2 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2372**];
Україна, Полтавська обл., Миргородський р-н, с. Попівка, грабово-дубовий ліс, мертва деревина, 9.08.2006, 1 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2408**];
Україна, Тернопільська обл., Бучацький р-н, м. Бучач, 15 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **959**];
Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 1880, 58 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **960**];
Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 1880, 40 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **961**];
Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Крутилів, заповідник «Медобори», Сліпий яр, грабовий ліс, біля струмка, 11.05.2000, 30 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1832**];
Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Личківці, заповідник «Медобори», біля г. Бохит, грабовий ліс, вапнякові відслонення, 9.05.2000, 17 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2873**];
Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, м. Заліщики, 52 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **962**];
Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, с. Іване-Золоте, 119 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **963**];
Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, с. Касперівці, 8 екз. [інв. № **1187**];
Україна, Тернопільська обл., Монастириський р-н, с. Маркова, 9 екз. [інв. № **984**];
Україна, Тернопільська обл., Монастириський р-н, с. Маркова, 1 екз., det. (*Bulgarica cana*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1112**];

Україна, Тернопільська обл., Теребовлянський р-н, м. Теребовля, 13 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **964**];
Україна, Хмельницька обл., Деражнянський р-н, с. Коричинці, ліс, 2010, 7 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3335**];
Україна, Хмельницька обл., Дунаєвецький р-н, с. Морозів, 22.04.2010, 11 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3325**];
Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, ур. Ружичанський ліс, у лісі, 17.08.2010, 5 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3404**]
Україна, Хмельницька обл., Чемеровецький р-н, с. Івахнівці, 22.04.2010, 3 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3337**];
Україна, Хмельницька обл., Чемеровецький, с. Романівка, 20.10.2010, 3 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3374**];
Україна, Черкаська обл., Канівський р-н, м. Канів, с. Пекарі, Канівський заповідник, ліс (граб, клен), 06.2004, 65 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2187**];
Україна, Черкаська обл., Канівський р-н, м. Канів, Канівський заповідник, ліс біля Дніпра, на кам'яній кладці, 22.05.2019, 43 екз., coll. Савчук С.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4321**];
Україна, Чернівецька обл., м. Чернівці, лісопарк «Гарячий Урбан», 11.06.2005, 1 екз., coll. Мелещук Л.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3043**; у гнізді *Turdus merula*];
Україна, Чернівецька обл., м. Чернівці, г. Цецин, ліс (переважно клен), 10.09.2003, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1967**];
Україна, Чернівецька обл., Новоселицький р-н, с. Чорнівка, ліс (бук, граб, дуб), 07.2003, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1956**; не вибірка];
Молдова, регіон Орхей, с. Сахарна, резерват Сахарна, каньйон р. Сахарна, 3.08.2005, 25 екз., coll. Сон М.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2168**].
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 73 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **967**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків (Воля Юстовська), 1 екз. [інв. № **966**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Криниця, 160 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **965**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Поремба, 50 екз., coll. Дідушицький, det. Суліковська А. [інв. № **974**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Войткова, 6 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **969**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, 48 екз. [інв. № **968**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Перемишль, 32 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **971**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 152 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **970**].

Alinda biplicata (Montagu, 1803)

Примітка: в одному з попередніх каталогів (Сверлова, 2004) та в музейній колекції фігурує під родовою назвою *Balea*.

Німеччина, земля Тюрінгія, м. Єна, околиці міста, 1879, 1 екз., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1159**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Закопане, Татри, 8 екз. [інв. № **976**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, Воля Юстовська, 1 екз. [інв. № **980**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 23 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **981**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, ок. м. Кракова (Хельмек), 32 екз. [інв. № **975**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Кшешовіце, 1867, 16 екз. [інв. № **977**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Криниця, 57 екз. [інв. № **978**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 6 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **979**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Кросно, руїни замку Одрикон, 2 екз., coll. Січ А. [інв. № **1111**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 12 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **982**];
Чехія, Південночеський край, м. Чеське Будейовіце, парк Струмовка, вологі, затінені місця, 17.10.2005, 13 екз., coll. Годунько Р.Й., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4625**].

Alinda fallax (Rossmässler, 1836)

Примітка: в одному з попередніх каталогів (Сверлова, 2004) та в музейній колекції фігурує під родовою назвою *Balea*.

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Верхній Майдан, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **931**];
Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Рибне, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **930**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Войткова, 2 екз. [інв. № **935**].

Alinda stabilis (L. Pfeiffer, 1847)

Примітка: в одному з попередніх каталогів (Сверлова, 2004) та в музейній колекції фігурує під родовою назвою *Balea*.

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, смт Королеве, 12.08.1948, 1 екз., coll. Здун В.І., det. Здун В.І. [інв. № **2592**];
Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Ділове, Карпатський біосферний заповідник, ур. Кузій, буковий ліс, 06.2010, 2 екз., coll. Канарський Ю., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3125**];
Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Кваси, ур. Кевелів, 3.08.1948, 1 екз., coll. Здун В.І., det. Здун В.І. [інв. № **2591**];
Україна, Закарпатська обл., Тячівський р-н, с. Крива, 21.08.1948, 3 екз., coll. Здун В.І., det. Здун В.І. [інв. № **1183**];
Україна, Закарпатська обл., Тячівський р-н, с. Мала Уголька, Карпатський біосферний заповідник, Угольське від-ня, буковий ліс, 2.07.2003, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1906**; не вибірка];
Україна, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, смт Верховина, 08.1867, 2 екз., det. Бонковський Й. (*A. fallax*), redet. Ліхарев І.М. [інв. № **919**];
Україна, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, смт Верховина, 1881, 15 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **939**];
Україна, Івано-Франківська обл., Галицький р-н, м. Галич, 1879, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **940**];
Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, с. Воскресинці, 9 екз., det. (*A. fallax*), redet. Ліхарев І.М. [інв. № **920**];
Україна, Івано-Франківська обл., Косівський р-н, с. Текуче, 1881, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*A. fallax*), redet. Ліхарев І.М. [інв. № **921**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, Чорногора, 2 екз., det. Бонковський Й. (*A. fallax*), redet. Ліхарев І.М. [інв. № **922**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Верхній Майдан, 1 екз., coll. Січ А. [інв. № **944**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, смт Ворохта, 3 екз., coll. Січ А. [інв. № **942**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 1881, 30 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **943**];
Україна, Івано-Франківська обл., Рожнятівський р-н, с. Осмолода, 5 екз., det. (*A. fallax*), redet. Суліковська А. [інв. № **932**];
Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Павлівка, ліс, 12.07.2002, 1 екз., coll. Кирпан С.П., det. Кирпан С.П. [інв. № **1389**];
Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Рибне, 1 екз., coll. Січ А. [інв. № **941**];
Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Рибне, ліс, 4.06.2002, 2 екз., coll. Кирпан С.П., det. Кирпан С.П. [інв. № **1385**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тлумацький р-н, с. Нижнів, 7 екз., det. (*A. fallax*), redet. Ліхарев І.М. [інв. № **925**];
Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 1882, 96 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **945**];
Україна, Львівська обл., Жидачівський р-н, смт Журавне, 2 екз., det. Бонковський Й. (*A. fallax*), redet. Ліхарев І.М. [інв. № **923**];
Україна, Львівська обл., Сколівський р-н, с. Корчин, 11 екз. [інв. № **1190**];
Україна, Львівська обл., Сколівський р-н, с. Тухля, 1 екз., coll. Січ А. [інв. № **946**];
Україна, Львівська обл., Стрийський р-н, смт Моршин, дубово-грабовий ліс, 14.08.1998, 7 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1197**];
Україна, Тернопільська обл., Бучацький р-н, смт Золотий Потік, 1 екз., det. (*A. fallax*), redet. Ліхарев І.М. [інв. № **924**];
Україна, Тернопільська обл., Монастириський р-н, с. Маркова, 2 екз., det. (*A. fallax*), redet. Суліковська А. [інв. № **933**];
Україна, Чернівецька обл., м. Чернівці, лісопарк «Гарячий Урбан», ліс (бук, граб, клен), 9.09.2003, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1969**];
Україна, Чернівецька обл., м. Чернівці, г. Цецин, буковий ліс, 10.09.2003, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2998**;];
Україна, Чернівецька обл., Вижницький р-н, с. Долішній Шепіт, хвойний ліс, 07.2003, 2 екз., coll. Федотова О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1973**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Криниця, 6 екз., det. Бонковський Й. (*A. fallax*), redet. Ліхарев І.М. [інв. № **929**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Криниця, 26 екз., det. Бонковський Й. (*A. fallax*), redet. Суліковська А. [інв. № **937**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 3 екз., det. (*A. fallax*), redet. Ліхарев І.М. [інв. № **928**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 2 екз., det. (*A. fallax*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **938**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Войткова, 9 екз., det. (*A. fallax*), redet. Суліковська А. [інв. № **934**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, 10 екз., det. (*A. fallax*), redet. Ліхарев І.М. [інв. № **926**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Перемишль, 2 екз., det. Бонковський Й. (*A. fallax*), redet. Суліковська А. [інв. № **1110**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 10 екз., det. (*A. fallax*), redet. Ліхарев І.М. [інв. № **927**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 38 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*A. fallax*), redet. Суліковська А. [інв. № **936**].

Родина Punctidae

Punctum pygmaeum (Draparnaud, 1801)

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Ділове, Карпатський біосферний заповідник, ур. Кузій, буковий ліс, 1.07.2003, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2949**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 5 екз., det. (*Pyramidula rupestris*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **558**];
Україна, Івано-Франківська обл., Рожнятівський р-н, с. Осмолода, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **557**];
Україна, Крим, м. Ялта, дубовий ліс, під стовбурами дерев, 21.05.2006, 3 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2467**];
Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, між г. Бешик-Тау і г. Тепе-Кермен, листяний ліс у балці, 13.05.2011, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3149**];

Україна, Луганська обл., Станично-Луганський р-н, ок. с. Вільхове (ст. Ілієнко), біостанція Луганського нац. педаг. ун-ту, ліс на березі р. Деркул, 29.08.2006, 31 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2344**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **549**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Винниківський лісопарк, Чортові Скелі, буковий ліс, скельні відслонення, 9.10.2013, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3501**];

Україна, Львівська, м. Львів, регіональний ландшафтний парк «Знесіння», біля ставка, 24.06.2012, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3517;** порожні черепашки у грунті на березі ставка];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 1882, 7 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **551**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Буський, с. Руда, 1877, 5 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **553**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Бібрка, 1878, 9 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **552**];

Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, смт Івано-Франкове, заповідник «Розточчя», ур. Заливки, узлісся, у грунті, 15.04.1998, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2974**];

Україна, Полтавська обл., Миргородський р-н, с. Попівка, грабово-дубовий ліс, 9.08.2006, 21 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2419**];

Україна, Полтавська обл., Шишацький р-н, смт Шишаки, листяний ліс на схилах, підстилка, 24.07.2006, 9 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2374**];

Україна, Тернопільська обл., 4 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **555**; на етикетці – «Поділля»];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 15 екз. [інв. № **554**];

Україна, Черкаська обл., Канівський р-н, м. Канів, с. Пекарі, Канівський заповідник, ліс (граб, клен), підстилка, 06.2004, 94 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2178**];

Україна, Черкаська обл., Канівський р-н, м. Канів, с. Пекарі, Канівський заповідник, ліс (граб, клен), підстилка, 2005, 36 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2184**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 11 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **559**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 10 екз. [інв. № **560**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Войткова, 1 екз. [інв. № **561**].

Родина Discidae

***Discus perspectivus* (Megerle von Mühlfeld, 1816)**

Україна, Івано-Франківська обл., Косівський р-н, с. Текуче, 1881, 6 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **589**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Вовчинець, 1 екз., coll. Січ А. [інв. № **590**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Винниківський лісопарк, вапнякові відслонення в лісі поблизу струмка, 29.07.2013, 54 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3520**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, м. Борислав, 1 екз. [інв. № **1899**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 1882, 35 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **588**];

Україна, Львівська обл., Сколівський р-н, с. Орів, посадка дугласії, 6.06.2008, 3 екз., coll. Яворницький В.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3121**];

Україна, Тернопільська обл., Монастириський р-н, с. Маркова, 5 екз. [інв. № **591**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Войткова, 18 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **593**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 46 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **592**].

***Discus rotundatus* (O.F.Müller, 1774)**

Україна, Вінницька обл., м. Вінниця, лісопарк, 11.06.2002, 1 екз., coll. Кирпан С.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1852**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Стрийський парк, під стовбуром, 30.08.1994, 34 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **618**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Софіївка, рештки деревної рослинності, 31.03.1999, 25 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **829**; нетипове забарвлення частини вибірки (черепашки без плям)];

Україна, Львівська обл., м. Львів, парк «Залізна Вода», 1.05.2006, 10 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2858**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Голоско, біля вул. Винниця, вільшаник біля струмка, 28.09.2010, 8 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3240**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Винниківський лісопарк, вздовж струмка, що тече до Винниківського озера, 3.07.2013, 31 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3521**];

Україна, Львівська обл., Бродівський р-н, с. Пеняки, 8 екз. [інв. № **581**];

Україна, Львівська обл., Жидачівський р-н, смт Журавне, 1882, 10 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **579**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Свірж і с. Романів, 1878, 40 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **580**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 1880, 27 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **584**];

Україна, Тернопільська обл., Монастириський р-н, с. Маркова, 1 екз. [інв. № **578**];

Україна, Тернопільська обл., Теребовлянський р-н, м. Теребовля, 1879, 8 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **583**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 5 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **587**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, с. Тенчинек, руїни замку, 1 екз., coll. Січ А. [інв. № **582**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **586**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 5 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **585**];

Чехія, Південночеський край, м. Чеське Будейовіце, парк Струмовка, вологі, затінені місця, 17.10.2005, 1 екз., coll. Годунько Р.Й., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4626**].

***Discus ruderatus* (Férussac, 1821)**

Україна, Донецька обл., Слов'янський р-н, с. Маяки, НПП «Святі гори», діброва, підстилка, 29.04.2005, 3 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2150**];

Україна, Донецька обл., Шахтарський р-н, с. Грабове, байрачний ліс, 5.11.2007, 20 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2691**];

Україна, Закарпатська обл., Ужгородський р-н, с. Велика Добронь, Великодобронський ліс, 6.03.2016, 3 екз., coll. Обедніна І.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3914**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, Чорногора, 9 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **570**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, смт Ворохта, 2 екз., coll. Січ А. [інв. № **569**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, ур. Ружичанський ліс, у лісі, 14.04.2009, 2 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3386**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, ур. Ружичанський ліс, 2010, 1 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3314**];

Україна, Крим, Ангарський перевал, приблизно 800-900 м н.р.м., буково-грабовий ліс, 23.05.2006, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2568**];

Україна, Крим, с. Ізобільне, Кримське заповідно-мисливське господарство, кордон Узень-Баш, 14.05.1989, 1 екз., coll. Король Е.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2316**];

Україна, Крим, Чатирдаг, південний схил, 900-1000 м н.р.м., буковий ліс, 14.05.2006, 6 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2692**];
Україна, Луганська обл., Антрацитівський р-н, смт Хрустальне, долина р. Хрустальна, заплавний ліс, 24.10.2008, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2640**];
Україна, Луганська обл., Антрацитівський р-н, смт Боково-Платове, байрачний ліс, 24.10.2008, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2645**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Снопківський парк, в яру, 26.09.1994, 9 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **616**];
Україна, Львівська обл., Бродівський р-н, с. Пеняки, 16 екз. [інв. № **565**];
Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 4 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **563**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Бібрка, 1878, 11 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **564**];
Україна, Львівська обл., Сколівський р-н, с. Гребенів, 1 екз. [інв. № **577**];
Україна, Полтавська обл., Зінківський р-н, ок. с. Опішня (с. Діброва), дубовий ліс, підстилка і мертва деревина, 5.08.2006, 7 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2412**];
Україна, Полтавська обл., Лубенський р-н, с. Мгар, ур. Мгарська Дача, дубово-грабовий ліс, мертва деревина, 27.07.2006, 1 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2387**];
Україна, Тернопільська обл., Бучацький р-н, м. Бучач, 16 екз. [інв. № **566**];
Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 1880, 5 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **567**];
Україна, Тернопільська обл., Монастириський р-н, с. Маркова, 3 екз., coll. Ломницький [інв. № **571**];
Україна, Тернопільська обл., Теребовлянський р-н, м. Теребовля, 1879, 3 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **568**];
Білорусь, Гродненська обл., Новогрудський р-н, Нянків, 1879, 72 екз. [інв. № **1879**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, г. Баб'я, 15 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **573**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Закопане, Татри, 1882, 3 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **575**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **574**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 26 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **576**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, 1879, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **572**];
Росія, Московська обл., Ногінський р-н, м. Ногінськ, 1.07.1998, 9 екз., coll. Сверлов В.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **617**];
Росія, Свердловська обл., м. Єкатеринбург, ботсад УрО РАН, зарості черемхи, тополі біля струмка, 9.05.2004, 6 екз., coll. Гребенников М.Е., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1993**].

Родина Euconulidae

Euconulus fulvus (O.F.Müller, 1774)

Україна, Волинська обл., м. Луцьк, берег р. Сапаліївка, 19.06.2008, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2570**];
Україна, Дніпропетровська обл., Новомосковський р-н, с. Андріївка, Присамарський біостаціонар, штучні білоакацієві насадження, 07.2004, 12 екз., coll. Кульбачко Ю.Л., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2088**];
Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, с. Молодятин, 10 екз. [інв. № **1726**];
Україна, Івано-Франківська обл., Косівський р-н, с. Текуче, 9 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1727**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, Чорногора, верхня межа лісу, 1881, 14 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1724**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Кремінці (Татарів), 1 екз., coll. Січ А. [інв. № **1715**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1725**];

Україна, Крим, Чатирдаг, яйла на південному схилі, 1200 м н.р.м., під камінням, 14.05.2006, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2824**];

Україна, Крим, смт Гурзуф, Ялтинський гірсько-лісовий заповідник, буково-сосновий ліс, 09.1997, 2 екз., coll. Капрусь І.Я., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1272**];

Україна, Крим, м. Ялта, дубовий ліс, під стовбурами дерев, 21.05.2006, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2468**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, печерне місто Чуфут-Кале, ліс під городищем, 22.05.2010, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3061**];

Україна, Луганська обл., Станично-Луганський р-н, ок. с. Вільхове (ст. Ілієнко), біостанція Луганського нац. педаг. ун-ту, ліс на березі р. Деркул, 29.08.2006, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2348**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 5 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1718**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Винниківський лісопарк, Чортові Скелі, буковий ліс, скельні відслонення, 9.10.2013, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3502**];

Україна, Львівська обл., Городоцький р-н, с. Бартатів, 4 екз. [інв. № **1720**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 1882, 5 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1719**];

Україна, Львівська обл., Золочівський р-н, м. Золочів, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1723**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 16 екз. [інв. № **1722**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Бібрка, 1878, 17 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1721**];

Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, смт Івано-Франкове, заповідник «Розточчя», ур. Заливки, узлісся, у грунті, 15.04.1998, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2976**];

Україна, Полтавська обл., Миргородський р-н, м. Миргород, курортна зона, вздовж р. Хорол, 7.08.2006, 1 екз., coll. Балашов І.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2392**];

Україна, Полтавська обл., Шишацький р-н, смт Шишаки, заплава р. Псел, підстилка, 2.08.2006, 4 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2399**];

Україна, Тернопільська обл., 17 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1717**; на етикетці – «Поділля»];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 14 екз. [інв. № **1716**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Личківці, заповідник «Медобори», грабовий ліс, вапнякові відслонення, 9.05.2000, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1827**];

Україна, Черкаська обл., Канівський р-н, м. Канів, с. Пекарі, Канівський заповідник, ліс (граб, клен), підстилка, 2005, 18 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2180**];

Україна, Чернівецька обл., м. Чернівці, г. Цецин, буковий ліс, 10.09.2003, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2989**];

Україна, Чернівецька обл., Новоселицький р-н, с. Чорнівка, 07.2003, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2852**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 8 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1728**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 7 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1729**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Войткова, 5 екз. [інв. № **1732**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, 1879, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1731**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 10 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1730**];

Росія, Московська обл., Ногінський р-н, м. Ногінськ, берег р. Чорноголовка, вільха, береза, 13.07.2002, 7 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1894**].

Родина Ariophantidae

***Megaustenia siamensis* (Haines, 1855)**

Лаос, провінція В'єнтьян, м. Ванг-В'єнг (Vang Vieng), сухий схил, 7-9.11.2015, 2 екз., coll. Мельник І., det. (*Megaustenia* cf. *praestans*), redet Сверлова Н.В. [інв. № **4455**].

Родина Milacidae

***Tandonia kusceri* (H.Wagner, 1931)**

Україна, Одеська, м. Одеса, вул. Тениста, буд. № 2, сад, 29.06.1999, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3644;** 1 внутрішня черепашка].

Родина Gastrodontidae

***Zonitoides nitidus* (O.F.Müller, 1774)**

Україна, Вінницька обл., м. Вінниця, острів, 11.06.2002, 2 екз., coll. Кирпан С.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1846**];

Україна, Волинська обл., Любешівський р-н, с. Велика Глуша, 5 екз. [інв. № **1858**];

Україна, Дніпропетровська обл., м. Дніпро (раніше – Дніпропетровськ), парк біля університету, 15.06.2002, 3 екз., coll. Кирпан С.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1844**];

Україна, Донецька обл., м. Донецьк, берег р. Кальміус, , 16.07.1987, 1 екз., coll. Тимошенко Є.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3459**];

Україна, Донецька обл., м. Донецьк, Путилівський парк, берег ставка, заболочена лука, 5.06.2005, 21 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2149**];

Україна, Донецька обл., ок. м. Краматорськ (смт Біленьке), р. Біленька, 15-16.06.2008, 4 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3007**];

Україна, Донецька обл., Володарський р-н, Український степовий заповідник, філіал «Кам'яні Могили», заплава р. Каратиш, зарості очерету, 15.09.2006, 19 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3004**];

Україна, Донецька обл., Слов'янський р-н, м. Святогірськ (кол. Слов'яногірськ), НПП «Святі гори», долина р. Сіверський Донець, заплавний ліс, 3.10.2009, 23 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2844**];

Україна, Донецька обл., Слов'янський р-н, м. Святогірськ (кол. Слов'яногірськ), НПП «Святі гори», заплавний ліс, береги заболоченої стариці, 8.10.2006, 13 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3013**];

Україна, Донецька обл., Слов'янський р-н, с. Стародубівка, дубовий ліс, 18.08.2011, 18 екз., coll. Мартинов Вч.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3254**];

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, с. Веряця, у наносах р. Тиса, , 14.03.2015, 16 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3599;** порожні черепашки в наносах];

Україна, Закарпатська обл., Мукачівський р-н, с. Павшин, ур. Острош, заболочений вільшаник, 28.04.2004, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2162**];

Україна, Закарпатська обл., Ужгородський р-н, с. Велика Добронь, Великодобронський ліс, 6.03.2016, 2 екз., coll. Обедніна І.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3915**];

Україна, Закарпатська обл., Ужгородський р-н, с. Руські Геївці, ур. Переш, заплавний ліс, 27.04.2004, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2159**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, схили балок, що виходять до Каховського водосховища, чагарникові зарості та рідколісся, 5.03.2017, 4 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4034**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Маячка, ур. Маячанська балка, на дні балки пересохла р. Маячка і деревні насадже, 7.04.2017, 78 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4113**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Скельки, ур. Басанька; у балці, на межі байрачного лісу (дно) і степу (схили), 22.03.2017, 63 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4033**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Широке, надзаплавні тераси р. Карачекрак, остепнені ділянки, що чергуються з рідколіссям, 17.03.2017, 6 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4037**];

Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, м. Коломия, 1881, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **793**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Верхній Майдан, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **797**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, смт Ділятин, 1881, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **796**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 1881, 6 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **795**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Павлівка, 5.05.2002, 9 екз., coll. Кирпан С.П., det. Кирпан С.П. [інв. № **1851**];

Україна, Луганська обл., Антрацитівський р-н, смт Боково-Платове, байрачний ліс, 24.10.2008, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2668**];

Україна, Луганська обл., Краснодонський р-н, с. Верхньодеревечка, долина р. Деревечка, 26.10.2008, 2 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2666**];

Україна, Луганська обл., Міловський р-н, с. Криничне, Луганський заповідник, філіал «Стрільцівський степ», 16.05.2009, 3 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3032**];

Україна, Луганська обл., Міловський р-н, с. Криничне, Луганський заповідник, філіал «Стрільцівський степ», заплава р. Черепаха, 16.05.2009, 3 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3251**];

Україна, Луганська обл., Свердловський р-н, смт Бірюкове, заплавна лука, зарості терену, 25.10.2008, 2 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3034**];

Україна, Луганська обл., Станично-Луганський р-н, ок. с. Вільхове (ст. Ілієнко), біостанція Луганського нац. педаг. ун-ту, ліс на березі р. Деркул, 29.08.2006, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2328**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 18 екз. [інв. № **785**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Винниківський лісопарк, вздовж струмка, що тече до Винниківського озера, 3.07.2013, 8 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3526**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Театральна, буд. № 18, рокарій на подвір'ї Державного природознавчого музею НАНУ, 24.04.2014, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3685**];

Україна, Львівська обл., Городоцький р-н, м. Городок, 1881, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **798**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 7 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **788**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, м. Трускавець, мішаний ліс, біля струмка, 3.07.1997, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1195**];

Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, м. Рава-Руська, 4 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **791**];

Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, м. Рава-Руська, 4 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **794**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 11 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **789**];

Україна, Львівська обл., Миколаївський р-н, м. Миколаїв, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **784**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Бібрка і м. Перемишляни, 1878, 4 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **786**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Добряничі, 4 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **787**];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, смт Щирець, 16 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **790**];

Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, с. Скоморохи, 1 екз., det. Бонковський Й. (*Z. excavatus*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **782**];

Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, с. Скоморохи, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **783**];

Україна, Миколаївська обл., Єланецький р-н, с. Калинівка, заповідник «Єланецький степ», балка Роза, вологе дно балки, 13.05.1998, 6 екз., coll. Різун В.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **805**];

Україна, Миколаївська обл., Первомайський р-н, с. Чаусове, долина р. Південний Буг, 7.08.2011, 2 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3256**];

Україна, Одеська обл., м. Одеса, Тещин міст, 15.08.2000, 2 екз., coll. Сон М.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3669**];

Україна, Полтавська обл., Лубенський р-н, с. Мгар, ур. Мгарська Дача, грабово-дубовий ліс, вздовж струмка, 27.07.2006, 30 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2383**];

Україна, Полтавська обл., Миргородський р-н, м. Миргород, курортна зона, вздовж р. Хорол, 7.08.2006, 17 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2395**];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, м. Заліщики, 1879, 8 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **792**];

Україна, Хмельницька обл., Дунаєвецький р-н, с. Морозів, 2010, 1 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3385**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, Гречани, .07.2010, 12 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3310**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, Гречани, на схилі біля р. Південний Буг, .07.2010, 1 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3339**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, ур. Ружичанський ліс, у лісі біля озера, 2010, 6 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3377**];

Україна, Черкаська обл., Канівський р-н, м. Канів, с. Пекарі, Канівський заповідник, Меланчин яр, 06.2004, 11 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2196**];

Польща, Велькопольське (кол. Познанське) в-во, ок. м. Познань (Піотрово), 8 екз. [інв. № **800**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 12 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **799**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Войткова, 7 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **804**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, 1879, 25 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **801**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 35 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **802**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Перемишль, 20 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **803**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), с. Арені, вище с. Арені по дорозі в с. Хачик, відкритий кам'янистий схил, 1329 м н.р.м., 10.05.2016, 1 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3831**];

Росія, Московська обл., Ногінський р-н, м. Ногінськ, берег р. Чорноголовка, вільха, береза, 12.07.2002, 50 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1895**].

Родина Zonitidae

Vitrea contortula (Krynicki, 1837) (рис. 6, Г)

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), монастир Ваганаванк, вологий листяний ліс на крутому схилі біля струмка, 18.09.2019, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4551**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Кармракар, листяний ліс, 1410 м н.р.м., 8.05.2016, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3735**].

***Vitrea contracta* (Westerlund, 1871)**

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, між г. Бешик-Тау і г. Тепе-Кермен, листяний ліс у балці, 13.05.2011, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3150**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Винниківський лісопарк, Чортові Скелі, буковий ліс, 2.06.1996, 11 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1281**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Винниківський лісопарк, Чортові Скелі, буковий ліс, скельні відслонення, 9.10.2013, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3508**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*V. crystallina*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1810**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Вікно, заповідник «Медобори», Франкові скелі, ялівець, 7.05.2000, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1822**];

Україна, Черкаська обл., Канівський р-н, с. Хмільна, Хмілянський яр, підстилка, 27.06.2005, 2 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2181**];

Україна, Чернівецька обл., Кельменецький р-н, с. Комарів, берег р. Дністер, 21.08.2000, 1 екз., coll. Шрубович Ю.Ю., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1817**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 3 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1738**].

***Vitrea crystallina* (O.F.Müller, 1774)**

Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, с. Воскресинці, 2 екз. [інв. № **1677**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, Чорногора, 3 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1675**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1676**;];

Україна, Івано-Франківська обл., Рожнятівський р-н, с. Осмолода, 1 екз., det. Бонковський Й. (*V. subrimata*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1734**];

Україна, Луганська обл., Лутугинський р-н, с. Першозванівка, долина р. Луганчик, 26.10.2008, 2 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2658**];

Україна, Луганська обл., Станично-Луганський р-н, ок. с. Вільхове (ст. Ілієнко), біостанція Луганського нац. педаг. ун-ту, ліс на березі р. Деркул, 29.08.2006, 10 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2346**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 2 екз., det. Бонковський Й. (*V. contracta*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1201**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 3 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1671**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 2 екз. [інв. № **1672**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 12 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1674**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, ст. Підмонастир, 17 екз. [інв. № **1673**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Свірж, 1878, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1687**];

Україна, Тернопільська обл., Борщівський+Заліщицький р-н, с. Кудринці, с. Городок, 5 екз. [інв. № **1679**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 4 екз. [інв. № **1678**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Личківці, заповідник «Медобори», біля г. Бохит, грабовий ліс, вапнякові відслонення, 9.05.2000, 20 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2928**];

Україна, Тернопільська обл., Монастириський р-н, с. Маркова, 1 екз. [інв. № **1680**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 6 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1682**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 10 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1683**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Войткова, 11 екз. [інв. № **1686**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Войткова, 1 екз., det. (*V. contracta*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1737**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, 1879, 5 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1684**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 7 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1685**].

Vitrea diaphana (Studer, 1820)

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Ділове, Карпатський біосферний заповідник, ур. Кузій, буковий ліс, 1.07.2003, 14 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2954**];
Україна, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, смт Верховина, 5 екз. [інв. № **1695**];
Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, с. Воскресинці, 2 екз. [інв. № **1699**];
Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, с. Молодятин, 1 екз. [інв. № **1700**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, Чорногора, 1881, 17 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1694**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Кремінці (Татарів), 2 екз., coll. Січ А. [інв. № **1693**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 21 екз. [інв. № **1698**];
Україна, Івано-Франківська обл., Рожнятівський р-н, с. Осмолода, 2 екз. [інв. № **1701**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, 5 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1689**];
Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, м. Борислав, 2 екз. [інв. № **1697**];
Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 1882, 16 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1688**];
Україна, Львівська обл., Жидачівський р-н, смт Журавне, 1 екз. det. Бонковський Й. [інв. № **1690**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Бібрка, 1878, 3 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1691**];
Україна, Львівська обл., Сколівський р-н, с. Корчин, 3 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1692**];
Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, с. Устечко, 22 екз. [інв. № **1696**];
Україна, Тернопільська обл., Монастириський р-н, с. Маркова, 3 екз. [інв. № **1702**];
Україна, Чернівецька обл., м. Чернівці, лісопарк «Гарячий Урбан», ліс (переважно бук, граб, клен), 9.09.2003, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2993**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Закопане, Татри, 1 екз. [інв. № **1704**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 14 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1703**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 42 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1705**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Войткова, 5 екз. [інв. № **1706**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, 4 екз. [інв. № **1708**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 29 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1707**].

Vitrea pygmaea (Boettger, 1880)

Україна, Крим, смт Гурзуф, Ялтинський гірсько-лісовий заповідник, буково-сосновий ліс, 09.1997, 2 екз., coll. Капрусь І.Я., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1273**];
Україна, Крим, Чатирдаг, яйла, південний схил, 1200 м н.р.м., під камінням, 14.05.2006, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2479**];
Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), ок. м. Капан, с. Норашенік, південно-західна частина Арцванікського хвостосховища, узбіччя дороги, 839 м н.р.м., 7.05.2016, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3726**].

Vitrea subrimata (Reinhardt, 1871)

Примітка: до недавнього часу ми вважали цей вид відсутнім на території України. Усі переглянуті нами матеріали, визначені раніше як *V. subrimata*, при перевірці виявилися черепашками молодих особин *V. crystallina* або *Oxychilus inopinatus* (Сверлова, 2006). Проте

при перегляді сировинних матеріалів з ур. Кузій була виявлена 1 черепашка, що відповідає наявним у літературі описам та зображенням *V. subrimata*.

Україна, Закарпатська обл., Тячівський р-н, с. Мала Уголька, Карпатський біосферний заповідник, біля р. Уголька, буковий ліс, 2.07.2003, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3131**].

***Vitrea transsylvanica* (Clessin, 1877)**

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Ділове, Карпатський біосферний заповідник, ур. Кузій, буковий ліс, 1.07.2003, 13 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2953**];

Україна, Івано-Франківська обл., Верховинський+Коломийський р-н, смт Верховина, с. Молодятин, 4 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1710**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, Чорногора, 3 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1709**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, м. Борислав, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1712**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 3 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1711**];

Україна, Львівська обл., Сколівський р-н, с. Орів, посадка дугласії, 6.06.2008, 2 екз., coll. Яворницький В.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3124**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 8 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1713**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1714**].

***Aegopinella minor* (Stabile, 1864)**

Україна, Дніпропетровська обл., Новомосковський р-н, с. Андріївка, Присамарський біостаціонар, байрачний ліс, 07.2003, 12 екз., coll. Кульбачко Ю.Л., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1988**];

Україна, Донецька обл., смт Комишуваха, ліс, 16.11.2008, 7 екз., coll. Агеєва Л.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2610**];

Україна, Донецька обл., с. Старорайське, ліс, підстилка, 6.12.2008, 7 екз., coll. Агеєва Л.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2613**];

Україна, Донецька обл., с. Старорайське, ясеневий ліс, 10.2008, 23 екз., coll. Агеєва Л.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2614**];

Україна, Донецька обл., Артемівський р-н, с. Привілля, байрачний ліс (дуб, клен), 17.04.2010, 2 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3655**];

Україна, Донецька обл., Слов'янський р-н, с. Богородичне, заплавний ліс, 10.08.2011, 3 екз., coll. Мартинов Вч.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3654**];

Україна, Донецька обл., Слов'янський р-н, с. Маяки, околиці НПП «Святі гори», діброва, 3.05.2005, 2 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2144**];

Україна, Донецька обл., Шахтарський р-н, с. Грабове, байрачний ліс, 5.11.2007, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3001**];

Україна, Донецька обл., Ясинуватський р-н, с. Мінеральне, байрачний ліс, 18.04.2010, 2 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3259**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Донецька обл., Ясинуватський р-н, м. Ясинувата, дубово-ясенева байрачна діброва, 2.10.2004, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2125**];

Україна, Запорізька обл., м. Запоріжжя, парк «Дубова роща», лісонасадження, що чергуються з відкритими ділянками, 20.04.2017, 37 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4120**];

Україна, Запорізька обл., Якимівський р-н, с. Богатир (Алтагир), ур. Алтагирський ліс, старі лісонасадження на узбережжі Молочного лиману, 27.04.2017, 34 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4119**];

Україна, Івано-Франківська обл., Галицький р-н, с. Бовшів, г. Касова, відкритий схил біля підніжжя, 14.12.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4585**];

Україна, Крим, с. Ізобільне, Кримське заповідно-мисливське господарство, кордон Узень-Баш, 14.05.1989, 2 екз., coll. Король Е.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2321**];

Україна, Крим, с. Орлине, буково-грабовий ліс, під стовбурами дерев, 14.05.2010, 3 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3092**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, між г. Бешик-Тау і г. Тепе-Кермен, листяний ліс у балці, 13.05.2011, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3151**];

Україна, Луганська обл., Антрацитівський р-н, с. Вишневе, заплава р. Вишневецька, заплавний ліс, 24.10.2008, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3665;** анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Луганська обл., Антрацитівський р-н, с. Оріхове, долина р. Оріхова, заплавний ліс, 24.10.2008, 9 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2649**];

Україна, Луганська обл., Антрацитівський р-н, смт Хрустальне, долина р. Хрустальна, заплавний ліс, 24.10.2008, 24 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3040**];

Україна, Луганська обл., Свердловський р-н, с. Черемшине, заплавний ліс, 25.10.2008, 3 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3036**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 14 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*Ae. nitens*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1804**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 19 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*Ae. nitidula*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1795**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Бібрка. м. Перемишляни, 71 екз., det. (*Ae. nitens*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1776**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Бібрка, м. Перемишляни, 4 екз., det. Бонковський Й. (*Ae. nitidula*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1797**];

Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, с. Скоморохи, 1 екз., det. (*Ae. nitidula*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1796**];

Україна, Одеська обл., Котовський р-н, с. Борщі, 1997, 3 екз., coll. Шклярук А.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1838**];

Україна, Полтавська обл., Диканський р-н, смт Диканька, дубовий ліс, 5.08.2006, 3 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2386**];

Україна, Полтавська обл., Лубенський р-н, с. Мгар, ур. Мгарська Дача, грабово-дубовий ліс, підстилка, 27.07.2006, 20 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2431**];

Україна, Полтавська обл., Миргородський р-н, с. Попівка, грабово-дубовий ліс, підстилка, 9.08.2006, 14 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2429**];

Україна, Полтавська обл., Шишацький р-н, смт Шишаки, дубовий ліс, 1.08.2006, 19 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2432**];

Україна, Полтавська обл., Шишацький р-н, смт Шишаки, листяний ліс на схилах, 24.07.2006, 16 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2433**];

Україна, Тернопільська обл., 22 екз., det. Бонковський Й. (*Ae. nitens*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1783**; на етикетці – «Поділля»];

Україна, Тернопільська обл., 29 екз., det. Бонковський Й. (*Ae. nitidula*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1799**; на етикетці – «Поділля»];

Україна, Тернопільська обл., 10 екз., det. Бонковський Й. (*Ae. pura*), [інв. № **1808**; на етикетці – «Поділля»];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 57 екз., det. (*Ae. nitidula*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1800**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Вікно, заповідник «Медобори», Франкові скелі, ялівець, 7.05.2000, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1835**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Личківці, заповідник «Медобори», біля г. Бохит, грабовий ліс, вапнякові відслонення, 9.05.2000, 11 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2930**];

Україна, Тернопільська обл., Монастириський р-н, с. Маркова, 5 екз., det. (*Ae. nitens*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1782**];

Україна, Тернопільська обл., Теребовлянський р-н, м. Теребовля, 19 екз., det. (*Ae. nitidula*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1798**];

Україна, Харківська обл., Зміївський р-н, с. Коропове, НПП «Гомільшанські Ліси», дубовий ліс, 24.04.2007, 10 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О., Сверлова Н.В. [інв. № **2435**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Хмельницька обл., Віньковецький р-н, с. Адамівка, 15.07.2010, 2 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3352**];

Україна, Хмельницька обл., Деражнянський р-н, с. Коричинці, ліс, 2010, 5 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3332**];

Україна, Хмельницька обл., Дунаєвецький р-н, с. Морозів, 2010, 15 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3346**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, Гречани, на схилі біля р. Південний Буг, 07.2010, 10 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3343**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, ур. Ружичанський ліс, 2010, 20 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3312**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, ур. Ружичанський ліс, ліс, біля струмка, 21.08.2010, 17 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3348**];

Україна, Хмельницька обл., Чемеровецький р-н, с. Романівка, 20.10.2010, 14 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3370**];

Україна, Черкаська обл., Канівський р-н, м. Канів, с. Пекарі, Канівський заповідник, ліс (граб, клен), підстилка, 06.2004, 20 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2200**];

Україна, Чернівецька обл., Новоселицький р-н, с. Чорнівка, ліс (бук, граб, дуб), 07.2003, 9 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2990**];

Молдова, регіон Орхей, с. Сахарна, резерват Сахарна, каньйон р. Сахарна, 3.08.2005, 2 екз., coll. Сон М.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2164**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Пеніни, 4 екз., det. (*Ae. nitens*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1791**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 6 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*Ae. nitens*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1794**].

Aegopinella nitens (Michaud, 1831)

Україна, Чернівецька обл., м. Чернівці, лісопарк «Гарячий Урбан», ліс (бук, граб, клен), 9.09.2003, 11 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1964**; анатомічно перевірений матеріал].

Aegopinella nitidula (Draparnaud, 1805)

Україна, Львівська обл., м. Львів, р-н Голоско, біля вул. Винниця, вільшняк біля струмка, 28.09.2010, 24 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3133**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Брюховицький лісопарк поблизу вул. Винниця, вільшняк біля струмка, 9.08.2012, 47 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3504**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Стрийський парк, 27.05.1998, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1278**];

Aegopinella pura (Alder, 1830)

Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, с. Молодятин, 2 екз. [інв. № **1765**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, Чорногора, 3 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1763**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 7 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1764**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, ок. с. Микуличин (Тартарів), 2 екз. [інв. № **1766**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Винниківський лісопарк, Чортові Скелі, буковий ліс, 17.09.1994, 25 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1811**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Винниківський лісопарк, Чортові Скелі, буковий ліс, скельні відслонення, 9.10.2013, 28 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3505**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 12 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1757**];
Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, м. Трускавець, 2 екз. [інв. № **1759**];
Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*Perpolita hammonis*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1774**];
Україна, Львівська обл., Миколаївський р-н, с. Суха Долина, вапняково-мергельний кар'єр, під чагарнико-деревною рослинністю (граб, ліщина, глід та ін.), 3.06.1998, 9 екз., coll. Вовк О.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2355**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Бібрка, с. Свірж, 1878, 16 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1754**];
Україна, Львівська обл., Старосамбірський р-н, м. Старий Самбір, ліс, 10.09.1991, 2 екз., coll. Яворницький В.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3132**];
Україна, Тернопільська обл., 14 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1807**; на етикетці – «Поділля»];
Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 21 екз. [інв. № **1762**];
Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Личківці, заповідник «Медобори», біля г. Бохит, грабовий ліс, вапнякові відслонення, 9.05.2000, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2931**];
Україна, Тернопільська обл., Монастириський р-н, с. Маркова, 2 екз. [інв. № **1761**];
Україна, Черкаська обл., Канівський р-н, м. Канів, с. Пекарі, Канівський заповідник, грабовий ліс, підстилка, 06.2005, 5 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2213**];
Україна, Чернівецька обл., м. Чернівці, г. Цецин, буковий ліс, 10.09.2003, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2988**];
Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Кармракар, листяний ліс, 8.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В., [інв. № **3734**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Закопане, Татри, 1 екз. [інв. № **1772**].
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 11 екз., det. Бонковський Й. (*Perpolita hammonis*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1773**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Войткова, 5 екз. [інв. № **1771**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 12 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1769**].

Aegopinella sp.

Примітка: не всі види з роду *Aegopinella* можна надійно визначити лише на підставі конхологічних ознак (Kerney et al., 1983), а в старих фондових матеріалах (а часом також і в новіших зборах) присутні лише порожні черепашки.

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, с. Веряця, наноси р. Тиса, 29.12.2017, 2 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4348**; порожні черепашки в річкових наносах];
Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, смт Королево, руїни замку Нялаб, 11.10.2014, 2 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3556**];
Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, смт Богдан, Карпатський біосферний заповідник, Мармароське від-ня, г. Петрос Мармароський, смерековий ліс, 24.06.1995, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1889**];
Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Ділове, Карпатський біосферний заповідник, ур. Кузій, буковий ліс, 1.07.2003, 17 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1850**];
Україна, Закарпатська обл., Тячівський р-н, с. Мала Уголька, Карпатський біосферний заповідник, буковий ліс, біля річки, 2.07.2003, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2956**];
Україна, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, смт Верховина, 1881, 5 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*Ae. nitens*) [інв. № **1780**];
Україна, Івано-Франківська обл., Калуський р-н, 9 екз. [інв. № **1861**];
Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, с. Воскресинці, 7 екз., det. (*Ae. nitens*) [інв. № **1778**];
Україна, Івано-Франківська обл., Косівський р-н, с. Текуче, 6 екз., det. (*Ae. nitens*) [інв. № **1777**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Кремінці (Татарів), 2 екз., coll. Січ А., det. (*Ae. nitens*) [інв. № **1779**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, ок. с. Микуличин (Тартарів), 8 екз., det. (*Ae. nitens*) [інв. № **1781**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, м. Надвірна, буковий ліс, 16.07.2002, 2 екз., coll. Борисюк М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1853**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 20 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*Ae. nitens*) [інв. № **1803**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Чортова Скеля, 3 екз., coll. Січ А., det. (*Ae. nitidula*) [інв. № **1805**];
Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 1882, 27 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*Ae. nitens*) [інв. № **1775**];
Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, м. Трускавець, мішаний ліс, біля струмка, 3.07.1997, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1814**];
Україна, Львівська обл., Самбірський р-н, с. Корналовичі, грабово-дубовий ліс, 6.05.1986, 4 екз., coll. Байдашніков О.О., det. Байдашніков О.О. [інв. № **3925;** первинне визначення – *Ae. epipedostoma*. До музею передано лише порожні черепашки, тому визначення перевірити неможливо];
Україна, Львівська обл., Стрийський р-н, смт Моршин, дубово-грабовий ліс, біля струмка, 5.09.1998, 9 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1813**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 33 екз., det. Бонковський Й. (*Ae. nitens*) [інв. № **1784**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 1 екз., det. Бонковський Й. (*Ae. nitens*) [інв. № **1785**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 3 екз., det. Бонковський Й. (*Ae. nitidula*) [інв. № **1802**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 3 екз., det. Бонковський Й. (*Ae. pura*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1809**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Криниця, 1 екз., det. Бонковський Й. (*Ae. nitens*) [інв. № **1788**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Пеніни, 1 екз., det. (*Ae. nitens*) [інв. № **1790**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 14 екз., det. (*Ae. nitens*) [інв. № **1786**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 9 екз., det. (*Ae. nitens*) [інв. № **1789**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 3 екз., det. Бонковський Й. (*Ae. nitidula*) [інв. № **1801**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Войткова, 5 екз., det. (*Ae. nitens*) [інв. № **1792**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 4 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й., det. (*Ae. nitens*) [інв. № **1793**].

Perpolita hammonis (Ström, 1765)

Примітка: в одному з попередніх каталогів (Сверлова, 2004) та в музейній колекції фігурує під родовою назвою *Nesovitrea*.

Україна, Донецька обл., Шахтарський р-н, с. Грабове, байрачний ліс, 5.11.2007, 3 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3000**];
Україна, Закарпатська обл., Мукачівський р-н, с. Павшин, ур. Острош, заболочений вільшаник, 28.04.2004, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2161**];
Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, с. Воскресинці, 3 екз. [інв. № **1748**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, Чорногора, верхня межа лісу, 8 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1746**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 17 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1747**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, ок. с. Микуличин (Тартарів), 3 екз., det. (*Aegopinella pura*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1767**];

Україна, Луганська обл., Антрацитівський р-н, с. Оріхове, долина р. Оріхова, заплавний ліс, 24.10.2008, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2651**];

Україна, Луганська обл., Станично-Луганський р-н, ок. с. Вільхове (ст. Ілієнко), біостанція Луганського нац. педаг. ун-ту, ліс на березі р. Деркул, 29.08.2006, 50 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2340**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 8 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1741**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 10 екз., det. Бонковський Й. (*Aegopinella pura*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1758**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, регіональний ландшафтний парк «Знесіння», заліснений яр, 24.06.2012, 24 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3533**];

Україна, Львівська обл., Городоцький р-н, с. Бартатів, 1 екз., det. (*Aegopinella pura*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1760**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 7 екз. [інв. № **1742**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 15 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1743**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Бібрка, 3 екз. [інв. № **1744**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Великі Глібовичі, відкритий трав'янистий схил з поодинокими кущами, 29.05.2017, 3 екз., coll. Гураль Р.І., Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4153**];

Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, смт Івано-Франкове, заповідник «Розточчя», ур. Заливки, узлісся, у ґрунті, 15.04.1998, 8 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2973**];

Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, смт Івано-Франкове, заповідник «Розточчя», дубовий ліс, 1998, 1 екз., coll. Різун В.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2978**; зі шлунку жаби];

Україна, Полтавська обл., Лубенський р-н, с. Мгар, ур. Мгарська Дача, грабово-дубовий ліс, 27.07.2006, 5 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2430**];

Україна, Полтавська обл., Миргородський р-н, с. Попівка, грабово-дубовий ліс, підстилка, 9.08.2006, 5 екз., coll. Балашов І.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2410**];

Україна, Полтавська обл., Шишацький р-н, смт Шишаки, заплава р. Псел, біля ставків, підстилка, 11.08.2006, 20 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2427**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 3 екз. [інв. № **1745**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Личківці, заповідник «Медобори», біля г. Бохит, грабовий ліс, вапнякові відслонення, 9.05.2000, 7 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2927**];

Україна, Тернопільська обл., Монастириський р-н, с. Маркова, 2 екз. [інв. № **1749**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, Гречани, , 07.2010, 2 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3309**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, ур. Ружичанський ліс, у лісі, 2.08.2010, 3 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3356**];

Україна, Черкаська обл., Канівський р-н, м. Канів, с. Пекарі, Канівський заповідник, ліс (граб, клен), підстилка, 06.2004, 11 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2194**];

Україна, Чернівецька обл., Новоселицький р-н, с. Чорнівка, біостаціонар Чернівецького національного університету, сад, 07.2003, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2983**];

Білорусь, Гродненська обл., Новогрудський р-н, Войнов, вільшаник, 79 екз., det. (*Vitrea crystallina*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1806**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 7 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1750**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 10 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1751**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Войткова, 2 екз. [інв. № **1752**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, 1879, 6 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*Aegopinella pura*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1768**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1 екз., det. (*Zonitoides nitidus*), redet. Полінський В. [інв. № **1753**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 8 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*Aegopinella pura*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1770**].

***Perpolita petronella* (L. Pfeiffer, 1853)**

Примітка: в одному з попередніх каталогів (Сверлова, 2004) та в музейній колекції фігурує під родовою назвою *Nesovitrea*.

Україна, Луганська обл., Луганський заповідник, філіал «Придонцівська заплава» (кол. Станично-Луганське від-ня), заплавна діброва, підстилка, 9.10.2004, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2140**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, лісопарк Білогорща, заболочений вільшаник, 16.07.1996, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1756**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1755**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, Гречани, 07.2010, 10 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3311**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, Гречани, 26.07.2010, 11 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3355**];

Україна, Хмельницька обл., Чемеровецький р-н, с. Романівка, 20.10.2010, 2 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3372**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), с. Гермон, біля р. Ехегіс, схил з кам'яними розсипами, травою та поодинокими кущами, 1965 м н.р.м., 11.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3788**];

***Aegopis verticillus* (Férussac, 1822)**

Словенія, регіон Горішка, пос. Жага (Zaga), берег р. Жага (Zaga), 3.07.2016, 1 екз., coll. Годунько Р.Й., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4216**].

***Eopolita derbentina* Boettger, 1886)**

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), с. Арені, вище Арені, по дорозі в с. Хачик, кам'янистий схил з розрідженою травою і поодинокими кущами, 1329 м н.р.м, 10.05.2016, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3785**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), між м. Ехегнадзор і с. Арпі, скелі, осипи, розріджена трава, поодинокі чагарники, 1113 м н.р.м., 10.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3767**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), ущелина Нораванк, волога ділянка між шосе і скеліми, 1322 м н.р.м., 10.05.2016, 8 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3774**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), між с. Чіва і с. Елпін, пологий відкритий схил з невеликими скельними виходами, 1330 м н.р.м, 12.05.2016, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3803**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), між с. Ачанан і с. Норашенік, узбіччя шосе, під обривом, зверху – невисокі чагарники, 16.09.2019, 11 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4529**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), монастир Ваганаванк, біля церкви, схил, зверху зарослий деревами та кущами, знизу з травою та ожиною, 17.09.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4546**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), монастир Ваганаванк, вологий листяний ліс на крутому схилі біля струмка, 18.09.2019, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4554**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Капан, с. Норашенік, південно-західна частина Арцванікського хвостосховища, узбіччя дороги, 839 м н.р.м., 7.05.2016, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3722**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Капан, Арцванікське хвостосховище; біля 4-го дюка, 906 м н.р.м., 23.03.2016, 8 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3839**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), між с. Чакатен і с. Шикахох, дубово-грабовий ліс, 12.09.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4474**].

Cellariopsis orientalis (Clessin, 1887)

Примітка: тривалий час відносили до роду *Oxychilus*. Під такою родовою назвою знаходиться в одному з попередніх каталогів (Сверлова, 2004) та в музейній колекції.

Україна, Закарпатська обл, Виноградівський р-н, с. Веряця, у наносах р. Тиса, 14.03.2015, 2 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3658;** порожні черепашки в річкових наносах];

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Ділове, Карпатський біосферний заповідник, ур. Кузій, буковий ліс, 1.07.2003, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В., redet. [інв. № **2866**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Закарпатська обл., Тячівський р-н, с. Мала Уголька, Карпатський біосферний заповідник, Угольське від-ня, буковий ліс, 3.07.2003, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2864**];

Україна, Закарпатська обл., Тячівський р-н, с. Мала Уголька, Карпатський біосферний заповідник, Угольське від-ня, р-н карстового «мосту», буковий ліс, 3.07.2003, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2865**];

Україна, Закарпатська обл., Тячівський р-н, с. Мала Уголька, Карпатський біосферний заповідник, Угольське від-ня, буковий ліс, біля річки, 2.07.2003, 8 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2955**];

Україна, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, смт Верховина, 08.1867, 1 екз., det. Бонковський Й. (*O. cellarius*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1654**];

Україна, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, смт Верховина, 1881, 10 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*O. cellarius*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1658**];

Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, с. Воскресинці, 5 екз., det. (*O. cellarius*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1660**];

Україна, Івано-Франківська обл., Косівський р-н, с. Текуче, 7 екз., det. (*O. cellarius*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1659**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, смт Ворохта, 1 екз., coll. Січ А., det. (*O. cellarius*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1653**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, смт Ділятин, Ланчин, правий берег р. Прут, 27.07.1912, 1 екз., coll. Ломницький, det. Сверлова Н.В. [інв. № **1733**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Зелена, лівий берег р. Бистриця Надвірнянська, листяний ліс, 8.08.2001, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3681;** анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Кремінці (Татарів), 2 екз., coll. Січ А., det. (*O. cellarius*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1651**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 1881, 4 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*O. cellarius*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1655**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, ок. м. Яремча (Дора), 10 екз., det. (*O. cellarius*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1656**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, ок. с. Микуличин (Тартарів), 35 екз., det. (*O. cellarius*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1663**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 39 екз., det. (*O. cellarius*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1661**];

Україна, Львівська обл., Жидачівський р-н, смт Журавне, 1882, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*O. cellarius*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1649**];

Україна, Львівська обл., Сколівський р-н, с. Корчин, 24 екз., det. (*O. cellarius*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1650**];

Україна, Тернопільська обл., Монастириський р-н, с. Маркова, 1 екз., det. (*Aegopinella nitens*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1812**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 11 екз., det. Бонковський Й. (*O. cellarius*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1665**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Криниця, 7 екз., det. Бонковський Й. (*O. cellarius*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1666**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Пеніни, 11 екз., det. (*O. cellarius*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1668**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жещувське) в-во, Войткова, 2 екз., det. (*O. cellarius*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1667**].

Riedeliconcha depressa (Sterki, 1880)

Примітка: тривалий час відносили до роду *Oxychilus*. Під такою родовою назвою знаходиться в одному з попередніх каталогів (Сверлова, 2004) та в музейній колекції.

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, смт Богдан, Карпатський біосферний заповідник, Мармароське від-ня, г. Петрос Мармароський, вершина гори, 24.06.1995, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1321**];
Україна, Закарпатська обл., Тячівський р-н, с. Мала Уголька, Карпатський біосферний заповідник, Угольське від-ня, буковий ліс, 2.07.2003, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2883**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, ок. с. Микуличин (Тартарів), 3 екз., det. (*O. cellarius*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1664**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, 1 екз., det. Бонковський Й. (*O. glaber*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1642**];
Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 1 екз., det. (*O. cellarius*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1662**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 1 екз., det. Бонковський Й. (*O. glaber*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1645**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Пеніни, 2 екз., det. (*O. cellarius*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1669**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 2 екз., det. (*O. glaber*), redet. Полінський В. [інв. № **1648**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 1 екз., det. (*Aegopinella nitens*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1787**].

Morlina glabra (Rossmässler, 1836)

Примітка: тривалий час відносили до роду *Oxychilus*. Під такою родовою назвою знаходиться в одному з попередніх каталогів (Сверлова, 2004) та в музейній колекції.

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, м. Виноградів, руїни замку Канків, підніжжя Чорної гори, 10.10.2014, 1 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3566**];
Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, м. Виноградів, вздовж південних схилів Чорної гори, у яру, 15.11.2014, 1 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3582**];
Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, смт Королево, руїни замку Нялаб, 11.10.2014, 1 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В., redet [інв. № **3563**];
Україна, Закарпатська обл., Ужгородський р-н, с. Невицьке, між селом та руїнами Невицького замку, у лісі біля струмка, 18.05.2015, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3653**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, ок. м. Яремча (Дора), 1 екз., det. (*O. cellarius*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1657**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1641**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Брюховицький лісопарк, буковий ліс, 13.09.2016, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4164**];
Україна, Львівська обл., Жидачівський р-н, смт Журавне, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1640**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Романів, 5 екз. [інв. № **1643**];
Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Вікно, заповідник «Медобори», товтра Валова, 7.05.2000, 2 екз., coll. Різун В.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2868**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 4 екз. [інв. № **1639**];
Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 2 екз., det. (*O. cellarius*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1652**];
Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Крутилів, заповідник «Медобори», Сліпий яр, грабовий ліс, 11.05.2000, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1819**];
Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, Гречани, біля залізничного мосту через р. Південний Буг, 07.2010, 1 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3351**];
Україна, Хмельницька обл., Чемеровецький р-н, с. Біла, товтра Несамовита, 29.09.2012, 3 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3436**];
Україна, Черкаська обл., Канівський р-н, с. Пекарі, Пекарський яр, ліс (граб, клен), підстилка, гнила деревина, 26.06.2005, 6 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2199**];
Україна, Чернівецька обл., Новоселицький р-н, с. Чорнівка, ліс, річкові наноси, 18.07.2003, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2882**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 6 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1646**;];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, ок. м. Кросно, замок Одрикон, руїни замку, 1 екз., coll. Січ А. [інв. № **1647**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1644**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Пеніни, 1 екз., det. (*O. cellarius*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1670**].

Oxychilus deilus (Bourguignat, 1857)

Україна, Запорізька обл., м. Запоріжжя, парк «Дубова роща», лісонасадження, що чергуються з відкритими ділянками, 20.04.2017, 29 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4137**];
Україна, Крим, м. Алупка, Воронцовський палац, парк, 16.06.2009, 3 екз., coll. Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3672**];
Україна, Крим, м. Алушта, 07.2003, 17 екз., coll. Кирпан С.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1960**];
Україна, Крим, смт Гаспра, санаторій «Ясна Поляна», 08.2005, 1 екз., coll. Бокотей А.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3675**];
Україна, Крим, с. Ізобільне, Кримське заповідно-мисливське господарство, кордон Узень-Баш, 14.05.1989, 3 екз., coll. Король Е.М., det. Король Е.М. [інв. № **2320**];
Україна, Крим, Кримський заповідник, мішаний ліс (бук, сосна, дуб), 12.09.1997, 3 екз., coll. Капрусь І.Я., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1276**];
Україна, Крим, смт Лівадія, 05.2003, 1 екз., coll. Сусуловська І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1961**];
Україна, Крим, смт Нікіта, степові ділянки, 18.05.2006, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В., redet [інв. № **3671**];
Україна, Крим, смт Нікіта, Нікітський ботсад, 30.07.2011, 5 екз., coll. Нікуліна Т.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3674**];
Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, 2000, 1 екз., coll. Шклярук А.М., det. Шклярук А.М. [інв. № **1833**];
Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, край соснового лісу, 23.05.2010, 12 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3673**];
Україна, Крим, Сімферопольський р-н, м. Сімферополь, на стінках колодязя, 13.05.2006, 6 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2464**];
Україна, Херсонська обл., Чаплинський р-н, смт Асканія-Нова, заповідник Асканія-Нова, 2002, 4 екз., coll. Трач В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1823**];
Україна, Херсонська обл., Чаплинський р-н, смт Асканія-Нова, парк, 06.2004, 12 екз., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2543**].

***Oxychilus diaphanellus* (Krynicki, 1836)**

Примітка: антропохорний вид, зібраний поза межами Криму, який ми деякий час помилково вважали *O. diaphanellus* (Сверлова и др., 2006 та який фігурував під такою назвою в попередньому каталозі (Гураль-Сверлова, Гураль, 2012а), при перевірці виявився *O. translucidus* (Balashov, Gural-Sverlova, 2014).

Україна, Крим, м. Алушта, 07.2003, 15 екз., coll. Кирпан С.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1959**];
Україна, Крим, с. Ізобільне, Кримське заповідно-мисливське господарство, кордон Узень-Баш, 14.05.1989, 2 екз., coll. Король Е.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2312**];
Україна, Крим, с. Гончарне, Ласпинський перевал, 18.06.1985, 8 екз., coll. Король Е.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2318**];
Україна, Крим, с. Орлине, буково-грабовий ліс, 14.05.2010, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3241**];
Україна, Крим, с. Родниківське, Байдарська долина, р-н Скельської печери, 15.05.2010, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3657**];
Україна, Крим, смт Сімеїз, г. Кішка, ліс, 18.06.1989, 2 екз., coll. Король Е.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2311**; *O. diaphanellus* var. *planaria* Clessin, 1883];
Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, між г. Бешик-Тау і г. Тепе-Кермен, листяний ліс у балці, 13.05.2011, 25 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3152**];
Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, с. Кудрине, г. Тепе-Кермен, схил, зарослий ліщиною, 17.05.2011, 17 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3156**];
Україна, Крим обл., Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, городище Чуфут-Кале, 17.05.2010, 26 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3206**];
Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, с. Тернівка, 1.08.2008, 10 екз., coll. Хаустова А.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3670**]/

***Oxychilus draparnaudi* (Beck, 1837)**

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, с. Веряця, у наносах р. Тиса, 14.03.2015, 2 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3659;** порожні черепашки в річкових наносах];
Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, с. Веряця, наноси р. Тиса, 29.12.2017, 1 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4346;** порожня черепашка в річкових наносах];
Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, смт Королеве, у наносах р. Тиса, 14.03.2015, 2 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3660;** порожні черепашки в річкових наносах];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Стрийський парк, 26.05.1997, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1277**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Стрийський парк, 29.05.1998, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1849**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Стрийський парк, 27.05.1998, 14 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3698**];
Україна, Львівська, м. Львів, Стрийський парк, 24.05.2012, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3527**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Стрийський парк, 30.04.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4311;** анатомічно перевірений матеріал];
Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Театральна, буд. № 18, рокарій на подвір'ї Державного природознавчого музею НАНУ, 24.04.2014, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3686;** анатомічно перевірений матеріал];
Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Театральна, буд. № 18, рокарій на подвір'ї Державного природознавчого музею НАНУ, 18.10.2014, 9 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3687**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Театральна, буд. № 18, подвір'я Державного природознавчого музею НАНУ, рокарій, 21.10.2018, 23 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4259**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Гетьмана Мазепи, буд. № 16, палісадник, 12.04.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4312;** анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Личаківський цвинтар, 4.09.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4562**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Коновальця, буд. № 89, присадибна ділянка, 16.11.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4572**];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, смт Оброшине, вул. Шкільна, присадибна ділянка, 12.03.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3709**];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, смт Оброшине, вул. Шкільна, присадибна ділянка, квітник, 26.08.2019, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4561;** анатомічно перевірений матеріал];

Росія, Московська обл., м. Москва, , р-н Котловка, парк Сосенки, вздовж р. Котловка, 11.05.2016, 1 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4459**].

Oxychilus cf. filicum (Krynicki, 1836)

Примітка: перша описана в літературі знахідка молюсків, конхологічно подібних до *Oxychilus filicum*, на території Вірменії (Гураль-Сверлова та ін., 2017а, рис. 1). Через відсутність у зборі живих молюсків не вдалося підтвердити видову належність молюсків анатомічно.

Вірменія, м. Єреван, ботанічний сад, 15.05.2016, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3825**].

Oxychilus inopinatus (Uličný, 1887)

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*O. hydatinus*), [інв. № **1735**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, г. Хомець, відкритий схил, 28.03.1999, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1739**];

Україна, Львівська обл., Золочівський р-н, ок. с. Червоне (с. Стінка), 7.06.1999, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1740**];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, с. Наварія, відкрита ділянка з випасом худоби, 27.05.2000, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2958**];

Україна, Одеська обл., Болградський р-н, с. Владичень, оз. Ялпуг, 1999, 6 екз., coll. Шклярук А.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2693**];

Україна, Тернопільська обл., 1879, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*O. hydatinus*) [інв. № **1736**; на етикетці – «Поділля»];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Вікно, заповідник «Медобори», Франкові скелі, ялівець, 7.05.2000, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1828**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Личківці, заповідник «Медобори», біля г. Бохит, грабовий ліс, вапнякові відслонення, 9.05.2000, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2957**];

Україна, Тернопільська обл., Монастириський р-н, с. Маркова, 1 екз., det. (*Vitrea crystallina*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1681**].

Oxychilus koutaisanus mingrelicus (Mousson, 1863)

Примітка: єдина відома знахідка цього кавказького виду на території України (Гураль-Сверлова, Тимошенко, 2012).

Україна, Донецька обл., Артемівський р-н, м. Світлодарськ, територія газопроводів Углегорської ТЕС, 1995, 13 екз., coll. Тимошенко Є.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3305**].

***Oxychilus kobelti* (Lindholm, 1910)**

Примітка: занесено до Червоної книги України (2009).

Україна, Крим, с. Запрудне, південний схил Бабуган-яйли, балка з буковим лісом, 8.08.2012, 1 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **3475**].

***Oxychilus cf. mortilleti* (L.Pfeiffer, 1859)**

Примітка: детальніше див. (Гураль-Сверлова, Гураль, 2017).

Україна, Одеська обл., м. Одеса, Тещин міст, 15.08.2000, 8 екз., coll. Сон М.О., det. Сон М.О. (*Oxychilus draparnaudi*), redet Сверлова Н.В. [інв. № **3668**].

***Oxychilus subeffusus* (Boettger, 1879)**

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Арцванік, схил, частково зарослий дубами та чагарниками, 1166 м н.р.м., 8.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3730**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), монастир Ваганаванк, вологий листяний ліс на крутому схилі біля струмка, 18.09.2019, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4552**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Цав, листяний ліс, 14.09.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В., redet Координати 39o03'18.2"N, 46o28'51.4"E (39.055049, 46.480941) [інв. № **4495**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Цав, схил, знизу відкритий, зверху зарослий глодом, 15.09.2019, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4499**].

***Oxychilus translucidus* (Mortillet, 1854)**

Примітка: див. *O. diaphanellus*.

Україна, Закарпатська обл., Ужгородський р-н, с. Велика Добронь, окраїна села, присадибна ділянка, 6.03.2016, 21 екз., coll. Обедніна І.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3896**];

Україна, Запорізька обл., м. Запоріжжя, о. Хортиця, ур. Зелений дуб, 06.2002, 3 екз., coll. Кирпан С.П., det. Сверлова Н.В. (*O. translucidus*, потім – *O. diaphanellus*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1274**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Запорізька обл., Мелітопольський р-н, м. Мелітополь, центральний парк, ближче до вул. Б.Хмельницького, 2.04.2017, 44 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3983**];

Україна, Івано-Франківська обл., Галицький р-н, м. Бурштин, навпроти парку, вул. Січових Стрільців, на клумбах, біля декоративних чагарників, 24.10.2019, 13 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4569;** анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Кубійовича, буд. № 11, палісадник, 16.05.2019, 25 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4310;** анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Кубійовича, буд. № 11, палісадник, 8.11.2019, 22 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4570**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Кубійовича, буд. № 5, палісадник, 9.11.2019, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4571**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Романицького, буд. №№ 18 і 20, палісадники, 29.09.2019, 19 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4566;** анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Харківська обл., р-н, м. Харків, парк ім. М. Горького, 20.08.2002, 12 екз., coll. Кирпан С.П., det. Сверлова Н.В. (*O. translucidus*, потім – *O. diaphanellus*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1890**; анатомічно перевірений матеріал].

***Oxychilus* sp.**

Україна, Донецька обл., р-н, м. Донецьк, Путилівський парк, берег ставка, заболочена лука, 5.06.2005, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2128**];

Україна, Донецька обл., Ясинуватський р-н, с. Яковлівка, Яковлівський ліс; біля питного ставу, 1989, 1 екз., coll. Тимошенко Є.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3297**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Широке, надзаплавні тераси р. Карачекрак, остепнені ділянки, що чергуються з рідколіссям, 17.03.2017, 5 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В., redet [інв. № **4078**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Черемшини, ботсад Львівського національного університету, оранжерея, 28.05.1997, 1 екз., coll. , det. Сверлова Н.В.[інв. № **3682**];

Україна, Миколаївська обл., Баштанський р-н, смт Баштанка, пустир, 10.09.1998, 8 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3667**];

Росія, Краснодарський край, м. Геленджик, парк, 10.1992, 1 екз., coll. Шклярук А.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3666**];

Родина Daudebardiidae

***Daudebardia brevipes* (Draparnaud, 1805)**

Україна, Львівська обл., м. Львів, Голоско, 1881, 3 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1310**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, лісопарк Погулянка, 27.06.2012, 1 екз., coll. Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3466**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Винниківський лісопарк, Чортові Скелі, буковий ліс, скельні відслонення, 9.10.2013, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3506**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Брюховицький лісопарк поблизу вул. Винниця, вільшняк біля струмка, 9.08.2012, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3510**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Брюховицький лісопарк, буковий ліс, 13.09.2016, 1 екз., coll. Гураль Р.І., det. Сверлоав Н.В. [інв. № **4165**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*D. rufa)*, redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1568**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Перемишль, 1 екз., det. Бонковський Й. (*D. rufa)*, redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1569**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 4 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1311**].

***Daudebardia rufa* (Draparnaud, 1805)**

Україна, Львівська обл., м. Львів, Голоско, 1881, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*D. Heldii)*, redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1314**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Чортова скеля, 1 екз., coll. Яросевич, det. (*D. Heldii)*, redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1315**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1563**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Сихів, 1 екз., coll. Січ А. [інв. № **1565**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Винниківський лісопарк, буково-грабовий ліс, на стовбурі буку після дощу, 8.06.1997, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3056**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, лісопарк Погулянка, 27.06.2012, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3465**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Винниківський лісопарк, Чортові Скелі, буковий ліс, скельні відслонення, 9.10.2013, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3507**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 8 екз., det. Бонковський Й. (*D. Heldii)*, redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1312**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 3 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1564**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Перемишль, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1566**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 2 екз., det. Бонковський Й. (*D. Heldii)*, redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1316**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 4 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1567**].

***Bilania boettgeri* (Clessin, 1883)**

Україна, Крим, смт Гурзуф, Ялтинський гірсько-лісовий заповідник, буково-сосновий ліс, 09.1997, 2 екз., coll. Капрусь І.Я, det. Сверлова Н.В. [інв. № **1269**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, край соснового лісу, у підстилці, 23.05.2010, 1 екз., coll. Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3055**];

Україна, Крим, Судацький р-н, с. Веселе, 26.10.2006, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3023**].

***Carpathica calophana* (Westerlund, 1881)**

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Ділове, Карпатський біосферний заповідник, ур. Кузій, буковий ліс, 1.07.2003, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2952**];

Україна, Закарпатська обл., Тячівський р-н, с. Мала Уголька, Карпатський біосферний заповідник, Угольське від-ня, буковий ліс, гниюча деревина, 2.07.2003, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1922**];

Україна, Івано-Франківська обл., м. Івано-Франківськ, 1 екз., coll. Січ А. [інв. № **1571**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Кремінці (Татарів), 1 екз., coll. Січ А. [інв. № **1573**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, ок. с. Микуличин (Тартарів), 4 екз., coll. Січ А. [інв. № **1574**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Рибне, 1 екз., coll. Січ А. [інв. № **1572**];

Україна, Львівська обл., Жидачівський р-н, смт Журавне, 1882, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1570**];

Україна, Тернопільська обл., 1879, 6 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1575**; на етикетці – «Поділля»];

Україна, Чернівецька обл., Новоселицький р-н, с. Чорнівка, ліс (бук, граб, дуб), 07.2003, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1958**].

Родина Parmacellidae

***Parmacella ibera* Eichwald, 1841**

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Арцванік, схил, частково зарослий дубами та чагарниками, 1166 м н.р.м., 8.05.2016, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3729;** 2 внутрішні черепашки];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), монастир Ваганаванк, вологий листяний ліс на крутому схилі біля струмка, 18.09.2019, екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4555**].

Родина Vitrinidae

***Vitrina pellucida* (O.F.Müller, 1774)**

Україна, Дніпропетровська обл., Новомосковський р-н, с. Андріївка, Присамарський біостаціонар, байрачний ліс, 07.2003, 14 екз., coll. Кульбачко Ю.Л., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1983**];

Україна, Дніпропетровська обл., Покровський р-н, с. Великомихайлівка, долина р. Кам'янка, заплавний ліс, 14.12.2008, 7 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3009**];

Україна, Донецька обл., м. Донецьк, байрачний ліс (дуб, клен, ясінь), підстилка, 7.11.2004, 4 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2138**];

Україна, Донецька обл., смт Біленьке, ліс, підстилка, 16.11.2008, 9 екз., coll. Агеєва Л.О., det. Агеєва Л.О. [інв. № **2608**];

Україна, Донецька обл., смт Комишуваха, ліс, 16.11.2008, 21 екз., coll. Агеєва Л.О., det. Агеєва Л.О. [інв. № **2609**];

Україна, Донецька обл., Новоазовський р-н, заповідник «Хомутовський степ», у лісосмузі, 7.10.2016, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4224**];

Україна, Запорізька обл., м. Запоріжжя, парк «Дубова роща», лісонасадження, що чергуються з відкрит.ділянками, 20.04.2017, 34 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4126**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Балки, балка, заросла чагарниками та рідколіссям, 17.04.2017, 44 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4132**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, приватний сектор, городи, 24.03.2017, 1 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4047**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, ур. Лиса гора, схили ярів і балок, що виходять до узбережжя Каховського водосховища, 7.03.2017, 7 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4052**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, старий цвинтар над ур. Лиса гора, 29.03.2017, 3 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4056**];

Україна, Запорізька обл., Василівський, м. Василівка, схили балок, що виходять до Каховського водосховища, чагарникові зарості та рідколісся, 5.03.2017, 10 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4064**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Дніпрорудне, ур. Крутосхили Каховського водосховища, 2-а тераса зі штучним лісом (близька 40 років), 28.03.2017, 16 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4072**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Златопіль, схили ярів, зарослі чагарниками, 25.03.2017, 1 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4049**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Маячка, ур. Маячанська балка, остепнені ділянки, частково зарослі чагарниками, на дні балки – деревні насадження, 7.04.2017, 71 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4116**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Скельки, ур. Басанька, у балці, на межі байрачного лісу (дно) і степу (схили), 22.03.2017, 40 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4038**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Шевченка, схили ярів з рідколіссям, 15.03.2017, 6 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4069**];

Україна, Запорізька обл., Якимівський р-н, с. Богатир (Алтагир), ур. Алтагирський ліс, старі лісонасадження на узбережжі Молочного лиману, 27.04.2017, 42 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4128**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Кремінці (Татарів), 2 екз., coll. Січ А. [інв. № **1303**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, с. Кудрине, г. Тепе-Кермен, схил, зарослий ліщиною, 17.05.2011, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3154**];

Україна, Луганська обл., Антрацитівський р-н, смт Боково-Платове, байрачний ліс, 24.10.2008, 8 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2646**];

Україна, Луганська обл., Антрацитівський р-н, с. Оріхове, долина р. Оріхова, заплавний ліс, 24.10.2008, 3 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2654**];

Україна, Луганська обл., Краснодонський р-н, с. Верхньодеревечка, долина р. Деревечка, 26.10.2008, 12 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2665**];

Україна, Луганська обл., Лутугинський р-н, с. Першозванівка, долина р. Луганчик, 26.10.2008, 17 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2657**];

Україна, Луганська обл., Свердловський р-н, с. Благівка, байрачний ліс, 25.10.2008, 5 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2667**];

Україна, Луганська обл., Свердловський р-н, м. Червонопартизанськ, байрачний ліс, 25.10.2008, 2 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2664**];

Україна, Луганська обл., Станично-Луганський р-н, ок. с. Вільхове (ст. Ілієнко), біостанція Луганського нац. педаг. ун-ту, ліс на березі р. Деркул, 29.08.2006, 10 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2349**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 18 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1299**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Високий Замок, 4 екз. [інв. № **1859**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, регіональний ландшафтний парк «Знесіння», відкритий схил, під камінням, 7.03.1999, 11 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3003**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 20 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1300**];

Україна, Миколаївська обл., Новобузький р-н, ур. Чабанський ліс, 10.05.1998, 4 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1886**];

Україна, Миколаївська обл., Очаківський р-н, с. Дніпровське, правий берег Бузького лиману, степові прибережні схили, 2.06.2017, 1 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4204**];

Україна, Миколаївська обл., Очаківський р-н, м. Очаків, прибережний степ і схили, що виходять до моря, 12.06.2017, 16 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4200**];

Україна, Полтавська обл., Зінківський р-н, ок. смт Опішня (с. Діброва), дубовий ліс, підстилка, 5.08.2006, 5 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2409**];

Україна, Полтавська обл., Семенівський р-н, смт Семенівка, посадка, 04.2009, 5 екз., coll. Стойко Т.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3430**];

Україна, Полтавська обл., Шишацький р-н, смт Шишаки, листяний ліс на схилах, підстилка, 24.07.2006, 1 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2384**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 11 екз. [інв. № **1302**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Личківці, заповідник «Медобори», біля г. Бохит, грабовий ліс, вапнякові відслонення, 9.05.2000, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2932**];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, м. Заліщики, 9 екз. [інв. № **1301**];

Україна, Харківська обл., м. Куп'янськ, долина р. Оскол, байрачний ліс (дуб, клен), 21.05.2009, 4 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3026**];

Україна, Херсонська обл., Голопристанський р-н, Чорноморський біосферний заповідник, Соленоозерне відділення, 19.05.2017, 10 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4229**];

Україна, Черкаська обл., Канівський р-н, м. Канів, с. Пекарі, Канівський заповідник, ліс (граб, клен), підстилка, 2005, 42 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2177**];

Україна, Чернівецька обл., Новоселицький р-н, с. Чорнівка, біостаціонар Чернівецького національного університету, сад, 07.2003, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2984**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), між с. Аратес і с. Гохтанік, пологий схил з низькою травою і поодиокими кущами, 2000 м н.р.м., 11.05.2016, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В., redet; N39o52'02.3", E045o27'42.1" [інв. № **3791**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Цав, листяний ліс, 14.09.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4494**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Цав, схил, знизу відкритий, зверху зарослий глодом, 15.09.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4500**];

Польща, Велькопольське (кол. Познанське) в-во, ок. м. Познань (Піотрове), 16 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1309**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Закопане, Татри, 1882, 15 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1308**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 13 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1307**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 14 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1306**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, 1879, 7 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1304**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 24 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1305**].

***Phenacolimax annularis* (Studer, 1820)**

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Балки, балка, заросла чагарниками та рідколіссям, 17.04.2017, 4 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4131**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, старий цвинтар над ур. Лиса гора, 29.03.2017, 15 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4057**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Златопіль, схили ярів, зарослі чагарниками, 25.03.2017, 5 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4048**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Маячка, ур. Маячанська балка, остепнені ділянки, частково зарослі чагарниками, на дні балки – деревні насадження, 7.04.2017, 6 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4115**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Підгірне, степові схили з виходами вапняку, 3.03.2017, 3 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4040**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Скельки, ур. Басанька; у балці, на межі байрачного лісу (дно) і степу (схили), 22.03.2017, 5 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4075**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, край соснового лісу, у підстилці, 23.05.2010, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3059**];

Україна, Крим, Ленінський р-н, мис Казантип, заповідник «Мис Казантип», 14.01.2007, 3 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **253**8];

Україна, Крим, Ленінський р-н, смт Багерове, РЛП «Караларський степ», 5.05.2010, 7 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3162**];

Україна, Крим, Ленінський р-н, с. Борисівка, Опуцький заповідник, г. Опук, лучні ділянки, 4.05.2006, 13 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2832**];

Україна, Одеська обл., м. Одеса, Тещин міст, Піонерський парк, 13.12.2000, 13 екз., coll. Сон М.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1275**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), між с. Аратес і с. Гохтанік, пологий схил з низькою травою і поодинокими кущами, 2000 м н.р.м., 11.05.2016, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3888**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), між с. Арені та с. Хачик, кам'янистий схил з розрідженою травою і поодинокими кущами, 1374 м н.р.м., 10.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3780**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), між с. Гермон і с. Аратес, пологий трав'янистий схил, 1839 м н.р.м., 11.05.2016, 11 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3794**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Гехі, Зангезурський національний парк, Кірс-Кюрут, бесідка Мартуна, 1779 м н.р.м., 24.03.2016, 6 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3860**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Каджаран, територія кар'єру Зангезурського мідно-молібденового комбінату, трав'яна рослинність, каміння, осипи, 1912 м н.р.м., 7.05.2016, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3715**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Каджаран, територія Зангезурського мідно-молібденового комбінату, рудеральна ділянка, 1585 м н.р.м., 7.05.2016, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3924**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), ок. м. Капан, с. Норашенік, південно-західна частина Арцванікського хвостосховища, узбіччя дороги, 839 м н.р.м., 7.05.2016, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3724**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Цав, схил, знизу відкритий, зверху зарослий глодом, 15.09.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4501**].

***Eucobresia nivalis* (Dumont et Mortillet, 1852)**

Україна, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, смт Верховина, 2 екз. det. Бонковський Й., [інв. № **1285**];

Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, с. Воскресинці, 1 екз. [інв. № **1286**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Кремінці (Татарів), 1 екз., coll. Січ А. [інв. № **1283**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 3 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1284**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 1 екз., det. (*Semilimax semilimax*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1290**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, регіональний ландшафтний парк «Знесіння», у яру біля струмка, 1.08.2012, 1 екз., coll. Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3464**];
Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 18 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1282**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1287**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 16 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1288**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 5 екз., det. Бонковський Й. (*Semilimax kotulae*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1291**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Войткова, 1 екз. [інв. № **1289**].

***Semilimax kotulae* (Westerlund, 1883)**

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, ок. с. Микуличин (Тартарів), 1 екз., det. (*S. semilimax*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1296**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, г. Баб'я, 1879, 1 екз., coll. Стобієцький, det. Бонковський Й. (*Eucobresia nivalis*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1292**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1293**].

***Semilimax semilimax* (Férussac, 1802)**

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Ділове, Карпатський біосферний заповідник, ур. Кузій, буковий ліс, біля потоку, 1.07.2003, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2548**];
Україна, Івано-Франківська обл., Галицький р-н, м. Галич, 1 екз. [інв. № **1295**];
Україна, Івано-Франківська обл., Косівський р-н, с. Текуче, 1881, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1297**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Кремінці (Татарів), 1 екз., coll. Січ А. [інв. № **1294**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Перемишль, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1298**].

Родина Limacidae

***Gigantomilax brunneus* (Simroth, 1901)**

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Каджаран, територія Зангезурського мідно-молібденового комбінату, рудеральна ділянка, 1585м н.р.м., 7.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3906;** 1 внутрішня черепашка].

***Limax maculatus* (Kaleniczenko, 1851)**

Україна, Крим, м. Севастополь, Херсонес, 26.09.2002, 1 екз., coll. Шевченко О.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3640;** 1 внутрішня черепашка];
Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, біля Ханського палацу, на вулиці, 18.05.2010, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3642;** 1 внутрішня черепашка];
Україна, Крим, Ленінський р-н, смт Багерове, Керченський півострів, 10.05.2010, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3648;** 1 внутрішня черепашка];
Україна, Одеська обл., м. Одеса, вул. Тениста, 2, сад, 29.06.1999, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3641;** 2 внутрішні черепашки].

***Limax cinereoniger* Wolf, 1803**

Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, смт Івано-Франкове, заповідник «Розточчя», дубовий ліс, 30.09.1999, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3643;** 1 внутрішня черепашка].

***Limax maximus* Linnaeus, 1758**

Україна, Львівська обл., м. Львів, парк культури та відпочинку, 20.10.2009, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3662;** 1 внутрішня черепашка].

Родина Agriolimacidae

***Deroceras agreste* (Linnaeus, 1758)**

Україна, Львівська обл., Золочівський р-н, с. Червоне, околиці села, відкритий схил з вапняковими відслоненнями, 24.09.1999, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3639;** 2 внутрішні черепашки].

***Deroceras bakurianum* (Simroth, 1912)**

Україна, Крим, с. Кизилове, Байдарська долина, 11.05.2010, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3637;** 1 внутрішня черепашка].

***Deroceras caucasicum* (Simroth, 1901)**

Україна, Донецька обл., м. Авдіївка, 22.10.2006, 2 екз., coll. Нікуліна Т.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3688;** 2 внутрішні черепашки];

Україна, Донецька обл., м. Дебальцеве, околиці міста, байрачний ліс, 25.10.2009, 1 екз., coll. Сергеев М.Е., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3636;** 1 пластинка стимулятора]

Україна, Донецька обл., м. Донецьк, парк Ленком, долина р. Кальміус, 27.09.2008, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3692;** 1 пластинка стимулятора];

Україна, Донецька обл., м. Донецьк, парк Ленком, долина р. Кальміус, 27.09.2008, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3693;** 1 внутрішня черепашка];

Україна, Донецька обл., смт Новгородське, 29.09.2013, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3645;** 1 пластинка стимулятора];

Україна, Донецька обл., смт Новгородське, 29.09.2013, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3646;** 1 внутрішня черепашка.];

Україна, Донецька обл., Новоазовський р-н, с. Пищевик, петрофітний степ, 22.09.2007, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3664;** 1 пластинка стимулятора];

Україна, Донецька обл., Слов'янський р-н, м. Святогірськ, НПП «Святі гори», територія міста, 2.10.2009, 2 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3691;** 2 внутрішні черепашки];

Україна, Київська обл., м. Київ, зоопарк, 10.2007, 1 екз., coll. Балашов І.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3663;** 1 пластинка стимулятора];

Росія, Белгородська обл., м. Белгород, територія міста, 18.09.2008, 2 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3689;** 2 пластинки стимулятора];

Росія, Белгородська обл., м. Белгород, територія міста, 18.09.2008, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3690;** 1 внутрішня черепашка].

***Deroceras laeve* (O.F. Müller, 1774)**

Україна, Донецька обл., смт Новгородське, 29.09.2013, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3647;** 1 внутрішня черепашка].

***Deroceras reticulatum* (O.F. Müller, 1774)**

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Шурнух, пасовище, 1454 м н.р.м., 8.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3907;** 1 внутрішня черепашка].

***Krynickillus melanocephalus* Kaleniczenko, 1851**

Україна, Донецька обл., Ясинуватський р-н, м. Ясинувата, околиці міста, байрачний ліс, 25.10.2009, 2 екз., coll. Сергеев М.Е., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3638;** 2 внутрішні черепашки].

Родина Camaenidae

***Camaena cicatricosa* (O.F.Müller, 1774) (рис. 7, В)**

Китай, 2 екз. [інв. № **3075**].

Родина Bradybaenidae

***Karaftohelix maackii* (Gerstfeldt, 1859) (рис. 8, Д)**

Росія, Приморський край, Хасанський р-н, с. Барабаш, середня течія р. Кедрова, заплавний ліс, 22-30.05.2015, 3 екз., coll. Макаров К., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4445**].

***Fruticicola fruticum* (O.F.Müller, 1774)**

Примітка: тривалий час відносили до роду *Bradybaena*. Під такою родовою назвою знаходиться в одному зпопередніх каталогів (Сверлова, 2004) та в музейній колекції.

Україна, Донецька обл., с. Старорайське, 2008, 2 екз., coll. Агеєва Л.О., det. Агеєва Л.О. [інв. № **2620**;];

Україна, Донецька обл., Слов'янський р-н, с. Богородичне, лівий берег р. Сіверський Донець, заплавний дубово-кленовий ліс, 5.07.2006, 2 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2260**];

Україна, Донецька обл., Слов'янський р-н, с. Богородичне, 27.06.2006, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2486**];

Україна, Донецька обл., Слов'янський р-н, м. Святогірськ (кол. Слов'яногірськ), берег р. Сіверський Донець, 1990, 2 екз., coll. Тимошенко Є.Г., det. Сверлова Н.В., [інв. № **3292**];

Україна, Донецька обл., Слов'янський р-н, м. Святогірськ (кол. Слов'яногірськ), заплавний ліс (дуб, береза), 22.04.2006, 15 екз., coll. Хаустова Н., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2482**];

Україна, Донецька обл., Ясинуватський р-н, м. Ясинувата, дубово-ясенева байрачна діброва, 2.10.2004, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2147**];

Україна, Донецька обл., Ясинуватський р-н, с. Яковлівка, Яковлівський ліс, 1989, 10 екз., coll. Тимошенко Є.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3282**];

Україна, Житомирська обл., Житомирський р-н, м. Житомир, правий берег р. Тетерів, 4.07.2002, 4 екз., coll. Мельниченко Р.К., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1392**];

Україна, Житомирська обл., Житомирський р-н, с. Зарічани, ліс, 5.07.2002, 7 екз., coll. Мельниченко Р.К., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1393**];

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, с. Веряця, наноси р. Тиса, 29.12.2017, 13 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4251;** порожні черепашки в наносах];

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, смт Королево, у наносах р. Тиса, 1.03.2015, 13 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3593;** порожні черепашки в наносах];

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Ділове, Карпатський біосферний заповідник, ур. Кузій, біля КПП, на городніх рослинах, 21.07.1995, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **608**];

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Кваси, лівий берег р. Тиса, на вербах, бузині та ін., 12 екз., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2600**];

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, смт Ясіня, на листі верби, 1 екз., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2598**];

Україна, Закарпатська обл., Ужгородський р-н, с. Велика Добронь, окраїна села, присадибна ділянка, 6.03.2016, 2 екз., coll. Обедніна І.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3898**];

Україна, Закарпатська обл., Ужгородський р-н, с. Велика Добронь, Великодобронський ліс, , 6.03.2016, 8 екз., coll. Обедніна І.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3912**];

Україна, Закарпатська обл., Хустський р-н, м. Хуст, на руїнах Хустського замку, 19.05.2015, 1 екз., coll. Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3612**];

Україна, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, смт Верховина, 1881, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1**];

Україна, Івано-Франківська обл., Галицький р-н, м. Галич, 1879, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **2**];

Україна, Івано-Франківська обл., Галицький р-н, між с. Коростовичі та с. Бовшів, берег Бурштинського водосховища, крутий схил, зарослий молодими деревами (переважно клени), 14.12.2019, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4580;** порожні черепашки на змиві];

Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, м. Коломия, 1 екз. [інв. № **5**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, ок. м. Яремча (Дора), 2 екз. [інв. № **6**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Вовчинець, 11 екз., coll. Січ А. [інв. № **3**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Рибне, 1 екз., coll. Січ А. [інв. № **4**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тлумацький р-н, с. Нижнів, 1 екз., coll. Січ А. [інв. № **7**];

Україна, Луганська обл., Станично-Луганський р-н, ок. с. Вільхове (ст. Ілієнко), біостанція Луганського нац. педаг. ун-ту, ліс на березі р. Деркул, 29.08.2006, 16 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2334**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 3 екз. [інв. № **11**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Залізна Вода, 5 екз. [інв. № **12**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 17 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **13**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Білогорща, 13 екз. [інв. № **15**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, р-н Збоїщ, у яру біля садово-дачних ділянок, 2.08.2003, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2862**; черепашка закручена ліворуч];

Україна, Львівська обл., м. Львів, лугопарк ім. 700-річчя Львова, відкрита ділянка з високою травою, 26.05.2017, 64 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4213**];

Україна, Львівська обл., Бродівський р-н, с. Пеняки, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **8**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, м. Трускавець, 1 екз. [інв. № **9**];

Україна, Львівська обл., Жидачівський р-н, смт Журавне, 1882, 3 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **10**];

Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, м. Жовква, край буково-грабового лісу, чагарники, 15.07.1997, 12 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2295**; не типово висока форма черепашок];

Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, м. Жовква, залісений схил (бук), 5.04.2005, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2789**; є нетипово високі черепашки];

Україна, Львівська обл., Золочівський р-н, м. Золочів, відкритий пагорб з вапняковими відслоненнями та чагарниками, 16.04.2004, 55 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2298**];

Україна, Львівська обл., Золочівський р-н, м. Золочів, відкритий пагорб з вапняковими відслоненнями, 24.05.2005, 20 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2797**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 5 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **14**];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, між м. Пустомити та с. Наварія, зарості верби, 7.05.2005, 8 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2296**];

Україна, Львівська обл., Самбірський р-н, с. Погірці, 71 екз. [інв. № **16**];

Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, ок. с. Острів (Себечів), 1 екз., det. Полінський В. [інв. № **18**];

Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, с. Поториця, 31 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **17**];

Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, с. Скоморохи, 10 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **19**];

Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, м. Соснівка, берег ставу в лісі, зарості ожини, 28.04.2007, 21 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2450**];

Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, смт Івано-Франкове, 24 екз., det. Бонковський Й., [інв. № **20**];

Україна, Миколаївська обл., Первомайський р-н, Мигейський каньйон, заплавний ліс, підстилка, 22.04.1995, 5 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **607**];

Україна, Полтавська обл., Шишацький р-н, смт Шишаки, заплава р. Псел, 24.07.2006, 13 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2361**];

Україна, Тернопільська обл., Борщівський р-н, с. Шупарка, чагарник, 10.07.1934, 1 екз. [інв. № **2271**; з музею Наукового товариства ім. Т. Шевченка];

Україна, Тернопільська обл., Бучацький р-н, с. Сновидів, 8 екз. [інв. № **37**; з музею Наукового товариства ім. Т. Шевченка];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Крутилів, 13 екз. [інв. № **21**];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, с. Винятинці, 8 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **22**];

Україна, Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н, м. Кам'янець-Подільський, каньйон р. Смотрич, 15.05.2006, 26 екз., coll. Бокотей А.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2224**];

Україна, Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н, м. Кам'янець-Подільський, дендропарк, 22.05.2013, 22 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3530**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, Гречани, 2010, 69 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3390**];

Україна, Черкаська обл., Канівський р-н, с. Келеберда, заплава р. Дніпро, Криві озера, 4.06.2004, 1 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2202**];

Україна, Чернівецька обл., Хотинський р-н, м. Хотин, біля фортеці, відкриті біотопи, 19.05.2013, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3485**];

Молдова, регіон Орхей, с. Сахарна, резерват Сахарна, каньйон р. Сахарна, 3.08.2005, 2 екз., coll. Сон М.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2170**];

Німеччина, земля Тюрінгія, м. Єна, 1878-79, 3 екз., coll. Залевський А. [інв. № **29**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 11 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **26**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, вул. Твардовського, ділянка, призначена під забудову: чагарники, окремі дерева, багато будівельного сміття, 18.04.2005, 2 екз., coll. Годунько Р.Й., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4599**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, ок. м. Кракова (Кепа), 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **27**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, 1879, 12 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **24**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Перемишль, 4 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **28**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 12 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **25**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 3 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **23**];

Польща, Поморське (кол. Гданське) в-во, ок. м. Гдиня, 1922, 2 екз., det. Полінський В. [інв. № **2276**];

Росія, Московська обл., м. Долгопрудний, на схід від ст. Долгопрудна, Долгопрудненська алея навпроти входу до агророзплідника «ДАОС», ділянка пустиря з рослинними відходами, 13.06.2017, 4 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4414**];

Росія, Московська обл., м. Москва, Північний р-н; 1-а Північна лінія; навпроти автобази, 05.2017, 5 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4456**];

Росія, Московська обл., м. Москва, р-н Котловка, парк Сосенки, вздовж р. Котловка, 11.05.2016, 5 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4458**];

Росія, Московська обл., Красногорський р-н, смт Нахабіно, вул. Панфілова, між буд. №№ 19 і 27, 8.09.2017, 2 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4422**];
Росія, Рязанська обл., м. Рязань, біля кремля, берег річки, на трав'янистих рослинах, 1.07.2002, 49 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1897**; з мономорфної популяції (усі черепашки коричневі, без смуги)];
Росія, Томська обл., Тегульдетський р-н, с. Центр-Полігон, схил біля струмка, 14.08.2006, 5 екз., coll. Вінарський М.В., Карімов А.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2446**].

***Fruticicola transbaicalia* (Schileyko, 1978)**

Росія, Свердловська обл., Сухолозький р-н, м. Сухий Лог, правий берег р. Пишма, біля залізничного мосту, біля вапнякової скелі, осип, 20.07.2001, 10 екз., coll. Гребенников М.Е., det. Гребенников М.Е. [інв. № **1992**].

***Bradybaena similaris* (Férussac, 1821)**

США, штат Флорида, г. Бока-Ратон, на піщаному грунті з травою та чагарниками, 2016, 2 екз., coll. Олейник А.Е., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4421**].

Родина Cochlicellidae

***Cochlicella acuta* (O.F.Müller, 1774)**

Франція, регіон Бретань, департамент Фіністер, м. Лесконіль (Lesconil), піщана дюна, 07.2017, 50 екз., coll. Олейник А.Е., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4453**].

Родина Sphincterochilidae

***Sphincterochila cariosa* (Olivier, 1804) (рис. 7, Д)**

Ізраїль, Har Carmel, схил південної експозиції, 28.11.1999, 5 екз., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3276**];
Ізраїль, каньйон Nahal Kizev, північний схил (південна експозиція), 26.11.1999, 3 екз., det. Павлічек [інв. № **3270**].

Родина Helicidae

***Helicigona lapicida* (Linnaeus, 1758)**

Німеччина, 2 екз. [інв. № **34**; з музею Наукового товариства ім. Т. Шевченка];
Польща, Велькопольське (кол. Познанське) в-во, ок. м. Познань (Піотрово), 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **33**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, с. Ойцув, 3 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **32**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, с. Тенчинек, руїни замку, 21 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **30**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, с. Тенчинек, 4 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **31**];
Польща, Поморське (кол. Гданське) в-во, ок. м. Гдиня, 1922, 2 екз., det. Полінський В. [інв. № **2277**].

***Drobacia banatica* (Rossmässler, 1838)**

Примітка: занесено до Червоної книги України (2009).

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, с. Веряця, наноси р. Тиса, 29.12.2017, 5 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4250;** порожні черепашки в наносах];
Україна, Закарпатська, Виноградівський, смт Королево, у наносах р. Тиса, 1.03.2015, 2 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3585;** порожні черепашки в наносах];
Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Ділове, Карпатський біосферний заповідник, ур. Кузій, буковий ліс, 22.07.1995, 7 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **606**];

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Ділове, Карпатський біосферний заповідник, ур. Кузій, буковий ліс, 1.07.2003, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2859**];
Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Ділове, Карпатський біосферний заповідник, ур. Кузій, буковий ліс, 06.2009, 1 екз., coll. Канарський Ю., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3126**].

***Isognomostoma isognomostomum* (Schröter, 1784) (рис. 1, А)**

Примітка: у вітчизняній малакологічній літературі тривалий час вживали назву *Isognomostoma personatum* (Lamarck, 1792). Під цією назвою даний вид фігурує також у попередньому каталозі наземних молюсків ДПМ НАНУ (Сверлова, 2004) та в музейній колекції.

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, с. Веряця, у наносах р. Тиса, , 14.03.2015, 1 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3595;** порожня черепашка в наносах];
Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, с. Веряця, наноси р. Тиса, 29.12.2017, 5 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4344;** порожні черепашки в річкових наносах];
Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, смт Королево, у наносах р. Тиса, 1.03.2015, 1 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3588;** порожня черепашка в наносах];
Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Ділове, Карпатський біосферний заповідник, ур. Кузій, буковий ліс, 1.07.2003, 9 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1923**];
Україна, Закарпатська обл., Тячівський р-н, с. Мала Уголька, Карпатський біосферний заповідник, Угольське від-ня, р. Уголька, буковий ліс, 2.07.2003, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1920**];
Україна, Закарпатська обл., Тячівський р-н, с. Мала Уголька, Карпатський біосферний заповідник, Угольське від-ня, карстовий міст, буковий ліс, скелі, 3.07.2003, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1921**];
Україна, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, смт Верховина, 1881, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **64**];
Україна, Івано-Франківська обл., Галицький р-н, м. Галич, 1879, 3 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **62**];
Україна, Івано-Франківська обл., Косівський р-н, с. Текуче, 1881, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **63**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, Чорногора, 1881, 9 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **68**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Верхній Майдан, 8 екз., coll. Бонковський Й. [інв. № **72**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, смт Ворохта, 3 екз., coll. Січ А. [інв. № **69**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Кремінці (Татарів), 2 екз., coll. Січ А. [інв. № **66**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, ок. с. Микуличин (Тартарів), 1881, 30 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **65**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 1881, 6 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **67**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, ок. с. Микуличин (Тартарів), 1 екз., coll. Січ А. [інв. № **71**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, ок. м. Яремча (Дора), 9 екз. det. Бонковський Й. [інв. № **70**];
Україна, Івано-Франківська обл., Тлумацький р-н, с. Нижнів, 1879, 3 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **73**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 27 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **58**];
Україна, Львівська обл., Бродівський р-н, с. Пеняки, 7 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **61**];
Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 1882, 27 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **59**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Прибинь, 5 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **60**];

Україна, Тернопільська обл., Борщівський р-н, с. Кудринці, 6 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **84**];
Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 1880, 15 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **85**];
Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, с. Устечко, 4 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **83**];
Україна, Чернівецька обл., Новоселицький р-н, с. Чорнівка, ліс (бук, граб, дуб), 07.2003, 9 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1946**; не вибірка];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 34 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **77**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **78**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Криниця, 44 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **76**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 62 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **75**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 3 екз., coll. Січ А. [інв. № **79**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Щавниця, 22 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **74**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Войткова, 4 екз. [інв. № **81**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Перемишль, 5 екз. [інв. № **82**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 17 екз. [інв. № **80**].

Causa holosericea (Studer, 1820)

Примітка: в одному з попередніх каталогів (Сверлова, 2004) згаданий під назвою *C. holosericum*.

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 17 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **86**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 2 екз., coll. Січ А. [інв. № **87**].

Arianta arbustorum (Linnaeus, 1758)

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, смт Богдан, Карпатський біосферний заповідник, Мармароське від-ня, г. Петрос Мармароський, смерековий ліс, 24.06.1995, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1199**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, Чорногора, 1881, 21 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **36**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 4 екз. [інв. № **35**];
Україна, Івано-Франківська обл., Рогатинський р-н, с. Підгороддя, 31 екз. [інв. № **38**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Стрийський парк, 05.2009, 7 екз., coll. Гураль Р.І., Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2726**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Стрийський парк, платанова алея вздовж вул. Стрийська, 5.06.2010, 14 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3068**; на стовбурі одного платану];
Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 4 екз. [інв. № **40**];
Україна, Львівська обл., Мостиський р-н, м. Мостиська, лісосмуга біля шосе, біля канави з водою, 9.06.2010, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3071**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Добряничі, 8 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **41**];
Україна, Тернопільська обл., Бучацький р-н, с. Сновидів, 6 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **42**];
Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, с. Городок, 1 екз. [інв. № **39**];
Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, біля ринку промислових товарів, біля залізничної колії, 2010, 6 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3364**];
Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, ур. Ружичанський ліс, 14.04.2009, 4 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В., redet [інв. № **3387**];
Італія, регіон Фріулі-Венеція-Джулія, провінція Удіне, м. Тарвізіо (Tarvisio), берег потоку Бартоло (Bartolo), 2.07.2016, 4 екз., coll. Годунько Р.Й., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4217**];

Німеччина, земля Тюрінгія, м. Єна, 1878-79, 9 екз., coll. Залевський А. [інв. № **55**];
Польща, Тарнаватка, 3 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **50**];
Польща, Мазовецьке (кол. Варшавське) в-во, м. Варшава, 1878, 4 екз., coll. Лазінек [інв. № **54**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, г. Баб'я, 1879, 2 екз., coll. Стобієцький С., det. Бонковський Й. [інв. № **49**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 22 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **44**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 24 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **46**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 17 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **48**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 20 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **52**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 17 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **53**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 27 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **2206**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 35 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **45**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, вул. Твардовського, ділянка, призначена під забудову: чагарники, окремі дерева, багато будівельного сміття, 18.04.2005, 2 екз., coll. Годунько Р.Й., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4598**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Криниця, 36 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **43**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Криниця, 35 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **47**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Кшешовіце, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **51**];
Росія, Московська обл., м. Долгопрудний, на схід від ст. Долгопрудна; Долгопрудненська алея навпроти входу до агророзплідника «ДАОС», ділянка пустиря з рослинними відходами, 13.06.2017, 2 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Сверлова Н.В., redet [інв. № **4413**];
Росія, Московська обл., Щолковський р-н, смт Загорянський, вздовж вул. Кооперативна і прилеглої до неї частини вул. Зелена, 13.05.2018, 2 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4400**].

Arianta petrii Kimakowicz, 1890

Примітка: вид занесено до Червоної книги України (2009) під назвою *Arianta aethiops*. Тривалий час вважали підвидом *A. aethiops* (Шилейко, 1978). У цьому статусі він фігурує також у попередньому каталозі наземних молюсків ДПМ НАНУ (Сверлова, 2004). Зараз *A. petrii* визнають самостійним видом (Кантор, Сысоев, 2005; Sysoev, Schileyko, 2009).

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, смт Богдан, Карпатський біосферний заповідник, Мармарошське від-ня, г. Петрос Мармароський, субальпіка, 24.06.1995, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1198**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, Чорногора, 1881, 5 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **56**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, Чорногора, полонини, 1881, 7 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **57**].

Faustina faustina (Rossmässler, 1835) (рис. 1, Г)

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, смт Королево, у наносах р. Тиса, 1.03.2015, 5 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3590;** порожні черепашки в наносах];
Україна, Закарпатська обл., Тячівський р-н, с. Мала Уголька, Карпатський біосферний заповідник, Угольське від-ня, карстовий міст, буковий ліс, скелі, 3.07.2003, 7 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1919**];
Україна, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, смт Верховина, 1881, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **182**];
Україна, Івано-Франківська обл., Галицький р-н, м. Галич, 1879, 3 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **183**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, Чорногора, 1881, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **208**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, смт Ворохта, 1 екз., coll. Січ А. [інв. № **185**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Кремінці (Татарів), 2 екз., coll. Січ А. [інв. № **186**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Кремінці (Татарів), 2 екз., coll. Січ А. [інв. № **206**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 1881, 17 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **207**];
Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Вовчинець, 3 екз., coll. Січ А. [інв. № **184**];
Україна, Івано-Франківська обл., Тлумацький р-н, с. Нижнів, 2 екз., coll. Січ А. [інв. № **187**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Чортова скеля, 1 екз., coll. Січ А. [інв. № **191**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Кривчицький ліс, 3 екз. [інв. № **192**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 47 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **193**];
Україна, Львівська обл., Бродівський р-н, с. Пеняки, 21 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **188**];
Україна, Львівська обл., Бродівський р-н, с. Підгірці, 3 екз. [інв. № **216**];
Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 1882, 12 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **189**];
Україна, Львівська обл., Жидачівський р-н, смт Журавне, 10 екз. [інв. № **190**];
Україна, Львівська обл., Миколаївський р-н, м. Миколаїв, закинутий кар'єр, заростаючий деревами та чагарниками схил, вапнякові осипи, 26.04.2003, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2547**; нетипово дрібні черепашки];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Перемишляни, 6 екз. [інв. № **195**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Прибинь, 7 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **194**];
Україна, Львівська обл., Сколівський р-н, с. Корчин, 8 екз. [інв. № **205**];
Україна, Львівська обл., Сколівський р-н, с. Корчин, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **211**];
Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 1880, 20 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **198**];
Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Крутилів, заповідник «Медобори», Сліпий яр, 10.05.2000, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2877**];
Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Личківці, заповідник «Медобори», біля г. Бохит, грабовий ліс, вапнякові відслонення, 9.05.2000, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2879**];
Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, с. Іване-Золоте, 11 екз. [інв. № **196**];
Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, с. Касперівці, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **197**];
Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, ур. Ружичанський ліс, 2010, 1 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3402**];
Україна, Чернівецька обл., Новоселицький р-н, с. Чорнівка, ліс (бук, граб, дуб), 07.2003, 10 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1940**; не вибірка];
Молдова, регіон Орхей, с. Сахарна, резерват Сахарна, каньйон р. Сахарна, 3.08.2005, 1 екз., coll. Сон М.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2169**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, г. Баб'я, 1 екз. [інв. № **201**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Закопане, Татри, 1882, 18 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **203**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Закопане, Татри, 2 екз. [інв. № **209**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 8 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **204**].
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Пеніни, 8 екз. [інв. № **213**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 79 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **202**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 10 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **210**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 10 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **214**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **199**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Перемишль, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **215**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 16 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **200**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **212**].

***Faustina cingulella* (Rossmässler, 1837)**

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 43 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **219**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 47 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **220**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 31 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **221**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 63 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **222**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 36 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **223**].

***Faustina rossmaessleri* (L.Pfeiffer, 1842)**

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 3 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **224**].

***Campylaea pouzolzi* (Deshayes, 1830)**

Хорватія, Далмація, 1 екз. [інв. № **3073**].

***Campylaea rumelica* (Rossmässler, 1838)**

Болгарія, Пловдивська обл., ок. м. Асеновград, Бачковський монастир, 9.09.2007, 3 екз., coll. Олейник А.Е., det. Єгоров Р.В. (*Helicigona balcanica*), redet Сверлова Н.В. [інв. № **4417**].

***Theba pisana* (O.F.Müller, 1774)**

Туреччина, Анталья, Манавгат, м. Манавгат (Manavgat), 3.07.2018, 3 екз., coll. Яницький Т.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4366;** анатомічно перевірений матеріал];
Франція, регіон Бретань, департамент Фіністер, м. Лесконіль (Lesconil), піщана дюна, 07.2017, 6 екз., coll. Олейник А.Е., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4452**].

***Eobania vermiculata* (O.F.Müller, 1774) (рис. 1, Д)**

Україна, Донецька обл., м. Донецьк, територія Ботанічного саду НАНУ, оранжереї, 29.08.2006, 7 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2452**];
Україна, Запорізька обл., Мелітопольський р-н, м. Мелітополь, центральний парк; ближче до вул. Б.Хмельницького, 2.04.2017, 5 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3981**];
Україна, Крим, м. Алушта, 07.2003, 13 екз., coll. Кирпан С.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1925**];
Україна, Крим, р-н, смт Гаспра, санаторій «Ясна поляна», 08.2005, 110 екз., coll. Бокотей А.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2109**];
Україна, Крим, м. Севастополь, зарості бузку, 60 м від моря, 20.07.1992, 25 екз., coll. Попов В.М., det. Попов В.М. [інв. № **649**];
Україна, Крим обл., м. Севастополь, мис Товстий, рудеральна трав'яниста рослинність, 14.09.2002, 3 екз., coll. Шевченко О.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1862**];
Україна, Крим, м. Севастополь, Чорноріччя, степова рослиннсть, скелі, 15.09.2002, 3 екз., coll. Шевченко О.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1864**];
Україна, Крим, м. Севастополь, Чорноріччя, степова рослинність, скелі, 15.09.2002, 13 екз., coll. Шевченко О.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1865**; черепашки ювенільних молюсків];
Україна, Крим, м. Севастополь, Херсонес, між руїнами, 21.05.2010, 63 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3069**];
Україна, Крим, м. Севастополь, сквер воїнів-інтернаціоналістів, 18.05.2010, 12 екз., coll. Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3138**];
Україна, Крим, с. Сонячногірське, трав'яний схил біля траси, 19.06.2009, 35 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2785**; 1 черепашка з додатковою смугою];

Україна, Крим, ок. м. Феодосія (с. Берегове), .07.2000, 6 екз., coll. Павлів І.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4249**];
Україна, Крим, м. Ялта, біля автовокзалу, 27.06.1996, 1 екз., coll. Головачов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **605**];
Україна, Крим, Ленінський р-н, с. Яковенкове, полинно-типчакові ділянки вздовж моря, 12.05.2006, 8 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2571**];
Україна, Крим, Ленінський р-н, с. Яковенкове, 11.05.2006, 4 екз., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2833**];
Україна, Крим, Ленінський р-н, с. Курортне, 7.05.2010, 2 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3082**];
Україна, Крим, Сімферопольський р-н, м. Сімферополь, присадибна ділянка, закинута клумба (бузок, кропива), 4.08.2004, 107 екз., coll. Король Е.М., det. Король Е.М. [інв. № **2305**];
Україна, Крим, Сімферопольський р-н, м. Сімферополь, територія міста, сад, 15.05.2006, 10 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2462**];
Україна, Крим, Чорноморський р-н, с. Оленівка, 23.10.2006, 3 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2506**];
Україна, Крим, Чорноморський р-н, смт Чорноморське, степ вздовж узбережжя моря, 23.10.2006, 2 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2530**];
Албанія, сел. Гіліаре, берег Адріатичного моря, 14.08.2013, 13 екз., coll. Годунько Р.Й., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3498**];
Греція, о. Андрос, 30.07.2013, 1 екз., coll. Годунько Р.Й., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3500**];
Хорватія, Далмація, 6 екз. [інв. № **91**; з музею Наукового товариства ім.Т. Шевченка].

Helix albescens Rossmässler, 1839

Україна, Донецька обл., м. Донецьк, парк ім. Ленінського комсомолу, 1987, 3 екз., coll. Тимошенко Є.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3284**];
Україна, Донецька обл., м. Донецьк, центр міста, сквер, 10.07.2005, 8 екз., coll. Мартинов В.В, det. Сверлова Н.В. [інв. № **2120**];
Україна, Донецька обл., м. Донецьк, територія міста, рекультивований терикон, 09.2005, 69 екз., coll. Кульбачко Ю.Л., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2290**];
Україна, Донецька обл., Новоазовський р-н, с. Широкине, степ на узбережжі моря, 30.03.2008, 2 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2702**];
Україна, Запорізька обл., м. Запоріжжя, балка Космічна, 2.07.2002, 1 екз., coll. Воронова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1322**];
Україна, Запорізька обл., м. Запоріжжя, р-н Дніпровської ГЕС, 26.07.2005, 2 екз., coll. Лукашов Д.В., det. Балашов І.О. [інв. № **2843**];
Україна, Запорізька обл., м. Запоріжжя, парк «Дубова роща», лісонасадження, що чергуються з відкритими ділянками, 20.04.2017, 5 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4106**];
Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, у р-ні центрального ринку в межах міста, поруч – залізничний насип з рідким чагарником, 13.03.2017, 11 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3958;** черепашки молодих особин];
Україна, Запорізька, обл., Василівський р-н, с. Підгірне, заплава р. Карачекрак, волога лука, заросла бур'янами, з насипною дорогою, 9.03.2017, 14 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3931**];
Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Широке, надзаплавні тераси р. Карачекрак, остепнені ділянки, що чергуються з рідколіссям, 17.03.2017, 16 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4035**];
Україна, Запорізька обл., Мелітопольський р-н, м. Мелітополь, 8 км на захід від міста, 6.08.2008, 6 екз., coll. Хаустова А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2627**];
Україна, Запорізька обл., Мелітопольський р-н, м. Мелітополь, недалеко від виїзду з міста, траса Харків-Мелітополь, закинутий сад, старі дерева, зарослі виноградом, 3.04.2017, 94 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3967**];
Україна, Запорізька обл., Мелітопольський р-н, м. Мелітополь, центральний парк, ближче до вул. Б.Хмельницького, 2.04.2017, 10 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3986**];

Україна, Запорізька обл., Михайлівський р-н, с. Бурчак, верхів'я р. Янчекрак; схили надзаплавної тераси, 16.03.2017, 20 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3954**];

Україна, Запорізька обл., Якимівський р-н, с. Атманай, дамба біля села, 25.08.2015, 10 екз., coll. Ковальов В.В., det. Ковальов В.В. [інв. № **3650;** порожні черепашки];

Україна, Запорізька обл., Якимівський р-н, с. Богатир, ур. Тащенакський под, поблизу узбережжя Молочного лиману, 2.03.2017, 86 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3966**];

Україна, Київська обл., м. Київ, г. Замкова, над Андріївським узвозом, відкритий крутий західний схил з поодинокими кущами та деревами, 27.05.2006, 4 екз., coll. Балашов І.О., Бахонський Д.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2217**];

Україна, Крим, смт Гаспра, санаторій «Ясна поляна», 08.2005, 29 екз., coll. Бокотей А.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2110**];

Україна, Крим, смт Лівадія, на схилах гір, 05.2003, 3 екз., coll. Сусуловська І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1936**];

Україна, Крим, м. Севастополь, сквер воїнів-інтернаціоналістів, 18.05.2010, 12 екз., coll. Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3139**];

Україна, Крим, м. Севастополь, Херсонес, відкрита ксеротермна ділянка поруч з руїнами, 22.05.2011, 15 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3158**];

Україна, Крим, смт Сімеїз, 19.06.2006, 6 екз., coll. Коновалова І.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2847**];

Україна, Крим, м. Феодосія, 27.07.2003, 20 екз., coll. Павлів І.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1926**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, вул. Привокзальна, на стовбурах дерев, 16.05.2010, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3141**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, біля залізничного вокзалу, 16.05.2010, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3142**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, сквер, 16.05.2010, 9 екз., coll. Гураль Р.І., Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3143**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, с. Танкове, г. Таз-Оба, 16.05.2011, 24 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3183**];

Україна, Крим, Ленінський р-н, с. Борисівка, Опуцький заповідник, г. Опук, степові ділянки, 7.05.2006, 6 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2441**];

Україна, Крим, Ленінський р-н, с. Борисівка, Опуцький заповідник, петрофітний степ, 7.05.2006, 3 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2835**];

Україна, Крим, Ленінський р-н, смт Багерове, РЛП «Караларський степ», 3.05.2010, 16 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3106**];

Україна, Крим, Судацький р-н, м. Судак, г. Бовван, 6.09.1967, 5 екз., coll. Якубовський, det. Сверлова Н.В. [інв. № **443**];

Україна, Крим, Чорноморський р-н, с. Оленівка, 23.10.2006, 2 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2505**];

Україна, Миколаївська, м. Миколаїв, р-н Старий Водопой, стара лісосмуга (дуб, груша, чагарники), 19.04.1995, 46 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **596**];

Україна, Миколаївська обл., м. Миколаїв, р-н Старий Водопой, стара лісосмуга (дуб, груша, чагарники), 19.04.1995, 17 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **597**];

Україна, Миколаївська обл., м. Миколаїв, р-н Намив, біля обласної лікарні, 17.06.1995, 38 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С [інв. № **598**];

Україна, Миколаївська обл., м. Миколаїв, р-н Намив, біля обласної лікарні, 17.06.1995, 51 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **599**];

Україна, Херсонська обл., Білозерський р-н, с. Олександрівська, Олександрівський заказник, схили Бузького лиману, 24.05.2017, 1 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4179**];

Україна, Херсонська обл., Чаплинський р-н, смт Асканія-Нова, заповідник «Асканія-Нова», зоопарк, штучні деревні насадження, 20.05.2005, 7 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2158**];

Росія, Краснодарський край, Абінський р-н, відкриті трав'янисті ділянки гір, 2013, 1 екз., coll. Орел О.Е., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3694**].

Helix buchi Dubois de Montpereux, 1839

Грузія, край Аджарія, Кобулетський муніципалітет, Кінтрішський заповідник, схил гори Нарусала, 2000-2100 м н.р.м., 9.06.2013, 1 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3535**].

Helix lucorum Linnaeus, 1758

Примітка: вид занесено до Червоної книги України (2009).

Україна, Запорізька обл., Мелітопольський р-н, м. Мелітополь, недалеко від виїзду з міста, траса Харків-Мелітополь, закинутий сад, старі дерева, зарослі виноградом, 3.04.2017, 2 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3968**];

Україна, Крим, с. Кизилове, Байдарська долина, 20.05.2010, 2 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3102**];

Україна, Крим, м. Севастополь, р. Чорна, Чорнорічинський каньйон, 1996, 1 екз., coll. Шклярук А.М., det. Шклярук А.М. [інв. № **822**];

Україна, Крим, ок. м. Севастополь (с. Фронтове), 2002, 4 екз., coll. Шевченко О.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1317**];

Україна, Крим, м. Севастополь (Флотське), 2002, 3 екз., coll. Шевченко О.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1318**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, біля турбази «Привал», 15.05.2010, 10 екз., coll. Гураль Р.І., Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3140**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, с. Передущельне, 25.10.2006, 5 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2532**];

Болгарія, г. Монтена, околиці міста, сухі схили з кущами, акацією, 29.08.2014, 6 екз., coll. Годунько Р.Й., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3571**];

Вірменія, м. Єреван, парк Перемоги, 15.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3885**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Арцванік, схил, частково зарослий дубами та чагарниками, 1166 м н.р.м., 8.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3742**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Арцванік, біля Арцванікського хвостосховища, відкритий схил з розрідженою деревно-чагарниковою рослинністю, південно-західна експозиція, 16.09.2019, 10 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4516**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Арцванік, біля Арцванікського хвостосховища, пологий відкритий схил з окремими невисокими чагарниками, південно-західна експозиція, 16.09.2019, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4522**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Каджаран, територія Зангезурського мідно-молібденового комбінату, притока р. Вохчі, відкритий схил з розрідженою деревно-чагарниковою, 2143 м н.р.м., 6.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3713**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Капан, Арцванікське хвостосховище, початок зливу, нижче башти, 1049 м н.р.м., 17.12.2015, 4 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3855**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Капан, Арцванікське хвостосховище, , 7.05.2016, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., Амірян А., det. Сверлова Н.В., redet 1003 м н.р.м.; N39o14'25.0", E046o28'16.8" [інв. № **3884**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), між м. Капан і с. Чакатен, пагорб з розрідженою деревно-чагарниковою рослинністю, 12.09.2019, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4483**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Капан, вздовж траси Капан – Шикахох, відкритий схил, місцями із заростями низьких дубів, 18.09.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В., [інв. № **4560**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Неркін Анд, при в'їзді до села, відкритий кам'янистий схил з поодинокими кущами та деревами, 717 м н.р.м., 8.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3886**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Срашен, крутий обрив вздовж шосе, вище – чагарники, 990 м н.р.м., 8.05.2016, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3887**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Шикахох, відкритий схил з ожиною, 12.09.2019, 22 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4478**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Цав, схил, частково відкритий, частково зарослий деревами та чагарниками (дуб та ін.), 14.09.2019, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4493**];

Грузія, край Квемо-Картлі, муніципалітет Гардабані, с. Джандарі, берег Джандарського водосховища, 19.07.2010, 3 екз., coll. Годунько Р.Й., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3467**];

Росія, Краснодарський край, Абінський р-н, м. Абінськ, город, 03.2014, 56 екз., coll. Орел О.Е., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3624;** порожні черепашки, шо залишилися на ділянці після зими];

Росія, Краснодарський край, Туапсінський р-н, м. Туапсе, р-н Калараша, 13.07.2012, 10 екз., coll. Годунько Р.Й., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3471**];

Росія, Московська обл., м. Москва, вздовж Севастопольського проспекту; на території Інституту теоретичної та експериментальної фізики, 14.09.2015, 2 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4436**];

Росія, Пензенська обл., м. Пенза, станція юних натуралістів, 2005, 1 екз., coll. Стойко Т.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2840**].

Helix lutescens Rossmässler, 1837

Україна, Волинська обл., Луцький р-н, м. Луцьк, пустир з будівельним сміттям, 14.08.2005, 87 екз., coll. Сухомлін К.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2288**];

Україна, Волинська обл., Луцький р-н, м. Луцьк, парк культури та відпочинку ім. Л. Українки, 14.08.2005, 29 екз., coll. Сухомлін К.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2289**];

Україна, Житомирська обл., Житомирський р-н, м. Житомир, паркова зона, 11.07.2002, 3 екз., coll. Мельниченко Р.К., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1948**];

Україна, Закарпатська обл., Мукачівський р-н, м. Мукачеве, під замком Паланок, схил з чагарниками та травою, 16.05.2015, 8 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3616**];

Україна, Закарпатська обл., Ужгородський р-н, с. Велика Добронь, окраїна села, присадибна ділянка, 6.03.2016, 6 екз., coll. Обедніна І.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3895**];

Україна, Івано-Франківська обл., Галицький р-н, с. Бовшів, г. Касова, 28.05.1925, 2 екз., det. Полінський В. [інв. № **173**];

Україна, Івано-Франківська обл., Галицький р-н, с. Бовшів, г. Касова, відкритий схил біля підніжжя, 14.12.2019, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4583**];

Україна, Івано-Франківська обл., Галицький р-н, м. Бурштин, навпроти парку, вул. Січових Стрільців, під декоративними чагарниками, 19.10.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4567**];

Україна, Івано-Франківська обл., Галицький р-н, між с. Коростовичі та с. Бовшів, берег Бурштинського водосховища, крутий схил, зарослий молодими деревами (переважно клени), 14.12.2019, 65 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4578;** порожні черепашки на змиві];

Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, м. Коломия, 1881, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **174**];

Україна, Івано-Франківська обл., Косівський р-н, м. Косів, 1 екз. [інв. № **2270**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 7 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **167**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 23 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **168**];

Україна, Львівська обл., Буський р-н, смт Олесько, Олеський замок, 16.05.2009, 19 екз., coll. Годунько Р.Й., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2815**];

Україна, Львівська обл., Жидачівський р-н, смт Журавне, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **166**];

Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, м. Дубляни, парк аграрного університету, 18.09.2017, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4244**];

Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, с. Мервичі, 3 екз. [інв. № **2267**; з музею Наукового товариства ім. Т. Шевченка];

Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, м. Жовква, відкритий біотоп, 5.04.2005, 58 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2294**];

Україна, Львівська обл., Золочівський р-н, смт Глиняни, 17 екз. [інв. № **2268**; з музею Наукового товариства ім. Т. Шевченка];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 11 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **169**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Великі Глібовичі, на межі лісу та луки, 18.05.2017, 109 екз., coll. Гураль Р.І., Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4155**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Добряничі, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **170**];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, с. Звенигород, 9 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **171**];

Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, с. Поториця, 22 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **172**];

Україна, Миколаївська обл., Первомайський р-н, Мигейський каньйон, лівий берег р. Південний Буг, заплавний ліс, 29.04.1995, 2 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **602**];

Україна, Тернопільська обл., Бережанський р-н, с. Шибалин, 31 екз. [інв. № **2272**; з музею Наукового товариства ім. Т. Шевченка];

Україна, Тернопільська обл., Борщівський р-н, с. Дзвенигород, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **175**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 1880, 11 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **176**];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, м. Заліщики, 13 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **177**];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, с. Нирків, 37 екз. [інв. № **2269**; з музею Наукового товариства ім. Т. Шевченка];

Україна, Тернопільська обл., Теребовлянський р-н, м. Теребовля, 1879, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **178**];

Україна, Тернопільська обл., Чортківський р-н, с. Угринь, насип біля шосе, 19.07.1998, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **603**; добре виражені смуги на черепашках];

Україна, Тернопільська обл., Чортківський р-н, с. Улашківці, 23.07.1998, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2860**];

Україна, Хмельницька обл., Віньковецький р-н, с. Адамівка, 13.05.2011, 2 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3367**];

Україна, Хмельницька обл., Дунаєвецький р-н, с. Миньківці, кам'янистий схил, 14.08.2012, 1 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3440**];

Україна, Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н, с. Демшин, біля впадіння р. Тернава до р. Дністер, 11.05.2005, 7 екз., coll. Різун В.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4615**];

Україна, Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н, м. Кам'янець-Подільський, вали Нового замку, 15.05.2013, 20 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3483**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, біля ринку промислових товарів, біля залізничної колії, 2010, 2 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3363**];

Україна, Чернівецька обл., Новоселицький р-н, с. Чорнівка, берег ставу, 19.07.2003, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1945**; добре виражені смуги на черепашці];

Україна, Чернівецька обл., Хотинський р-н, м. Хотин, біля фортеці, відкриті біотопи, 19.05.2013, 28 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3484;** 1 черепашка дорослої особини не типово малих розмірів];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, 1879, 12 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **179**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, 1921, 10 екз., det. Полінський В. [інв. № **180**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Ланьцут, 1879, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **181**].

Helix pomatia Linnaeus, 1758 (рис. 5, А)

Україна, Вінницька обл., Вінницький р-н, м. Вінниця, П'ятничани, 1875, 3 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **145**; на старій етикетці «П'ятничани над Південним Бугом»];

Україна, Волинська обл., м. Луцьк, парк культури та відпочинку ім. Л. Українки, 14.08.2005, 17 екз., coll. Сухомлін К.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4601**];

Україна, Волинська обл., м. Луцьк, парк культури та відпочинку ім. Л. Українки, 18.06.2008, 37 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4624**];

Україна, Волинська обл., Горохівський р-н, с. Терешківці, дубовий ліс, узлісся, 11.06.2005, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2922**];

Україна, Дніпропетровська обл., м. Жовті Води, територія міста, Краснокутський ліс, штучні деревні насадження (дуб, ясен та ін..), 2006, 48 екз., coll. Кульбачко Ю.Л., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4605**];

Україна, Житомирська обл., Житомирський р-н, м. Житомир, паркова зона, 11.07.2002, 5 екз., coll. Мельниченко Р.К., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1399**];

Україна, Житомирська обл., Житомирський р-н, м. Житомир, заліснений яр, 29.09.2006, 19 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4612**];

Україна, Закарпатська обл., м. Ужгород, сквер за пл. Народна, 14.05.2015, 14 екз., coll. Гураль Р.І., Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3609**];

Україна, Закарпатська обл., м. Ужгород, на подвір'ї Ужгородського замку, 20.05.2015, 4 екз., coll. Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3611**];

Україна, Закарпатська обл., м. Ужгород, альпінарій по вул. Жупанатська, 14.05.2015, 5 екз., coll. Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3613**];

Україна, Закарпатська обл., м. Ужгород, вул. Дендеші, 13.05.2018, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4359**];

Україна, Закарпатська обл., м. Ужгород, вул. Жупанатська, 13.05.2018, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4360**];

Україна, Закарпатська обл., м. Ужгород, ботанічний сад, 14.05.2018, 15 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4361**];

Україна, Закарпатська обл., Берегівський р-н, м. Берегове, парк, 08.2015, 4 екз., coll. Ковач А., det. Ковач А., Обедніна І., redet [інв. № **3699**];

Україна, Закарпатська обл., Берегівський р-н, м. Берегове, лука, 08.2015, 3 екз., coll. Ковач А., det. Ковач А., Обедніна І., redet [інв. № **3700**];

Україна, Закарпатська обл., Берегівський р-н, Берегівське горбогір'я, 09.2015, 1 екз., coll. Ковач А., det. Ковач А., Обедніна І., redet [інв. № **3701**];

Україна, Закарпатська обл., Берегівський р-н, с. Квасове, ур. Атак (Оток), дубово-грабовий заплавний ліс, 9.07.2004, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1995**];

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, смт Королево, руїни замку Нялаб, 11.10.2014, 2 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3562;** черепашки молодих молюсків];

Україна, Закарпатська обл., Мукачівський р-н, м. Мукачеве, під замком Паланок, схил з чагарниками та травою, 16.05.2015, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3615**];

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Ділове, Карпатський біосферний заповідник, ур. Кузій, буковий ліс, 1.07.2003, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1962**];

Україна, Закарпатська обл., Ужгородський р-н, с. Велика Добронь, Великодобронський ліс, 6.03.2016, 2 екз., coll. Обедніна І.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3913**];

Україна, Закарпатська обл., Ужгородський р-н, с. Невицьке, на руїнах Невицького замку, 18.05.2015, 13 екз., coll. Гураль Р.І., Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3608**];

Україна, Івано-Франківська обл., Богородчанський р-н, с. Старуня, біля грязьового вулкану, під кущем ялівцю, 11.05.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4273**];

Україна, Івано-Франківська обл., Галицький р-н, м. Галич, 1879, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **140**];

Україна, Івано-Франківська обл., Галицький р-н, с. Бовшів, г. Касова, край лісу, 14.12.2019, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4582**];

Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, с. Молодятин, 1 екз. [інв. № **1994**; раніше черепашка помилково знаходилася у № **163**, проте на черепашці є напис польською мовою «Молодятин»];

Україна, Івано-Франківська обл., Косівський р-н, с. Соколівка, 7 екз. [інв. № **2266**];

Україна, Івано-Франківська обл., Косівський р-н, с. Текуче, 1 екз. [інв. № **141**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, ок. м. Яремча (Дора), 2 екз. det. Бонковський Й. [інв. № **142**];

Україна, Київська обл., м. Київ, парк біля столичної обсерваторії, 21.05.2004, 5 екз., coll. Василюк О.В., det. Василюк О.В. [інв. № **2842**];

Україна, Київська обл., Богуславський р-н, м. Богуслав, грабовий ліс, 26.06.2005, 1 екз., coll. Лукашов Д.В., det. Балашов І.О. [інв. № **2841**];

Україна, Київська обл., Васильківський р-н, м. Васильків, 2004, 1 екз., coll. Василюк О.В., det. Василюк О.В. [інв. № **2205**];

Україна, Київська обл., Васильківський р-н, м. Васильків, у яру в околицях міста, 15.04.2006, 75 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **4608**];

Україна, Київська обл., Васильківський р-н, м. Васильків, пагорб між вул. Піонерська і Трудова, пустир з чагарником і поодинокими деревами, 15.04.2006, 144 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **4610**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 6 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **148**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 4 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **149**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Знесіння, г. Піскова, 06.1919, 2 екз. [інв. № **151**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 7 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **152**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 3 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **161**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 4 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **164**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 6 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **165**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **218**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Брюховицький лісопарк, листяний ліс (бук, граб, клен та ін.), 26-28.08.2005, 11 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4616**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Брюховицький лісопарк, буковий ліс, 13.09.2016, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4161**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, парк «Високий Замок», південний схил, переважно клени, 31.07.2004, 126 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2919**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, парк «Високий Замок», навпроти хімфармзаводу (біля вул. Опришківська), заліснений схил північно-східної експозиції (переважно клени), 5.05.2005, 54 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4592**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, парк «Залізна Вода», деревна рослинність вздовж струмка, 10.08.2004, 45 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2917**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, регіональний ландшафтний парк «Знесіння», відкриті схили, 28.04.1996, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **600**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, регіональний ландшафтний парк «Знесіння», г. Піскова, деревно-чагарникові зарості, 8.08.2004, 121 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2916**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, регіональний ландшафтний парк «Знесіння», під г. Хомець, деревна рослинність біля струмка, 4.07.2004, 88 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2918**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, регіональний ландшафтний парк «Знесіння», відкриті схили різної експозиції, місцями – з окремими деревами та кущами, 8.04.2005, 61 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4607**; збір порожніх черепашок];

Україна, Львівська обл., м. Львів, регіональний ландшафтний парк «Знесіння», відкриті схили різної експозиції, місцями – з окремими деревами та кущами, 25.04.2005, 125 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4593**; збір живих молюсків];

Україна, Львівська обл., м. Львів, лісопарк Погулянка, лісовий схил південної експозиції, 25.04.2005, 74 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4575**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, лісопарк Погулянка, деревно-чагарникова рослинність біля струмка, 25.04.2005, 65 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4576**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, лісопарк Погулянка, розріджені деревні насадження, 27.04.2005, 63 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4577**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, край Снопківського парку біля вул. Зелена, у зарослому деревами пониженні, 29.04.2005, 29 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4594**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Стрийський парк, 27.04.2005, 37 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4591**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, залишки лісової рослинності між вул. Золота, Клепарівська і Єрошенка, верхній край лісового схилу, 30.04.2005, 35 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4595**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, залишки лісової рослинності між вул. Золота, Клепарівська і Єрошенка, нижній край лісового схилу, зарості чагарників, 30.04.2005, 52 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4596**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, залишки лісової рослинності між вул. Золота, Клепарівська і Єрошенка, волога відкрита ділянка під зарослим деревами схилом, 1.05.2005, 49 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4589**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Винниківське (кол. Комсомольське) озеро, ліс на березі, 13.05.2005, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2923**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, ботанічний сад Львівського нац. ун-ту по вул. Кирила і Мефодія, 5.07.2015, 9 екз., coll. Гураль Р.І., Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3622**];

Україна, Львівська обл., ок. м. Львова (м. Винники), відкритий схил, 04.2005, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2924**];

Україна, Львівська обл., Бродівський р-н, м. Броди, територія міста, кущі бузини, трава, 26.07.2005, 20 екз., coll. Різун В.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4587**];

Україна, Львівська обл., Бродівський р-н, с. Пеняки, 11 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **143**; 1 черепашка закручена ліворуч];

Україна, Львівська обл., Бродівський р-н, с. Пеняки, 3 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **144**];

Україна, Львівська обл., Бродівський р-н, с. Пеняки, біля краю села, крутий схил південно-західної експозиції, зарослий деревами, внизу – кропива і лопухи, 25.06.2005, 28 екз., coll. Сверлова Н.В., Коновалова І.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4603**];

Україна, Львівська обл., Бродівський р-н, с. Підгірці, Підгорецький замок, грабова алея перед замком, на стовбурах, 25.06.2005, 11 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4602**];

Україна, Львівська обл., Городоцький р-н, смт Великий Любінь, парк санаторію, 30.09.2016, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4158**];

Україна, Львівська обл., Городоцький р-н, с. Тулиголове, парк біля лікарні, .10.2005, 19 екз., coll. Литвин М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4611**];

Україна, Львівська обл., Городоцький р-н, с. Тулиголове, на межі луки та лісосмуги, 15.05.2006, 39 екз., coll. Сверлова Н.В. , Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4611**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, м. Трускавець, 3 екз. [інв. № **146**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, с. Новий Кропивник, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **217**];

Україна, Львівська обл., Жидачівський р-н, смт Журавне, 1 екз. [інв. № **147**];

Україна, Львівська обл., Жидачівський р-н, смт Журавне, Бакоцинський ліс, 5.07.2005, 4 екз., coll. Бокотей А.А., det. Сверлова Н.В [інв. № **4622**];

Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, м. Жовква, схил, зарослий молодим буковим лісом, верхній край лісу та чагарники над ним, 5.04.2005, 29 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4606**];

Україна, Львівська обл., Золочівський р-н, м. Золочів, відкритий пагорб з фрагментами деревно-чагарникової рослинності та вапняковими відслоненнями, 24.05.2005, 27 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4574**];

Україна, Львівська обл., Миколаївський р-н, с. Колодруби, заказник «Кошів», ясенево-кленовий дубняк, 21.07.2005, 47 екз., coll. Яворницький В.І., det. Яворницький В.І. [інв. № **4586**];

Україна, Львівська обл., Миколаївський р-н, м. Миколаїв, біля бензозаправки, широколистяний ліс, 25.05.2005, 2 екз., coll. Яворницький В.І., det. Яворницький В.І. [інв. № **2921**];

Україна, Львівська обл., Миколаївський р-н, с. Прийма, ур. Прийма-1, біля гроту неандертальців, буковий ліс зі скельними виходами, 29.04.2017, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4145**];

Україна, Львівська обл., Мостиський р-н, с. Вишенька, 1 екз. [інв. № **2265**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Перемишляни, 1878, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **153**];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, с. Кам'янопіль, 2 екз. [інв. № **150**];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, між м. Пустомити та с. Наварія, схил західної експозиції, густо зарослий кущами та молодими деревами, 7.05.2005, 109 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4573**];

Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, с. Сілець, біля автотраси на Львів, мішаний ліс (високі сосни, молоді клени), 10.06.2005, 27 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4590**];

Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, с. Скоморохи, 6 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **154**];

Україна, Львівська обл., Сколівський р-н, с. Підгородці, 1.06.2005, 2 екз., coll. Яворницький В.І., det. Яворницький В.І. [інв. № **4623**];

Україна, Львівська обл., Турківський р-н, с. Розлуч, сосново-смерековий ліс в околицях села, 8.07.2005, 1 екз., coll. Яворницький В.І., det. Яворницький В.І. [інв. № **2920**];

Україна, Миколаївська обл., Первомайський р-н, Мигейський каньйон, лівий берег р. Південний Буг, заплавний ліс, 21.04.1995, 2 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **601**];

Україна, Полтавська обл., Лубенський р-н, с. Мгар, ур. Мгарська Дача, грабово-дубовий ліс, 27.07.2006, 1 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2360**];

Україна, Тернопільська обл., Бережанський р-н, с. Гутисько, заказник «Голиця», степова ділянка, 17.04.2005, 3 екз., coll. Коновалова І.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2853**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 1880, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **155**];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, м. Заліщики, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **163**; 1 черепашку перенесено до інв. № **1994**];

Україна, Харківська обл., м. Харків, 08.2002, 2 екз., coll. Кирпан С.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1892**];

Україна, Харківська обл., Харківський р-н, смт Високий, приватна садова ділянка, 11.08.2005, 88 екз., coll. Леженіна І.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4588**];

Україна, Харківська обл., Харківський р-н, м. Південне, на городі, .08.2005, 8 екз., coll. Леженіна І.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4621**];

Україна, Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н, с. Демшин, біля впадіння р. Тернава до р. Дністер, лісосмуга (акація, шипшина, терен та ін..), 11.05.2005, 14 екз., coll. Різун В.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4614**];

Україна, Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н, м. Кам'янець-Подільський, каньйон р. Смотрич, 15.05.2006, 2 екз., coll. Бокотей А.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2225**];

Україна, Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н, м. Кам'янець-Подільський, парк, 21.05.2013, 8 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3478**];

Україна, Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н, с. Суржинці, долина р. Тернава, узлісся, 22.05.2006, 6 екз., coll. Бокотей А.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4613**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, біля ринку промислових товарів, біля залізничної колії, 2010, 1 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3362**];

Україна, Черкаська обл., Монастирищенський р-н, смт Цибулів, парк відпочинку, 28.07.2005, 19 екз., coll. Мостов'як Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4617**];

Україна, Черкаська обл., Уманський р-н, м. Умань, парк по вул. Київській, 2.08.2005, 7 екз., coll. Мостов'як Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4620**];

Україна, Черкаська обл., Уманський р-н, м. Умань, дендропарк Софіївка, 1.08.2005, 2 екз., coll. Мостов'як Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4618**];

Україна, Чернівецька обл., м. Чернівці, парк, 11.09.2003, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1963**];

Україна, Чернівецька обл., Кельменецький р-н, с. Комарів, берег р. Дністер, 17.08.2000, 8 екз., coll. Шрубович Ю.Ю., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1935**];

Україна, Чернівецька обл., Хотинський р-н, м. Хотин, біля фортеці, 19.05.2013, 7 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3477**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **160**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, г. Вавель (Wawel), відкриті схили з поодинокими деревами, 17.04.2005, 2 екз., coll. Годунько Р.Й., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2293**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, вул. Твардовського, ділянка, призначена під забудову: чагарники, окремі дерева, багато будівельного сміття, 18.04.2005, 96 екз., coll. Годунько Р.Й., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4600**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Пеніни, 4 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **158**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Пеніни, 4 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **159**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, 1879, 3 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **157**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, 1 екз. [інв. № **162**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 8 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **156**];

Росія, Московська обл., м. Москва, Воробйові гори; біля ботсаду МГУ, 2.09.2015, 1 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4442**];

Росія, Московська обл., м. Москва, Ізмайловський парк, 5.06.2008, 1 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4439**];

Росія, Московська обл., м. Москва, Ізмайловський парк, 15.06.2007, 1 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4440**];

Росія, Московська обл., м. Москва, Ізмайловський парк, 07.2007, 1 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4441**];

Росія, Московська обл., м. Москва, парк Тімірязевської с/г академії, 20.07.2015, 4 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4437**];

Росія, Московська обл., Люберецький р-н, смт Малаховка, вул. Февральська, у траві під кущами на узбіччі, 29.08.2015, 2 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4438**];

Чехія, Південночеський край, м. Чеське Будейовіце, парк Струмовка, вологі, затінені місця, 17.10.2005, 76 екз., coll. Годунько Р.Й., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4604**].

Codringtonia sp.

Греція, с. Монастеракі, , р. Ладонас, 28.07.2013, 4 екз., coll. Годунько Р.Й., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3511**].

***Caucasotachea atrolabiata* (Krynicki, 1833)**

Росія, Краснодарський край, Абінський р-н, ліс, 2013, 4 екз., coll. Орел О.Е., det. Сверлова Н.В., [інв. № **3695;** порожні черепашки в лісовій підстилці].

***Caucasotachea calligera* (Dubois de Montpereux, 1840) (рис. 6, А)**

Грузія, край Аджарія, м. Батумі, Батумський ботсад, 6.06.2013, 3 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3536**].

***Levantina caesareana* (Mousson, 1854)**

Ізраїль, каньйон Har Carmel, схил південної експозиції, 28.11.1999, 7 екз., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3275**];

Ізраїль, каньйон Nahal Kizev, північний схил (південна експозиція), 26.11.1999, 3 екз., det. Павлічек [інв. № **3271**];

Ізраїль, каньйон Nahal Kizev, дно каньйона, 26.11.1999, 1 екз., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3272**].

***Levantina djulfensis* (Dubois de Montpereux, 1840) (рис. 6, Е)**

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Араксашен, на околиці села, зарослі травою узбіччя вулиці, 15.09.2019, 17 екз., coll. Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4510**].

***Levantina escheriana* (Bourguignat, 1864)**

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), , с. Арені, вище Арені, по дорозі в с. Хачик, кам'янистий схил з розрідженою травою і поодинокими кущами, 1329 м н.р.м., 10.05.2016, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3783**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), між с. Арені та с. Хачик, кам'янистий схил з розрідженою травою і поодинокими кущами, 1374 м н.р.м., 10.05.2016, 15 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3775;** анатомічно перевірений матеріал];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), між с. Арпі та ущелиною Нораванк, ущелина зі скелями, осипами по краях, 1027 м н.р.м., 10.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3771**].

***Cepaea hortensis* (O.F.Müller, 1774) (рис. 4, рис. 5, Б)**

Україна, Волинська обл., Шацький (раніше – Любомльський) р-н, с. Мельники, біогеостаціонар Львівського нац. ун-ту, 14.06.2000, 5 екз., coll. Головачов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1279**];

Україна, Волинська обл., Шацький (раніше – Любомльський) р-н, ок. с. Мельники (Гаївка), біогеостаціонар Львівського нац. університету, чагарники, 24.05.2007, 14 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2439**];

Україна, Закарпатська обл., м. Ужгород, альпінарій на вул. Жупанатська, 14.05.2015, 14 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3610**];

Україна, Закарпатська обл., Мукачівський р-н, м. Мукачеве, площа Духновича, клумба з ялівцем та магонією падуболистою, 8.05.2018, 12 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4257**];

Україна, Івано-Франківська обл., м. Івано-Франківськ, сад, 04.2002, 4 екз., coll. Кирпан С.П., det. Кирпан С.П. [інв. № **1280**];

Україна, Івано-Франківська обл., м. Івано-Франківськ, вул. Галицька, біля буд. № 136, деревно-чагарникові насадження навколо будинків, 10.05.2019, 96 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4301**];

Україна, Івано-Франківська обл., м. Івано-Франківськ, вул. Галицька, навпроти буд. № 118А, ряд декоративних кущів і дерев (лип), 10.05.2019, 18 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4305;** вибірка з мономорфної колонії – усі черепашки білі та без смуг];

Україна, Івано-Франківська обл., м. Івано-Франківськ, вул. Деповська, присадибна ділянка, на дикому винограді, 27.09.2018, 76 екз., coll. Сверлова Н.В., Савчук С.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4371**];

Україна, Івано-Франківська обл., м. Івано-Франківськ, вул. Деповська, присадибна ділянка (малина, лілійники та ін.), 27.09.2018, 10 екз., coll. Сверлова Н.В., Савчук С.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4372**];

Україна, Івано-Франківська обл., м. Івано-Франківськ, між вул. Івасюка та Бистрицею Надвірнянською, садові ділянки, 28.09.2018, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., Савчук С.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4373**];

Україна, Івано-Франківська обл., Богородчанський р-н, смт Богородчани, вул. Т.Шевченка, біля буд. № 26, озеленена ділянка між будинком і дорогою, 12.05.2019, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., Савчук С.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4307**];

Україна, Львівська обл., смт Брюховичі, біля памятника Б. Хмельницькому, узбіччя шосе, 19.09.2017, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4255**];

Україна, Львівська обл., смт Брюховичі, на території міста, 3.11.2018, 69 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4363;** збірна вибірка з різних ділянок міста];

Україна, Львівська обл., смт Брюховичі, вул. Львівська, присадибні ділянки; переважно в заростях бузку, 31.07.2019, 97 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4356**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Стрийський парк, 15.07.2004, 165 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2783**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Стрийський парк, 24.08.2004, 229 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2784**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Стрийський парк, 04.1999, 20 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1313**; морфи з різних колоній];

Україна, Львівська обл., м. Львів, парк культури та відпочинку, на розбитих трибунах біля стадіону, 28.04.2019, 98 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4284**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Гринченка, 2А, палісадник, 18.04.2019, 113 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В.[інв. № **4288**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Сихів, вул. Вернадського, деревно-чагарникові насадження навколо будинків, 19.05.2019, 40 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4298**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Кубійовича, палісадники, 10.07.2019, 34 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4340;** відносно невеликі розміри черепашки в частини дорослих особин];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Каліча Гора, № 15, біля огорожі, 12-15.08.2019, 32 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4354**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Мазепи, 15.04.2017, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4370;** гіалозонатні смуги];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Гетьмана Мазепи, 1999, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2743**; зміна фенотипу після зимівлі];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Липинського, 1999, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2744**; зміна фенотипу після зимівлі];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Стрийський парк, 17.08.2000, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2745**; додаткова смуга];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Липинського, 2001, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2746**; відкритий пупок];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Стрийський парк, 1998, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2747**; рідкісна морфа (модифікація)];

Україна, Львівська обл., м. Львів, парк культури та відпочинку, 8.07.2001, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2748**; зачатки додаткової смуги];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Стрийський парк, 17.08.2000, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В., redet. [інв. № **2749**; рідкісні морфи];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Стрийський парк, 3.08.2001, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2750**; додаткова смуга];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Тернопільська, 2000, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2751**; зачатки центральної смуги];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Промислова, 13.04.2000, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2752**; рідкісна морфа];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Гетьмана Мазепи, 5.04.1998, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2753**; рідкісна морфа];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Стрийський парк, 3.08.2001, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2755**; розщеплена 3-я смуга];
Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Кульпарківська, 1998, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2756**; окремі морфи];
Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Липинського, 7.04.1998, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2757**; рідкісна морфа];
Україна, Львівська обл., м. Львів, парк «Залізна Вода», 2000, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2758**; зачатки гіалозонатних смуг];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Стрийський парк, 27.04.2000, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2759**; додаткова смуга];
Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Промислова, 18.04.1998, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2760**; рідкісна морфа];
Україна, Львівська обл., м. Львів, парк культури та відпочинку, 2000, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2761**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Стрийський парк, 1999, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2762**; рідкісна морфа (модифікація)];
Україна, Львівська обл., м. Львів, район Збоїщ, садово-дачні ділянки, 2000, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2763**; окремі морфи];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Стрийський парк, 14.06.1998, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2764**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Стрийський парк (з різних ділянок), 1999-2000, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2765**; гіалозонатні смуги або їх зачатки];
Україна, Львівська обл., м. Львів, сквер в кінці вул. Замарстинівська, 23.04.1999, 7 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2766**; окремі морфи];
Україна, Львівська обл., м. Львів, парк ім. 700-річчя Львова, 2.05.1999, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2767**; окремі морфи];
Україна, Львівська обл., М. Львів, Стрийський парк (колишній «жоржинарій»), 8.07.2001, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2768**; додаткова смуга або «розщеплена» 1-а смуга];
Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Липинського, 10.04.2001, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2769**; зачатки гіалозонатних смуг];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Стрийський парк (колишній «жоржинарій»), 14.08.2000, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2770**; 1 черепашка зі слабко пігментованими смугами];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Стрийський парк, 3.08.2001, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2771**; зачатки додаткової смуги];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Стрийський парк, 18.08.2000, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2772**; 2-а смуга на початку депігментована];
Україна, Львівська обл., м. Львів, парк культури та відпочинку, 2001, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2773**; рідкісна морфа];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Стрийський парк, 8.07.2001, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2774**; зачатки додаткової смуги];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Стрийський парк, 12.08.2000, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2775**; зачатки додаткової смуги];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Стрийський парк, 15.08.2000, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2776**; розщеплена 5-а смуга];
Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Липинського, 12.04.2001, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2778**; зачатки гіалозонатних смуг];
Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Липинського, 2002, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2779**; нечіткі краї смуг];
Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Липинського, 3.04.2000, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2816**; 1 черепашка закручена ліворуч];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Княгині Ольги, 16.04.2002, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2817**; черепашка закручена ліворуч];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Стрийський парк, колишній «жоржинарій», 4.05.2003, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2856**; гіалозонатні смуги];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Стрийський парк, 2004, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2857**; нетипова форма черепашки];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Стрийський парк, колишній «жоржинарій», 4.08.2002, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2889**; «розщеплена» 5-а смуга];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Липинського, 1.04.2016, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4160;** розщеплена 3-я смуга];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Романицького, 5.05.2017, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4238;** додаткова смуга між 3-ю і 4-ю смугами];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Липинського, 26.04.2017, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4239;** розщеплена зверху 1-а смуга];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Липинського, жива огорожа вздовж шосе, 5.04.2017, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4241;** додаткова вузька смуга під 3-ю смугою];

Україна, Львівська обл., ок. м. Львова (м. Винники), вздовж вул. Галицька та на прилеглих ділянках, присадибні ділянки, 1.05.2019, 58 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4289**];

Україна, Львівська обл., ок. м. Львова (м. Винники), вул. Івасюка; біля госпіталю, на живій огорожі з декоративних чагарників, 9.05.2019, 43 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4290**];

Україна, Львівська обл., Городоцький р-н, смт Великий Любінь, вул. Львівська, біля санаторію, пустир, 30.09.2016, 13 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3920**];

Україна, Львівська обл., Городоцький р-н, смт Великий Любінь, вул. Львівська, пустир, 16.05.2017, 114 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4212**];

Україна, Львівська обл., Городоцький р-н, смт Великий Любінь, вул. Львівська, пустир, 16.05.2017, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В.[інв. № **4240;** нетипова висока форма черепашки];

Україна, Львівська обл., Городоцький р-н, м. Городок, парк на березі ставу, 17.06.2017, 27 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4211**];

Україна, Львівська обл., Городоцький р-н, м. Городок, парк на березі ставу, 22.09.2017, 9 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4254**];

Україна, Львівська обл., Городоцький р-н, м. Городок, парк на березі ставу, 11.04.2018, 220 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4243;** збір порожніх черепашок];

Україна, Львівська обл., Городоцький, м. Городок, парк біля ставу, 22.03.2019, 254 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4269;** збір порожніх черепашок];

Україна, Львівська обл., Городоцький, м. Городок, вул. Соборна, край озелененої ділянки, 4.05.2019, 131 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4282**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, м. Борислав, парк культури та відпочинку, 21.05.2019, 65 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4300**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, м. Дрогобич, вуличні деревно-чагарникові насадження, 7.08.2009, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2727**];

Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, м. Дубляни, парк Львівського національного аграрного університету, 18.09.2017, 173 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4253**];

Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, м. Дубляни, парк Львівського національного аграрного університету, 4.10.2018, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4262;** окремі черепашки з рожевим відтінком губи в колумелярній області та на парієтальній стінці устя];

Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, м. Жовква, між автостанцією та синагогою, присадибна ділянка, 10.10.2018, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4266**];

Україна, Львівська, Жовківський р-н, м. Жовква, вул. Львівська, буд. № 52, палісадник, 10.10.2018, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4271**];

Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, м. Жовква, вул. Львівська, буд. № 52, палісадник, 13.04.2019, 25 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4270;** збір порожніх черепашок];

Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, м. Жовква, вул. Львівська, буд. № 52, палісадник, 30.04.2019, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4291;** окремі варіанти забарвлення];

Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, м. Жовква, вул. Львівська, біля буд. № 102, відкриті території далі по вулиці, 18.04.2019, 106 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В., [інв. № **4283;** збір живих молюсків (переважно) і порожніх черепашок];

Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, м. Жовква, перехрестя вул. Гагаріна і Святої Трійці, невеликий схил з кущами та молодими деревами, 13.04.2019, 196 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4272;** збір порожніх черепашок];

Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, м. Жовква, перехрестя вул. Гагаріна і Святої Трійці, узбіччя дороги, 30.04.2019, 138 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4287;** збір живих молюсків];

Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, с. Малехів, вул. Січових Стрільців і Л.Українки, біля присадибних ділянок і городів, 27.06.2019, 14 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4341**];

Україна, Львівська обл., Миколаївський р-н, м. Миколаїв, узбіччя шосе в околицях міста, 26.04.2003, 50 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1896**; вибірка з мономорфної колонії – відсутні черепашки зі смугами, білі черепашки)];

Україна, Львівська обл., Миколаївський р-н, м. Миколаїв, парк 400-річчя Миколаєва, 21.05.2018, 43 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4256**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Великі Глібовичі, узбіччя грунтової дороги біля села, 19.04.2018, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4258**];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, с. Зубра, пустир між будинками, 19.05.2019, 121 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4299**];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, с. Конопниця, садово-городні ділянки, 24.09.2005, 10 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В., redet. [інв. № **2152**];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, смт Оброшине, вул. Шкільна, присадибна ділянка, 04.2016, 29 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3904;** багаторазові збори на одній ділянці];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, смт Оброшине, вул. Шкільна, присадибна ділянка, 09.2016, 49 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3969;** збірна вибірка];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, смт Оброшине, вул. Шкільна, присадибна ділянка, 13.10.2018, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4261;** окремі черепашки з рожевим відтінком губи в колумелярній області та на парієтальній стінці устя];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, смт Оброшине, вул. Шкільна, присадибна ділянка, 2.11.2018, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4265;** рідкісні варіанти забарвлення: 1(234)5 і розщеплена 2 смуга в 12345];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, смт Оброшине, вул. Шкільна, присадибна ділянка, 22.04.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4285;** додаткова смуга (розщеплена 4-а смуга)];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, смт Оброшине, вул. Шкільна, присадибна ділянка, 9.04.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4286;** у живого молюска черепашка мала легкий рожевий відтінок на верхівці];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, смт Оброшине, вул. Шкільна, присадибна ділянка, 20.09.2018, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4369;** додаткова смуга між 2-ю і 3-ю смугами];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, смт Оброшине, узбіччя грунтової дороги серед полів, окремі дерева, чагарники, висока трава, 8.06.2019, 30 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4335**];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, м. Пустомити, заростаючий вапняковий кар'єр, 30.04.2001, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2777**; зачатки гіалозонатних смуг];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, м. Пустомити, заростаючий кар'єр, на кущах, 7.05.2005, 132 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2787**];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, с. Солонка, вул. Наварійська і прилеглі вулиці, вздовж дороги і біля присадибних ділянок, 31.08.2019, 13 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4565**];

Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, м. Червоноград, пустир, 08.2007, 111 екз., coll. Рибка К.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2447**];

Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, м. Червоноград, лісове насадження в межах міста, 28.07.2007, 64 екз., coll. Рибка К.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2448**];

Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, с. Бірки, вул. Янівська, присадибні ділянки, 31.07.2019, 19 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4355**];

Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, смт Івано-Франкове, присадибна ділянка, 27.04.2006, 12 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2218**];

Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, смт Івано-Франкове, вул. Т.Шевченка і прилеглі ділянки, 27.05.2019, 36 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4302**];

Україна, Львівська, Яворівський р-н, смт Івано-Франкове, вул. Лелехівська і прилеглі ділянки, присадибні ділянки, 27.05.2019, 22 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4304**];

Німеччина, земля Баварія, ок. м. Людвігсштадт (Трогенбах), 1870-80 рр., 2 екз. [інв. № **4446;** передав до музею Р.В.Єгоров];

Німеччина, земля Тюрінгія, м. Єна, місто та околиці, 1879, 16 екз., coll. Залевський А. [інв. № **106**];

Польща, Тарнаватка, 1 екз., det. Полінський В. [інв. № **103**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, г. Баб'я, 1879, 1 екз., coll. Стобієцький С., det. Бонковський Й. [інв. № **99**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **100**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, ок. м. Кракова (Камілово), 2 екз. [інв. № **102**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, ок. м. Кракова (Кепа), 3 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **101**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Поремба, 4 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **105**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 16 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **104**];

Польща, Поморське (кол. Гданське) в-во, ок. м. Гдиня, 1922, 6 екз., det. Полінський В. [інв. № **2278**];

Польща, Поморське (кол. Гданське) в-во, ок. м. Пуцьк, 22.08.1922, 1 екз., det. Полінський В. [інв. № **2279**];

Росія, Московська обл., м. Москва, вул. Пасічна, біля розплідника Тімірязевської с/г академії, 20.07.2015, 3 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4435**];

Росія, Московська обл., м. Москва, Тімірязевська с/г академія; газони вздовж паркану і тротуари вул. Тімірязевська і вул. Пасічна, 16.05.2017, 68 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4433**];

Росія, Московська обл., м. Москва, Тімірязевська с/г академія; по обидва боки вул. Пасічна, 31.07.2017, 43 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4432**];

Росія, Московська обл., м. Москва, парк Тімірязевської с/г академії, територія розплідника садових рослин, 07.2017, 62 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4431**];

Росія, Московська обл., м. Москва, Тімірязевська с/г академія; непарний бік вул. Пасічна і прилегла частина вул. Тімірязевська, 16.05.2018, 89 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4434**];

Росія, Московська обл., м. Москва, непарний бік вул. Пасічна; біля розплідника Тімірязевської с/г академії, 9.05.2019, 75 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4430**];

Росія, Московська обл., Ленінський р-н, м. Відноє, між вул. Медицинська і Лісна, на межі парку та приватного сектору, 9.05.2014, 23 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4426**];

Росія, Московська обл., Ленінський р-н, м. Відноє, між вул. Медицинська і Лісна, на межі парку та приватного сектору, 19.06.2017, 49 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4425**];

Росія, Московська, Ленінський, м. Відноє, околиця Віднівського лісопарку з боку вул. Лісна, галявина з рудеральною рослинністю, 10.05.2019, 105 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4429**];

Франція, департамент Мен і Луара, ком. Со-д'Анжу (Sceaux-d'Anjou), 24.06.2016, 6 екз., coll. Монтекот М., det. Монтекот М. [інв. № **4444**].

***Cepaea nemoralis* (Linnaeus, 1758)**

Україна, Івано-Франківська обл., м. Івано-Франківськ, вул. Галицька, біля буд. № 136, палісадник, 10.05.2019, 18 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4294**];

Україна, Івано-Франківська обл., м. Івано-Франківськ, вул. Галицька, буд. № 136, озеленена територія біля будинку, 25.06.2019, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4328**];

Україна, Івано-Франківська обл., Богородчанський р-н, смт Богородчани, вул. Т.Шевченка, між дорогою і буд. № 26, озеленена ділянка, 12.05.2019, 346 екз., coll. Сверлова Н.В., Савчук С.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4292**];

Україна, Івано-Франківська обл., Богородчанський р-н, смт Богородчани, вул. Т.Шевченка, між буд. № 27 і 47, палісадники, 12.05.2019, 95 екз., coll. Сверлова Н.В., Савчук С.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4293**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Угринів, вул. Польова, за буд. № 9/1, біля присадибної ділянки, 10.05.2019, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4296**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Угринів, вул. Польова, біля присадибних ділянок, 25.06.2019, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4329**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Стрийський парк, 27.09.1994, 9 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **604**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Стрийський парк, 05.2000, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2754**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Симоненка, деревно-чагарникові насадження, 16.04.2002, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2219**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. І.Чмоли, біля території колишнього садового центру, 9-10.06.2019, 56 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4325**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. І.Чмоли, біля території колишнього садового центру, 14-15.06.2019, 98 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4326**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Луганська, біля території колишнього садового центру, , 14.06.2019, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4332**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. І.Чмоли, 17.06.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4333;** рідкісна для цієї колонії морфа];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. І.Чмоли, 23.06.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4334;** розщеплена 3-я смуга];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. І.Чмоли, 2.07.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4339;** зачатки 4-ї смуги в фенотипу Y00300];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. І.Чмоли, 6.07.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4342;** зміна фенотипу після зимівлі];

Україна, Львівська обл., м. Львів, між вул. Зелена і Кримська; біля Зеленого Ока, відкритий схил, 11-12.07.2019, 27 екз., coll. Гураль Р.І., Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4330**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, між вул. Зелена і Кримська; біля Зеленого Ока, відкритий схил, 14-17.07.2019, 18 екз., coll. Гураль Р.І., Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4338**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Каліча Гора, буд. № 22, палісадник, 11.08.2019, 18 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4350**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Каліча Гора, буд. № 15, біля огорожі, 12-15.08.2019, 23 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4351**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Каліча Гора, буд. № 13, палісадник, 14.08.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4352**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Каліча Гора, буд. № 16, палісадник, 14.08.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4353**];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, с. Зубра, пустир між будинками, 19.05.2019, 24 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4297**];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський, с. Зубра, пустир між будинками, 8.06.2019, 18 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4327**];

Німеччина, земля Гесен, м. Вісбаден, 3 екз. [інв. № **96**];

Німеччина, земля Тюрінгія, м. Єна, місто та околиці, 1878, 12 екз., coll. Залевський А. [інв. № **98**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 3 екз. [інв. № **97**; з музею Наукового товариства ім. Т. Шевченка];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, г. Вавель (Wawel), відкриті схили з поодинокими деревами, 17.04.2005, 4 екз., coll. Годунько Р.Й., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2292**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, вул. Твардовського, ділянка, призначена під забудову: чагарники, окремі дерева, багато будівельного сміття, 18.04.2005, 15 екз., coll. Годунько Р.Й., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4597**];

Польща**,** Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, 7 екз. [інв. № **93**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Ланьцут, 1879, 17 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **94**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Ланьцут, 1879, 22 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **95**];

Росія, Московська обл., м. Долгопрудний, на схід від ст. Долгопрудна; Долгопрудненська алея навпроти входу до агророзплідника «ДАОС», ділянка пустиря з рослинними відходами, 13.06.2017, 161 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4402**];

Росія, Московська обл., м. Долгопрудний, на схід від ст. Долгопрудна; Долгопрудненська алея навпроти входу до агророзплідника «ДАОС», купа рослинного сміття на пустирі, 12.07.2017, 65 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4401**];

Росія, Московська обл., м. Долгопрудний, на схід від ст. Долгопрудна; Долгопрудненська алея навпроти входу до агророзплідника «ДАОС», 28.08.2017, 12 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4383**];

Росія, Московська обл., м. Долгопрудний, мікрорайон Шереметьєвський; ст. Шереметьєвська; на куті вул. Первомайська і Комарова, 09.2017, 8 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4407**];

Росія, Московська обл., м. Долгопрудний, мікрорайон Шереметьєвський; вул. Первомайська, 8-9.05.2019, 36 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4427**];

Росія, Московська обл., м. Лобня, ліс за мікрорайоном Катюшки, навпроти пилорами на закинутих залізничних путях, .05-07.2018, 8 екз., coll. Єгоров Р.В., Більданов А., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4416**];

Росія, Московська обл., м. Лобня, пилорама в лісі навпроти с. Носово, на залізничних путях і в підліску навколо них, 20.04-6.05.2019, 14 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4428**];

Росія, Московська обл., м. Москва, Північний Адміністративний округ, Ліанозовський лісопарк, берег ставу; у заростях кропиви та малини, 7.04.2015, 30 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4392**];

Росія, Московська обл., м. Москва, Північний Адміністративний округ, Ліанозовський лісопарк, 21.05.2016, 128 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4398**];

Росія, Московська обл., м. Москва, Північний Адміністративний округ, Ліанозовський лісопарк, біля конюшні, 8.04.2017, 124 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4388**];

Росія, Московська обл., м. Москва, Північний Адміністративний округ, Ліанозовський лісопарк; біля конюшні, 28.04.2017, 60 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4395**];

Росія, Московська обл., м. Москва, Північний Адміністративний округ, Ліанозовський лісопарк, біля конюшні, 26.07.2017, 21 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4378**];
Росія, Московська обл., м. Москва, Північний Адміністративний округ, Ліанозовський лісопарк, біля конюшні, 14.05.2018, 26 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4391**];
Росія, Московська обл., м. Москва, р-н Котловка; парк «Сосенки»; вздовж р. Котловка, 11.05.2016, 4 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4381**];
Росія, Московська обл., м. Москва, р-н Котловка, вздовж р. Котловка, у заростях ожини і кропиви, 18.08.2016, 13 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4408**];
Росія, Московська обл., м. Москва, р-н Котловка; паркан «Коробківського саду» з боку Котловського яру, 2.09.2016, 30 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4394**];
Росія, Московська обл., м. Пущино, Парк Победи, 26.05.2016, 10 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4412**];
Росія, Московська обл., Дмитровський р-н, м. Дмитров, вул. Професіональна, на газоні після дощу, 13.05.2014, 22 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4379;** збір порожніх черепашок];
Росія, Московська обл., Дмитровський р-н, м. Дмитров, вул. Професіональна, сквер перед будинком № 1, 24.05.2016, 104 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4393**];
Росія, Московська обл., Дмитровський р-н, м. Дмитров, сквер навпроти будинку № 15 по вул. Почтова, 24.05.2016, 8 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4411**];
Росія, Московська обл., Дмитровський р-н, м. Дмитров, вул. Професіональна, навпроти буд. № 1, на газонах, 25.08.2017, 22 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4387**];
Росія, Московська, Люберецький р-н, смт Малаховка, вул. Февральська, на узбіччі, у траві під кущами, 29.08.2015, 5 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4386**];
Росія, Московська обл., Люберецький р-н, смт Малаховка, вул. Кірова, у чагарниках, 19.06.2016, 8 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4409**];
Росія, Московська обл., Люберецький р-н, смт Малаховка, непарний бік вул. Кірова, 25.07.2017, 53 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4377**];
Росія, Московська обл., Красногорський р-н, смт Нахабіно, вул. Панфілова, деревно-чагарникові насадження вздовж будинків, 06.2006, 129 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2660**].
Росія, Московська обл., Красногорський р-н, смт Нахабіно, вул. Панфілова, буд. № 21А; біля підстанції швидкої допомоги, 8.09.2017, 72 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4382**];
Росія, Московська обл., Красногорський р-н, смт Нахабіно, вул. Панфілова, між будинками № 12А і № 23, 8.09.2017, 69 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4384**];
Росія, Московська обл., Красногорський р-н, смт Нахабіно, вул. Панфілова, буд. № 24, палісад і зовнішня стіна будинку, 9.09.2017, 30 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4403**];
Росія, Московська обл., Красногорський р-н, смт Нахабіно, вул. Панфілова, буд. № 22, зовнішня стіна будинку і газон з деревами і кущами, 9.09.2017, 82 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4404**];
Росія, Московська обл., Красногорський р-н, смт Нахабіно, вул. Панфілова, буд. № 13А; бетонний паркан у дворі будинку, 9.09.2017, 187 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4405**];
Росія, Московська обл., Красногорський р-н, смт Нахабіно, вул. Панфілова, між будинками № 19 і № 27, газон, клумба, дерева, бетонний паркан, 8.09.2017, 98 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4406**];
Росія, Московська обл., Красногорський р-н, смт Нахабіно, вул. Панфілова, буд. № 19, 10.05.2018, 5 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4390**];
Росія, Московська обл., Митищівський р-н, м. Митищі, пустир між автобусною зупинкою «Перловська» і вул. Трудова, яблуні, клен ясенолистий, вишня, рудер.рослинність, 22.06.2017, 85 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4376**];
Росія, Московська обл., Митищівський р-н, м. Митищі, пустир між автобусною зупинкою «Перловська» і вул. Трудова, блуні, клен ясенолистий, вишня, рудеральна рослинність, 7.07.2017, 33 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4380**];

Росія, Московська обл., Митищівський р-н, м. Митищі, пустир між автобусною зупинкою «Перловська» і вул. Западна, переважає клен ясенолистий; рудеральна рослинність, 22.06.2017, 14 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В., redet [інв. № **4410**];

Росія, Московська обл., Митищівський р-н, м. Митищі, пустир між автобусною зупинкою «Перловська» (МКАД) і вул. Западна, пустир, 29.09.2018, 86 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4424**];

Росія, Московська обл., Щолковський р-н, смт Загорянський, 1985, 3 екз., coll. Зубарев А., det. Олейник А.Є. [інв. № **4396**];

Росія, Московська обл., Щолковський р-н, смт Загорянський, узбіччя вул. Кооперативна і Зелена, 5.05.2016, 46 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4389**];

Росія, Московська обл., Щолковський р-н, смт Загорянський, вздовж вул. Леніна, 13.05.2018, 59 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4397**];

Росія, Московська обл., Щолковський р-н, смт Загорянський, вздовж вул. Кооперативна і прилеглої до неї частини вул. Зелена, 13.05.2018, 46 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4399**];

Франція, регіон Бретань, департамент Фіністер, м. Лесконіль (Lesconil), піщана дюна, 07.2017, 2 екз., coll. Олейник А.Е., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4451**];

Франція, департамент Мен і Луара, ком. Со-д'Анжу (Sceaux-d'Anjou), 24.06.2016, 6 екз., coll. Монтекот М., det. Монтекот М. [інв. № **4443**].

Франція, регіон Бретань, департамент Фіністер, м. Лесконіль (Lesconil), піщана дюна, 07.2017, 2 екз., coll. Олейник А.Е., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4451**];

Франція, департамент Мен і Луара, ком. Со-д'Анжу (Sceaux-d'Anjou), 24.06.2016, 6 екз., coll. Монтекот М., det. Монтекот М. [інв. № **4443**].

Cepaea vindobonensis (Férussac, 1821)

Примітка: Базуючись на результатах генетичних досліджень, цей вид останнім часом пропонують відносити до інших родів –*Caucasotachea* (Neiber, Hausdorf, 2015) або *Austrotachea* (Korábek *et al*., 2015). У музейній колекції традиційно зберігається під родовою назвою *Cepaea.*

Україна, Волинська обл., м. Луцьк, парк ім. Л.Українки, 18.06.2008, 32 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2782**];

Україна, Дніпропетровська обл., м. Жовті Води, біля шахти уранової руди, ділянка лісової рекультивації, 08.2003, 6 екз., coll. Кульбачко Ю.Л., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1987**];

Україна, Донецька обл., м. Докучаєвськ, петрофітна степова ділянка, відслонення вапняків, 26.04.2009, 86 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2839**];

Україна, Донецька обл., м. Донецьк, рекультивований терикон, західний схил, 09.2005, 44 екз., coll. Кульбачко Ю.Л., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2257**];

Україна, Донецька обл., м. Донецьк, парк Ленком, бур'яново-степова рослинність з окремими деревами лоха, 30.05.2006, 125 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2449**];

Україна, Донецька обл., Амвросіївський р-н, м. Амвросіївка, територія міста, лісосмуга (ясень, бересклет) без трав'яного ярусу, 28.05.2006, 201 екз., coll. Ткачева Ю., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2256**];

Україна, Донецька обл., Амвросіївський р-н, с. Карпово-Надеждинка, штучний сосняк на петрофітній ділянці, відслонення пісковиків, 4.11.2007, 43 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2491**];

Україна, Донецька обл., Артемівський р-н, м. Світлодарськ, біля дороги на околиці міста, 1992, 4 екз., coll. Тимошенко Є.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3278**];

Україна, Донецька обл., Володарський р-н, Український степовий заповідник, філіал «Кам'яні Могили», 15.10.2006, 3 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2507**];

Україна, Донецька обл., Володарський р-н, с. Федорівка, штучний дубовий ліс на гранітних відслоненнях, 16.09.2006, 30 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2531**];

Україна, Донецька обл., Мар'їнський р-н, с. Галицинівка, захисна лісосмуга (робінія) зі слабко розвиненим трав’яним ярусом, 15.04.2006, 47 екз., coll. Микулич Л., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2242**; 1 черепашка закручена ліворуч];

Україна, Донецька обл., Новоазовський р-н, м. Новоазовськ, 2.07.2005, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2122**; гіалозонатні смуги];

Україна, Донецька обл., Новоазовський р-н, смт Сєдове, Крива коса, 1990, 14 екз., coll. Тимошенко Є.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3285**];

Україна, Донецька обл., Першотравневий р-н, с. Білосарайська Коса, Білосарайська коса, куртини злаків, кермека і сорної рослинності, 9.07.2006, 74 екз., coll. Прокопенко Е.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2241**];

Україна, Донецька обл., Першотравневий р-н, с. Юр'ївка, степова ділянка на глинистих ґрунтах, 1.05.2006, 77 екз., coll. Хаустова Н., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2240**];

Україна, Донецька обл., Першотравневий р-н, с. Юр'ївка, степові ділянки вздовж узбережжя моря, 5.07.2008, 2 екз., coll. Хаустова А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2674**];

Україна, Донецька обл., Слов'янський р-н, с. Богородичне, лівий берег р. Сіверський Донець, заплавний дубово-кленовий ліс, 5.07.2006, 67 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2259**];

Україна, Донецька обл., Слов'янський р-н, с. Богородичне, правий берег р. Сіверський Донець, крейдові схили зі злаково-різнотравними куртинами, 7.07.2006, 276 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2261**];

Україна, Донецька обл., Слов'янський р-н, с. Богородичне, г. Видилиха вздовж р. Сіверський Донець, заплавний ліс, 2.07.2008, 2 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2623**];

Україна, Донецька обл., Слов'янський р-н, с. Маяки, берег р. Сіверський Донець, крейдяні кар'єри, 2.05.2005, 8 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2121**];

Україна, Донецька обл., Слов'янський р-н, м. Святогірськ, берег р. Сіверський Донець, 1990, 2 екз., coll. Тимошенко Є.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3291**];

Україна, Донецька обл., Слов'янський р-н, м. Слов'янськ, територія міста, оз. Солене, очеретяні зарості, 15.04.2006, 56 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2262**];

Україна, Донецька обл., Старобешівський р-н, смт Старобешеве, вздовж р. Кальміус, відслонення вапняків, степові ділянки, 24.09.2006, 6 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3041**];

Україна, Донецька обл., Тельманівський р-н, с. Гранітне, лівий берег р. Кальміус, зарості терену на степовому схилі, 10.04.2006, 82 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2258**];

Україна, Донецька обл., Тельманівський р-н, с. Самсонове, Український степовий заповідник, філіал «Хомутовський степ», зарості терену на схилі вздовж річки, 10.04.2006, 193 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2247**];

Україна, Донецька обл., Ясинуватський р-н, с. Яковлівка, Яковлівський ліс, 1989, 1 екз., coll. Тимошенко Є.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3283**];

Україна, Житомирська обл., Житомирський р-н, м. Житомир, лівий берег р. Тетерев, 1.07.2002, 8 екз., coll. Мельниченко Р.К., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1394**];

Україна, Закарпатська обл., Берегівський р-н, м. Берегове, парк, 08.2015, 5 екз., coll. Ковач А., det. Ковач А., Обедніна І. [інв. № **3702**];

Україна, Закарпатська обл., Берегівський р-н, м. Берегове, лука, 08.2015, 7 екз., coll. Ковач А., det. Ковач А., Обедніна І. [інв. № **3703**];

Україна, Закарпатська обл., Берегівський р-н, Берегівське горбогір'я, відкрита ділянка, 09.2015, 7 екз., coll. Ковач А., det. Ковач А., Обедніна І. [інв. № **3704**];

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, м. Виноградів, вздовж південних схилів Чорної гори, 15.11.2014, 6 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3578**];

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, смт Королево, у наносах р. Тиса, 1.03.2015, 3 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3591; порожні черепашки в наносах**];

Україна, Закарпатська обл., Іршавський р-н, с. Хмільник, 6.07.2004, 10 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2287**; не вибірка];

Україна, Закарпатська обл., Мукачівський р-н, м. Мукачеве, г. Ловачка, південний схил, 26.05.2004, 2 екз., coll. Мірутенко В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2794**];

Україна, Закарпатська обл., Мукачівський р-н, м. Мукачеве, під замком Паланок, схил з чагарниками та травою, 16.05.2015, 19 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3617**];

Україна, Закарпатська обл., Свалявський р-н, с. Пасіка, 09.1957, 1 екз., coll. Загайкевич І.К., det. Сверлова Н.В. [інв. № **139**];

Україна, Закарпатська обл., Ужгородський р-н, с. Велика Добронь, окраїна села, присадибна ділянка, 6.03.2016, 4 екз., coll. Обедніна І.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3894**];

Україна, Закарпатська обл., Ужгородський, с. Велика Добронь, Великодобронський ліс, 6.03.2016, 1 екз., coll. Обедніна І.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3899**];

Україна, Запорізька обл., м. Запоріжжя, посадка (акація, шовковиця) біля струмка, 06.2002, 6 екз., coll. Кирпан С.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2885**];

Україна, Запорізька обл., м. Запоріжжя, о-в Хортиця, 28.05.2019, 3 екз., coll. Савчук С.П., det. Савчук С.П. [інв. № **4336**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Балки, балка, заросла чагарниками та рідколіссям, 17.04.2017, 8 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4082**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, околиці міста, пустир, 6.03.2017, 12 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3926**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, ур. Лиса гора, схили ярів та балок, що виходять до узбережжя Каховського водосховища, 7.03.2017, 25 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3949**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Дніпрорудне, ур. Крутосхили Каховського водосховища, 2-а тераса зі штучним лісом (близько 40 років), 28.03.2017, 6 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3964**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Златопіль, схили ярів, зарослі чагарниками, 25.03.2017, 4 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3963**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Маячка, ур. Маячанська балка, остепнені ділянки, частково зарослі чагарниками, 7.04.2017, 1 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4093**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Шевченка, схили ярів з рідколіссям, 15.03.2017, 10 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3950**];

Україна, Запорізька обл., Мелітопольський р-н, м. Мелітополь, центральний парк, ближче до вул. Б.Хмельницького, 2.04.2017, 13 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3980**];

Україна, Запорізька обл., Михайлівський р-н, с. Бурчак, верхів'я р. Янчекрак; надзаплавна тераса, рідколісся, що чергується з відкритими ділянками, проходить залізничний насип, 16.03.2017, 17 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3953**];

Україна, Івано-Франківська обл., м. Івано-Франківськ, вул. Галицька, біля буд. № 136, палісадник, 10.05.2019, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4295**];

Україна, Івано-Франківська обл., м. Івано-Франківськ, вул. Галицька, навпроти буд. № 118А, ряд декоративних кущів і дерев (лип), 10.05.2019, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4303**];

Україна, Івано-Франківська обл., м. Івано-Франківськ, біля міського ставу, садово-дачні ділянки, 27.09.2018, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., Савчук С.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4368**];

Україна, Івано-Франківська обл., ок. м. Івано-Франківська (с. Вовчинець), Вовчинецькі гори, відкриті схили з чагарниками та вапняковими осипами, 13.04.2004, 322 екз., coll. Сверлова Н.В., Кирпан С.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2282**; є черепашки з гіалозонатними смугами];

Україна, Івано-Франківська обл., Галицький р-н, с. Бовшів, г. Касова, 28.05.1925, 2 екз., det. Полінський В. [інв. № **129**];

Україна, Івано-Франківська обл., Галицький р-н, м. Галич, 1879, 14 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **114**];

Україна, Івано-Франківська обл., Галицький р-н, між с. Коростовичі та с. Бовшів, берег Бурштинського водосховища, крутий схил, зарослий молодими деревами (переважно клени), 14.12.2019, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4579;** порожні черепашки на змиві];

Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, м. Коломия, 1881, 4 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **117**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Вовчинець, 2 екз., coll. Січ А. [інв. № **115**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тлумацький р-н, с. Нижнів, 2 екз., coll. Січ А. [інв. № **118**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Рибне, 2 екз., coll. Січ А. [інв. № **116**];
Україна, Київська обл., м. Київ, Труханів о-в на р. Дніпро, 6.06.2005, 60 екз., coll. Король Е.М., det. Король Е.М. [інв. № **2280**];
Україна, Київська обл., м. Київ, гідропарк на р. Дніпро, 06.2004, 6 екз., coll. Король Е.М., det. Король Е.М. [інв. № **2286**];
Україна, Київська обл., м. Київ, Поділ, Замкова гора над Андріївським узвозом, відкритий схил, 27.05.2006, 28 екз., coll. Балашов І.О., Бахонський Д.О., det. Балашов І.О., [інв. № **3676;** 1 черепашка деформована];
Україна, Київська обл., Обухівський р-н, м. Українка, територія Трипольської ТЕС, вздовж дороги – тополі, чагарники, 19.06.2004, 61 екз., det. Король Е.М. [інв. № **2308**];
Україна, Крим, Джанкойський р-н, с. Стальне, колишній військовий полігон, 30.07.2013, 3 екз., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3495**];
Україна, Луганська обл., м. Щастя, відкриті крейдові схили, під кущами, 28.08.2006, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2335**];
Україна, Луганська обл., Станично-Луганський р-н, ок. с. Вільхове (ст. Ілієнко), біостанція Луганського нац. педаг. ун-ту, ліс на березі р. Деркул, 29.08.2006, 7 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2333**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, г. Хомець, 7 екз., coll. Красуцький [інв. № **109**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, 1867, 35 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **121**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 44 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **123**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 35 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **124**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, регіональний ландшафтний парк «Знесіння», пустир (колишнє звалище скловідходів), 25.06.2004 + 4.07.2004, 425 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2248**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, лісопарк Погулянка, піщаний схил з чагарниками, 27.06.2004, 55 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2285**];
Україна, Львівська обл., ок. м. Львова (м. Винники), заростаючий піщаний кар'єр на краю лісу, 3.06.2004, 53 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2309**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, р-н Збоїщ, садово-дачні ділянки, у яру, 2003, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2790**; нетипово висока черепашка];
Україна, Львівська обл., м. Львів, регіональний ландшафтний парк «Знесіння», г. Піскова, деревно-чагарникові зарості під горою, 8.08.2004, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2795**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, регіональний ландшафтний парк «Знесіння», пустир, 2003, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2796**; нетипова форма];
Україна, Львівська обл., м. Львів, регіональний ландшафтний парк «Знесіння», біля г. Хомець, трав'янистий схил біля залізничної колії, 4.07.2004, 79 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2800**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, регіональний ландшафтний парк «Знесіння», відкритий схил з окремими деревами та чагарниками, 25.06.2004, 82 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2801**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, регіональний ландшафтний парк «Знесіння», відкритий схил з окремими деревами та чагарниками, 25.06.2004, 52 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2802**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, регіональний ландшафтний парк «Знесіння», г. Хомець, південний схил, 16.04.2003, 117 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2805**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, регіональний ландшафтний парк «Знесіння», г. Хомець, південний схил, 10.04.2004, 63 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2806**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, регіональний ландшафтний парк «Знесіння», біля г. Хомець, відкритий схил біля залізничної колії, 10.04.2004, 457 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2807**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, регіональний ландшафтний парк «Знесіння», біля г. Хомець, відкритий схил біля залізничної колії, 16.04.2003, 487 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2808**];

Україна, Львівська обл., Жидачівський р-н, смт Журавне, 10 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **119**];

Україна, Львівська обл., Жидачівський р-н, с. Молотів, 4 екз. [інв. № **2275**; з музею Наукового товариства ім. Т. Шевченка];

Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, м. Жовква, буково-грабовий ліс, узлісся, 15.07.1997, 12 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2207**];

Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, м. Жовква, 5.04.2005, 16 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2798**];

Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, с. Куликів, відкриті схили, 5.07.2005, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2792**];

Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, с. Мервичи, 2 екз. [інв. № **2273**; з музею Наукового товариства ім. Т. Шевченка];

Україна, Львівська обл., Золочівський р-н, с. Білий Камінь, 14 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **120**];

Україна, Львівська обл., Золочівський р-н, м. Золочів, 9 екз. [інв. № **122**];

Україна, Львівська обл., Золочівський р-н, м. Золочів, відкритий пагорб з вапняковими відслоненнями, 16.04.2004, 318 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2803**];

Україна, Львівська обл., Миколаївський р-н, с. Діброва, поблизу камня-дірявця, відкритий схил з низькою травою і скельн.виходами, 29.04.2017, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4141**];

Україна, Львівська обл., Миколаївський р-н, м. Миколаїв, верхня частина заростаючого вапнякового кар'єру, 26.04.2003, 62 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2283**];

Україна, Львівська обл., Миколаївський р-н, м. Миколаїв, поблизу вапнякових кар'єрів, схил з розрідженою деревно-чагарниковою рослинністю і вапняковими осипами, 26.04.2003, 55 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2284**];

Україна, Львівська обл., Миколаївський р-н, м. Миколаїв, біля каплиці «Яйце», закинуте поле, 29.04.2017, 8 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4144**];

Україна, Львівська обл., Миколаївський р-н, с. Тростянець, геологічна пам'ятка природи – відслонення тортонських пісковиків, відкритий схил, 29.04.2917, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В., redet [інв. № **4139**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Бібрка, 1878, 16 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **125**;];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Великі Глібовичі, на межі лісу та луки, 18.05.2017, 24 екз., coll. Гураль Р.І., Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4156**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Прибинь, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **126**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Ушковичі, відкритий схил з вапняковими відслоненнями, 25.05.2012, 16 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3435**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Ушковичі, відкритий схил з вапняковими відслоненнями, 6.05.2015, 78 екз., coll. Гураль Р.І., Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3620**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, ок. с. Ушковичі (Неделиска), відкритий схил з вапняковими відслоненнями, 1.08.1999, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2897**];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, с. Кам'янопіль, 07.1919, 8 екз., coll. Красуцький [інв. № **110**];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, м. Пустомити, заростаючий кар'єр, на кущах, 7.05.2005, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2788**];

Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, с. Борятин, ліс, 29.07.1919, 5 екз. [інв. № **108**];

Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, ок. с. Острів (Себечів), 4 екз., coll. Красуцький [інв. № **111**];

Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, с. Скоморохи, 39 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **128**];

Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, смт Івано-Франкове, 6 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **130**];

Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, смт Івано-Франкове, заповідник «Розточчя», узбіччя шосе, 27.05.1999, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2799**];

Україна, Миколаївська обл., м. Миколаїв, околиці міста, лісосмуга, 2.05.1995, 78 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **1980**];

Україна, Миколаївська обл., м. Миколаїв, біля пансіонату «Родники», 2.05.1995, 56 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2263**];

Україна, Миколаївська обл., м. Миколаїв, біля залізничного вокзалу, лісосмуга, 21.09.1995, 180 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **3678**];

Україна, Миколаївська обл., м. Миколаїв, передмістя, південно-східна частина, узбіччя дороги зі степовою рослинністю, 26.05.2017, 3 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4186**];

Україна, Миколаївська обл., Березанський р-н, с. Коблеве, пустир, 06.2008, 87 екз., coll. Сверлов В.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2786**];

Україна, Миколаївська обл., Березанський р-н, с. Рибаківка, газон вздовж соснової посадки, 08.2009, 34 екз., coll. Сверлов В.І., Сверлова Д.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2804**];

Україна, Миколаївська обл., Вознесенський р-н, с. Дорошівка, лісосмуга, 28.04.1995, 54 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **2264**];

Україна, Миколаївська обл., Єланецький р-н, с. Калинівка, заповідник «Єланецький степ», 13.05.1998, 5 екз., coll. Різун В.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3220**];

Україна, Одеська обл., Білгород-Дністровський р-н, смт Затока, рудеральна ділянка біля залізничної колії, 9.08.2006, 108 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2243**];

Україна, Одеська обл., Біляївський р-н, м. Біляївка, р. Турунчук, о-в Любові, 1.07.1999, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2850**; рідкісна морфа];

Україна, Одеська обл., Біляївський р-н, с. Троїцьке, вздовж р. Турунчук, 07.1999, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2851**; окремі морфи];

Україна, Полтавська обл., Миргородський р-н, м. Миргород, курортна зона міста, біля санаторію «Березовий Гай», паркова ділянка, 7.08.2006, 105 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2244**];

Україна, Миколаївська обл., Очаківський р-н, с. Дніпровське, Бузький лиман, прибережні схили зі степовою рослинністю, 30.05.2017, 1 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4172**];

Україна, Полтавська обл., Семенівський р-н, смт Семенівка, пустир біля залізничної колії, 08.2006, 6 екз., coll. Стойко Т.Г., Горбенко В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2245**];

Україна, Полтавська обл., Шишацький р-н, смт Шишаки, суха лука на схилах, 24.07.2006, 19 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2363**];

Україна, Рівненська обл., над р. Горинь, 6 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **113**];

Україна, Рівненська обл., Березнівський р-н, смт Березне, дендрарій лісового коледжу, 10.06.2005, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2793**];

Україна, Рівненська обл., Рівненський р-н, с. Жобрин, берег р. Путилівка; санаторій «Червона Калина», 15.08.2017, 1 екз., coll. Климишин О.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4247**];

Україна, Тернопільська обл., Борщівський р-н, с. Дзвенигород, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **127**];

Україна, Тернопільська обл., Борщівський р-н, смт Скала-Подільська, 2 екз., coll. Січ А. [інв. № **133**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Вікно, заповідник «Медобори», Франкові скелі, ялівець, 7.05.2000, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2791**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Вікно, заповідник «Медобори», товтра Довга, 6.05.2000, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3219**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 1880, 13 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **131**];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, м. Заліщики, 7 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **132**];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, м. Заліщики, 15.07.1959, 30 екз. det. Сверлова Н.В. [інв. № **2281**];

Україна, Тернопільська обл., Зборівський р-н, с. Млинівці, горби з виходами мергелю біля соснового лісу, 12.11.2017, 40 екз., coll. Климишин О.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4246**];

Україна, Тернопільська обл., Козівський р-н, с. Конюхи, 5 екз. [інв. № **107**];

Україна, Тернопільська обл., Козівський р-н, с. Конюхи, 4 екз. [інв. № **2274**];

Україна, Тернопільська обл., Підволочиський р-н, с. Городниця, заповідник «Медобори», Городницькі товтри, відкриті схили, 5.05.2000, 16 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3218**];

Україна, Тернопільська обл., Теребовлянський р-н, м. Теребовля, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **134**];

Україна, Тернопільська обл., Чортківський р-н, м. Чортків, 5 екз. [інв. № **135**];

Україна, Херсонська обл., Білозерський р-н, с. Олександрівка, Олександрівський заказник, схили Бузького лиману, 24.05.2017, 6 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4180**];

Україна, Херсонська обл., Генічеський р-н, с. Щасливцеве, Арабатська стрілка; пансіонат «Експрес», насадження лоху вздовж траси, 25.07.2005, 155 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3677**];

Україна, Херсонська обл., Голопристанський р-н, Чорноморський біосферний заповідник, Соленоозерне відділення, 19.05.2017, 12 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4166**];

Україна, Хмельницька обл., Віньковецький р-н, с. Адамівка, 13.05.2011, 11 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3368**];

Україна, Хмельницька обл., Дунаєвецький р-н, с. Миньківці, кам'янистий схил, 14.08.2012, 3 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3441**];

Україна, Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н, лівий берег р. Дністер, 12.04.2003, 12 екз., coll. Бокотей А.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1930**];

Україна, Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н, м. Кам'янець-Подільський, каньйон р. Смотрич, 15.05.2006, 1 екз., coll. Бокотей А.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2226**];

Україна, Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н, м. Кам'янець-Подільський, схил, пустир, 05.2010, 1 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3400**];

Україна, Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н, м. Кам'янець-Подільський, парк, 21.05.2013, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3479**];

Україна, Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н, м. Кам'янець-Подільський, вали Нового замку, відкриті біотопи, 15.05.2013, 7 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3482**];

Україна, Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н, с. Нігин, схили товтр, 14.05.2006, 28 екз., coll. Бокотей А.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2223**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, біля ринку промислових товарів, біля залізничної колії, 2010, 11 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3357**]

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, , ур. Ружичанський ліс, , 2010, 14 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3401**];

Україна, Хмельницька обл., Чемеровецький р-н, с. Біла, товтра Несамовита, 29.09.2012, 5 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3439**];

Україна, Хмельницька обл., Чемеровецький р-н, с. Івахнівці, схил товтри, 11.07.2010, 7 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3328**];

Україна, Хмельницька обл., Чемеровецький р-н, с. Лісогірка, НПП «Подільські Товтри», 08.2000, 4 екз., coll. Климишин О.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1928**];

Україна, Черкаська обл., Канівський р-н, м. Канів, околиці могили Т.Г.Шевченка, відкрита ділянка з поодинокими деревами та кущами, 20.06.2006, 130 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2255**];

Україна, Черкаська обл., Канівський р-н, с. Келеберда, заплава р. Дніпро, Криві озера, 4.06.2004, 3 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2204**];

Україна, Черкаська обл., Уманський р-н, м. Умань, дендропарк «Софіївка», 1.08.2005, 3 екз., coll. Мостов'як С.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4619**];

Україна, Чернівецька обл., Кельменецький р-н, с. Комарів, берег р. Дністер, 17.08.2000, 7 екз., coll. Шрубович Ю.Ю., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1931**];
Україна, Чернівецька обл., Новоселицький р-н, с. Чорнівка, 07.2003, 13 екз., coll. Хлус Л.М., det. Хлус Л.М. [інв. № **1944**; не вибірка];
Україна, Чернівецька обл., Хотинський р-н, м. Хотин, біля фортеці, відкриті біотопи, 19.05.2013, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3487**];
Болгарія, Синеморець, берег р. Велка, 16.08.2008, 1 екз., coll. Годунько Р.Й., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3463**];
Німеччина, земля Гесен, м. Вісбаден, 3 екз. [інв. № **112**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 7 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **138**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, 1879, 10 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **136**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 16 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **137**];
Росія, Московська обл., Красногорський р-н, смт Нахабіно, вул. Панфілова, 8.09.2017, 1 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Єгоров Р.В. [інв. № **4385**];
Росія, Пензенська обл., м. Пенза, 2006, 5 екз., coll. Стойко Т.Г., Булавкіна О., det. Стойко Т.Г., Булавкіна О. [інв. № **2228**; анатомічно перевірений матеріал].

***Cryptomphalus aspersa* (O.F.Müller, 1774) (рис. 1, В)**

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, м. Виноградів, на території фабрики, .05-06.2014, 2 екз., coll. Глеба В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3534;** молюски знайдені в машині з сировиною для пошиття захисних комбінезонів для мотоспорту, яка прийшла з м. Мольвена (Італія, регіон Венето, провінція Вінченца)];
Україна, Вінницька обл., Вінницький р-н, м. Вінниця (П'ятничани), 1875, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **89**; на старій етикетці «П'ятничани над Південним Бугом»];
Албанія, сел. Гіліаре, берег Адріатичного моря, 14.08.2013, 23 екз., coll. Годунько Р.Й., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3497**];
Греція, о. Андрос, 30.07.2013, 2 екз., coll. Годунько Р.Й., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3499**];
США, штат Каліфорнія, м. Ріверсайд (Riverside), ботанічний сад університету, 11.08.2007, 3 екз., coll. Сусуловський А.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2533**];
Хорватія, Далмація, 2 екз. [інв. № **90**; з музею Наукового товариства ім. Т. Шевченка].

Родина Pleurodontidae

***Labyrinthus (Labyrinthus) sp.* (рис. 8, В)**

Центральна Америка, 1 екз. [інв. № **3074**].

***Caracolus carocollus* (Linnaeus, 1758) (рис. 8, А)**

Пуерто-Ріко, 2 екз. [інв. № **3072**].

***Zachrysia provisoria* (L.Pfeiffer, 1858) (рис. 8, Е)**

США, штат Флорида, г. Бока-Ратон, на піщаному грунті з травою та чагарниками, 2016, 2 екз., coll. Олейник А.Е., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4420**].

Родина Oreohelidae

***Oreohelix strigosa* (Gould, 1846)**

США, штат Колорадо, м. Дуранго, альпіністський маршрут East Animas, 25.05.2016, 3 екз., coll. Олейник А.Е., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4418**].

Родина Helicodontidae

***Helicodonta obvoluta* (O.F.Müller 1774)**

Чехія, Західно-Чеська обл., м. Карлови Вари (Карлсбад), 3 екз., coll. Дибовський [інв. № **88**].

Родина Hygromiidae

Примітка: визначення фондових матеріалів, які стосуються роду *Helicopsis*, за винятком *H. striata*, *H. instabilis* і *H. filimargo*, проведено на підставі сукупності конхологічних і анатомічних ознак за роботами (Гураль-Сверлова, 2010, 2012; Гураль-Сверлова, Гураль, 2012б).

***Plicuteria lubomirskii* (Slósarski, 1881)**

Примітка: вид занесено до Червоної книги України (2009).

Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Рибне, ліс, 4.06.2002, 3 екз., coll. Кирпан С.П., det. Кирпан С.П. [інв. № **1386**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 3 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **348**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Голоско, 1881, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **349**];

Україна, Львівська обл., Бродівський р-н, с. Підгірці, лісосмуга вздовж шосе, 7.06.2008, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2573**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, м. Борислав (Мражниця), 1882, 6 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **347**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, початок вул. Т.Шевченка, на липі біля дороги, 21.05.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4314**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Свірж, 1878, 3 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **350**];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, смт Оброшине, узлісся, 9.05.2014, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3528**];

Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, смт Івано-Франкове, 1 екз., det. Бонковський Й., redet. Сверлова Н.В. [інв. № **355**];

Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, смт Івано-Франкове, узлісся, на траві, 27.05.1999, 12 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2549**];

Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, смт Івано-Франкове, вул. Т.Шевченка, біля ставу, присадибна ділянка, на винограді, 27.05.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4313**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, ок. м. Кракова, 13 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **352**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 1 екз., coll. Січ А., redet. Сверлова Н.В. [інв. № **354**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, с. Щавниця, Пеніни, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **329**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во м. Перемишль, 23 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **353**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 15 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **351**].

***Trochulus bielzi* (A. Schmidt, 1860)**

Примітка: даний рід тривалий час називали *Trichia*. Під цією родовою назвою *T. bielzi* знаходиться в одному з попередніх каталогів (Сверлова, 2004) та в музейній колекції. Вид занесено до Червоної книги України (2009).

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Ділове, Карпатський біосферний заповідник, ур. Кузій, г. Соколине Бердо, буковий ліс, 23.07.1995, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **609**];
Україна, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, с. Бистрець, 3 екз. [інв. № **364**];
Україна, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, смт Верховина, 1881, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **363**];
Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, с. Воскресинці, 1881, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **366**];
Україна, Чернівецька обл., Вижницький р-н, с. Долішній Шепіт, хвойний ліс, 07.2003, 1 екз., coll. Федотова О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1974**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **365**].

Trochulus hispidus (Linnaeus, 1758)

Примітка: даний рід тривалий час називали *Trichia*. Під цією родовою назвою *T. hispidus* знаходиться в одному з попередніх каталогів (Сверлова, 2004) та в музейній колекції.

Україна, Волинська обл., м. Луцьк, вул. Набережна, рудеральна ділянка, 20.06.2008, 12 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2562**];
Україна, Волинська обл., м. Луцьк, парк ім. Л. Українки, 20.08.2008, 10 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2563**];
Україна, Волинська обл., м. Луцьк, сквер, 18.06.2008, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2566**];
Україна, Донецька обл., Ясинуватський р-н, с. Яковлівка, Яковлівський ліс, 1989, 2 екз., coll. Тимошенко Є.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3301**];
Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, с. Веряця, у наносах р. Тиса, 14.03.2015, 8 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3598;** порожні черепашки в наносах];
Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, с. Веряця, наноси р. Тиса, 29.12.2017, 7 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4345;** порожні черепашки в річкових наносах];
Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, смт Королево, у наносах р. Тиса, 6.04.2015, 10 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3602;** порожні черепашки в наносах];
Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Ділове, Карпатський біосферний заповідник, ур. Кузій, буковий ліс, біля потоку, 1.07.2003, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2553**];
Україна, Івано-Франківська обл., м. Івано-Франківськ, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **415**];
Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, м. Коломия, 1881, 15 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **416**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 9 екз. [інв. № **417**];
Україна, Івано-Франківська обл., Рогатинський р-н, с. Сарники, ліс, 6.06.2002, 17 екз., coll. Николин А., det. Кирпан С.П. [інв. № **1854**];
Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Угринів, вул. Польова, узбіччя дороги біля присадибних ділянок, 10.05.2019, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4316**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 33 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **420**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, 6 екз. [інв. № **435**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, 14 екз. [інв. № **436**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 14 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **439**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Залізна Вода, 1881, 3 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **421**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Софіївка, 3.04.1894, 18 екз. [інв. № **2583**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, парк Залізна Вода, бук, граб, у яру біля струмка, 6.04.1999, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **827**; нетипова форма черепашки];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Стрийський парк, 16.06.2008, 9 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2565**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Театральна, буд. № 18, рокарій на подвір'ї Державного природознавчого музею НАНУ, 24.04.2014, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3684**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Кубійовича, палісадник, 18.08.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3918**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Кубійовича, палісадники, 24.05.2019, 19 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4317**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Копистинського, палісадники, 24.05.2019, 15 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4318**];
Україна, Львівська обл., Бродівський р-н, с. Підгірці, 11 екз., coll. Ломницький [інв. № **426**];
Україна, Львівська обл., Городоцький р-н, смт Великий Любінь, парк санаторію, 30.09.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4159**];
Україна, Львівська обл., Жидачівський р-н, смт Журавне, 1882, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **418**];
Україна, Львівська обл., Жидачівський р-н, смт Журавне, 4 екз. [інв. № **437**];
Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, м. Рава-Руська, 6 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **422**];
Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, м. Рава-Руська, 4 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **427**];
Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, м. Кам'янка-Бузька, 5 екз. [інв. № **2586**];
Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 14 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **419**];
Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 18 екз. [інв. № **438**];
Україна, Львівська обл., Миколаївський р-н, м. Миколаїв, 21.05.2018, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4264**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Бібрка і м. Перемишляни, 1878, 28 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **423**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Бібрка, 1878, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **440**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Добряничі, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **424**];
Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, с. Борщовичі, 1 екз. [інв. № **425**];
Україна, Львівська обл., Пустомитівський, смт Оброшине, вул. Шкільна, присадибна ділянка, 16.06.2012, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3461**];
Україна, Львівська обл., Пустомитівський, смт Оброшине, на узбіччі шосе, 14.06.2014, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3532**];
Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, ок. с. Острів (Себечів), 1919, 3 екз., coll. Красуцький [інв. № **429**];
Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, с. Скоморохи, 33 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **428**];
Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, с. Скоморохи, берег р. Західний Буг, 05.2002, 4 екз., coll. Федик У.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2854**];
Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, м. Сокаль, 3 екз., coll. Красуцький [інв. № **430**];
Україна, Львівська обл., Стрийський р-н, с. Семигинів, 22 екз. [інв. № **442**];
Україна, Львівська обл., Стрийський р-н, с. Угерсько, озеро Геологів, біля кафе, біля ялівцю на траві, 21.05.2019, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4324**];
Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, смт Івано-Франкове, узлісся, на траві, 27.05.1999, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2550**];
Україна, Тернопільська обл., 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **431**; на етикетці – «Поділля»];
Україна, Тернопільська обл., м. Тернопіль, 2.10.1999, 1 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **828**; нетипова форма черепашки];
Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Личківці, 1 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3316**];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, с. Устечко, 8 екз. [інв. № **432**];
Україна, Тернопільська обл., Чортківський р-н, с. Угринь, р. Серет, берег річки, чагарники, 19.07.1998, 14 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **806**];
Україна, Хмельницька обл., Деражнянський р-н, с. Коричинці, ліс, 2010, 1 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3331**];
Україна, Хмельницька обл., Дунаєвецький р-н, с. Морозів, 2010, 7 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3383**];
Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, ур. Ружичанський ліс, 2010, 6 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3315**];
Білорусь, Гродненська обл., Новогрудський р-н, Войнов, 3 екз. [інв. № **1880**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 6 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **433**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 2 екз., det. Бонковський Й. (*Monacha carthusiana*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **390**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Перемишль, 11 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **434**];
Росія, Московська обл., м. Москва, , р-н Котловка; парк Сосенки, вздовж р. Котловка, 11.05.2016, 5 екз., coll. Єгоров Р.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4457**].

Trochulus unidentatus (Draparnaud, 1805)

Примітка: див. *T. hispidus*.

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, г. Баб'я, 1879, 1 екз., coll. Стобієцький С., det. Бонковський Й. [інв. № **375**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Закопане, Татри, 1 екз., det. Бонковський Й. (*T. bielzi*), redet. Полінський В. [інв. № **373**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 8 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **372**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 1 екз., coll. Січ А. [інв. № **374**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 23 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **376**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 32 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **377**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 32 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **378**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 23 екз. [інв. № **379**].

Trochulus villosulus (Rossmässler, 1838)

Примітка: вид занесено до Червоної книги України (2009). Див. також примітку до *T. hispidus*.

Україна, Львівська обл., Самбірський р-н, с. Погірці, 42 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **356**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське), ок. м. Краків, 5 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **357**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське), Пеніни, 1 екз. [інв. № **358**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське), Татри, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **359**].
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, 1879, 12 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **361**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Перемишль, 16 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **362**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 15 екз. [інв. № **360**];

Edentiella bakowskii (Poliński, 1924)

Україна, Івано-Франківська обл., Косівський р-н, с. Текуче, 1 екз., det. (*Trichia sericea*) redet. Сверлова Н.В. [інв. № **370**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, Чорногора, 1881, 11 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*E. edentula*) [інв. № **368**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, смт Ворохта, 1 екз., coll. Січ А., det. (*E. edentula*) [інв. № **369**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Кремінці (Татарів), 5 екз. [інв. № **371**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, ок. с. Микуличин (Тартарів), 1881, 3 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*E. edentula*) [інв. № **367**].

Helicopsis dejecta (Cristofori et Jan, 1831)

Україна, Донецька обл., Новоазовський р-н, м. Новоазовськ, 2.07.2005, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2119**; анатомічно перевірений матеріал];
Україна, Донецька обл., Новоазовський р-н, заповідник «Хомутовський степ», відслонення вапняків, 9.05.2016, 16 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4218;** анатомічно перевірений матеріал];
Україна, Донецька обл., Новоазовський р-н, заповідник «Хомутовський степ», балка Оболонська, 6.06.2016, 13 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4219;** анатомічно перевірений матеріал];
Україна, Донецька обл., Старобешівський р-н, с. Новокатеринівка, петрофітний степ, на відслоненнях вапняків, 8.04.2006, 8 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3168**; анатомічно перевірений матеріал];
Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, берег водосховища Егіз-Оба, на траві, 12.05.2011, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3192**; анатомічно перевірений матеріал];
Україна, Крим, Ленінський р-н, с. Курортне, РЛП «Караларський степ», 7.05.2010, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3169**; анатомічно перевірений матеріал];
Україна, Крим, Ленінський р-н, с. Борисівка, Опуцький заповідник, г. Опук, петрофітний степ, 5.05.2006, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3170**; анатомічно перевірений матеріал];
Україна, Крим, Сімферопольський р-н, с. Перевальне, степові ділянки, 24.05.2006, 11 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3171**; анатомічно перевірений матеріал];
Україна, Луганська обл., Новопсковський р-н, с. Ікове, крейдові відслонення, 19.05.2009, 17 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2823**; анатомічно перевірений матеріал];
Україна, Одеська обл., Болградський р-н, с. Виноградівка, берег оз. Ялпуг, 06.1999, 6 екз., coll. Шклярук А.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **815**; анатомічно перевірений матеріал];
Україна, Одеська обл., Болградський р-н, с. Владичень, берег оз. Ялпуг, 06.1999, 3 екз., coll. Шклярук А.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2914**].

Helicopsis filimargo (Krynicki, 1833)

Примітка: на жаль, у музеї відсутні матеріали, належність яких до *H. filimargo* є підтвердженою анатомічно. Конхологічно цей вид можна сплутати з деякими формами *H. retowskii* (Гураль-Сверлова, 2012).

Україна, Крим, ок. м. Севастополь (Інкерман), 15.08.2000, 8 екз., coll. Дятлов Є.С., det. Сон М.О. [інв. № **651**];
Україна, Крим, с. Чорноріччя, 05.1980, 1 екз., coll. Шклярук А.М., det. Шклярук А.М. [інв. № **1347**].

Helicopsis instabilis (Rossmässler, 1838)

Україна, Івано-Франківська обл., Галицький р-н, с. Бовшів, г. Касова, відкритий схил біля підніжжя, 14.12.2019, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4584**];
Україна, Івано-Франківська обл., Городенківський р-н, с. Копачинці, 4 екз. [інв. № **1353**];
Україна, Львівська обл., Золочівський р-н, с. Митулин, 16 екз., coll. Ломницький М., det. Фулінський (*H. striata*), redet. Полінський В. [інв. № **1356**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Романів, 1878, 18 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1323**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Романів, с. Ушковичі, 1878, 60 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1324**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Ушковичі, відкритий схил, 1.08.1999, 96 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1344**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Ушковичі, відкритий схил з вапняковими відслоненнями, 6.05.2015, 166 екз., coll. Гураль Р.І., Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3621**];

Україна, Львівська обл., Радехівський р-н, с. Радванці, 31 екз., det. Полінський В. [інв. № **1354**];

Україна, Тернопільська обл., Бережанський р-н, с. Шибалин, 15 екз. [інв. № **1352**; 1 черепашка сильно деформована, внаслідок чого нагадує субскаляридну];

Україна, Тернопільська обл., Бучацький р-н, с. Берем'яни, 14 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1325**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Вікно, 1880, 69 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1326**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Вікно, заповідник «Медобори», Франкові скелі, ялівець, 7.05.2000, 50 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1345**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Вікно, заповідник «Медобори», товтра Гостра, 28.08.1999, 11 екз., coll. Різун В.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2908**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 1880, 77 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1327**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 1880, 70 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1328**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 1880, 482 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1329**];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, ок. м. Заліщики (Добрівляни), 8 екз. det. Полінський В. [інв. № **1331**];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, м. Заліщики, 8 екз., coll. Січ А. [інв. № **1369**];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, м. Заліщики, 17 екз., det. Полянський Ю. [інв. № **1350**];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, с. Нирків, 5 екз. [інв. № **1349**];

Україна, Тернопільська обл., Зборівський р-н, м. Зборів, 17 екз., det. Полінський В. [інв. № **1330**];

Україна, Тернопільська обл., Козівський р-н, с. Конюхи, 14 екз., det. (*Helicella candicans* = *Xerolenta obvia*) redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1351**];

Україна, Тернопільська обл., Підволочиський р-н, м. Скалат, 32 екз., det. Бонковський Й. (*H. striata*), redet. Полінський В. [інв. № **1348**];

Україна, Тернопільська обл., Підволочиський р-н, с. Городниця, заповідник «Медобори», Городницькі товтри, відкриті схили, 5.05.2000, 36 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2907**];

Україна, Хмельницька обл., Віньковецький р-н, с. Адамівка, 15.07.2010, 133 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3408**];

Україна, Хмельницька обл., Дунаєвецький р-н, с. Морозів, 2010, 6 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3333**]

Україна, Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н, с. Цибулівка, 28.04.2011, 38 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3410**];

Україна, Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н, м. Кам'янець-Подільський, вали Нового замку, відкриті біотопи, 15.05.2013, 103 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3481**];

Україна, Хмельницька обл., Новоушицький р-н, с. Кружківці, пагорби з вапняковими відслоненнями, 14.08.2012, 47 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3444**]

Україна, Хмельницька обл., Чемеровецький р-н, с. Біла, товтра Несамовита, 29.09.2012, 27 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3437**];

Україна, Хмельницька обл., Чемеровецький р-н, с. Івахнівці, 12.09.2012, 80 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3447**];

Україна, Чернівецька обл., Кельменецький р-н, с. Комарів, берег р. Дністер, 17.08.2000, 8 екз., coll. Шрубович Ю.Ю., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1932**].

***Helicopsis luganica* Gural-Sverlova, 2010 (рис. 2, В)**

Примітка: першоопис див. у роботі (Гураль-Сверлова, 2010).

Україна, Луганська обл., Новопсковський р-н, с. Новорозсош, р. Кам'янка, заплавна лука, 18.05.2009, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2821**; **голотип**];
Україна, Луганська обл., Новопсковський р-н, с. Новорозсош, р. Кам'янка, заплавна лука, 18.05.2009, 7 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2822**; **паратипи**].

***Helicopsis martynovi* Gural-Sverlova, 2010 (рис. 2, Б)**

Примітка: першоопис див. у роботі (Гураль-Сверлова, 2010).

Україна, Донецька обл., Слов'янський р-н, с. Богородичне, крейдові схили, 3.07.2006, 78 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2826**];
Україна, Донецька обл., Слов'янський р-н, с. Маяки, берег р. Сіверський Донець, крейдові кар'єри, 2.05.2005, 1 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2818**; **голотип**];
Україна, Донецька обл., Слов'янський р-н, с. Маяки, берег р. Сіверський Донець, крейдові кар'єри, 2.05.2005, 13 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2117**; **паратипи**];
Україна, Донецька обл., Слов'янський р-н, м. Святогірськ (кол. Слов'яногірськ), крейдові гори, 08.2004, 15 екз., coll. Василюк О.В., det. Балашов І.О. (*H. dejecta*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **3217**].

***Helicopsis retowskii* (Clessin, 1883)**

Примітка: анатомічні дослідження, проведені в лабораторії малакології ДПМ НАНУ (Гураль-Сверлова, 2012), показали, що діапазон внутрішньовидової конхологічної мінливості цього виду є значно більшим, ніж вважали раніше (Шилейко, 1978). Окремі його форми можуть нагадувати *H. filimargo* або *H. dejecta*.

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Балки, балка, заросла чагарниками та рідколіссям, 17.04.2017, 10 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4090**];
Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, схили глибоких балок, що виходять до Каховського водосховища, чагарникові зарості та рідколісся, 5.03.2017, 32 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3942**];
Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, старий цвинтар над ур. Лиса гора, 29.03.2017, 74 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3991**];
Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, приватний сектор, городи, 24.03.2017, 15 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4012**];
Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, у р-ні центрального ринку в межах міста, поруч – залізничний насип з рідким чагарником, 13.03.2017, 60 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4029;** анатомічно перевірений матеріал];
Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, на околиці міста, пустир, зарослий бур'янами, поруч струмок, 6.03.2017, 9 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4030**];
Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, ур. Лиса гора, схили ярів і балок, що виходять до узбережжя Каховського водосховища, 7.03.2017, 18 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4051**];
Україна, Запорізька обл., Василівський, м. Дніпрорудне, ур. Крутосхили Каховського водосховища, 2-а тераса зі штучним лісом (близько 40 років), 28.03.2017, 26 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4004**];
Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Златопіль, схили ярів, зарослі чагарниками, 25.03.2017, 98 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4003**];
Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Маячка, остепнені схили балки, місцями зарослі тереном, 30.03.2017, 45 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3987**];
Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Маячка, ур. Маячанська балка, остепнені ділянки, частково зарослі чагарниками, 7.04.2017, 265 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4085;** анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Маячка, ур. Маячанська балка, остепнені ділянки, частково зарослі чагарниками, 7.04.2017, 1 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4086;** аномалія – черепашка закручена ліворуч];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Маячка, сільський цвинтар, 9.04.2017, 6 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4097**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Підгірне, заплава р. Карачекрак, волога лука, заросла бур'янами, з насипною дорогою, 9.03.2017, 29 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В., redet [інв. № **4027**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Підгірне, степові схили з виходами вапняку, 3.03.2017, 227 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В., [інв. № **4031;** анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Скельки, ур. Басанька; у балці, на межі байрачного лісу (дно) і степу (схили), 22.03.2017, 110 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4005;** анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Шевченка, схили ярів з рідколіссям, 15.03.2017, 26 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4067**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Широке, надзаплавні тераси р. Карачекрак, остепнені ділянки, що чергуються з рідколіссям, 17.03.2017, 53 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4017**];

Україна, Запорізька обл., Михайлівський р-н, с. Бурчак, верхів'я р. Янчекрак; надзаплавна тераса, рідколісся, що чергується з відкритими ділянками, 16.03.2017, 145 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4022;** анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Крим, м. Алушта, г. Чатир-Даг, нижнє плато, 13.07.1984, 3 екз., coll. Попов В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **650**];

Україна, Крим, смт Кореїз, г. Ай-Петрі, 28.05.1989, 4 екз., coll. Король Е.М., det. Король Е.М. [інв. № **2322**];

Україна, Крим, ок. м. Севастополь (Балаклава), 19.09.2001, 6 екз., coll. Дятлов Є.С., det. Сон М.О. [інв. № **1824**];

Україна, Крим, м. Севастополь, ландшафтний заказник «Мис Айя», 16.05.2010, 10 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3084**];

Україна, Крим, м. Севастополь, бухта Козача, ксерофітний степ, 17.05.2010, 16 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3177**];

Україна, Крим, м. Севастополь, каньйон р. Чорна, р-н г. Елі, 23.05.2010, 7 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3181**];

Україна, Крим, м. Севастополь, Херсонес, 26.09.2002, 11 екз., coll. Шевченко О.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1870**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Крим, г. Таз-Оба, 17.06.2006, 17 екз., coll. Коновалова І.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2722**; з типового місцезнаходження *Brephulopsis konovalovae*];

Україна, Крим, Чатир-Даг, нижнє плато, 3.07.1984, 26 екз., coll. Попов В.М., Стенько Е.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2094**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, 08.1999, 3 екз., coll. Шклярук А.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **807**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, біля г. Бешик-Тау, низька трава біля дороги, 20.05.2010, 73 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3175**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, городище Чуфут-Кале, 17.05.2010, 10 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3176**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, схили через шосе від ханського палацу, 15.05.2010, 76 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3178**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, біля турбази «Привал», відкритий схил з низькою травою, 17.05.2010, 220 екз., coll. Сверлова Н.В.. Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3179**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, берег водосховища Егіз-Оба, на траві, 12.05.2011, 104 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3180**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, старий мигдальний сад, 12.05.2011, 94 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3199**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, між г. Бешик-Тау і городищем Чуфут-Кале, кам'яні відслонення з низькою травою, 15.05.2011, 7 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3204**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, с. Кудрине, г. Тепе-Кермен, біля вершини, 17.05.2011, 15 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3198**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, с. Машине, біля г. Киз-Кермен, 20.05.2011, 170 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3173**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, с. Передущельне, біля джерела, 11.05.1996, 1 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2102**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, с. Танкове, г. Таз-Оба, відкриті трав'яні схили, 16.05.2011, 284 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3191**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Крим, Ленінський р-н, с. Борисівка, Опуцький заповідник, г. Опук, петрофітний степ, 7.05.2006, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3186**];

Україна, Крим, Чорноморський р-н, Джангульський оповзень, кам'яниста ділянка з сухою травою, 28.06.1992, 1 екз., coll. Калініна, det. Сверлова Н.В. [інв. № **2104**];

Україна, Крим, Чорноморський р-н, с. Ленське, 1999, 23 екз., coll. Шклярук А.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1346**];

Україна, Крим, Чорноморський р-н, с. Оленівка, мис Тарханкут, степ, 22.10.2006, 22 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2522**];

Україна, Крим, Чорноморський р-н, смт Чорноморське, берег моря, типчаково-полинний степ, 23.10.2006, 3 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2529**];

Україна, Херсонська обл., Бериславський р-н, с. Милове, петрофітний степ, 20.04.2007, 27 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3187**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Херсонська обл., Скадовський р-н, смт Лазурне, 19.04.2007, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3185**].

Helicopsis striata (O.F.Müller, 1774)

Україна, Дніпропетровська обл., м. Жовті Води, біля шахти уранової руди, ділянка лісової рекультивації, 08.2003, 14 екз., coll. Кульбачко Ю.Л., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1986**];

Україна, Запорізька обл., Мелітопольський р-н, м. Мелітополь, центральний парк; ближче до вул. Б.Хмельницького, 2.04.2017, 6 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4024**];

Україна, Запорізька обл., Михайлівський р-н, с. Бурчак, верхів'я р. Янчекрак; надзаплавна тераса, рідколісся, що чергується з відкритими ділянками, 16.03.2017, 10 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4023**];

Україна, Запорізька обл., Якимівський р-н, с. Богатир (Алтагир), ур. Алтагирський ліс, старі лісонасадження на узбережжі Молочного лиману, 27.04.2017, 5 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4108**];

Україна, Львівська обл., Бродівський р-н, с. Пониква, 4 екз., det. Полінський В. [інв. № **1338**];

Україна, Львівська обл., Золочівський р-н, м. Золочів, г. Козакова, 20 екз., coll. Ломницький, det. Фулінський [інв. № **1332**];

Україна, Львівська обл., Золочівський р-н, м. Золочів, 18 екз., coll. Ломницький М., det. Фулінський [інв. № **1333**];

Україна, Львівська обл., Золочівський р-н, с. Словіта, 36 екз., det. Фулінський [інв. № **1334**];

Україна, Львівська обл., Золочівський р-н, с. Червоне, відкритий схил з вапняковими відслоненнями, 24.09.1999, 74 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2906**];

Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, с. Скоморохи, 5 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1337**];

Україна, Миколаївська обл., м. Миколаїв, передмістя, південно-східна частина, узбіччя дороги зі степовою рослинністю, 26.05.2017, 1 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4189**];
Україна, Миколаївська обл., Березанський р-н, с. Коблеве, 06.2008, 12 екз., coll. Сверлов В.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3215**];
Україна, Миколаївська обл., Веселиновський р-н, смт Веселинове, 26.03.1998, 7 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1395**];
Україна, Миколаївська обл., Єланецький р-н, с. Калинівка, заповідник «Єланецький степ», степ, 13.05.1998, 16 екз., coll. Різун В.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1339**];
Україна, Миколаївська обл., Очаківський р-н, с. Дніпровське, Бузький лиман, прибережні схили зі степовою рослинністю, 30.05.2017, 128 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4173**];
Україна, Миколаївська обл., Очаківський р-н, с. Парутине, 07.2004, 24 екз., coll. Луговий С.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2101**];
Україна, Одеська обл., ок. м. Одеса, мисливське господарство «Рідна природа», 10.2000, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3213**];
Україна, Одеська обл., Білгород-Дністровський р-н, смт Затока, санаторій «Золоті піски», розріджена деревно-чагарникова рослинність, 08.2006, 92 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2246;** анатомічно досліджений матеріал];
Україна, Одеська обл., Білгород-Дністровський р-н, смт Затока, біля залізничної станції, 08.2006, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3214**];
Україна, Одеська обл., Татарбунарський р-н, с. Лебедівка, Лебедівська коса, 13.07.1999, 10 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1341**];
Україна, Тернопільська обл., Борщівський р-н, смт Скала-Подільська, 1879, 3 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1335**];
Україна, Тернопільська обл., Борщівський р-н, смт Скала-Подільська, 1879, 5 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1336**];
Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, с. Шипівці, відкритий схил, вапнякові відслонення, 29.07.1998, 15 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1340**];
Україна, Тернопільська обл., Лановецький р-н, с. Оришківці, соснова посадка, крейдовий схил, 2.07.1998, 32 екз., coll. Мамчур А.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1342**];
Україна, Тернопільська обл., Підволочиський р-н, м. Скалат, 16.08.1867, 22 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1355**];
Україна, Харківська обл., Дворічанський р-н, с. Кам'янка, НПП «Дворічанський», правий схил долини р. Оскол, крейдовий степ, 6.05.2013, 22 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **3488**];
Україна, Херсонська обл., Голопристанський р-н, Чорноморський біосферний заповідник, Соленоозерне відділення, 19.05.2017, 1 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4168**];
Україна, Херсонська обл., Скадовський р-н, між с. Новоросійське і с. Володимирівка, 1999, 2 екз., coll. Шклярук А.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1343**].

Helicopsis subfilimargo Gural-Sverlova, 2010 (рис. 2, А)

Примітка: першоопис див. у роботі (Гураль-Сверлова, 2010).

Україна, Луганська обл., Біловодський р-н, крейдові схили, 2005, 45 екз., coll. Євтушенко Г., det. Сверлова Н.В. (*H. filimargo*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **2087**];
Україна, Луганська обл., Біловодський р-н, смт Біловодськ, крейдові відслонення, 14.05.2009, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2819**; **голотип**];
Україна, Луганська обл., Біловодський р-н, смт Біловодськ, крейдові відслонення, 14.05.2009, 14 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2820**; **паратипи**].

Helicopsis sp.

Примітка: фондові матеріали, які не могли бути визначені до виду через відсутність у зборах живих молюсків.

Україна, Донецька обл., смт Біленьке, регіональний ландшафтний парк «Краматорський», крейдовий схил, 2008, 118 екз., coll. Агеєва Л.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2617**];

Україна, Донецька обл., м. Маріуполь, ксерофітний степ, 7.07.2007, 63 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2492**];

Україна, Донецька обл., Амвросіївський р-н, с. Велике Мішкове, ксерофітний степ на третинних відслоненнях, 10.07.2007, 68 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2490**];

Україна, Донецька обл., Волноваський р-н, смт Оленівка, 19.11.2006, 33 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2497**];

Україна, Донецька обл., Волноваський р-н, смт Оленівка, 5.11.2006, 7 екз., coll. Мартовицький А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3193**];

Україна, Донецька обл., Володарський р-н, с. Федорівка, петрофітна степова ділянка, 16.09.2006, 5 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2940**];

Україна, Донецька обл., Костянтинівський р-н, с. Білокузьминівка, регіональний ландшафтний парк «Краматорський», крейдовий схил, 2008, 34 екз., coll. Агеєва Л.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2606**];

Україна, Донецька обл., Новоазовський р-н, Український степовий заповідник, філіал «Хомутовський степ», 14.05.2005, 4 екз., coll. Нікуліна Т.В., det. Сверлова Н.В. (*H. retowskii*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **2114**];

Україна, Донецька обл., Олександрівський р-н, ст. Легендарна, залізничний насип, 08.1990, 16 екз., coll. Тимошенко Є.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3294**];

Україна, Донецька обл., Першотравневий р-н, с. Урзуф, степ, 1993, 13 екз., coll. Тимошенко Є.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3295**];

Україна, Донецька обл., Старобешівський р-н, с. Роздольне, петрофітний степ, відслонення вапняків, 9.10.2005, 15 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2510**];

Україна, Донецька обл., Старобешівський р-н, с. Роздольне, петрофітний степ, 19.10.2008, 8 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2634**];

Україна, Донецька обл., Старобешівський р-н, смт Старобешеве, вздовж р. Кальміус, відслонення вапняків, степові ділянки, 24.09.2006, 15 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3042**];

Україна, Запорізька обл., Мелітопольський р-н, м. Мелітополь, центральний парк; ближче до вул. Б.Хмельницького, 2.04.2017, 9 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4025**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, схил пагорба, 23.12.1984, 20 екз., coll. Карабашкіна, Саєнко, det. Сверлова Н.В. [інв. № **2091**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, городище Ескі-Кермен, дерновина, каміння, 7.08.1987, 52 екз., coll. Попов В.М., det. Попов В.М. (*H. retowskii*) [інв. № **647**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, с. Тернівка, 16.04.1994, 18 екз., coll. Калініна, det. Сверлова Н.В. [інв. № **2096**].

Україна, Крим, Ленінський р-н, с. Борисівка, Опуцький заповідник, г. Опук, степові схили, 5.05.2006, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3167**];

Україна, Крим, Ленінський р-н, с. Курортне, РЛП «Караларський степ», 7.05.2010, 16 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3166**].

Україна, Крим, Сімферопольський р-н, с. Шкільне, «Скворцовський степ», петрофітний степ, 13.05.2006, 7 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3194**];

Україна, Луганська обл., Лутугинський р-н, с. Весела Тарасівка, відкриті крейдові схили, 27.08.2006, 96 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2336**];

Україна, Миколаївська обл., м. Миколаїв, передмістя, південно-східна частина, узбіччя дороги зі степовою рослинністю, 26.05.2017, 32 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4190**];

Україна, Миколаївська обл., Очаківський р-н, м. Очаків, околиці міста, прибережний степ і схили, що виходять до моря, 12.06.2017, 50 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4195**];

Україна, Херсонська обл., Геничеський р-н, с. Щасливцеве, затока Сиваш, острів біля узбережжя, 22.07.2005, 239 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. (*H. retowskii*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **2153**];

Україна, Херсонська обл., Геничеський р-н, с. Щасливцеве, пансіонат "Експрес", між пансіонатом і затокою Сиваш, 26.07.2005, 389 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3165**];

Україна, Херсонська обл., Геничеський р-н, с. Щасливцеве, пансіонат "Експрес", між пансіонатом і затокою Сиваш, 25.07.2005, 184 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3277**];

Україна, Херсонська обл., Голопристанський р-н, Чорноморський біосферний заповідник, Соленоозерне відділення, 19.05.2017, 39 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4167**];

Україна, Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н, с. Зубрівка, 14 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3409**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, Гречани, 2010, 13 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3407**];

Україна, Хмельницька обл., Чемеровецький р-н, с. Івахнівці, схил товтри, 11.07.2010, 3 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3406**].

Xeropicta derbentina (Krynicki, 1836)

Україна, Донецька обл., м. Донецьк, Красний пахар; при дорозі біля терикону, 1990, 2 екз., coll. Тимошенко Є.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3300**];

Україна, Донецька обл., м. Донецьк, територія міста, 24.08.2011, 22 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3223**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Донецька обл., м. Донецьк, вул. Артема, газон, 18.09.2016, 10 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4220**];

Україна, Донецька обл., м. Маріуполь, морське узбережжя на території міста, псамофітна степова ділянка, 15.04.2006, 5 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2694**];

Україна, Донецька обл., м. Маріуполь, степова ділянка в околицях міста, 3.04.2009, 4 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2696**];

Україна, Донецька обл., м. Маріуполь, степова ділянка, 5.08.2009, 25 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3626;** анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Донецька обл., Артемівський р-н, м. Світлодарськ, район газопроводів Углегорської ТЕС, .06.2012, 4 екз., coll. Тимошенко Є.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3473**];

Україна, Донецька обл., Волноваський р-н, смт Новотроїцьке, кар'єри, 2.11.2013, 8 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3544**];

Україна, Донецька обл., Новоазовський р-н, с. Павлопіль, петрофітний степ, на відслоненнях гранітів, 2.09.2006, 1 екз., coll. Ботман Р.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2848**];

Україна, Донецька обл., Першотравневий р-н, с. Білосарайська Коса, Білосарайська коса, 08.2005, 2 екз., coll. Прокопенко Е.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2480**];

Україна, Донецька обл., Першотравневий р-н, смт Мангуш, степова ділянка, 11.08.2009, 3 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3216**];

Україна, Донецька обл., Першотравневий р-н, с. Юр'ївка, степові ділянки вздовж узбережжя моря, 5.07.2008, 413 екз., coll. Хаустова А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2673**];

Україна, Донецька обл., Першотравневий р-н, с. Юр'ївка, степові ділянки вздовж узбережжя моря, 2.05.2006, 394 екз., coll. Хаустова, det. Сверлова Н.В. [інв. № **2677**];

Україна, Донецька обл., Старобешівський р-н, м. Комсомольське, петрофітний степ, 6.05.2012, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3629**];

Україна, Донецька обл., Старобешівський р-н, с. Роздольне, вапняковий кар'єр, 15.08.2012, 17 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3627;** анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Донецька обл., Ясинуватський р-н, м. Авдіївка, територія міста, 18.08.2011, 22 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3222**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, м. Виноградів, біля залізничного вокзалу, вздовж колії, на траві, 18.09.2014, 12 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3570;** анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, смт Королево, вздовж залізничної станції, на коліях, 11.10.2014, 10 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3584;** анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Запорізька обл., м. Запоріжжя, посадка (акація, шовковиця), біля струмка, 06.2002, 13 екз., coll. Кирпан С.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1380**];

Україна, Запорізька обл., м. Запоріжжя, парк «Дубова роща», лісонасадження, що чергуються з відкритими ділянками, 20.04.2017, 32 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4100**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Балки, балка, заросла чагарниками та рідколіссям, 17.04.2017, 14 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4089**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, схил залізничної колії, схил з рідким чагарником і розрідженою травою, 9.03.2017, 10 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3930**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, старий цвинтар над ур. Лиса гора, 28.03.2017, 22 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3990**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, на околиці міста, пустир, зарослий бур'янами, 7.03.2017, 13 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4007**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, низов'я р. Янчекрак, остепнена лука, грунтова дорога, в 20 м від річки, 25.03.2017, 15 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4009**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, приватний сектор, городи, 24.03.2017, 31 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4011**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, у р-ні центрального ринку в межах міста, поруч – залізничний насип з рідким чагарником, 13.03.2017, 89 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4028**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Маячка, ур. Маячанська балка, остепнені ділянки, частково зарослі чагарниками, 7.04.2017, 98 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4084;** анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Маячка, сільський цвинтар, 9.04.2017, 16 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4098**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Широке, надзаплавні тераси р. Карачекрак, остепнені ділянки, що чергуються з рідколіссям, 17.03.2017, 3 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4018**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Підгірне, заплава р. Карачекрак, волога лука, заросла бур'янами, з насипною дорогою, 9.03.2017, 14 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4026**];

Україна, Запорізька обл., Мелітопольський р-н, м. Мелітополь, 8 км на захід від міста, 6.08.2008, 48 екз., coll. Хаустова А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2624**];

Україна, Запорізька обл., Мелітопольський р-н, м. Мелітополь, недалеко від виїзду з міста, траса Харків-Мелітополь, закинутий сад; старі дерева, зарослі виноградом, 3.04.2017, 147 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3971**];

Україна, Запорізька обл., Мелітопольський р-н, м. Мелітополь, центральний парк, ближче до вул. Б.Хмельницького, 2.04.2017, 150 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3988**];

Україна, Запорізька обл., Михайлівський р-н, с. Бурчак, верхів'я р. Янчекрак, надзаплавна тераса, рідколісся, що чергується з відкритими ділянками, проходить залізничний насип, 16.03.2017, 34 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4021**];

Україна, Запорізька обл., Якимівський р-н, с. Атманай, від села в напрямку Азовського моря, 25.08.2015, 36 екз., coll. Ковальов В.В., det. Ковальов В.В. [інв. № **3651**];

Україна, Крим, м. Алушта, Професорський куточок, набережна, 15.06.2009, 11 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2732**];

Україна, Крим, с. Верхня Кутузовка, степові ділянки, 22.05.2006, 18 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2811**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Крим, с. Лучисте, г. Демерджі, південний схил, степові ділянки, 17.05.2006, 8 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2465**];

Україна, Крим, с. Лучисте, степові ділянки, 17.05.2006, 14 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2686**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Крим, с. Малоріченське, пустир на узбіччі дороги, на трав'янистих рослинах, 12.06.2009, 94 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2730**];

Україна, Крим, смт Нікіта, степова ділянка, 18.05.2006, 3 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2698**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Крим, с. Оползневе, 25.06.2006, 38 екз., coll. Коновалова І.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2208**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Крим, с. Родниківське, Байдарська долина, біля Скельської печери, 15.05.2010, 2 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3136**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Крим, м. Севастополь, Чорноріччя, степова рослинність, скелі, 15.09.2002, 4 екз., coll. Шевченко О.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1867**];

Україна, Крим, с. Сонячногірське, узбіччя дороги, на трав'янистих рослинах, 13.06.2009, 31 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2734**];

Україна, Крим, смт Форос, 28.06.2013, 72 екз., coll. Прокопов Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3529;** анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, біля водосховища Егіз-Оба, на траві, 12.05.2011, 24 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3172**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, біля турбази «Привал», відкриті схили, 15.05.2010, 48 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3212**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, с. Красний Мак, схил біля цвинтара, 16.05.2011, 18 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3174**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, с. Передущельне, на траві біля шосе, 18.05.2011, 36 екз., coll. Сверлова Н.В.. Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3182**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, с. Танкове, г. Таз-Оба, 16.05.2011, 17 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3184**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, с. Тернівка, 1.08.2008, 20 екз., coll. Хаустова А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2631**];

Україна, Крим, Джанкойський р-н, с. Медведівка, берег Сиваша, 24.01.2007, 6 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2499**];

Україна, Крим, Джанкойський р-н, с. Медведівка, 24.01.2007, 9 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2695**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Крим, Роздольненський р-н, с. Стерегуще, 23.10.2006, 11 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2519**];

Україна, Крим, Сімферопольський р-н, с. Перевальне, степові ділянки, 24.05.2006, 13 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2810**];

Україна, Крим, Судацький р-н, с. Привітне, степові схили, 26.10.2006, 15 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2534**];

Україна, Крим, Сімферопольський р-н, м. Сімферополь, 7-а міська лікарня, пустир, 20.10.1995, 19 екз., coll. Попов В.М., det. Попов В.М. [інв. № **3248**];

Україна, Крим., Сімферопольський р-н, с. Шкільне, «Скворцовський степ», петрофітний степ, 13.05.2006, 3 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3195**];

Україна, Миколаївська обл., м. Миколаїв, 10.09.1997, 5 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **614**];

Україна, Миколаївська обл., м. Миколаїв, край дубової лісосмуги, 19.09.1999, 45 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **816**];

Україна, Миколаївська обл., м. Миколаїв, р-н Намив, територія обласної лікарні, 20.09.1999, 43 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Крамаренко С.С. [інв. № **817**];

Україна, Миколаївська обл., м. Миколаїв, газон з високою трав'янистою рослинністю, 8.09.2004, 127 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2302**];

Україна, Миколаївська обл., м. Миколаїв, околиці міста, відслонення вапняків, 20.11.2010, 8 екз., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3227**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна обл., Миколаївська обл., м. Миколаїв, передмістя, південно-східна частина, узбіччя дороги зі степовою рослинністю, 26.05.2017, 10 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4207**];

Україна обл., Миколаївська обл., Арбузинський р-н, м. Южноукраїнськ, каньйон р. Південний Буг, 29.06.2013, 18 екз., coll. Прокопов Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3494**];

Україна, Миколаївська обл., Березанський р-н, с. Рибаківка, пагорб біля морського узбережжя, 08.2009, 10 екз., coll. Сверлов В.І., Сверлова Д.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2737**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна обл., Миколаївська обл., Жовтневий р-н, с. Лимани, степ, зарослий бур'янами, з перевипасом худоби, 25.05.2017, 24 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4196**];

Україна обл., Миколаївська обл., Очаківський р-н, с. Дніпровське, правий берег Бузького лиману, степові прибережні схили, 2.06.2017, 1 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4177**];

Україна обл., Миколаївська обл., Очаківський р-н, м. Очаків, околиці міста, прибережний степ і схили, що виходять до моря, 12.06.2017, 78 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4194**];

Україна, Одеська обл., м. Одеса, пляж Аркадія, край пляжу, трав'яний схил, 18.07.1999, 34 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **819**];

Україна, Одеська обл., м. Одеса, Чорноморка, трав'яниста рослинність на березі моря, 17.09.2007, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2454**];

Україна, Одеська обл., Білгород-Дністровський р-н, м. Білгород-Дністровський, пустир біля фортеці, 10.08.2006, 41 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2250**];

Україна, Одеська обл., Білгород-Дністровський р-н, смт Затока, рудеральна ділянка біля залізничної колії, 4.08.2006, 24 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2251**];

Україна, Одеська обл., Біляївський р-н, м. Біляївка, злаковий газон вздовж вулиці, 1.07.1999, 17 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **820**];

Україна обл., Одеська обл., Комінтернівський р-н, с. Калинівка, верхів'я Тилігульського лиману, степ з розрідженими чагарниками на схилах лиману, 17.06.2017, 53 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4210**];

Україна, Одеська обл., Овідіопольський р-н, ст. Морська, 08.1999, 8 екз., coll. Шклярук А.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **814**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Полтавська обл., Семенівський р-н, смт Семенівка, територія цукрового заводу і околиці, 08.2006, 4 екз., coll. Стойко Т.Г., Горбенко В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2229**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Херсонська обл., м. Каховка, 8.08.2008, 20 екз., coll. Никуліна Т.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2621**];

Україна, Херсонська обл., с. Молодіжне, узбіччя шосе, трав'яниста рослинність, 29.07.2005, 80 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2157**];

Україна, Херсонська обл., м. Херсон, вул. Придніпровський спуск, газон вздовж вулиці, 18.05.2005, 57 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2105**; частина – анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Херсонська обл., 63-й км Північно-Кримського каналу, на узбіччі дороги, 2.08.1998, 4 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Сверлова Н.В. (*X. krynickii*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **640**];

Україна, Херсонська обл., Білозерський р-н, смт Білозерка, 08.1999, 1 екз., coll. Шклярук А.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **818**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна обл., Херсонська обл., Білозерський р-н, с. Олександрівка, Олександрівський заказник, схили Бузького лиману, 24.05.2017, 82 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4181**];

Вірменія, м. Єреван, край ботанічного саду з боку вул. Рубінянц, 15.05.2016, 14 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3826**];

Вірменія, Араратська обл. (марз Арарат), між с. Ланджаніст і с. Шахаб, відкритий схил з травою і дрібним камінням, 1404 м н.р.м., 12.05.2016, 20 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3828**];

Вірменія, Араратська обл. (марз Арарат), с. Урцадзор, FPWC Caucasus Wildlife Refuge, пологі схили з низькою травою, місцями поодинокі кущі, 1260 м н.р.м., 12.05.2016, 8 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3815**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), с. Арені, вище Арені, по дорозі в с. Хачик, кам'янистий схил з розрідженою травою і поодинокими кущами, 1329 м н.р.м., 10.05.2016, 7 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3781**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), с. Арін, 1289 м н.р.м., 12.06.2015, 3 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3837**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), с. Гетап, 1122 м н.р.м., 12.06.2015, 4 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3827**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), між с. Малишка і м. Ехегнадзор, відкритий сухий схил з трав'янистою рослинністю, 1161 м н.р.м., 10.05.2016, 15 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3762**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), ущелина Нораванк, 1165 м н.р.м., 10.05.2016, 7 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3851;** змиті водою порожні черепашки в невеликій стоячій водоймі поблизу струмка];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), між с. Чіва і с. Елпін, пологий схил з камінням, травою і поодинокими кущами, 1330 м н.р.м., 12.05.2016, 7 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3800**];

Вірменія, Котайкська обл. (марз Котайк), с. Джервеж, дачі, 1400 м н.р.м., 8.03.2016, 16 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3850**];

Вірменія, Котайкська (марз Котайк), с. Джрвеж, лісгосп, нагорний степ з елементами сосняка, 1566 м н.р.м., 21.10.2015, 7 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3864**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Алванк, відритий схил зі скельними виходами та розрідженою травою, 15.09.2019, 22 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4509**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Араксашен, на околиці села, зарослі травою узбіччя вулиці, 15.09.2019, 29 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4512**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Арцванік, біля Арцванікського хвостосховища, відкритий схил з розрідженою деревно-чагарниковою рослинністю, південно-західна експозиція, 16.09.2019, 11 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4517**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Ачанан, біля Арцванікського хвостосховища, відкритий схил східної експозиції з окремими невеликими чагарниками, 16.09.2019, 11 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4525**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Ачанан, біля Арцванікського хвостосховища, узбіччя дороги, 16.09.2019, екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4527**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), р. Вохчі; законсервоване хвостосховище, відкрита ділянка з поодинокими кущами, 1520 м н.р.м., 7.05.2016, 23 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3719;** анатомічно перевірений матеріал];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Гехі, ущелина Козманів, крутий кам'янистий схил, переважно відкритий, 13.09.2019, 10 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4487**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Капан, по трасі на 1-1,5 км в бік м. Горіс, Арцванікське хвостосховище, 946 м н.р.м., 12.02.2016, 10 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3834**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Капан, Арцванікське хвостосховище, біля 4-го дюка, , 906 м н.р.м., 23.03.2016, 12 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3840**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Капан, Арцванікське хвостосховище, 766 м н.р.м., 17.12.2015, 4 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3845**]

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), , м. Капан, , Арцванікське хвостосховище; Халадж, , 23.03.2016, 5 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В., redet 1009 м н.р.м.; N39o14'58.5", E046o26'22.7" [інв. № **3847**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Капан, Арцванікське хвостосховище, початок зливу, нижче башти, 1049 м н.р.м., 17.12.2015, 9 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3852**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Капан, при в'їзді до міста, неподалік від Арцванікського хвостосховища, 766 м н.р.м., 17.12.2015, 3 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3862**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Капан, Арцванікське хвостосховище; початок зкидання, 974 м н.р.м., 7.11.2015, 17 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3865**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Капан, Арцванікське хвостосховище, 1042 м н.р.м., 24.03.2016, 18 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3866**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Капан, Арцванікське хвостосховище, біля 5-ої башти, 952 м н.р.м., 24.03.2016, 10 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3868**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Капан, Арцванікське хвостосховище; північна частина, 944 м н.р.м., 24.11.2015, 1 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3881**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Лернадзор, крутий (зритий) кам'янистий схил, місцями заростаючий шипшиною і ожиною, 17.09.2019, 57 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4541**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Неркін Гіратах, 1432 м н.р.м., 25.11.2015, 12 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3863**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), 1,5 км на північ від ТатевГЕС, узбіччя дороги, 5.05.2016, 8 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3890;** анатомічно перевірений матеріал];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Чакатен, вздовж траси з м. Капан у с. Шикахох, крутий схил з розрідженою трав'яною рослинністю, 1115 м н.р.м., 8.05.2016, 10 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3728**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Шгаршик, сухі відкриті схили вздовж шосе, 18.09.2019, 8 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4547**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Шикахох, відкритий схил з ожиною, 12.09.2019, 40 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4476**];

Грузія, край Імереті, Сачхерський муніципалітет, с. Цхомареті, Рачинський хребет, долина р. Джгугула, 23.06.2013, 18 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3547**]

Грузія, край Імереті, Хобський муніципалітет, с. Зубі, 29.07.2010, 20 екз., coll. Годунько Р.Й., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3470**];

Грузія, край Квемо-Картлі, муніципалітет Тетри-Цкаро, с. Чхиквта, берег р. Алгеті, 25.07.2010, 26 екз., coll. Годунько Р.Й., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3468**];

Грузія, край Мцхета-Мтіанеті, муніципалітет Мцхета, с. Дзегви, 21.07.2010, 19 екз., coll. Годунько Р.Й., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3469**];

Росія, Краснодарський край, Абінський р-н, відкриті трав'янисті ділянки гір, 2013, 1 екз., coll. Орел О.Е., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3697**].

Xeropicta krynickii (Krynicki, 1833)

Україна, Донецька обл., Першотравневий р-н, с. Юр'ївка, степові ділянки вздовж узбережжя моря, 2.05.2006, 2 екз., coll. Хаустова, det. Сверлова Н.В. [інв. № **2679**];

Україна, Запорізька обл., м. Запоріжжя, парк «Дубова роща», лісонасадження, що чергуються з відкрит.ділянками, 20.04.2017, 5 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4105**]

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, на околиці міста, пустир, зарослий бур'янами, 7.03.2017, 8 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4006**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, низов'я р. Янчекрак, остепнена лука, грунтова дорога, в 20 м від річки, 25.03.2017, 29 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4008**];

Україна, Запорізька обл., Василівський, м. Василівка, приватний сектор, городи, 24.03.2017, 1 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4010**];

Україна, Запорізька обл., Мелітопольський р-н, м. Мелітополь, 8 км на захід від міста, 6.08.2008, 3 екз., coll. Хаустова А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2625**];

Україна, Запорізька обл., Якимівський р-н, с. Богатир (Алтагир), ур. Алтагирський ліс, старі лісонасадження на узбережжі Молочного лиману, 27.04.2017, 2 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4104**];

Україна, Крим, м. Євпаторія, 08.1999, 2 екз., coll. Шклярук А.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **810**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Крим, с. Родниківське, Байдарська долина, скелі по дорозі до Скельської печери, 16.05.2010, 19 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3196**];

Україна, Крим, м. Севастополь, мис Товстий, рудеральна трав'яниста рослинність, 14.09.2002, 39 екз., coll. Шевченко О.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1863**];

Україна, Крим, м. Севастополь, Чорноріччя, степова рослинність, скелі, 15.09.2002, 14 екз., coll. Шевченко О.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1866**];

Україна, Крим, м. Севастополь, Херсонес, відкрита ксеротермна ділянка поруч з руїнами, 22.05.2011, 63 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3157**];

Україна, Крим, м. Севастополь, бухта Козача, ксерофітний степ, 17.05.2010, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3190**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, на березі водосховища Егіз-Оба, 12.05.2011, 17 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3207**; порожні черепашки на березі];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, біля турбази «Привал», відкриті схили, 17.05.2010, 8 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3211**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, с. Тернівка, 1.08.2008, 44 екз., coll. Хаустова А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2632**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, с. Углове, 08.1999, 2 екз., coll. Шклярук А.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **808**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Крим, Красноперекопський р-н, м. Красноперекопськ, на південь від міста, степ, 8.09.1997, 4 екз., coll. Шрубович Ю.Ю., det. Сверлова Н.В. [інв. № **613**];

Україна, Крим, Ленінський р-н, с. Борисівка, Опуцький заповідник, г. Опук, солончаки вздовж пляжу, 6.05.2006, 17 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2828**];

Україна, Крим, Ленінський р-н, с. Борисівка, Опуцький заповідник, г. Опук, степові ділянки, 4.05.2006, 2 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2831**];

Україна, Крим, Ленінський р-н, с. Курортне, 22.01.2007, 10 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2494**];

Україна, Крим, Ленінський р-н, заповідник «Мис Казантип», мис Казантип, 14.01.2007, 5 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2535**];

Україна, Крим, Нижньогірський р-н, с. Новоіванівка, 28.10.2006, 40 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2496**];

Україна, Крим, Сакський р-н, оз. Донузлав, степові ділянки на березі озера, 24.10.2006, 10 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2504**];

Україна, Крим, Судацький р-н, м. Судак, г. Ечкі-Даг, прибережний схил, різнотрав'я, 6.08.1998, 76 екз., coll. Попов В.М., det. Попов В.М. [інв. № **648**];

Україна, Крим, Чорноморський р-н, с. Оленівка, мис Тарханкут, степ, 22.10.2006, 48 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2521**];

Україна, Крим, Чорноморський р-н, смт Чорноморське, берег моря, типчаково-полинний степ, 23.10.2006, 4 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2528**];

Україна, Миколаївська обл., м. Миколаїв, берег р. Південний Буг, біля облСЕС, 1999, 2 екз., coll. Шклярук А.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1379**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Миколаївська обл., м. Миколаїв, пляж Стрілка на р. Інгул, висока трав'яниста рослинність, 6.09.2004, 387 екз., coll. Сверлова Н.В., Крамаренко С.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2301**];

Україна, Миколаївська обл., Березанський р-н, с. Коблеве, волноріз, 30 м від моря, 29.07.1998, 4 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **641**];

Україна, Миколаївська обл., Березанський р-н, с. Рибаківка, берег соленого озера, солончаки, 08.2009, 309 екз., coll. Сверлов В.І., Сверлова Д.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2736**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Миколаївська обл., Березанський р-н, с. Рибаківка, пагорб біля морського узбережжя, 08.2009, 154 екз., coll. Сверлов В.І., Сверлова Д.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2738**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Миколаївська обл., Очаківський р-н, с. Дніпровське, правий берег Бузького лиману, степові прибережні схили, 2.06.2017, 2 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4178**];

Україна, Одеська обл., м. Одеса, околиці міста, лука біля ставка, 10.08.2007, 18 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2453**];

Україна, Одеська обл., Білгород-Дністровський р-н, смт Затока, рудеральна ділянка біля залізничної колії, 4.08.2006, 40 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2252**];

Україна, Одеська обл., Овідіопольський р-н, ст. Морська, 08.1999, 5 екз., det. Шклярук А.М., redet. Сверлова Н.В. [інв. № **813**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Херсонська обл., м. Херсон, вул. Придніпровський спуск, газон вздовж вулиці, 18.05.2005, 22 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2106**];

Україна, Херсонська обл., Генічеський р-н, с. Щасливцеве, пансіонат «Експрес», Арабатська стрілка, очеретяні зарості біля ставка, 24.07.2005, 142 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2303**];

Україна, Херсонська обл., Генічеський р-н, с. Щасливцеве, пансіонат «Експрес», Арабатська стрілка, узбіччя дороги (переважно подорожник), 27.07.2005, 233 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2304**];

Україна, Херсонська обл., Генічеський р-н, с. Новий Труд, п-ов Чонгар, полинний степ, 28.10.2006, 6 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2517**];

Україна, Херсонська обл., Голопристанський р-н, с. Новософіївка, 08.1999, 5 екз., coll. Шклярук А.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **809**];

Україна, Херсонська обл., Скадовський р-н, с. Лиманське, 08.1999, 3 екз., coll. Шклярук А.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **812**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Херсонська обл., Скадовський р-н, с. Озерне, 08.1999, 2 екз., coll. Шклярук А.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **811**; анатомічно перевірений матеріал];

Росія, Краснодарський край, м. Анапа, територія міста, парк біля р. Анапка, 14.07.2009, 2 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2814**; анатомічно перевірений матеріал].

Helicella itala (Linnaeus, 1758)

Німеччина, земля Тюрінгія, м. Єна, 1878-79, 23 екз. [інв. № **382**].

*Xerolenta obvia (*Menke, 1828)

Примітка: у вітчизняній малакологічній літературі цей вид тривалий час називали *Helicella candicans* (L. Pfeiffer, 1841). Під цією назвою він фігурує також у попередньому каталозі наземних молюсків ДПМ НАНУ (Сверлова, 2004) і в музейній колекції.

Україна, Волинська обл., Маневицький р-н, між смт Колки і с. Острівки, узбіччя дороги; закинуті сільськогосподарські поля, 14.08.2016, 16 екз., coll. Ільчук О.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3919;** анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Житомирська обл., Житомирський р-н, м. Житомир, паркова зона, 11.07.2002, 2 екз., coll. Мельниченко Р.К., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1391**];

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, м. Виноградів, біля залізничного вокзалу, вздовж колії, на траві, 18.09.2014, 10 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3569;** лише порожні черепашки];

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, смт Королево, вздовж залізничної станції, на коліях, 11.10.2014, 23 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3583;** анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Запорізька обл., Розівський р-н, смт Розівка, біля залізничної станції, лучна ділянка, смуга відчуження вздовж залізниці, 4.06.2012, 24 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3625;** анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Івано-Франківська обл., Тлумацький р-н, с. Ісаків, вапняковий кар'єр, 7.08.2011, 8 екз., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3233**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Київська обл., м. Київ, Печерський р-н, перехрестя вул. Старонаводницька і Панфіловців, пустир, крутий схил з чагарниковою рослинністю, 26.09.2006, 20 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О., Сверлова Н.В. [інв. № **2233**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Київська обл., м. Київ, Шевченківський р-н, Володимирська Гірка, біля пам'ятника св. Володимиру, 17.09.2007, 22 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О., Сверлова Н.В. [інв. № **2461**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Львівська обл., м. Львів, ботсад і Високий Замок, 1881, 104 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **1357**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 80 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1358**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 68 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1359**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 26 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1365**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, г. Піскова (Знесіння) 06.1919, 51 екз. [інв. № **1366**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Знесіння, 1 екз., det. Полінський В. [інв. № **1363**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, г. Хомець, 08.1919, 17 екз., coll. Фулінський [інв. № **1362**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Зелена, 06.1919, 51 екз., coll. Фулінський, det. Фулінський [інв. № **1367**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Личаків, 08.1919, 21 екз., coll. Фулінський [інв. № **1368**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Снопківський парк, біля стадіону, вапнякове відслонення, 13.08.1998, 35 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1375**; нетипово темне забарвлення черпашок (не вибірка); анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Львівська обл., м. Львів, регіональний ландшафтний парк «Знесіннння», пустир, 18.08.1998, 8 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2912**; нетипово високі черепашки];

Україна, Львівська обл., м. Львів, залізничне депо, трав'янистий схил поруч з коліями, 21.09.2017, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4236;** анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Львівська обл., Бродівський р-н, смт Підкамінь, монастир, відкритий трав'янистий схил, 25.06.2005, 64 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2084**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, с. Потелич, 27 екз. [інв. № **1372**];

Україна, Львівська обл., Золочівський р-н, м. Золочів, відкритий схил з вапняковими відслоненнями, 31.05.1998, 20 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2909**];

Україна, Львівська обл., Золочівський р-н, с. Червоне, г. Лиса, відкриті схили, 7.06.1999, 36 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2904**];

Україна, Львівська обл., Миколаївський р-н, с. Діброва, поблизу камня-дірявця, відкритий схил з низькою травою і скельними виходами, 29.04.2017, 75 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В.[інв. № **4140;** анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Львівська обл., Миколаївський р-н, м. Миколаїв, 7.05.2000, 8 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2910**];

Україна, Львівська обл., Миколаївський р-н, м. Миколаїв, біля каплиці «Яйце», закинуте поле, 29.04.2017, 11 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4142**];

Україна, Львівська обл., Миколаївський р-н, м. Миколаїв, біля каплиці «Яйце», крутий схил з низькою травою, вапняковими виходами, 21.05.2018, 88 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4362;** нетипово темне забарвлення черепашок у частини особин];

Україна, Львівська обл., Миколаївський р-н, м. Миколаїв, біля старих штолень, відкритий схил, 29.04.2017, 48 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4147;** анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Львівська обл., Миколаївський р-н, м. Миколаїв, біля штолень, відкритий схил з вапняковими виходами, 21.05.2018, 87 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4263;** нетипово темне забарвлення черепашок у частини особин];

Україна, Львівська обл., Миколаївський р-н, с. Тростянець, геологічна пам'ятка природи – відслонення тортонських пісковиків, відкритий схил, 29.04.2017, 172 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В.[інв. № **4138**];

Україна, Львівська обл., Миколаївський р-н, с. Тростянець, біля бази відпочинку «Фаворит і Д», схил з соснами, низькою травою, скельними виходами, 29.04.2017, 10 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4148**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Романів, відкритий схил, вапнякові відслонення, 12.08.1998, 60 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1376**; нетипове забарвлення черепашок; анатомічно перевірений матеріал.];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Свірж, на траві вздовж траси, 19.06.2014, 44 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3614**];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, с. Давидів, на узбіччі дороги, 25.07.1997, 8 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2915**];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, с. Наварія, пасовище, 27.05.2000, 117 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1378**];

Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, с. Скоморохи, 64 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1360**];

Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, с. Скоморохи, 24 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1361**];

Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, смт Немирів, на території санаторію, 25.07.2014, 3 екз., coll. Климишин О.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3555**];

Україна, Тернопільська обл., Борщівський р-н, с. Олексинці, відкритий схил, 27.07.1998, 39 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2903**];

Україна, Тернопільська обл., Бучацький р-н, с. Сновидів, 20 екз. [інв. № **1371**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Вікно, заповідник «Медобори», товтра Ципель, 28.08.1999, 63 екз., coll. Різун В.Б., det. Сверлова Н.В., redet. [інв. № **1373**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, м. Заліщики, 7 екз., coll. Січ А., det. (*Helicopsis instabilis*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1370**];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, с. Шершенівка, відкритий схил, 28.07.1998, 69 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1374**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Тернопільська обл., Монастириський р-н, с. Вістря, 5.08.2013, 12 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3630;** анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Тернопільська обл., Чортківський р-н, с. Сосулівка, відкритий схил, 23.07.1998, 12 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2905**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Тернопільська обл., Чортківський р-н, с. Угринь, насип біля шосе, 20.07.1998, 25 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1377**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Хмельницька обл., Віньковецький р-н, с. Адамівка, піщано-кам'янистий схил, 12.07.2012, 69 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3450**];

Україна, Хмельницька обл., Дунаєвецький р-н, с. Миньківці, кам'янистий схил, 14.08.2012, 9 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3443**];

Україна, Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н, м. Кам'янець-Подільський, схил, пустир, 05.2010, 3 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3399**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, Гречани, , 21.07.2010, 5 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3318**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, Шаровечка, біля залізничної колії, 25.08.2010, 10 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3380**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, біля ринку промислових товарів, біля залізничної колії, 27.07.2010, 9 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3403**];

Україна, Чернівецька обл., м. Чернівці, біля заводу «Гравітон», пустир, 10.09.2003, 9 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2911**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 55 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **1364**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, г. Вавель (Wawel), відкриті схили з поодинокими деревами, 17.04.2005, 16 екз., coll. Годунько Р.Й., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2291**].

***Pseudotrichia rubiginosa* (A. Schmidt, 1853)**

Україна, Вінницька обл., м. Вінниця, острів, 11.06.2002, 5 екз., coll. Кирпан С.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1845**];

Україна, Волинська обл., м. Луцьк, парк ім. Л. Українки, 20.06.2008, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2564**];

Україна, Волинська обл., Любешівський р-н, с. Велика Глуша, 30 екз. [інв. № **405**];

Україна, Донецька обл., Артемівський р-н, с. Дронівка, заплавний ліс, у підстилці, 28.07.2002, 12 екз., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2781**];

Україна, Донецька обл., Новоазовський р-н, заповідник «Хомутовський степ», берег р. Грузький Єланчик, 8.05.2016, 40 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4221**];

Україна, Донецька обл., Слов'янський р-н, м. Святогірськ (кол. Слов'яногірськ), НПП «Святі гори», заплавний ліс, береги заболоченої стариці, 8.10.2006, 12 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3012**];

Україна, Донецька обл., Ясинуватський р-н, с. Яковлівка, Яковлівський ліс, біля питного ставу, 1989, 1 екз., coll. Тимошенко Є.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3298**];

Україна, Житомирська обл., м. Житомир, заліснений яр, 29.09.2006, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2239**];

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, с. Веряця, у наносах р. Тиса, 14.03.2015, 16 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3597;** порожні черепашки в наносах];

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, смт Королево, у наносах р. Тиса, 1.03.2015, 15 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3586;** порожні черепашки в наносах];

Україна, Закарпатська обл., Ужгородський р-н, с. Руські Геївці, ур. Переш, заплавний ліс, 27.04.2004, 21 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2160**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, приватний сектор, городи, 24.03.2017, 4 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4013**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Широке, надзаплавні тераси р. Карачекрак, остепнені ділянки, що чергуються з рідколіссям, 17.03.2017, 69 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4002**];

Україна, Івано-Франківська обл., Богородчанський р-н, с. Старуня, біля грязьового вулкану, лука, 11.05.2019, 1 екз., coll. Савчук С.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4277**];

Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, с. Воскресинці, 9 екз., det. Бонковський Й. (*Trichia sericea*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **391**];

Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, м. Коломия, 1881, 3 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*Trichia sericea*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **393**];

Україна, Луганська обл., Лутугинський р-н, с. Першозванівка, долина р. Луганчик, 26.10.2008, 27 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2655**];

Україна, Луганська обл., Міловський р-н, с. Криничне, Луганський заповідник, філіал «Стрільцівський степ», 16.05.2009, 6 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3030**];

Україна, Луганська обл., Міловський р-н, с. Криничне, Луганський заповідник, філіал «Стрільцівський степ», заплава р. Черепаха, 16.05.2009, 4 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3250**];

Україна, Луганська обл., Свердловський р-н, смт Бірюкове, заплавна лука, зарості терену, 25.10.2008, 3 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3033**];

Україна, Луганська обл., Свердловський р-н, с. Дар'їно-Єрмаківка, заплавний ліс, 25.10.2008, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2644**];

Україна, Луганська обл., Станично-Луганський р-н, ок. с. Вільхове (ст. Ілієнко), біостанція Луганського нац. педаг. ун-ту, ліс на березі р. Деркул, 29.08.2006, 88 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2345**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Білогорща, 1 екз., det. (*Trichia sericea*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **384**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Білогорща, 6 екз. [інв. № **402**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Снопків, 16 екз., det. Бонковський Й. (*Trichia sericea*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **387**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 6 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **397**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Театральна, буд. № 18, рокарій на подвір'ї Державного природознавчого музею НАНУ, 24.04.2014, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3683**];

Україна, Львівська обл., Жидачівський р-н, смт Журавне, 1882, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **395**];

Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, м. Дубляни, 8 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **399**];

Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, м. Рава-Руська, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **394**];

Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, м. Рава-Руська, 08.1870, 26 екз. [інв. № **400**];

Україна, Львівська обл., Миколаївський р-н, м. Миколаїв, 1882, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **398**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 50 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **396**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Добряничі, 2 екз., det. Бонковський Й. (*Trichia sericea*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **388**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Добряничі, 1868, 13 екз., det. Бонковський Й., redet. [інв. № **401**];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, с. Борщовичі, 28 екз., det. (*Trichia sericea*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **383**];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, с. Старе Село, 23 екз., det. Бонковський Й. (*Trichia sericea*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **385**];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, смт Щирець, 45 екз., det. Бонковський Й. (*Trichia sericea*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **386**];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, смт Щирець, 14 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **403**];

Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, м. Сокаль, 12 екз., coll. Красуцький, det. Полянський Ю.[інв. № **404**];

Україна, Львівська обл., Стрийський р-н, с. Семигинів, 15 екз. [інв. № **441**];

Україна, Миколаївський обл., Арбузинський р-н, с. Панкратове, берег р. Південний Буг, відслонення гранітів, 22.11.2010, 2 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3228**];

Україна, Миколаївська обл., Первомайський р-н, с. Чаусове, долина р. Південний Буг, 7.08.2011, 5 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3255**];

Україна, Одеська обл., Біляївський р-н, с. Троїцьке, між р.Турунчук та р.Дністер, заплавний ліс, 5.07.1999, 61 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **825**];

Україна, Одеська обл., Кілійський р-н, м. Вилкове, берег р. Дунай, плавневий ліс (верба), 29.04.2002, 8 екз., coll. Сон М.О., det. Сон М.О. [інв. № **833**];

Україна, Полтавська обл., Лубенський р-н, с. Мгар, ур. Мгарська Дача, дубово-грабовий ліс; вздовж струмка, 27.07.2006, 33 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2398**];

Україна, Полтавська обл., Миргородський р-н, м. Миргород, курортна зона, вздовж р. Хорол, 7.08.2006, 107 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2391**];

Україна, Тернопільська обл., Борщівський р-н, смт Мельниця-Подільська, 9 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **406**];

Україна, Тернопільська обл., Борщівський р-н, смт Скала-Подільська, 16 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **407**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Буцики, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **408**];

Україна, Тернопільська обл., Підволочиський р-н, с. Тарноруда, 1880, 18 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **409**];

Україна, Тернопільська обл., Теребовлянський р-н, смт Микулинці, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **410**];

Україна, Харківська обл., Ізюмський р-н, с. Шпаківка, долина р. Сіверський Донець, 17.04.2010, 6 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3230**];

Україна, Хмельницька обл., Дунаєвецький р-н, с. Морозів, 2010, 1 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В., redet [інв. № **3384**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, Гречани; на схилі біля р. Південний Буг, 07.2010, 2 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3340**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, ур. Ружичанський ліс, 2010, 3 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3313**];

Україна, Черкаська обл., Канівський р-н, с. Хмільна, Хмілянський яр, 27.06.2005, 5 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2212**];

Польща, Велькопольське (кол. Познанське) в-во,, ок. м. Познань (Піотрово), 33 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **414**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 23 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **413**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, 1879, 11 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **411**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 24 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. (*Trichia sericea*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **392**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 117 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **412**];

Росія, Московська обл., Ногінський р-н, м. Ногінськ, біля садово-дачних ділянок, на траві, 9.07.2002, 54 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1893**].

Monachoides incarnata (O.F.Müller, 1774)

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, ок. м. Яремча (Дора), 2 екз., det. (*Euomphalia strigella*), redet. Сверлова [інв. № **340**];

Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, м. Жовква, буково-грабовий ліс, 15.07.1997, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **638**];

Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, м. Жовква, буковий ліс, 5.04.2005, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2086**];

Німеччина, земля Баден-Вюртемберг, м. Гейдельберг, 4 екз. [інв. № **339**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, г. Баб'я, 1879, 2 екз., coll. Стобієцький С., det. Бонковський Й. [інв. № **333**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 17 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **332**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Кшешовіце, 3 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **338**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **334**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, с. Тенчинек, руїни замку, 1 екз., coll. Січ А. [інв. № **337**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, 1879, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **336**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 8 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **335**].

Monachoides vicina (Rossmässler, 1842)

Україна, Закарпатська обл., Берегівський р-н, с. Квасове, ур. Оток (Атак), заплавний ліс, 9.07.2004, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2546**];

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, с. Веряця, у наносах р. Тиса, 14.03.2015, 4 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3594;** порожні черепашки в наносах];

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, с. Веряця, наноси р. Тиса, 29.12.2017, 20 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4252;** велика мінливість форми черепашки];

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, смт Королево, у наносах р. Тиса, 1.03.2015, 3 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3587;** порожні черепашки в наносах];

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, смт Богдан, Карпатський біосферний заповідник, Мармароське від-ня, г. Петрос Мармароський, 24.06.1995, 9 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1855**];

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Ділове, Карпатський біосферний заповідник, ур. Кузій, буковий ліс, 06.2009, 17 екз., coll. Канарський Ю., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3127**];

Україна, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, м. Верховина, 1881, 6 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **298**];

Україна, Івано-Франківська обл., Галицький р-н, м. Галич, 7 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **299**];

Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, с. Воскресинці, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **303**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Кремінці (Татарів), 2 екз., coll. Січ А. [інв. № **304**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, ок. с. Микуличин (Тартарів), 5 екз. [інв. № **305**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Микуличин, 1881, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **306**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, смт Ворохта, 4 екз., coll. Січ А. [інв. № **307**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, ок. м. Яремча (Дора), 11 екз. [інв. № **326**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Рибне, 2 екз., coll. Січ А. [інв. № **300**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Вовчинець, 3 екз., coll. Січ А. [інв. № **301**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 16 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **309**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Погулянка і Снопків, 9 екз., coll. Фулінський [інв. № **328**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Чортова Скеля, 1 екз. [інв. № **330**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Голоско, Брюховицький лісопарк, вільшаник біля струмка, 17.07.2006, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2855**; нетипово високі черепашки];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Винниківський лісопарк, вздовж струмка, що тече до Винниківського озера, 3.07.2013, 7 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3525;** черепашки молодих молюсків];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Брюховицький лісопарк, буковий ліс, 13.09.2016, 7 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4163**];

Україна, Львівська обл., Бродівський р-н, с. Пеняки, 2 екз., coll. Ломницький, det. Ломницький [інв. № **327**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 14 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **308**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, ст. Підмонастир, 1878, 15 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **310**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Прибинь, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **311**];

Україна, Львівська обл., Сколівський р-н, с. Корчин, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **312**];

Україна, Тернопільська обл., 1 екз. [інв. № **315**; на етикетці – «Поділля»];

Україна, Тернопільська обл., Борщівський р-н, смт Мельниця-Подільська, 1879, 11 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **314**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 1880, 18 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **313**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Крутилів, заповідник «Медобори», Сліпий яр, 10.05.2000, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2878**];

Україна, Тернопільська обл., Чортківський р-н, с. Угринь, грабово-дубовий ліс, 21.07.1998, 10 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **637**];
Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, Гречани, на схилі біля р. Південний Буг, , 07.2010, 9 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3341**];
Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, біля ринку промислових товарів, біля залізничної колії, 2010, 6 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3359**];
Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, ур. Ружичанський ліс, у лісі біля струмка, 1.03.2009, 8 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3336**];
Україна, Хмельницька обл., Хмельницький, м. Хмельницький, ур. Ружичанський ліс, у лісі, 14.04.2009, 6 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3388**];
Україна, Хмельницька обл., Чемеровецький р-н, с. Лісогірка, НПП «Подільські Товтри», 08.2000, 2 екз., coll. Климишин О.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1929**];
Україна, Хмельницька обл., Чемеровецький р-н, с. Романівка, 20.10.2010, 17 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3373**];
Україна, Чернівецька обл., м. Чернівці, г. Цецин, ліс (переважно клен), 10.09.2003, 7 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1966**];
Україна, Чернівецька обл., Новоселицький р-н, с. Чорнівка, ліс (бук, граб, дуб), 07.2003, 10 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1942**; не вибірка];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Закопане, Татри, 1882, 4 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **319**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **316**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Криниця, 11 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **318**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 11 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **317**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 44 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **320**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 46 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **321**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 13 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **322**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 1 екз. [інв. № **331**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, долина Косьцєліска, 2 екз., coll. Січ А. [інв. № **302**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Войткова, 2 екз. [інв. № **324**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, 1879, 7 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **325**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 3 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **323**].

Perforatella bidentata (Gmelin, 1788)

Примітка: у вітчизняній малакологічній літературі цей вид тривалий час називали *Perforatella bidens* (Chemnitz, 1786). Під цією назвою він фігурує також у одному з попередніх каталогів колекції наземних молюсків ДПМ НАНУ(Сверлова, 2004).

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, с. Веряця, у наносах р. Тиса, 14.03.2015, 4 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3596;** порожні черепашки в наносах];
Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, с. Веряця, наноси р. Тиса, 29.12.2017, 5 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4347;** порожні черепашки в річкових наносах];
Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, смт Королево, у наносах р. Тиса, 1.03.2015, 4 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3589;** порожні черепашки в наносах];
Україна, Івано-Франківська обл., Богородчанський р-н, с. Старуня, біля грязьового вулкану, лука, 11.05.2019, 12 екз., coll. Савчук С.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4274**];
Україна, Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, с. Бистрець, ліс, під мохом, 4 екз. [інв. № **264**];
Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, с. Воскресинці, 1881, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **266**];

Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, м. Коломия, 1 екз. [інв. № **265**];
Україна, Івано-Франківська обл., Рогатинський р-н, с. Підгороддя, 3 екз. [інв. № **2585**];
Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Рибне, ліс, 4.06.2002, 9 екз., coll. Кирпан С.П., det. Кирпан С.П. [інв. № **1383**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 45 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **255**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Залізна Вода, 1881, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **256**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Винниківський лісопарк, вздовж струмка, що тече до Винниківського озера, 3.07.2013, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3524**];
Україна, Львівська обл., Жидачівський р-н, смт Журавне, 1882, 2 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **257**];
Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 8 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **258**];
Україна, Львівська обл., Миколаївський р-н, м. Миколаїв, 1882, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **259**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Добряничі, 18 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **261**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Свірж, 1878, 11 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **260**];
Україна, Львівська обл., Стрийський р-н, с. Семигинів, 11 екз. [інв. № **2587**];
Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, смт Івано-Франкове, волога, місцями заболочена лука, 07.2007, 1 екз., coll. Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3554**];
Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, с. Устечко, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **262**];
Україна, Тернопільська обл., Монастириський р-н, м. Монастириська, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **263**];
Польща, Велькопольське (кол. Познанське) в-во, ок. м. Познань (Піотрово), 7 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **273**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 3 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **268**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 3 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **275**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, с. Ойцув, 6 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **274**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, с. Войткова, 1 екз. [інв. № **270**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Жешув, 1879, 9 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **269**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Перемишль, 21 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **272**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 61 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **271**].

Perforatella dibothrion (Kimakowicz, 1884)

Україна, Закарпатська обл., Рахівський р-н, с. Ділове, Карпатський біосферний заповідник, ур. Кузій, буковий ліс, 06.2009, 3 екз., coll. Канарський Ю., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3128**];
Україна, Івано-Франківська обл., ок. м. Івано-Франківськ (Вовчинець), 2.07.2002, 17 екз., coll. Кирпан С.П., det. Кирпан С.П. [інв. № **1841**];
Україна, Івано-Франківська обл., Галицький р-н, м. Галич, 3 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **276**];
Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, с. Воскресинці, 4 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **278**];
Україна, Івано-Франківська обл., Косівський р-н, с. Текуче, 1881, 1 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **277**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, Чорногора, 1 екз. [інв. № **283**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Верхній Майдан, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **281**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, ок. с. Микуличин (Тартарів), 1881, 9 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **279**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, ок. с. Микуличин (Тартарів), 1 екз., coll. Січ А. [інв. № **282**];
Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, ок. м. Яремча (Дора), 5 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **280**];
Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Рибне, 1 екз., coll. Січ А., det. (*P. bidentata*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **267**];
Україна, Івано-Франківська обл., Тлумацький р-н, с. Нижнів, 7 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **284**];
Україна, Львівська обл., м. Львів, Брюховицький лісопарк, буковий ліс, 2.04.2017, 10 екз., coll. Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4162**];
Україна, Львівська обл., Бродівський р-н, с. Пеняки, 5 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **285**];
Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, смт Східниця, 21 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **286**];
Україна, Львівська обл., Жидачівський р-н, смт Журавне, 1882, 5 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **287**];
Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 6 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **288**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Бібрка і м. Перемишляни, 1878, 13 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **289**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Добряничі, 1 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **290**];
Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Прибинь, 18 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **291**];
Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, смт Івано-Франкове, 20 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **292**];
Україна, Львівська обл., Яворівський р-н, смт Івано-Франкове, заповідник «Розточчя», мішаний ліс (сосна, дуб та ін.), 15.04.1998, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2867**];
Україна, Тернопільська обл., Борщівський р-н, с. Кудринці, 6 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **293**];
Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, м. Заліщики, 2 екз. [інв. № **2584**];
Україна, Тернопільська обл., Монастириський р-н, с. Маркова, 2 екз. [інв. № **297**];
Україна, Хмельницька обл., Деражнянський р-н, с. Коричинці, ліс, 2010, 2 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3330**];
Україна, Чернівецька обл., р-н, м. Чернівці, лісопарк «Гарячий Урбан», ліс (бук, граб, клен), 9.09.2003, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1965**];
Україна, Чернівецька обл., р-н, м. Чернівці, г. Цецин, листяний ліс, 10.09.2003, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2881**];
Україна, Чернівецька обл., Новоселицький р-н, с. Чорнівка, ліс (бук, граб, дуб), 07.2003, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1941**; не вибірка];
Молдова, регіон Орхей, с. Сахарна, каньйон р. Сахарна, 3.08.2005, 1 екз., coll. Сон М.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2172**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 5 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **296**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, Войткова, 5 екз. [інв. № **295**];
Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Стшижув, 1876, 16 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **294**].

***Urticicola umbrosa* (C. Pfeiffer, 1828)**

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 11 екз. [інв. № **345**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, Паненські скелі, 4 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **344**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Криниця, 2 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **343**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Пеніни, 6 екз. [інв. № **342**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 6 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **341**];
Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, Татри, 10 екз., coll. Полінський В., det. Полінський В. [інв. № **346**].

***Lindholmomneme nordenskioldi* (Westerlund, 1876)**

Росія, Томська обл., Томський р-н, берег р. Тугояківка, кропива, ріп'яхи, 9.08.2006, 2 екз., coll. Вінарський М.В., Карімов А.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2445**; анатомічно перевірений матеріал].

Circassina sp.

Грузія, край Аджарія, м. Батумі, Батумський ботсад, 6.06.2013, 2 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В., [інв. № **3537;** за роботами А.О.Шилейка (1978; Sysoev, Schileyko, 2009) – *C. stephaniae* (Hudec et Lezhawa, 1970), за ревізією (Hausdorf, 2001) – *C. frutis* (L.Pfeiffer, 1859)];
Грузія, край Аджарія, Кобулетський муніципалітет, ок. м. Хіно (Дідваке), Кінтрішський заповідник, заплава р. Кінтріші, каштаново-горіховий ліс; 500 м н.р.м., 8.06.2013, 2 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3553**];
Грузія, край Самцхе-Джавахеті, Адигенський муніципалітет, смт Абастумані, 1800-1900 м н.р.м., 10.07.2013, 1 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3543**].

***Kalitinaia crenimargo* (L.Pfeiffer, 1848)**

Вірменія, Араратська обл. (марз Арарат), с. Урцадзор, FPWC Caucasus Wildlife Refuge, пологі схили з низькою травою, місцями поодинокі кущі, 1260 м н.р.м., 12.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3817**];
Вірменія, Араратська обл. (марз Арарат), між с. Шахаб і с. Урцадзор, відкритий схил з кам'яними розсипами, 1107 м н.р.м., 12.05.2016, 27 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3812**];
Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), між с. Арені та с. Хачик, кам'янистий схил з розрідженою травою і поодинокими кущами, 1374 м н.р.м., 10.05.2016, 10 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3779**];
Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), між м. Ехегнадзор і с. Арпі, скелі, осипи, розріджена трава, поодинокі чагарники, 1113 м н.р.м., 10.05.2016, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3768**];
Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), між с. Малишка і м. Ехегнадзор, відкритий сухий схил з трав'янистою рослинністю, 1161 м н.р.м., 10.05.2016, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3764**];
Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), між с. Чіва і с. Елпін, пологий відкритий схил з невеликими скельними виходами, 1330 м н.р.м., 12.05.2016, 12 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3804**];
Вірменія, Котайкська обл. (марз Котайк), між с. Гохт і с. Ацаван, схил з невисокою травою, камінням і поодинокими кущами, 1535 м н.р.м., 18.05.2016, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3819**];
Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Капан, вздовж траси Капан – Шикахох, відкритий схил, місцями із заростями низьких дубів, 18.09.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4558**];
Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), поблизу ТатевГЕС, крутий відкритий схил з невисокими чагарниками, 750 м н.р.м., 8.05.2016, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3741**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Татев, відкрита ділянка з невисокою травою та камінням, 1637 м н.р.м., 9.05.2016, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3745**];

***Cernuella virgata* (Da Costa, 1778)**

Україна, Крим, м. Алупка, 7.07.1998, 2 екз., coll. Головачов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2707**];

Україна, Крим, м. Алушта, 07.2003, 50 екз., coll. Кирпан С.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1924**];

Україна, Крим, м. Алушта, степові ділянки, 20.05.2006, 12 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2474**];

Україна, Крим, смт Лівадія, 05.2003, 7 екз., coll. Сусуловська І., det. Сверлова Н.В. (*Helicopsis retowskii*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **1938**];

Україна, Крим, с. Малоріченське, пустир на узбіччі дороги, на трав'янистих рослинах, 12.06.2009, 8 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2729**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Крим, с. Сонячногірське, узбіччя дороги, на трав'янистих рослинах, 13.06.2009, 46 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2728**; анатомічно перевірений матеріал];

Франція, регіон Бретань, департамент Фіністер, м. Лесконіль (Lesconil), піщана дюна, 07.2017, 1 екз., coll. Олейник А.Е., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4454**].

***Stenomphalia pisiformis* (L.Pfeiffer, 1846)**

Примітка: після додаткових обстежень наземної малакофауни на півдні Вірменії (Сюнікська обл.), проведених нами у вересні 2019 р., було з'ясовано, що діапазони внутрішньовидової конхологічної мінливості цього виду та нещодавно описаного таксону *Harmozica zangezurica* Gural-Sverlova et al., 2017 (у каталозі згадується як *Stenomphalia zangezurica* – див. нижче) значною мірою перекриваються. При цьому згадані види добре відрізняються анатомічно (Гураль-Сверлова и др., 2017б; Gural-Sverlova et al., 2017). Тому порожні черепашки, зібрані на півдні Вірменії у 2016 р. (а більшість зібраних тоді вибірок не містила живих особин), теоретично можуть належати одному з цих двох видів.

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), с. Арені, вище Арені, по дорозі в с. Хачик, кам'янистий схил з розрідженою травою і поодинокими кущами, 1329 м н.р.м., 10.05.2016, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В.[інв. № **3782**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), м. Вайк, 2 км на південь від м. Вайк, у напрямку Гер-Гер, скелі, порослі травою, поодинокими .деревами та кущами, 1259 м н.р.м., 10.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3911**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), ущелина Нораванк, 1165 м н.р.м., 10.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В., [інв. № **3832;** змита водою порожня черепашка в невеликій стоячій водоймі поблизу струмка];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Гаржис, відкритий пагорб з камінням та низькою травою, 2067 м н.р.м., 9.05.2016, 17 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3747;** анатомічно перевірений матеріал];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Каджаран, Татуджур, берег р. Каджаранц, відкритий схил з поодинокими кущами та осипами, 1976 м н.р.м., 6.05.2016, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3712**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Каджаран, рудеральна ділянка, 1585 м н.р.м., 7.05.2016, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3714**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Каджаран, водозабірна Зангезурського мідно-молібденового комбінату, 1932 м н.р.м., 23.11.2015, 5 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3873**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), ок. м. Капан, с. Норашенік, південно-західна частина Арцванікського хвостосховища, узбіччя дороги, 839 м н.р.м., 7.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3721**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Капан, Арцванікське хвостосховище, біля 4-го дюка, , 906 м н.р.м., 23.03.2016, 3 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3841**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Капан, ущелина – склад амоналу, 17.12.2015, 1 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3844**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Капан, Арцванікське хвостосховище, Халадж, 1009 м н.р.м., 23.03.2016, 2 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3848**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Капан, Арцванікське хвостосховище, початок зливу, нижче башти, 1049 м н.р.м., 17.12.2015, 6 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3853**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Капан, Арцванікське хвостосховище, 1042 м н.р.м., 24.03.2016, 1 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3867**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Капан, Арцванікське хвостосховище, біля 5-ої башти, , 952 м н.р.м., 24.03.2016, 3 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3869**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Капан, Арцванікське хвостосховище, північна частина, 944 м н.р.м., 24.11.2015, 2 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3882**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Кармракар, листяний ліс, 1410 м н.р.м., 8.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3900**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), Мегринський перевал, узбіччя дороги; відкрита ділянка, осипи, 2169 м н.р.м., 7.05.2016, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3716**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Неркін Анд, на траві вздовж дороги, 696 м н.р.м., 8.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3910**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), р. Пхрут (Пухрут); законсервоване хвостосховище, 1621 м н.р.м., 23.11.2015, 5 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В.[інв. № **3833**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Сісіан, історико-культурний комплекс Зорац Карер, відкрита ділянка з невисокою травою і камінням, 1780 м н.р.м., 9.05.2016, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3750**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Сісіан, скельний вихід на вершині гори, трав'яна рослинність, 1771 м н.р.м., 9.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3751**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), поблизу ТатевГЕС, крутий відкритий схил з невисокими чагарниками, 750 м н.р.м., 8.05.2016, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3739**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Чакатен, вздовж траси з м. Капан у с. Шикахох, крутий схил з розрідженою трав'яною рослинністю, 1115 м н.р.м., 8.05.2016, 7 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3727**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Шаарджик, поруч з трубами, що йдуть до Арцванікського хвостосховища, 1257 м н.р.м., 17.12.2015, 4 екз., coll. Амірян А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3835**].

Stenomphalia ravergiensis (Férussac, 1835)

Україна, Дніпропетровська або Донецька обл., с. Слов'янка, 1998, 4 екз., coll. Шклярук А.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **847;** первинна етикетка не повна – містила лише назву населеного пункту, без його адміністративної підпорядкованості; на території України є 3 селища з такою назвою, 2 – у Дніпропетровській, 1 – у Донецькій обл.];

Україна, Донецька обл., м. Донецьк, територія міста, газон 7.09.2006, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2684**];

Україна, Донецька обл., м. Донецьк, парк Щербакова, 21.08.2011, 2 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3224**];

Україна, Донецька обл., м. Донецьк, територія міста, Київський р-н, 19.08.2011, 2 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3225**; анатомічно перевірений матеріал].

Україна, Донецька обл., Артемівський р-н, м. Світлодарськ, біля дороги на околиці міста, 1992, 7 екз., coll. Тимошенко Є.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3279**];

Україна, Донецька обл., Артемівський р-н, Скелева балка, лука біля струмка, 1992, 1 екз., coll. Тимошенко Є.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3304**];

Україна, Донецька обл., Новоазовський р-н, смт Сєдове, Крива коса, 1990, 6 екз., coll. Тимошенко Є.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3286**];

Україна, Донецька обл., Старобешівський р-н, м. Комсомольське, петрофітний степ, 6.05.2012, 1 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3628**];

Україна, Донецька обл., Ясинуватський р-н, м. Ясинувата, асфальтова дорога в околицях міста, сорно-степові ділянки на узбіччі, 2.10.2004, 5 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2151**];

Україна, Донецька обл., Ясинуватський р-н, м. Ясинувата, територія міста, бур'яново-степові ділянки, 26.08.2006, 32 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2440**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Тернопільська обл., Тернопільський р-н, с. Лозова, біля кар'єру, 25.09.2006, 3 екз., coll. Гурка М., det. Гурка М. [інв. № **2227**; передано до фонду лише порожні черепашки];

Вірменія, м. Єреван, ботанічний сад, 15.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3824**];

Вірменія, Котайкська обл. (марз Котайк), с. Дзорахпюр, дачна ділянка, 1259 м н.р.м., 18.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3923**].

Stenomphalia selecta (Klika, 1894)

Вірменія, м. Єреван, ботанічний сад, 15.05.2016, 8 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3823**];

Вірменія, Араратська обл. (марз Арарат), між с. Ланджаніст і с. Шахаб, відкритий схил з дрібним камінням і розрідженою травою, 1404 м н.р.м., 12.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В. [інв. № **3810**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), між с. Аратес і с. Гохтанік, пологий схил з низькою травою і поодиокими кущами, 2000 м н.р.м., 11.05.2016, 10 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3792;** анатомічно перевірений матеріал];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), с. Вардаовіт, при в'їзді з боку с. Гермон, нагромадження каміння і трав'яниста рослинність, 2031 м н.р.м., 11.05.2016, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3797**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), с. Гермон, біля р. Ехегіс, неподалік від ГЕС, полога ділянка з травою, поодинокими кущами та деревами, 1834 м н.р.м., 11.05.2016, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3789**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), ущелина Нораванк, волога ділянка між шосе і скеліми, 1322 м н.р.м., 10.05.2016, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3772**];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), ущелина Нораванк, 1165 м н.р.м., 10.05.2016, 19 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3829;** змиті водою порожні черепашки в невеликій стоячій водоймі поблизу струмка];

Вірменія, Вайоцдзорська обл. (марз Вайоц Дзор), с. Сараван, біля рибного ставка, відкритий схил, 11.09.2019, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4468**];

Вірменія, Котайкська обл. (марз Котайк), с. Дзорахпюр, дачна ділянка, 1259 м н.р.м., 18.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3922**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), монастир Ваганаванк, біля церкви, схил, зверху зарослий деревами та кущами, знизу з травою та ожиною, 17.09.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4543**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), ок. м. Капан, с. Норашенік, південно-західна частина Арцванікського хвостосховища, узбіччя дороги, 839 м н.р.м., 7.05.2016, 7 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3720**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Татев, відкритий пагорб зі скельними виходами на вершині, 1637 м н.р.м., 9.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3746**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Шурнух, відкритий схил біля шосе, 11.09.2019, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4472**].

Stenomphalia zangezurica (Gural-Sverlova et al., 2017) (рис. 2, Г)

Примітка: першоопис виду див. у роботі (Gural-Sverlova et al., 2017). Після додаткових обстежень наземної малакофауни на півдні Вірменії (Сюнікська область), проведених нами у

вересні 2019 р., було з'ясовано, що діапазони внутрішньовидової конхологічної мінливості цього виду та широко розповсюдженого в Кавказькому регіоні *Stenomphalia pisiformis* (див. вище) значною мірою перекриваються. При цьому згадані види добре відрізняються анатомічно (Гураль-Сверлова и др., 2017б; Gural-Sverlova et al., 2017). Тому в музейній колекції ми позначаємо як *S. zangezurica* лише ті вибірки, з яких мали можливість дослідити анатомічний матеріал. Є досить висока імовірність того, що частина фондових матеріалів, зібраних на півдні Сюнікської обл. та позначених як *S. pisiformis* (збори 2016 р.) або *Stenomphalia* sp. (збори 2019 р., див. нижче), можуть також належати *S. zangezurica*.

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), монастир Ваганаванк, вологий листяний ліс на крутому схилі біля струмка, 18.09.2019, 32 екз., coll. Гураль Р.І., Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4549;** анатомічно перевірений матеріал];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Срашен, кам'янистий схил, місцями відкритий, місцями з невисокими деревами та чагарниками, 14.09.2019, 36 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4490;** анатомічно перевірений матеріал];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), між с. Срашен і с. Цав, листяний ліс (дуб, граб, глід та ін.), 14.09.2019, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4491;** анатомічно перевірений матеріал];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Чакатен, вздовж траси з м. Капан у с. Шикахох, листяний ліс, 1164 м н.р.м., 8.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3908; голотип** *Harmozica zangezurica*];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Чакатен, вздовж траси з м. Капан у с. Шикахох, крутий схил з розрідженою трав'яною рослинністю, 1115 м н.р.м., 8.05.2016, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3909; паратип** *Harmozica zangezurica*];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), між с. Чакатен і с. Шикахох, край дубово-грабового лісу; зарості ожини, 12.09.2019, 12 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4473;** анатомічно перевірений матеріал; місце збору голотипа]

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), між с. Чакатен і с. Шикахох, край дубово-грабового лісу, 14.09.2019, 11 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4489;** місце збору голотипа];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), між с. Чакатен і с. Шикахох, зона відпочинку на краю лісу, 12.09.2019, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4479;** анатомічно перевірений матеріал];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Шикахох, відкритий схил з ожиною, 12.09.2019, 17 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4477;** анатомічно перевірений матеріал];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Цав, схил, частково відкритий, частково зарослий деревами та чагарниками (дуб та ін.), 14.09.2019, 9 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4492;** анатомічно перевірений матеріал].

Stenomphalia sp.

Примітка: вибірки, зібрані на півдні Вірменії (Сюнікська обл.) у вересні 2019 р., які не містили живих особин, а за конхологічними ознаками можуть належати або *Stenomphalia pisiformis*, або *S. zangezurica* (див. примітки до цих видів).

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Андокаван, біля шосе Капан – Каджаран, схил, зарослий деревами та чагарниками, 17.09.2019, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4532**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Арцванік, біля Арцванікського хвостосховища, відкритий схил з розрідженою деревно-чагарниковою рослинністю; південно-західна експозиція, 16.09.2019, 37 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4515**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Арцванік, біля Арцванікського хвостосховища, пологий відкритий схил з невеликими фрагментами деревно-чагарникової рослинності, 16.09.2019, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4518**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Арцванік, біля Арцванікського хвостосховища, пологий відкритий схил з окремими невисокими чагарниками; південно-західна експозиція, 16.09.2019, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4520**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Ачанан, біля Арцванікського хвостосховища, відкритий схил східної експозиції з окремими невеликими чагарниками, 16.09.2019, 21 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4524**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Ачанан, біля Арцванікського хвостосховища, узбіччя дороги, 16.09.2019, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4526**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Гехі, ущелина Козманів, крутий кам'янистий схил, переважно відкритий, 13.09.2019, 16 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4488**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Каджаран, Ттуджур, берег р. Вохчі, відкритий схил з поодинокими деревами та чагарниками, 13.09.2019, 8 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4484**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Каджаран, територія Зангезурського мідно-молібденового комбінату, 13.09.2019, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4486**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Каджаран, берег р. Вохчі, 13.09.2019, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4556**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), м. Капан, вздовж траси Капан – Шикахох, відкритий схил, місцями із заростями низьких дубів, 18.09.2019, 35 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4557**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), між м. Капан і с. Чакатен, узбіччя шосе під обривом, 12.09.2019, 21 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4480**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), між м. Капан і с. Чакатен, пагорб з розрідженою деревно-чагарниковою рослинністю, 12.09.2019, 10 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4481**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Лернадзор, крутий (зритий) кам'янистий схил, місцями заростаючий шипшиною і ожиною, 17.09.2019, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4542**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), між с. Мусалам і с. Лернадзор, на краю законсервованого хвостохранилища, 17.09.2019, 8 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4538**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Шурнух, край дубово-грабового лісу, 11.09.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4469**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Шурнух, відкритий схил біля шосе, 11.09.2019, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4471**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Цав, скельні обриви біля дороги, зарослі деревами та чагарниками, 14.09.2019, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4496**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), с. Цав, схил, знизу відкритий, зверху зарослий глодом, 15.09.2019, 19 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4497**];

Вірменія, Сюнікська обл. (марз Сюнік), між с. Цав і с. Шванідзор, Національний парк «Аревік», дубовий ліс, 15.09.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4505**].

Euomphalia strigella (Draparnaud, 1801)

Україна, Вінницька обл., м. Вінниця, парк, 10.06.2002, 3 екз., coll. Кирпан С.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1848**];

Україна, Дніпропетровська обл., Новомосковський р-н, с. Андріївка, Присамарський біостаціонар, лівий берег р. Самара, ліс, 07.2003, 3 екз., coll. Кульбачко Ю.Л., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1981**];

Україна, Донецька обл., смт Біленьке, регіональний ландшафтний парк «Краматорський», крейдовий схил, 2008, 4 екз., coll. Агеєва Л.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2619**];

Україна, Донецька обл., м. Дебальцеве, околиці міста, байрачний ліс, 16.05.2010, 1 екз., coll. Сергеев М.Е., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3649**];

Україна, Донецька обл., м. Донецьк, байрачний ліс (дуб, клен, ясінь), підстилка, 7.11.2004, 3 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2139**];

Україна, Донецька обл., с. Старорайське, листяний ліс, 2008, 41 екз., coll. Агеєва Л.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2618**];

Україна, Донецька обл., Волноваський р-н, смт Оленівка, 5.11.2006, 4 екз., coll. Мартовицький А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2827**];

Україна, Донецька обл., Олександрівський р-н, смт Олександрівка, байрачний ліс, 22.04.2006, 4 екз., coll. Нікуліна Т.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2485**];

Україна, Донецька обл., Слов'янський р-н, с. Маяки, берег р. Сіверський Донець, крейдяні кар'єри, 2.05.2005, 1 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2123**];

Україна, Донецька обл., Слов'янський р-н, м. Святогірськ, берег р. Сіверський Донець, 1990, 1 екз., coll. Тимошенко Є.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3293**];

Україна, Донецька обл., Старобешівський р-н, с. Роздольне, заплава р. Кальміус, степові ділянки із заростями терену, 10.04.2006, 2 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2825**];

Україна, Донецька обл., Ясинуватський р-н, м. Ясинувата, дубово-ясенева байрачна діброва, 2.10.2004, 13 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2124**];

Україна, Донецька обл., Ясинуватський р-н, м. Ясинувата, байрачний ліс, 25.10.2009, 4 екз., coll. Сергеев М.Е., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3656**];

Україна, Закарпатська обл., Берегівський р-н, Берегівське горбогір'я, під чагарниками, 09.2015, 6 екз., coll. Ковач А., det. Ковач А., Обедніна І. [інв. № **3705**];

Україна, Закарпатська обл., Берегівський р-н, м. Берегове, лука, 08.2015, 3 екз., coll. Ковач А., det. Ковач А., Обедніна І. [інв. № **3706**];

Україна, Закарпатська обл., Берегівський р-н, м. Берегове, парк, 08.2015, 13 екз., coll. Ковач А., det. Ковач А., Обедніна І. [інв. № **3707**];

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, м. Виноградів, руїни замку Канків, підніжжя Чорної гори, 10.10.2014, 2 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3567;** черепашка дорослого молюска зі збереженими волосками];

Україна, Закарпатська обл., Виноградівський р-н, м. Виноградів, вздовж південних схилів Чорної гори, 15.11.2014, 2 екз., coll. Глеба В.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3579**];

Україна, Закарпатська обл., Мукачівський р-н, м. Мукачеве, під замком Паланок, схил з чагарниками та травою, 16.05.2015, 8 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3618**];

Україна, Івано-Франківська обл., Галицький р-н, між с. Коростовичі та с. Бовшів, берег Бурштинського водосховища, крутий схил, зарослий молодими деревами (переважно клени), 14.12.2019, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4581;** порожні черепашки на змиві];

Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, с. Воскресинці, 2 екз. [інв. № **253**];

Україна, Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, м. Коломия, 2 екз. [інв. № **228**];

Україна, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, ок. м. Яремча (Дора), 22 екз. [інв. № **229**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Вовчинець, 3 екз., coll. Січ А. [інв. № **227**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Підпечери, 3 екз. det. Бонковський Й. [інв. № **225**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Рибне, 4 екз., coll. Січ А. [інв. № **226**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тлумацький р-н, с. Нижнів, 1 екз., coll. Січ А. [інв. № **230**];

Україна, Луганська обл., Антрацитівський р-н, смт Хрустальне, долина р. Хрустальна, заплавний ліс, 24.10.2008, 3 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2639**];

Україна, Луганська обл., Станично-Луганський р-н, ок. с. Вільхове (ст. Ілієнко), біостанція Луганського нац. педаг. ун-ту, ліс на березі р. Деркул, 29.08.2006, 9 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2350**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, 1881, 16 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **233**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Високий Замок, 14 екз., coll. Красуцький [інв. № **232**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, РЛП «Знесіння», залісена частина парку, 28.03.1999, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **849**; нетипова форма черепашки];

Україна, Львівська обл., м. Львів, г. Хомець, 8 екз., coll. Красуцький, det. Полянський Ю. [інв. № **231**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Брюховицький лісопарк, буковий ліс, 2.04.2017, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4242;** одна черепашка нетипово високої форми];

Україна, Львівська обл., Бродівський р-н, с. Пеняки, 31 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **234**];

Україна, Львівська обл., Дрогобицький р-н, м. Трускавець, 3 екз. [інв. № **235**];

Україна, Львівська обл., Жидачівський р-н, смт Журавне, 3 екз. [інв. № **236**];

Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, м. Дубляни, парк аграрного університету, 18.09.2017, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4245**];

Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, м. Жовква, буково-грабовий ліс, 15.07.1997, 38 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2554**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, с. Руда, 1877, 15 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **237**];

Україна, Львівська обл., Миколаївський р-н, м. Миколаїв, біля каплиці «Яйце», закинуте поле, 29.04.2017, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4143**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Бібрка, 1878, 5 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **238**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Великі Глібовичі, на межі лісу та луки, 18.05.2017, 8 екз., coll. Гураль Р.І., Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4157**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, с. Добряничі, 1 екз., det. (*Fruticicola fruticum*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **254**];

Україна, Львівська обл., Перемишлянський р-н, м. Перемишляни, 1878, 4 екз., coll. Бонковський Й., det. Бонковський Й. [інв. № **239**];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, між м. Пустомити та с. Наварія, край луки – зарості верби, 7.05.2005, 9 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В., redet. [інв. № **2297**];

Україна, Львівська обл., Радехівський р-н, с. Поздимир, 33 екз. [інв. № **241**];

Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, ок. с. Острів (Себечів), 1 екз., coll. Красуцький, det. Полянський Ю. [інв. № **242**];

Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, с. Поториця, 12 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **240**];

Україна, Миколаївська обл., Первомайський р-н, Мигейський каньйон, заплавний ліс, підстилка, 22.04.1995, 2 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **615**];

Україна, Полтавська обл., Зінківський р-н, ок. с. Опішня (с. Діброва), дубовий ліс, 5.08.2006, 1 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2400**];

Україна, Полтавська обл., Миргородський р-н, с. Попівка, грабово-дубовий ліс, 9.08.2006, 3 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2423**];

Україна, Полтавська обл., Шишацький р-н, смт Шишаки, суха лука та узлісся, 24.07.2006, 16 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2362**];

Україна, Рівненська обл., Здолбунівський р-н, с. Мости, НПП Дермансько-Острозький, заплава р. Збитенька, 14.09.2012, 5 екз., coll. Журавчак Р.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3460**];

Україна, Тернопільська обл., 3 екз. [інв. № **247**; на етикетці – «Поділля»];

Україна, Тернопільська обл., Борщівський р-н, смт Скала-Подільська, 2 екз. [інв. № **244**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Городниця, 8 екз. [інв. № **243**];

Україна, Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Личківці, заповідник «Медобори», біля г. Бохит, грабовий ліс, вапнякові відслонення, 9.05.2000, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2880**];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, с. Винятинці, 8 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **245**];

Україна, Тернопільська обл., Заліщицький р-н, с. Дзвиняч, вирубка з молодою порослю, 29.09.2006, 1 екз., coll. Мелещук Л.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3049**; у гнізді *Lanius collurio*; доросла особина зі збереженими волосками];

Україна, Тернопільська обл., Монастириський р-н, с. Маркова, 1 екз. [інв. № **246**];

Україна, Тернопільська обл., Теребовлянський р-н, м. Теребовля, 7 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **248**];

Україна, Хмельницька обл., Віньковецький р-н, с. Адамівка, 13.05.2011, 11 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3366**];

Україна, Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н, м. Кам'янець-Подільський, схил, пустир, 05.2010, 1 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3398**];

Україна, Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський, м. Кам'янець-Подільський, дендропарк, 22.05.2013, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3531**];

Україна, Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н, с. Цибулівка, 28.04.2011, 6 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3308**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, Гречани; на схилі біля р. Південний Буг, 07.2010, 2 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3342**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький, м. Хмельницький, біля ринку промислових товарів, біля залізничної колії, 2010, 6 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3361**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький, м. Хмельницький, Гречани, 2010, 19 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3389**];

Україна, Черкаська обл., Канівський р-н, м. Канів, Канівський заповідник, ліс біля Дніпра, 22.05.2019, 2 екз., coll. Савчук С.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4323**];

Україна, Черкаська обл., Черкаський р-н, с. Мошни, Мошногірський кряж, грабовий ліс, 18.06.2005, 1 екз., coll. Балашов І.О., det. Балашов І.О. [інв. № **2195**];

Україна, Чернівецька обл., Кельменецький р-н, с. Комарів, берег р. Дністер, 17.08.2000, 3 екз., coll. Шрубович Ю.Ю., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1933**];

Україна, Чернівецька обл., Новоселицький р-н, с. Чорнівка, ліс (бук, граб, дуб), 17.07.2003, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1943**];

Україна, Чернівецька обл., Хотинський р-н, м. Хотин, біля фортеці, відкриті біотопи, 19.05.2013, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3486**];

Молдова, регіон Орхей, с. Сахарна, резерват Сахарна, каньйон р. Сахарна, 3.08.2005, 2 екз., coll. Сон М.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2171**];

Польща, Тарноватка, 4 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **252**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Краків, 5 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **250**];

Польща, Малопольське (кол. Краківське) в-во, м. Кшешовіце, 21 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **251**];

Польща, Підкарпатське (кол. Жешувське) в-во, м. Перемишль, 6 екз., det. Бонковський Й. [інв. № **249**].

Monacha cartusiana (O.F.Müller, 1774)

Україна, Дніпропетровська обл., м. Жовті Води, біля шахти уранової руди, ділянка лісової рекультивації, 08.2003, 4 екз., coll. Кульбачко Ю.Л., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1985**];

Україна, Донецька обл., Артемівський р-н, м. Світлодарськ, біля дороги на околиці міста, 1992, 2 екз., coll. Тимошенко Є.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3280**];

Україна, Донецька обл., Артемівський р-н, м. Світлодарськ, район газопроводів Углегорської ТЕС, 06.2012, 17 екз., coll. Тимошенко Є.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3472**];

Україна, Донецька обл., Першотравневий р-н, с. Юр'ївка, степові ділянки вздовж узбережжя моря, 2.05.2006, 2 екз., coll. Хаустова, det. Сверлова Н.В. [інв. № **2678**];

Україна, Донецька обл., Першотравневий р-н, с. Юр'ївка, степові ділянки вздовж узбережжя моря, 5.07.2008, 3 екз., coll. Хаустова А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2676**];

Україна, Закарпатська обл., Мукачівський р-н, м. Мукачеве, 1990, 2 екз., coll. Шклярук А.М., det. Шклярук А.М. [інв. № **848**];

Україна, Закарпатська обл., Мукачівський р-н, м. Мукачеве, під замком Паланок, схил з чагарниками та травою, 16.05.2015, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3619**];

Україна, Закарпатська обл., Ужгородський р-н, с. Велика Добронь, окраїна села, присадибна ділянка, 6.03.2016, 8 екз., coll. Обедніна І.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3897**];

Україна, Запорізька обл., м. Запоріжжя, парк «Дубова роща», лісонасадження, що чергуються з відкритими ділянками, 20.04.2017, 11 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4107**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Підгірне, заплава р. Карачекрак, волога лука, заросла бур'янами, з насипною дорогою, 9.03.2017, 1 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4020**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Широке, надзаплавні тераси р. Карачекрак, остепнені ділянки, що чергуються з рідколіссям, 17.03.2017, 2 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4016**];

Україна, Івано-Франківська обл., м. Івано-Франківськ, біля автостанції № 2, пустир, 25.06.2019, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4460;** анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Івано-Франківська обл., Галицький р-н, м. Бурштин, навпроти парку, вул. Січових Стрільців, під декоративними чагарниками, 19.10.2019, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4568**];

Україна, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Угринів, вул. Польова, узбіччя дороги біля присадибних ділянок, 10.05.2019, 12 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4315**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, на березі водосховища Егіз-Оба, 12.05.2011, 144 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3188**; порожні черепашки на березі];

Україна, Львівська обл., смт Брюховичі, на перехресті вул. Осикова і вул. Весняна, пустир, 3.11.2018, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4260**];

Україна, Львівська обл., смт Брюховичі, біля ставів, узбіччя шосе, 31.07.2019, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4462;** анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Львівська обл., м. Львів, р-н Збоїщ, пустир, 20.04.2000, 50 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **845**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, регіональний ландшафтний парк «Знесіння», пустир біля ставку, 8.08.2011, 41 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3210;** анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Миколайчука, пустир на околицях міста, 9.09.2015, 22 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4461;** анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Миколайчука; біля лікарні швидкої допомоги, пустир, 1-9.09.2015, 13 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4463;** анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Львівська обл., м. Львів, залізничне депо, трав'янистий схил поруч з коліями, 21.09.2017, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4235;** анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Глібова, буд. № 7, вузька смуга перед будинками з деревами, травою і квітами, 31.08.2019, 6 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4563**];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, смт Добротвір, біля Добротвірської ТЕС, узбіччя шосе, 8.07.2019, 58 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4464;** анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Львівська обл., Кам'янсько-Бузький р-н, смт Добротвір, вул. Сагайдачного, буд. № 10; біля бібліотеки, відкрита ділянка, 8.07.2019, 23 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4465**];

Україна, Львівська, Пустомитівський р-н, с. Зубра, пустир, 19.05.2019, 16 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4320;** добре виражена мінливість розмірів черепашок дорослих особин];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, с. Наварія, край поля, 27.05.2000, 7 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **846**];

Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, с. Солонка, вул. Л.Курбаса, узбіччя вулиці, 31.08.2019, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4564**];

Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, с. Сілець, узбіччя шосе в околицях села, 1.07.2015, 21 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4466;** анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Львівська обл., Сокальський р-н, м. Червоноград, біля санепідемстанції, пустир, 24.03.2007, 54 екз., coll. Рибка К.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2437**];

Україна, Миколаївська обл., м. Миколаїв, передмістя, південно-східна частина, узбіччя дороги зі степовою рослинністю, 26.05.2017, 30 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4184**];

Україна, Миколаївська обл., Березанський р-н, с. Коблеве, 06.2008, 129 екз., coll. Сверлов В.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2577**];

Україна, Миколаївська обл., Очаківський р-н, Кинбурнський п-ов, Волижин ліс підстилка, 15.04.1997, 3 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **612**];

Україна, Одеська обл., Біляївський р-н, між с. Яськи і с. Троїцьке, лівий берег р. Турунчук, 1.07.1999, 29 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **821**];

Україна, Одеська обл., Кілійський р-н, м. Вилкове, берег р. Дунай, плавневий ліс (верба), 28.04.2002, 1 екз., coll. Сон М.О., det. Сон М.О. [інв. № **1839**];

Україна, Одеська обл., Татарбунарський р-н, с. Лебедівка, берег оз. Бурнас, посадка з акації, на стовбурах, 15.07.1999, 26 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2913**];

Україна, Херсонська обл., Голопристанський р-н, Чорноморський біосферний заповідник, Соленоозерне відділення, 19.05.2017, 36 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4170**];

Україна, Хмельницька обл., Віньковецький р-н, с. Адамівка, піщано-кам'янистий схил, 12.07.2012, 6 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3451**];

Україна, Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н, с. Каштанівка, ур. Бакотська затока, 31.05.2008, 1 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3416**];

Україна, Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н, с. Цибулівка, 28.04.2011, 13 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3307**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, Гречани; на схилі біля р. Південний Буг, 07.2010, 6 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3338**];

Україна, Хмельницька обл., Хмельницький р-н, м. Хмельницький, ур. Ружичанський ліс, 2010, 6 екз., coll. Романов Г.О., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3324**];

Україна, Чернівецька обл., м. Чернівці, біля заводу «Гравітон», пустир, 10.09.2003, 5 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1971**; анатомічно перевірений матеріал];

Росія, Краснодарський край, м. Анапа, територія міста, парк біля р. Анапка, 14.07.2009, 14 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2813**; анатомічно перевірений матеріал].

Monacha fruticola (Krynicki, 1833)

Україна, Запорізька обл., м. Запоріжжя, парк «Дубова роща», лісонасадження, що чергуються з відкритими ділянками, 20.04.2017, 79 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4099**]

Україна, Запорізька обл., м. Запоріжжя, о-в Хортиця, 28.05.2019, 2 екз., coll. Савчук С.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4337**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Балки, балка, заросла чагарниками та рідколіссям, 17.04.2017, 87 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4083**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, околиці міста, пустир, 6.03.2017, 15 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В., [інв. № **3928**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, у р-ні центрального ринку в межах міста, поруч – залізничний насип з рідким чагарником, 13.03.2017, 26 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3936**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, схили глибоких балок, що виходять до Каховського водосховища, чагарникові зарості та рідколісся, 5.03.2017, 209 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3943**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, ур. Лиса гора, схили ярів та балок, що виходять до узбережжя Каховського водосховища, 7.03.2017, 233 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3951**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, низов'я р. Янчекрак, остепнена лука, грунтова дорога, в 20 м від річки, 25.03.2017, 14 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3973**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, старий цвинтар над ур. Лиса гора, 29.03.2017, 72 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3975**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Василівка, приватний сектор, городи, 24.03.2017, 20 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3976**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Златопіль, схили ярів, зарослі чагарниками, 25.03.2017, 26 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3961**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Дніпрорудне, ур. Крутосхили Каховського водосховища, 2-а тераса зі штучним лісом (близько 40 років), 28.03.2017, 127 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3965**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Маячка, остепнені схили балки, місцями зарослі тереном, 30.03.2017, 5 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3978**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Маячка, ур. Маячанська балка, остепнені ділянки, частково зарослі чагарниками, на дні балки – пересохла в 2009 р. р. Маячка та деревні насадження, 7.04.2017, 406 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4081**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Маячка, сільський цвинтар, 9.04.2017, 1 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4096**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Підгірне, степові схили з виходами вапняку, 3.03.2017, 87 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3937**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Підгірне, заплава р. Карачекрак, волога лука, заросла бур'янами, з насипною дорогою, 9.03.2017, 15 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4019**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Скельки, ур. Басанька, у балці, на межі байрачного лісу (дно) і степу (схили), 22.03.2017, 99 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3972**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Шевченка, схили ярів з рідколіссям, 15.03.2017, 57 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3955**];

Україна, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Широке, надзаплавні тераси р. Карачекрак, остепнені ділянки, що чергуються з рідколіссям, 17.03.2017, 56 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4015**];

Україна, Запорізька обл., Мелітопольський р-н, м. Мелітополь, центральний парк; ближче до вул. Б.Хмельницького, 2.04.2017, 70 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3982**];

Україна, Запорізька обл., Михайлівський р-н, с. Бурчак, верхів'я р. Янчекрак, надзаплавна тераса, рідколісся, що чергується з відкритими ділянками, проходить залізничний насип, 16.03.2017, 104 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3952**];

Україна, Запорізька обл., Якимівський р-н, с. Богатир (Алтагир), ур. Алтагирський ліс, старі лісонасадження на узбережжі Молочного лиману, 27.04.2017, 61 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4101**];

Україна, Крим, м. Алушта, Професорський куточок, набережна, 15.06.2009, 4 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2733**];

Україна, Крим, хр. Бабуган-яйла, 4.05.1991, 6 екз., coll. Попов С.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2093**];

Україна, Крим, смт Голуба Затока, г. Ат-Баш, південний схил, 22.06.2006, 1 екз., coll. Коновалова І.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2724**];

Україна, Крим, с. Кизилове, 2.05.1985, 3 екз., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2092**];

Україна, Крим, смт Лівадія, на схилах гір, 05.2003, 4 екз., coll. Сусуловська І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1937**];

Україна, Крим, с. Малоріченське, пустир на узбіччі дороги, 12.06.2009, 1 екз., coll. Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2731**];

Україна, Крим, с. Підгірне, перевал Шайтан-Мердвень, 20.05.2011, 2 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3238**];

Україна, Крим, м. Севастополь, Херсонес, 26.09.2002, 2 екз., coll. Шевченко О.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1868**];

Україна, Крим, м. Севастополь, Херсонес, 21.05.2010, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3070**];

Україна, Крим, смт Сімеїз, 19.06.2006, 2 екз., coll. Коновалова І.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2721**];

Україна, Крим, с. Сонячногірське, узбіччя дороги, на трав'янистих рослинах, 13.06.2009, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2735**];

Україна, Крим, м. Феодосія, 27.07.2003, 6 екз., coll. Павлів І.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **1927**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, околиці міста, 5.05.2006, 15 екз., coll. Вовк О.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2222**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, печерне місто Чуфут-Кале, під городищем, 17.05.2010, 2 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3062**];

Україна, Крим, Бахчисарайський р-н, м. Бахчисарай, степовий біотоп, 20.05.2010, 52 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3063**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Крим, Ленінський р-н, смт Багерове, РЛП «Караларський степ», 4.05.2010, 5 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3095**];

Україна, Крим, Ленінський р-н, с. Борисівка, Опуцький заповідник, г. Опук, степові схили, 5.05.2006, 9 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2443**];

Україна, Крим, Ленінський р-н, с. Борисівка, Опуцький заповідник, г. Опук, петрофітний степ, 4.05.2006, 4 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2572**];

Україна, Крим, Ленінський р-н, с. Борисівка, Опуцький заповідник, г. Опук, степові ділянки, 4.05.2006, 9 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2830**];

Україна, Крим, Сакський р-н, оз. Донузлав, степові ділянки на березі озера, 24.10.2006, 9 екз., coll. Мартинов В.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2503**];

Україна, Крим, Судацький р-н, м. Судак, г. Бовван, на узбіччі, 6.09.1967, 6 екз., coll. Якубовський, det. Сверлова Н.В. [інв. № **556**];

Україна, Львівська обл., смт Брюховичі, вул. Львівська, присадибна ділянка, 1.11.2018, 13 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4364**];

Україна, Львівська обл., смт Брюховичі, вул. Львівська, між буд. № 26 і № 32, присадибні ділянки, 31.07.2019, 8 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4358;** анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Львівська обл., м. Львів, Сихів, пр. Червоної Калини, буд. № 123, на клумбі, 12.05.2019, 5 екз., coll. Різун В.Б., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4308**];

Україна, Львівська обл., м. Львів, , Сихів, пр. Червоної Калини, буд. № 123, озеленена ділянка вздовж будинку, 25.05.2019, 44 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4309;** анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Львівська обл., м. Львів, пр. Червоної Калини, буд. № 123, озеленений схил біля будинку, 4.08.2019, 38 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4357;** анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Миколаївська обл., м. Миколаїв, лісосмуга, 10.04.1998, 2 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **611**];

Україна, Миколаївська обл., м. Миколаїв, передмістя, південно-східна частина, узбіччя дороги зі степовою рослинністю, 26.05.2017, 24 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4185**];

Україна, Миколаївська обл., Березанський р-н, с. Рибаківка, пустир біля пансіонатів, 08.2009, 1 екз., coll. Сверлов В.І., Сверлова Д.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2741**];

Україна, Миколаївська обл., Березанський р-н, с. Рибаківка, газон вздовж соснової посадки, 08.2009, 27 екз., coll. Сверлов В.І., Сверлова Д.Г., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2742**];

Україна, Миколаївська обл., Веселиновський р-н, смт Веселинове, 26.03.1998, 3 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **610**];

Україна, Миколаївська обл., Очаківський р-н, с. Дніпровське, правий берег Бузького лиману, степові прибережні схили, 2.06.2017, 13 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4176**];

Україна, Миколаївська обл., Очаківський р-н, м. Очаків, околиці міста, прибережний степ і схили, що виходять до моря, 12.06.2017, 53 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4191**];

Україна, Одеська обл., ок. м. Одеса, мисливське господарство «Рідна природа», 10.2000, 7 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2685**];

Україна, Одеська обл., м. Одеса, Чорноморка, трав'яниста рослинність на березі моря, 17.09.2007, 3 екз., coll. Сверлова Н.В., Гураль Р.І., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2455**];

Україна, Одеська обл., Комінтернівський р-н, с. Калинівка, верхів'я Тилігульського лиману, степ з розрідженими чагарниками на схилах лиману, 17.06.2017, 5 екз., coll. Бусел В.А., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4209**];

Україна, Одеська обл., Комінтерновський р-н, с. Петрівка, Тилігульський лиман, 1997, 8 екз., coll. Шклярук А.М., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3221**];

Україна, Одеська обл., Овідіопольський р-н, ст. Сонячна, 31.07.2006, 1 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2254**];

Україна, Херсонська обл., м. Каховка, 8.08.2008, 2 екз., coll. Никуліна Т.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2622**];

Україна, Херсонська обл., 63-й км Північно-Кримського каналу, ліс, підстилка, 2.08.1998, 5 екз., coll. Крамаренко С.С., det. Сверлова Н.В. [інв. № **642**];

Україна, Херсонська обл., м. Херсон, біля Дніпра, очеретяні зарості між забудовою, 18.05.2005, 8 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2085**; анатомічно перевірений матеріал];

Україна, Херсонська обл., Геническький р-н, с. Щасливцеве, пансіонат «Експрес», насадження лоху вздовж траси, 24.07.2005, 22 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **2155**];

Вірменія, Котайкська обл. (марз Котайк), с. Дзорахпюр, дачна ділянка, 1259 м н.р.м., 18.05.2016, 18 екз., coll. Сверлова Н.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3921;** анатомічно перевірений матеріал].

Monacha obstructa (L.Pfeiffer, 1842)

Туреччина, Анталья, Манавгат, м. Манавгат (Manavgat), 3.07.2018, 1 екз., coll. Яницький Т.П., det. Сверлова Н.В. [інв. № **4365**].

Trochoidea pyramidata (Draparnaud, 1805)

Хорватія, Далмація, 6 екз., det. (*T. trochoides*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **380**; з музею Наукового товариства ім.Т. Шевченка].

Trochoidea trochoides (Poiret, 1789)

Хорватія, Далмація, 6 екз., det. (*T. pyramidata*), redet. Сверлова Н.В. [інв. № **381**; з музею Наукового товариства ім.Т. Шевченка].

Hesseola solidior Mousson, 1873)

Грузія, ок. перевала Зікар; 1800-2000 м н.р.м., 28.06.2013, 1 екз., coll. Мартинов О.В., det. Сверлова Н.В. [інв. № **3552**].

Список цитованої літератури

Анистратенко В.В. Определитель гребнежаберных моллюсков (Gastropoda Pectinibranchia) фауны Украины. Часть 2. Пресноводные и наземные // Вестн. зоологии. – 1998. – Suppl. 8. – С. 67-117.

Анистратенко В.В., Анистратенко О.Ю. Класс Панцирные или Хитоны, класс Брюхоногие – Cyclobranchia, Scutibranchia и Pectinibranchia (часть). – Киев: Велес, 2001. – 240 с. (Фауна Украины. Т. 29: Моллюски. Вып. 1).

Байдашников А.А. Внутривидовая изменчивость видов рода *Vestia* (Gastropoda, Pulmonata, Clausiliidae) в Украине// Вестн. зоологии. – 2007. – Т. 41, № 4. – С. 291-304.

Балашёв И.А., Гураль-Сверлова Н.В. Наземные моллюски рода *Pyramidula* (Pulmonata, Pyramidulidae) Восточной Европы, Центральной Азии и прилегающих территорий // Зоол. журн. – 2011. – Т. 90, № 12. – С. 1423-1430.

Голиков А.Н., Старобогатов Я.И. Класс брюхоногие моллюски – Gastropoda // Определитель фауны Черного и Азовского морей. Т. 3. Свободноживущие беспозвоночные. – К.: Наукова думка, 1972. – С. 65-166.

Гураль Р.І. База даних малакологічного фонду Державного природознавчого музею НАН України // Изв. музейного фонда им. А.А. Браунера. – 2007. – Т. 4, № 2-3. – С.61-62.

Гураль Р.І., Гураль-Сверлова Н.В. Просвітницька інтернет-програма «Молюски»: досвід перших 20 місяців роботи та перспективи подальшого розвитку // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2014. – Вип. 30. – С. 85-96.

Гураль-Сверлова Н.В. Обзор наземных моллюсков рода *Helicopsis* (Hygromiidae) Донецкой возвышенности и прилегающих территорий с описанием новых видов // Ruthenica. – 2010. – Т. 20, № 1. – С. 13-26.

Гураль-Сверлова Н.В. Нові дані щодо поширення молюска *Pomatias rivulare* (Gastropoda, Pulmonata, Pomatiasidae) у західній частині гірського Криму // Вестн. зоологии. – 2011. – Т. 45, № 5. – С. 428.

Гураль-Сверлова Н.В. Предварительные результаты анатомического исследования моллюсков рода *Helicopsis* (Hygromiidae) Крыма и Причерноморской низменности // Ruthenica. – 2012. – Т. 22, № 1. – С. 15-34.

Гураль-Сверлова Н.В. Пространственное распределение наземной малакофауны степной зоны Украины // Ruthenica, Russian Malacological Journal. – 2018. – Т. 28, № 4. – С. 131-138.

Гураль-Сверлова Н.В., Амирян А.Л., Гураль Р.И. К изучению наземных моллюсков Армении // Ruthenica. – 2017а. – Т. 27, № 2. – С. 87-93.

Гураль-Сверлова Н.В., Амирян А.Л., Гураль Р.И. Наземные моллюски юга Армении (Сюникская область) // Ruthenica. – 2017б. – Т. 27, № 3. – С. 109-118.

Гураль-Сверлова Н.В., Бусел В.А., Гураль Р.И. Видовой состав наземных моллюсков Запорожской области и влияние на него антропохории // Ruthenica. – 2018. – Т. 28, № 3. – С. 101-112.

Гураль-Сверлова Н.В., Глеба В.Н. Свидетельства неоднократного проникновения *Cryptomphalus aspersa* (Gastropoda, Pulmonata, Helicidae) на территорию Восточной Европы // Российский журнал биологических инвазий. – 2016. – № 1. – С. 67-75.

Гураль-Сверлова Н.В., Гураль Р.И. Конхиологические особенности интродуцированного вида *Chondrula microtraga* (Gastropoda, Pulmonata, Enidae) в Одессе // Вестн. зоологии. – 2009а. – Т. 43, № 2. – С. 161-166.

Гураль-Сверлова Н.В., Гураль Р.И Интересные находки брюхоногих моллюсков (Gastropoda, Aciculidae, Terrestribythinellidae) на территории Украинских Карпат // Зоол. журн. – 2009б. – Т. 88, вып. 7. – С. 794-799.

Гураль-Сверлова, Гураль Р.И. Новые таксоны наземных моллюсков из родов *Chondrula* и *Brephulopsis* с территории Украины // Ruthenica. 2010. – Т. 20, № 1. – С. 1-12.

Гураль-Сверлова Н.В., Гураль Р.І. Наукові колекції Державного природознавчого музею. Вип. 4. Малакологічний фонд. – Львів, 2012а. – 253 с.

Гураль-Сверлова Н.В., Гураль Р.І. Визначник наземних молюсків України. – Львів, 2012б. – 216 с.

Гураль-Сверлова Н.В., Гураль Р.І. Рідкісні та маловідомі молюски (Gastropoda et Bivalvia) Українських Карпат // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2012в. – Вип. 28. – С. 131-142.

Гураль-Сверлова Н.В., Гураль Р.И. *Oxychilus draparnaudi* и *Oxychilus* cf. *mortilleti* (Gastropoda, Pulmonata, Zonitidae) на территории Украины // Зоол. журн. – 2017. – Т.96, № 4. – С. 375-382.

Гураль-Сверлова Н.В., Мартынов В.В. Первая находка моллюсков рода *Elia* (Clausiliidae) на территории Украины // Ruthenica. – 2009. – Т. 19, № 1. – С. 31-35.

Гураль-Сверлова Н.В., Мартынов В.В. Первая находка наземных моллюсков рода *Gibbulinopsis* (Gastropoda, Pulmonata, Pupillidae) на территории Украины // Зоол. журн. – 2010. – Т. 89, № 6. – С. 758-761.

Гураль-Сверлова Н.В., Тимошенко Е.Г. *Oxychilus koutaisanus mingrelicus* (Zonitidae) и *Stenomphalia ravergiensis* (Hygromiidae) – кавказские виды наземных моллюсков на юго-востоке Украины // Ruthenica. – 2012. – Т. 22, № 2. – С. 135-140.

Здун В.И. Материалы к фауне моллюсков Карпатских полонин // Флора и фауна Карпат. Вып. 2. – М.: Изд-во АН СССР, 1963. – С. 154-158.

Калужняцька М.З. Колекції сучасних молюсків Науково-природознавчого музею АН УРСР. Родина ставковикових – Limnaeidae // Сучасна та минула фауна західних областей України. – К.: АН УРСР, 1963. – С. 69-75.

Кантор Ю.И., Сысоев А.В. Каталог моллюсков России и сопредельных стран. – М.: КМК, 2005. – 627 с.

Крамаренко С. С., Попов В. Н. Изменчивость морфологических признаков наземных моллюсков рода *Brephulopsis* Lindholm, 1925 (Gastropoda; Pulmonata; Buliminidae) в зоне интрогрессивной гибридизации // Журн. общ. биологии. – 1993. – Т. 54, № 6. – С. 682-690.

Лихарев И.М. Клаузилииды (Clausiliidae) // Фауна СССР. Моллюски. – Т. 3, вып. 4. Нов. сер., № 83. – М.-Л.: Наука, 1962. – 317 с.

Полянський Ю. Матеріяли до пізнання малякофавни західнього Полісся // Зб. фізіограф. коміс. – Львів: Друкарня Наук. т-ва ім. Шевченка. – 1932. – Вип. 4-5. – С. 83-100.

Пузанов И.И. Материалы к познанию наземных моллюсков Крыма. Ч. 3. Состав, распределение и генезис Крымской малакофауны // Бюлл. МОИП. Отд. биол. – 1927. – Т. 36. – С. 221-282.

Сверлова Н.В. Наукові колекції державного природознавчого музею. Вип. 1. Наземні молюски. – Львів, 2004. – 200 с.

Сверлова Н.В. О распространении некоторых видов наземных моллюсков на территории Украины // Ruthenica. – 2006. – Т.16. – № 1–2. – С. 119-139.

Сверлова Н.В., Хлус Л.Н., Крамаренко С.С. и др. Фауна, экология и внутривидовая изменчивость наземных моллюсков в урбанизированной среде. – Львов, 2006. – 226 с.

Старобогатов Я.И., Прозорова Л.А., Богатов В.В., Саенко Е.М. Моллюски // Определитель пресноводных беспозвоночных России и сопредельных территорий. Т. 6. Моллюски, Полихеты, Немертины. – СПб: Наука, 2004. – С. 9-491.

Червона книга України. Тваринний світ / за ред. І.А.Акімова. – К.: Глобалконсалтинг, 2009. – 600 с.

Шилейко А.А. Наземные моллюски надсемейства Helicoidea. – Л.: Наука, 1978. – 384 с. – (Фауна СССР. Моллюски. Т. 3, вып. 6. Нов. сер., № 117).

Шилейко А.А. Наземные моллюски подотряда Pupillina фауны СССР (Gastropoda, Pulmonata, Geophila). – Л.: Наука, 1984. – 399 с. – (Фауна СССР. Моллюски. Т. 3, вып. 3. Нов. сер., № 130).

Шилейко А.А., Лихарев И.М. Наземные моллюски семейства янтарок (Succineidae) фауны СССР // Сб. тр. Зоол. музея. – 1986 – Т. 24. – С. 197-239.

Bąkowski J. Mięczaki galicyjskie // Kosmos. – Lwów, 1884. – T. 9. – S. 190-197, 275-283, 376-391, 477-490, 604-611, 680-697, 761-789.

Bąkowski J. Mięczaki (Mollusca) – Lwów: Wyd-wo Muzeum im. Dzieduszyckich, 1891. – 264 s.

Balashov I. *Elia novorossica* (Stylommatophora, Clausiliidae) in Ukraine: description, habitats, conservation status, concomitant terrestrial mollusks // Ruthenica. – 2013. – Vol. 23, No. 1. – P. 69-77.

Balashov I., Gural-Sverlova N. Was there *Oxychilus diaphanellus* outside Crimea? On the variability of synanthropic *Oxychilus translucidus* in Ukraine (Stylommatophora, Zonitidae) // Ruthenica. – 2014. – Vol. 24, No. 1. – P. 25-29.

Egorov R. On the distribution of introduced species of the Genus *Cepaea* Held, 1838 (Gastropoda: Pulmonata: Helicidae) in European Russia // Nachrichtenblatt der Ersten Vorarlberger Malakologischen Gesellschaft, 2018. – Vol. 25. – P. 79-102.

Führer durch das gräflich Dzieduszyckische Museum in Lemberg. – Lemberg, 1896. – 234 S.

Gerber J. Revision der Gattung *Vallonia* Risso 1826. (Mollusca: Gastropoda: Valloniidae) // Schrift. z. Malakozool. – 1996. – H. 8 – S. 1–169.

Gittenberger E., Bank R.A. A new start in Pyramidula (Gastropoda Pulmonata: Pyramidulidae) // Basteria. – 1996. – Vol. 60. – P. 71-78.

Gural-Sverlova N.V., Amiryan A.L., Gural R.I. A new species of land molluscs from Southern Armenia *Harmozica zangezurica* sp. nov. (Pulmonata, Hygromiidae), with a key to Caucasian species *Harmozica* Lindholm, 1927 // Biolog. Journal of Armenia. – 2017. – Vol. 1, N 69. – P. 107-112.

Hausdorf B. A systematic revision of *Circassina* from the western Caucasus region (Gastropoda: Hygromiidae) // J. Moll. Stud. – 2001. – Vol. 67. – P. 425-446.

Kerney M.P., Cameron R.A.D., Jungbluth J.H. Die Landschnecken Nord- und Mitteleuropas. – Hamburg; Berlin: Parey, 1983. – 384 s.

Korábek O., Petrusek A., Neubert E., Juřičková L. Molecular phylogeny of the genus *Helix* (Pulmonata: Helicidae) // Zoologica Scripta. – 2015. – Vol. 44, N 3. – P. 263-280.

Neiber M.T., Hausdorf B. Molecular phylogeny reveals the polyphyly of the snail genus *Cepaea* (Gastropoda: Helicidae) // Molecular Phylogenetics and Evolution. – 2015. – Vol. 93. – P. 143-149.

Nordsieck H. Systematics of the genera *Macrogastra* Hartmann 1841 and *Julica* Nordsieck 1963, with the description of new taxa (Gastropoda: Stylommatophora: Clausiliidae) // Archiv für Molluskenkunde. – 2006. – Vol. 135, N 1. – P. 49-71.

Pokryszko B.M. The Vertiginidae of Poland (Gastropoda: Pulmonata: Pupilloidea) – a systematic monograph // Ann. Zool. – 1990. – T. 43, N 8. – P. 133–257.

Sitsch A. Interesujące zbiorowisko mięczaków koło Tatarowa (wschodniomałopolskie Karpaty) // Spraw. Kom. Fizyjograf. – Kraków, 1925. – T. 58. – S. 1-26.

Sysoev A., Schileyko A. 2009. Land Snails and Slugs of Russia and Adjacent Countries. – Sofia-Moscow, 2009. – 454 p. – (Pensoft Series Faunistica. Vol. 87).

Schikov E.V., Nekhaev I.O. *Oxyloma sarsii tulomica* subsp. nov. (Gastropoda: Pulmonata: Succineidae) from the Kola Peninsula // Ruthenica. – 2016. – T. 26, № 1. – C. 25-34.

Schileyko A. Treatise on recent terrestrial pulmonate molluscs // Ruthenica. – 1998-2007. – Suppl. 2., Parts 1-15. – P. 1-2210.

Алфавітний покажчик родів і видів

A

Acanthinula 46
Acavus 14, 90
Acicula 25
acicula, Cecilioides 90
aculeata, Acanthinula 46
acuta, Cochlicella 144
Aegopinella 121
Aegopis 127
aethiops petrii, Arianta 147
agreste, Deroceras 140
Akramovskiella 67
albescens, Helix 150
Alinda 109
alpestris, Vertigo 58
angustior, Vertilla 62
annularis, Phenacolimax 138
Anostoma 14, 89
antivertigo, Vertigo 58
arbustorum, Arianta 146
Argna 46
Arianta 146
aspersa, Cryptomphalus 7, 176
atrolabiata, Caucasotachea 160
aurismidae, *Ellobium* 29

B

bakowskii, Edentiella 180
bakurianum, Deroceras 140
Balea 109
banatica, Drobacia 144
bidens, Brephulopsis 70
bidens, Perforatella 202
bidentata, Perforatella 202
bielzi, Argna 46
bielzi, Chondrula 79
bielzi, Trichia 177
bielzi, Trochulus 177
bigranata, Pupilla 55
Bilania 135
bipapulata, Pupilla 55
biplicata, Alinda 109
biplicata, Balea 109
boettgeri, Bilania 135
borealis, Macrogastra 97
Bradybaena 144
Brephulopsis 70
brevipes, Daudebardia 134
brunneus, Gigantomilax 139
buchi, Helix 152
Bulgarica 105
Buliminus 67, 89
Bulimulus 13

C

caesareana, Levantina 160
calligera, Caucasotachea 12, 160
calophana, Carpathica 135
Camaena 13, 141
Campylaea 149
cana, Bulgarica 105
canalifera, Mentissa 102
candicans, Helicella 195
Caracolus 14, 176
cariosa, Sphincterochila 13, 144
carocollus, Caracolus 14, 176
Carpathica 135
cartusiana, Monacha 213
Carychium 26
caucasica, Chondrina *clienta* 66
Caucasicola 69
caucasicum, Deroceras 140
Caucasotachea 12, 160
Causa 146
Cecilioides 90
Cellariopsis 128
Cepaea 160
Cernuella 206
Chondrina 65
Chondrula 79
cicatricosa, Camaena 13, 141
cinereoniger, Limax 140
cingulella, Faustina 149
Circassina 205
Clausilia 100
claustralis, Truncatellina 64
clienta, Chondrina 65
Cochlicella 144
Cochlicopa 37
Cochlodina 90
Cochlorina 13, 89
Cochlostoma 25
Codringtonia 159
Columella 62
columella, Columella
commutata, Cochlodina 90
contortula, Vitrea 12, 118
contracta, Vitrea 119
costata, Vallonia 47
costulata, Truncatellina 64
crenimargo, Kalitinaia 205
cruciata, Clausilia 100
Cryptomphalus 7, 176
crystallina, Vitrea 119
cylindracea, Lauria 45
cylindrica, Brephulopsis 72
cylindrica, Truncatellina 64

D
Daudebardia 134
deilus, Oxychilus 130
dejecta, Helicopsis 181
depressa, Riedeliconcha 129
depressus, Oxychilus 129
derasa, Elia 96
derbentina, Eopolita 127
derbentina, Xeropicta 188
Deroceras 140
detrita, Zebrina 70
diaphana, Vitrea 120
diaphanellus, Oxychilus 131
dibothrion, Perforatella 202
didymodus, Geminula 67
Discus 112
djulfensis, Levantina 12, 160
dolium, Orcula 44
doliolum, Sphyradium 45
draparnaudi, Oxychilus 131
Drobacia 144
dubia, Clausilia 100
duboisi, Mucronaria 101

E
Edentiella 180
edentula, Columella 62
elata, Vestia 103
elegans, Oxyloma 34
Elia 96
Ellobium 29
Ena 69
enniensis, Vallonia 50
Eobania 7, 149
Eopolita 127
escheriana, Levantina 160
Eucobresia 138
Euconulus 114
Euomphalia 210
Euxinastra 96
excentrica, Vallonia 50

F
fallax, Alinda 110
fallax, Balea 110
Faustina 7, 147
faustina, Faustina 7, 147
filicum, Oxychilus 132
filimargo, Helicopsis 181
filograna, Ruthenica 96
Filosa 95
filosa, Filosa 95
frumentum, Granaria 66
Fruticicola 141
fruticola, Monacha 215
fruticum, Bradybaena 141
fruticum, Fruticicola 141
fulvus, Euconulus 114

G
Geminula 67
Georginapaeus 12, 78
geyeri, Vertigo 59
gibber, Thoanteus 79
Gibbulinopsis 54
Gigantomilax 139
glaber, Oxychilus 129
glabra, Morlina 129
gracilicosta, Mentissa 101
Granaria 66
guadalupensis, Bulimulus 13, 89
gulo, Vestia 103

H
haemastomus, Acavus 14, 90
hamata, Euxinastra 96
hammonis, Nesovitrea 125
hammonis, Perpolita 125
Harmozica 8
Helicella 195
Helicigona 144
Helicodonta 177
Helicopsis 8, 181
Helix 150
Hesseola 218
hispida, Trichia 178
hispidus, Trochulus 178
hohenackeri, Georginapaeus 12, 78
holosericea, Causa 146
holosericum, Causa 146
hortensis, Cepaea 10, 11, 160

I
ibera, Parmacella 135
Improvisa 12, 89
incarnata, Monachoides 200
inopinatus, Oxychilus 132
inops, Pupilla 55
instabilis, Helicopsis 181
interrupta, Gibbulinopsis 54
Isognomostoma 7, 145
isognomostomum, Isognomostoma 7, 145
itala, Helicella 195

K
Kalitinaia 205
Karaftohelix 14, 141
kobelti, Oxychilus 133
konovalovae, Brephulopsis 9, 78
kotulae, Semilimax 139

koutaisanus mingrelicus, Oxychilus 132
krynickii, Xeropicta 193
Krynickillus 141
kusceri, Tandonia 116
kyrostriata, Pupilla 55

L
labrosus, Buliminus 67
Labyrinthus 14, 176
Laciniaria 7, 107
laeve, Deroceras 140
lamellata, Spermodea 47
laminata, Cochlodina 90
lapicida, Helicigona 144
latestriata, Macrogastra 97
Lauria 45
Levantina 12, 160
Liguus 13, 90
Limax 139
Lindholmomneme 205
litotes, Mentissoidea *rupicola* 96
Ljudmilena 67
lubomirskii, Plicuteria 177
lubrica, Cochlicopa 37
lubricella, Cochlicopa 41
lucorum, Helix 152
luganica, Helicopsis 8, 183
lutescens, Helix 153

M
maackii, Karaftohelix 14, 141
Macrogastra 97
maculatus, Limax 139
martynovi, Helicopsis 8, 183
martynovi, Chondrula tridens 9, 85
maximus, Limax 140
Megalobulimus 90
Megaustenia 116
melanocephalus, Krynickillus 141
Mentissa 101
Mentissoidea 96
Merdigera 7, 67
merduenianum, Peristoma 69
microtragus, Chondrula 80
mingrelicus, Oxychilus *koutaisanus* 132
minimum, Carychium 26
minor, Aegopinella 121
modesta, Vertigo 59
Monacha 213
Monachoides 200
montana, Ena 69
Morlina 129
mortilleti, Oxychilus 133
moulinsiana, Vertigo 59
Mucronaria 101
muscorum, Pupilla 56
myosotis, Ovatella 29

N
nemoralis, Cepaea 166
Nesovitrea 125
nitens, Aegopinella 123
nitens, Cochlicopa 44
nitidula, Aegopinella 123
nitidus, Zonitoides 116
nivalis, Eucobresia 138
nordenskioldi, Lindholmomneme 205
novorossica, Elia 96

O
oblonga, Succinella 32
obscura, Merdigera 7, 67
obstructa, Monacha 218
obvia, Xerolenta 195
obvoluta, Helicodonta 177
olivieri, Pomatias 25
Oreohelix 176
Orcula 44
Orculella 44
orientalis, Cellariopsis 128
orientalis, Oxychilus 128
Orthalicus 90
orthostoma, Cochlodina 94
Ovatella 29
Oxychilus 131
Oxyloma 34

P
parcelineata, Acicula 25
Parmacella 135
parvula, Clausilia 101
pellucida, Vitrina 135
Perforatella 202
Peristoma 69
Perpolita 125
perpusilla, Acicula 25
personatum, Isognomostoma 145
perspectivus, Discus 112
petrii, Arianta 147
petronella, Nesovitrea 127
petronella, Perpolita 127
pfeifferi, Oxyloma 34
Phenacolimax 138
pisana, Theba 149
pisiformis, Stenomphalia 206
plicata, Laciniaria 7, 107
plicatula, Macrogastra 98
Plicuteria 177
polita, Acicula 25
pomatia, Helix 11, 155

Pomatias 25
pouzolzi, Campylaea 149
pratensis, Pupilla 57
provisoria, Zachrysia 14, 176
Pseudochondrula 12
Pseudotrichia 67, 198
pulchella, Vallonia 51
pumila, Clausilia 101
Punctum 111
Pupilla 55
pupoides, Improvisa 12, 89
pura, Aegopinella 123
pusilla, Pyramidula 66
pusilla, Vertigo 60
putris, Succinea 29
pygmaea, Vertigo 60
pygmaea, Vitrea 120
pygmaeum, Punctum 111
pyramidata, Trochoidea 218
Pyramidula 66

Q

Quadriplicata 101

R

raddei, Caucasicola 69
raddei, Cecilioides 90
Ramusculus 79
ravergiensis, Stenomphalia 207
reticulatum, Deroceras 140
retowskii, Helicopsis 183
rhodia taurica, Chondrina 66
Riedeliconcha 129
rivulare, Pomatias 26
rossmaessleri, Faustina 149
rotundatus, Discus 113
rubiginosa, Pseudotrichia 198
ruderalis, Orculella 44
ruderatus, Discus 113
rufa, Daudebardia 134
rumelica, Campylaea 149
rupestre, Peristoma 69
rupestris, Pyramidula 66
rupicola litotes, Mentissoidea 96
Ruthenica 96

S

sarsii, Oxyloma 36
sarsii tulomica, Oxyloma 37
schuschaensis, Akramovskiella 67
Scrobifera 96
selecta, Stenomphalia 208
Semilimax 139
semilimax, Semilimax 139
serrulata, Serrulina 90
Serrulina 90
siamensis, Megaustenia 116
sieversi, Ljudmilena 67
signata, Gibbulinopsis 55
similaris, Bradybaena 144
solidior, Hesseola 218
Spermodea 47
Sphincterochila 13, 144
Sphyradium 45
stabilis, Alinda 110
stabilis, Balea 110
Stenomphalia 206
sterri, Pupilla 58
striata, Helicopsis 185
strigella, Euomphalia 210
strigosa, Oreohelix 176
subaggesta, Quadriplicata 101
subeffusus, Oxychilus 133
subfilimargo, Helicopsis 8, 186
subrimata, Vitrea 120
substriata, Vertigo 61
subulatus, Ramusculus 79
Succinea 29
Succinella 32

T

Tandonia 116
taurica, Chondrina rhodia 66
taurica, Scrobifera 96
tetrodon, Pseudochondrula 12, 67
Theba 149
Thoanteus 79
transbaicalia, Fruticicola 144
translucidus, Oxychilus 133
transsylvanica, Vitrea 121
Trichia 177
tridens, Chondrula 80
tridens martynovi, Chondrula 85
tridentatum, Carychium 27
triplicata, Pupilla 58
Trochoidea 218
trochoides, Trochoidea 218
Trochulus 177
Truncatellina 64
tulomica, Oxyloma *sarsii* 37
tumida, Macrogastra 99
turgida, Vestia 104

U

umbrosa, Urticicola 204
unidentata, Trichia 180
unidentaus, Trochulus 180
Urticicola 204

V
Vallonia 47
velutina, Mentissa 103
ventricosa, Macrogastra 100
vermiculata, Eobania 7, 149
verticillus, Aegopis 127
Vertigo 58
Vertilla 62
Vestia 103
vicina, Monachoides 200
villosula, Trichia 180
villosulus, Trochulus 180
vindobonensis, Cepaea 169
virgata, Cernuella 206
virgineus, Liguus 13, 90
Vitrea 118
Vitrina 135

X
Xerolenta 195
Xeropicta 188

Z
zangezurica, Stenomphalia 8, 208
zangezurica, Harmozica 8, 208
Zachrysia 14, 176
Zebrina 70
Zonitoides 116

Зміст

Передмова…… …3
Загальна характеристика колекції та історія її формування……..... …3
Алфавітний перелік таксонів черепашкових наземних молюсків, які вперше надійшли до музейної колекції протягом 2012-2019 рр…… ..15
Бібліографія робіт, пов'язаних із комплектуванням або науковим опрацюванням колекції наземних ДПМ НАНУ…… ..16
Клас Gastropoda, підклас Prosobranchia …… ..25
Родина Cochlostomatidae…….. .25
Родина Aciculidae.…… ..25
Родина Pomatiidae (Pomatiasidae)…….... ..25
Підклас Pulmonata…… ..26
Родина Carychiidae.…….. ..26
Родина Ellobiidae…….. ..29
Родина Succineidae.…….. ..29
Родина Cochlicopidae.…….. ..37
Родина Orculidae.…….... ..44
Родина Valloniidae.……... ..46
Родина Pupillidae.…… ..54
Родина Vertiginidae.…… ..58
Родина Truncatellinidae....…… ..62
Родина Chondrinidae.…… ..65
Родина Pyramidulidae.…….. ..66
Родина Enidae.…….. ..67
Родина Bulimulidae.…….. ..89
Родина Orthalicidae.…….. ..90
Родина Acavidae.…….. ..90
Родина Megalobulimidae.…… ..90
Родина Ferussaciidae.…… ..90
Родина Clausiliidae.…….. ..90
Родина Punctidae.…….. 111
Родина Discidae.…… 112
Родина Euconulidae....……... 114
Родина Ariophantidae…… 116
Родина Milacidae…….. 116
Родина Gastrodontidae.…… 116
Родина Zonitidae.…….. 118
Родина Daudebardiidae.…… 134
Родина Parmacellidae…… 135
Родина Vitrinidae.……..135
Родина Limacidae…….. 139
Родина Agriolimacidae…….. 140
Родина Camaenidae.…….. 141
Родина Bradybaenidae.…….. 141
Родина Cochlicellidae…… 144
Родина Sphincterochilidae.…… 144
Родина Helicidae.…….. 144
Родина Pleurodontidae.…… 176
Родина Oreohelicidae…… 176
Родина Helicodontidae.…… 177
Родина Hygromiidae…..…… 177
Список цитованої літератури…….. 218
Алфавітний покажчик родів і видів……..... 222

Національна академія наук України
Державний природознавчий музей

Науково-довідкове видання

КАТАЛОГ КОЛЕКЦІЇ НАЗЕМНИХ МОЛЮСКІВ ДЕРЖАВНОГО ПРИРОДОЗНАВЧОГО МУЗЕЮ НАН УКРАЇНИ

Н.В. Гураль-Сверлова, Р.І. Гураль

Комп'ютерний набір Н.В. Гураль–Сверлова, Р.І. Гураль
Комп’ютерний дизайн і верстка Р.І. Гураль

Адреса редакції:
79008 Львів, вул. Театральна, 18
Державний природознавчий музей НАН України
Телефон / Факс: (032) 235-69-17
E-mail: office@smnh.org
http://smnh.org

Формат 60×84/8. Ум.-др. арк. 19,64.
Підписано до друку 20.03.2020.

Виготовлення оригінал-макету здійснено в лабораторії малакології
Державного природознавчого музею НАН України